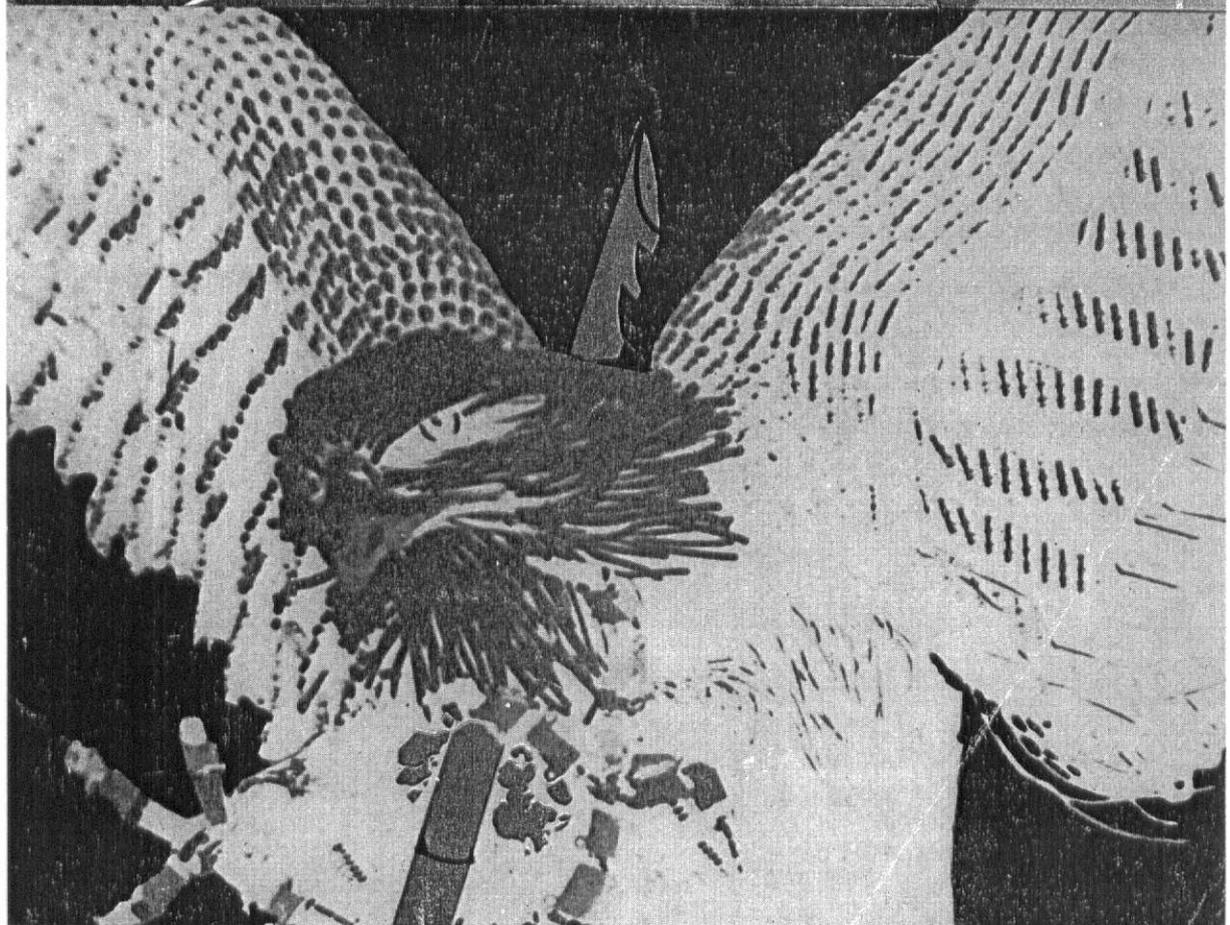

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

15

หน้าเพื่ออเมริกัน:
สหกรณ์โคนมอเมริกัน

ปัญหาทหารต่างด้าว ใน ประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศของไทย ที่อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ถนัด คอมันตร์ เขียนมาร่วมกับเราในฉบับนี้ ให้ข้อเท็จจริงหลายประการเกี่ยวกับฐานที่พ้ออเมริกันในเมืองไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการค้นหาความจริงต่อไป ว่าใครถูกใครหลอก และเราได้เห็นความเห็นจากการ “สัมภาษณ์ พันเอกณรงค์ กิตติขจร” มาลงให้ท่านพิจารณาด้วย โดยนำมาจากการสัมภาษณ์ของ Claudia Ross และผู้สื่อข่าวของเรา บทสัมภาษณ์นี้เคยมีลงเป็นภาษาอังกฤษแล้ว ในนสพ. Bangkok Post ฉบับวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๖ เราได้ให้ ทรงยศ แวงหงษ์ แปล และคงใจความที่สนทนาไว้เหมือนเดิมทุกประการ เขียน ธีระวิทย์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญเรื่องจีน-ญี่ปุ่น กลับมาเขียนให้เร่อีกในวาระพิเศษ โดยพิจารณานโยบายและกลยุทธ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้ที่สนใจน่าสนใจยิ่ง พร้อมกันก็นำ สมศักดิ์ ชูโต ซึ่งหายไปเสียนาน กลับมาพบกับผู้อ่านด้วยปัญหา ไทยกับยุคหลังสงครามอินโดจีนด้วย ส. ศิวรักษ์ ซึ่งบอกว่าจะเขียนหนังสือเป็นเล่ม และจะเลิกเขียนเป็นชิ้น ก็นำไปฟิลิปปินส์อีกครั้ง มาให้เราพิจารณา พร้อมกันนั้น คำสิงห์ ศรีนอก เจ้าของคอลัมน์ “กำแพงลม” ก็ให้เสียงจากชนบทชนล้าสุดของเขา มาพร้อมกับอุทานว่า Oh...My Goodness!

ฉบับนี้ ดูจะเล่นทางการเมืองระหว่างประเทศหนักเอาการอยู่ ฉบับหน้าเราจึงอยากผ่อนคลายให้เป็นเรื่องเกี่ยวกับ วรรณกรรมไทย เสียบ้าง อย่างไรก็ตาม เราหวังว่าการทำฉบับ “ฐานที่พ้ออเมริกันในเมืองไทย” ฉบับนี้ คงจะไม่เจ็บหายไปดุจคลื่นกระทบฝั่ง เราหวังจะได้รับปฏิกริยาจากท่าน เขียนถึงเราบ้าง ©

ถนัด คอมันตร์

เขียน ธีระวิทย์

เจ้าของ: นายป๋วย อึ๊งภากรณ์

แทนสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

คณะที่ปรึกษา: นายพันศักดิ์ วิญญูวัฒน์

นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา: นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี

สำนักงาน: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สมาคมสังคม

ศาสตร์แห่งประเทศไทย ถนนพญาไท จุฬาฯ ซอย

๒ พระนคร โทร. ๕๗๖๒๒

กองบรรณาธิการ “สังคมศาสตร์ปริทัศน์”

รายเดือน

นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี	บรรณาธิการ
นายชวลิต ปัญญาภิรักษ์	ผู้จัดการ
นายพิภพ ธงไชย	ผู้ช่วยฝ่ายบรรณาธิการ
นายนิวัติ กองเพียร	ผู้ช่วยฝ่ายศิลป์

นายสมพล เมนาคม	เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ
นางกนกพรรณ ชาอุปรีชา	เจ้าหน้าที่ฝ่ายจำหน่าย

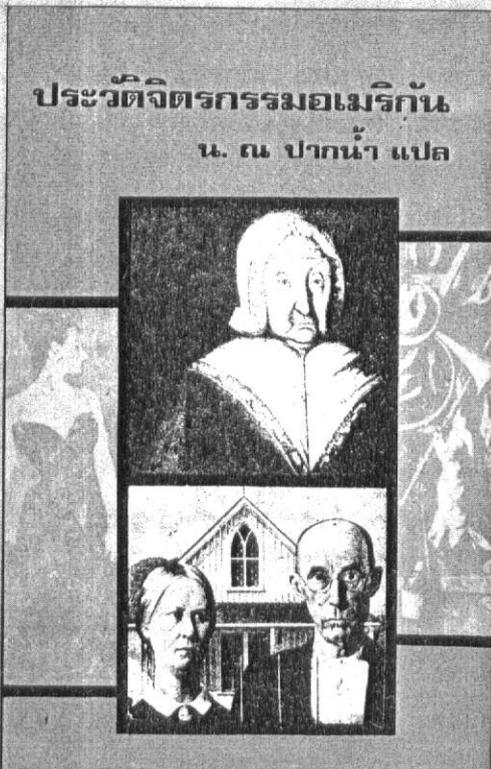

เฉลิม อยู่เวียงชัย
2 กรกฎาคม 2516

ปราชญ์ร้อยแปด

รวมเรื่องสั้นร่วมสมัยของยุโรปอเมริกาที่คัดแล้ว
เฉลิม อยู่เวียงชัย แปด
เล่มละ ๒๐ บาท

มีจำหน่ายทั่วไป และที่
สำนักพิมพ์ สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย
จตุรา ซอย ๒ ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๕ โท. ๕๗๖๒๒

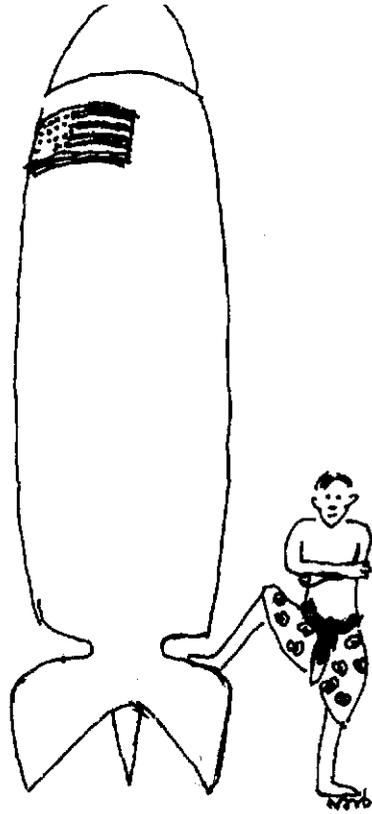
ประวัติจิตรกรรมอเมริกัน

พร้อมด้วยภาพถ่ายตัวอย่างผลงาน เกือบ ๕๐ ภาพ
น. ณ ปากน้ำ แปด
เล่มละ ๑๔ บาท

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

ฉบับที่ ๕ ปีที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๖

	๔	อ้อยเหยอ
	๕	จดหมายถึงบรรณาธิการ
	๘	บทนำ : จดหมายเปิดผนึกถึง ฯ พณ ฯ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา
พันศักดิ์ วิทยุรัตน์	๑๓	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก / มารักลูกกระเบิดกันเถอะ!
รังสรรค์ หนองพินธุ์	๑๘	เมืองไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ / การถอนฐานทัพของอเมริกันกับเศรษฐกิจไทย-
บทความจากปก		
ถนิต คณันตร์	๒๗	ปัญหาทหารต่างด้าวในประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศของไทย
ศศิ์อ่าวประจําอวังคัน	๓๕	วิจารณ์ปัญหาทหารต่างด้าวในประเทศไทย
ศิริพร พนุแก้วขวัญ	๔๕	ร้อยกรอง / บทสนทนาของแม่น้า
Claudia Ross	๔๖	สัมภาษณ์ / พันเอกณรงค์ กิตติขจร
กองบรรณาธิการ	๕๕	ขบวนการกองโจรไทย
เ็น อธิวิทย์	๕๗	นโยบายและกลยุทธ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน
สมศักดิ์ ชูโค	๖๗	ไทยกับยุคหลังสงครามอินโดจีน
สมศักดิ์ พานภาพ	๗๔	จดหมายจากไต้หวัน / เสือตัวใหม่ในเว็บบนามใต้
ระวี โคนพระจันทร์	๗๕	ร้อยกรอง / อาสูผู้สร้างโลก
ผาสุวิทย์ เกษตรศิริ	๘๐	คนกับหนังสือ / สี่หนู-กษัตริย์-รัฐบุรุษ-นักปฏิวัติ
Fred BranFman	๘๘	ใครบอกว่าอเมริกาทอนตัวจากอินโดจีน
กองบรรณาธิการ	๕๓	ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานทัพอเมริกันในเมืองไทย
ส. ศิวรักษ์	๕๗	จดหมายจากฟิลิปปินส์ / ไปฟิลิปปินส์อีกครึ่ง
อุดม ศรีนาทไทย	๑๐๒	๑ พฤษภาคม : ความสำคัญทางการเมืองของกรรมกรไทย
ประสงค์ มูลสาร	๑๐๗	ร้อยกรอง / กรรมกร
พิทักษ์ บุญญาพร	๑๐๘	โลกที่สาม / ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทย
เล ศักดิ์	๑๑๑	กวีต่างคน / กรงขังแห่งความเกลียดชัง
คำสิงห์ ศรีนอก	๑๑๓	ก้านพวงม / โอ.....วัฒนธรรม!
นิวัติ กองเพียร	๑๑๖	คนกับสิ่งแวดล้อม / ความตายของคนเมืองหลวง
	๑๒๐	วิจารณ์หนังสือ
	๑๒๑	ข่าวในวงการหนังสือ
	๑๒๖	บรรณาธิการ
ผู้วิจารณ์หนังสือ		โคม วรรณโสภณ
สำนัก เล็กผสม		ออกแบบปก

ระหว่างหมอดูกับนายพลนักค้า

อีกไม่ช้าไม่นาน เรื่องฐานทัพอเมริกันในไทย หรือการช่วยเหลือของสหรัฐที่มีต่อคนของรัฐบาลไทย ก็คงจะกลายเป็นนิยายที่เต็มไปด้วยเกล็ดเล็กเกล็ดน้อยที่เล่ากันไม่รู้จบจนกลายเป็นตำนานระหว่างประเทศไปในที่สุด เหตุเพราะการติดต่อบริเวณประเทศของเรื่องนี้ มิเคยได้อยู่กับล่องกับลอย หากขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และตัวบุคคลที่มาติดต่อกันด้วยเป็นสำคัญ บางครั้งตัวท่านรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศผู้ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในเรื่องนี้และตัวเอกอัครราชทูตประจำประเทศ ก็ดูเกือบจะไร้ความหมาย

ตัวอย่างเรื่องนี้ในคราวหนึ่ง ปรากฏว่าหมอดูได้เข้ามามีบทบาทด้วยอย่างสำคัญ เรื่องของเรื่องก็มีอยู่ว่า ทางอเมริกันเสนอขอตั้งฐานทัพแห่งหนึ่งทางภาคอีสาน แต่มีนายทหารยศชั้นนายพลคนหนึ่งได้สำแดงอาการคัดค้านความคิดนี้อย่างหัวชนฝา ฉะนั้นในงานเลี้ยงระหว่างประเทศคราวหนึ่ง ทางฝ่ายอเมริกันจึงแนะนำให้ท่านผู้นำของเราได้รู้จักกับหมอดูชาวอเมริกันคนหนึ่ง หลังจากท่านนายทนายทักดูโชคชะตาราศีต่างๆ ไปกันเรียบร้อยดีแล้ว จึงได้วกหันเข้าหาเรื่องที่ต้องประสงค์ หมอดูคนนั้นพยายามวาดภาพให้ท่านผู้นำมองเห็นชะตาร้ายที่รออยู่เบื้องหน้า จนท่านเห็นคล้อยตาม แล้วจึงซักถามถึงชะตาของคนที่ป็นต้นตอแห่งเหตุร้ายนั้น ซึ่งมีลักษณะตรงกับลักษณะของท่านนายพลข้างค้ำคนนั้นพอดี มิช้าไม่นานหลังจากงานเลี้ยงคราวนั้นแล้ว ข่าวการย้ายนายพลนักค้านไปอยู่ต่างแดนก็รั้งกันทั่ว ไล่ๆ กับข่าวต่อมาเกี่ยวกับการตั้งฐานทัพอเมริกันทางภาคอีสานของไทย

นี่คือเกล็ดหนึ่งของตำนานระหว่างประเทศ ที่เหลือสติปัญญาของประชาชนธรรมดาๆ อย่างเราจะคาดได้ และแน่ละ มันย่อมเป็นหนึ่งในหลายเหตุผลที่ทำให้เกิดฐานทัพอเมริกันในภูมิภาคแถบนี้ขึ้นมาด้วย ©

กันเบ็ด

จ.ม.ป ก

วัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์

ผมได้อ่าน *สังคมนิยมปริทัศน์* ฉบับที่ ๔ ปีที่ ๑๑ เดือนเมษายน ๒๕๑๖ หน้าจดหมายถึงบรรณาธิการ ซึ่งในฉบับดังกล่าวคุณ ส. สะอาด จากอำเภอเมืองเชียงราย ได้มีจดหมายถึงบรรณาธิการให้คำตำหนิผม เรื่องการที่ผมอ้างอิงที่มาของเอกสารเกี่ยวกับความเห็นของ Marx ว่าด้วยวัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์

เรื่องนี้ ผมขอยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของผมจริง จึงขอชี้แจงและให้แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิงที่ถูกต้องดังนี้

ก. สำหรับข้อ ๑. เป็นความคิดเห็นของ Marx ซึ่งมีอยู่ในหนังสือ *The German Ideology Volume I, Critique of Modern German Philosophy according to its representatives. Feuerbach Bruno Bauer and Max Stirner* (ซึ่งถือกันว่า *The Young Hegelians*) pp. 39-48 and pp. 60-64 (Progress Publishers Moscow 1968)

ข. ข้อที่ ๒. เป็นความคิดเห็นของ Marx เช่นกันซึ่งมีอยู่ใน *Preface to Contribution to the Critique of Political Economy* pp. 503-540 (K.Marx F. Engels Selected Works Vol. Progress Publishers Moscow 1969)

จึงเรียนมาเพื่อให้คุณ ส. สะอาด และผู้อ่าน

ที่สนใจโดยทั่วกันสามารถศึกษาและตรวจสอบดูเอาเองได้ อย่างไรก็ดี ผมใคร่ขอเสนอและสนับสนุนคุณ ส. สะอาด ว่า นอกจาก คุณ ส. สะอาด จะจำชื่อหนังสือตำราต่างๆ ได้เก่งแล้ว ควรที่คุณ ส. สะอาด จะได้เขียนบทความหรือบทวิจารณ์เกี่ยวกับตำราเหล่านี้เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่านกันบ้างก็จะดีไม่น้อย

สรพงษ์ ชัยนาม
Jakarta, Indonesia

แก้ไข แก้ผิด

บทความของผมใน *สังคมนิยมปริทัศน์* ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๑๖ มีที่ผิดพลาดสำคัญอยู่ ๒ แห่ง คือ

- ๑) หน้า ๒๗ “เป็นผลให้รายได้ของชาติในส่วนนี้ลดลงจาก ๔.๖ เหลือเพียง ๒.๕ ล้านบาท” โปรดแก้เป็น “๔.๖ พันล้านบาท และ ๒.๕ พัน ล้าน”
- ๒) หน้า ๓๘ “ญี่ปุ่นผลิตข้าวได้มากกว่าเราประมาณ ๑-๓ เท่าตัว” ที่ถูกต้องจะเป็น ๓.๑ และในหน้าเดียวกัน บรรทัดต่อมา ๒-๔ แก้เป็น ๒.๕ และอีก ๒ บรรทัด ข้างล่างถัดลงมา ๒-๗ แก้เป็น ๒.๖ ๒-๘ แก้เป็น ๒.๘

ความผิดพลาดนี้อาจไม่ใช่ความผิดของฝ่ายเรียงพิมพ์-พิสูจน์อักษรที่เดียวแน่ แต่คงจะเป็นเพราะผมเขียนลายมือไม่ชัดเจนด้วยก็เป็นได้ โปรดกรุณาให้ผู้อ่านเข้าใจตามนี้ด้วย

ชลิต แนวพานิช
กรุงเทพฯ

พวกคุณไม่เป็นทนายรัก

ผมอยากให้ความคิดเห็นบางประการในการจัดทำ *สังคมนิยมปริทัศน์* ดังนี้

๑) รู้สึกว่าศัพท์ภาษาไทยที่แปลมาจากภาษาอังกฤษมักเลือกใช้ศัพท์แปลกๆ ที่อ่านแล้วไม่เข้าใจ ถ้ามีภาษาอังกฤษกำกับก็พอเข้าใจเพิ่มขึ้น เรื่องนี้ผมไม่ทราบว่าเป็นนโยบายที่ทางผู้จัดทำต้องการจะให้สังคมยอมรับศัพท์ที่บัญญัติใหม่ ๆ ไว้ใช้ต่อหรืออย่างไร แต่ในความเห็นส่วนตัวของผม น่าจะใช้คำพูดง่าย ๆ มากกว่า

๒) น่าจะจัดแยกเรื่องด้านวิชาการออกจากเรื่องประเภทวิพากษ์วิจารณ์ทั่ว ๆ ไป เพื่อที่นักศึกษาจะได้ใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ถึงกฎ ทฤษฎี หรือแนวความคิดทางวิชาการแท้ ๆ กับคนทั่ว ๆ ไปที่จะได้อ่านบทความที่ไม่หนักไปด้านทฤษฎี

๓) ส่วนการวิจารณ์หนังสือน่าจะมีมากกว่านี้ (ถ้าพอมันจะทำได้) เพราะจะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่ไม่มีเวลาหรือโอกาสเพียงพอ ได้ใช้บทวิจารณ์เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจในการเลือกอ่านหนังสือที่ชอบ เรื่องนี้แม้จะไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของผู้จัดทำ แต่เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงาน หรือหนังสือฉบับอื่นจัดทำให้แก่ชาวไทยเรา ผมเห็นว่าสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ควรเสียดสละเนื้อที่และเวลาให้ไปพลาถก่อน

๔) เกี่ยวกับการสรุป หรือลงท้ายบทความที่คำหาคติเตือนการดำเนินงานของรัฐบาลนั้น ผมเห็นว่าเพื่อประโยชน์ของผู้อ่าน ผู้เขียนน่าจะช่วยเพิ่มเติม ข้อคิดเห็นที่ถูกต้องที่ควร น่าจะเป็นอย่างไรด้วย เพราะการว่าผู้ทำโดยผู้ที่ไม่ได้ลงมือทำ มันดูง่ายไป และไม่แน่ว่าถ้าทำเองจะทำได้หรือไม่ แต่เรื่องนี้ผมก็เห็นใจเพราะผู้เขียนมีหลายคน บก. จะไปสั่งไม่ได้ แต่ถ้าจะวางเป็นนโยบายไว้ก็น่าจะเป็นการดีเพื่อข้อที่ชัดเจนขึ้น และอาจทำให้รัฐบาลไม่หมั่นไส้หรือรำคาญข้อวิพากษ์วิจารณ์ของพวกเขา

ได้ เพราะที่อ่าน ๆ มาดูรู้สึกพวกคุณไม่เป็นที่น่ารักของรัฐบาลเท่าไร

ผมขอส่งความปรารถนาดีมายังคุณและคณะทุก ๆ คน ที่มีความตั้งใจทำงานตามหน้าที่ที่คุณเลือกอย่างซื่อสัตย์สุจริตและเคารพเกียรติของตนเอง

อัมรินทร์ เนียมสกุล
Kansas City, U. S. A.

อย่าให้แพ้

ผมติดตามอ่าน สังคมศาสตร์ปริทัศน์ อยู่เป็นประจำแทบทุกฉบับตั้งแต่เริ่มมีมา ผมมิได้เป็นสมาชิกหรอก เพียงแต่ซื้ออ่าน ก่อนซื้อผมจะต้องดูสารบัญก่อน ถ้าพอใจในเนื้อเรื่อง ถึงจะซื้ออ่าน แต่ก็มั่นใจว่ามีมากเล่มอยู่

ฉบับต้น ๆ เมื่อเทียบกับฉบับล่า ฉบับล่าออกจะมีความ “เข้มข้น” มากเอาการ ผมอยากให้สังคมศาสตร์ปริทัศน์มีความเป็นอยู่ให้นาน ๆ ไม่อยากให้เกิด “โรคแถมอิทธิพล” เหมือนฉบับอื่นเขาถึงยุคแล้วที่พวกเขาจะออกมาสู้กับความจริงที่เราไม่อยากใหม่

ธงชัย เสียบไขสง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เท่าใบตองแห้ง

ผมอ่าน สังคมศาสตร์ปริทัศน์ มา ๒ ปีไม่เคยเขียนจดหมายมาเลย แต่ก็อดรันทนไม่ได้ในความเซซของหนังสือของคุณ และเห็นประกาศว่าอยากปรับฟังความเห็นคนอ่าน เลยลองเขียนมา

๑) ไม่ทราบว่าคุณและคณะรู้ตัวหรือเปล่าว่าหนังสือของคุณเท่าที่ผมอ่านมาระยะ ๒ ปีนี้ มีแต่ทัศนคติแบบดอยหลังเข้าคลอง วิचारณ์แต่ของที่เกิดขึ้นมาแล้ว ไม่ได้เห็นอะไรใหม่ที่คนรุ่นผมจะเอาไป

ปฏิบัติได้เลย พร้าเพื่อตอกชกหัวตัวเองมาก สอง
สามเรื่องสองสามเล่มก็พอฟัง แต่ไปๆ รู้สึกพวก
คุณจะกดดันชักกว่า (อย่างคุณว่า) เท่านั้น เพลิด
เพลินไป ถ้าเจออดีตเพศก็คงทำไม่เป็นเสียแล้ว

๒) หนังสือของคุณไม่ต้องกลัวถูกปิด การ
ค่าแบบเห็นใบตองแห้ง รัฐบาลนอนยิ้มได้ สงสัย
ว่าอาจจะสนับสนุนด้วยซ้ำ

๓) ขบวนการนักศึกษาเราก้าวไปไกลแล้ว
เราไม่มัวบ่นอยู่ แต่ปฏิบัติการเมื่อมั่นใจว่าถูกต้อง
หมวดครุฑเราก็ไม่ต้องเอาไว้ ให้ดูฉลาดหรือคงแก่
เรียน เราทำได้ผลมาหลายเรื่องแล้วในปีนี้ คณะ
ของคุณทำสำเร็จอะไรบ้าง ถูกอย่างคุณเขียนใน
ฉบับประจำเดือนมกราคม ๑๐ ปีที่ผ่านมาพวกคุณ
“มีชีวิตร่วมในเหตุการณ์” ได้ประสบพบเห็นความ
เปลี่ยนแปลง..บางเหตุการณ์ก็ได้แต่เพียงเมียงมอง
อยู่ภายนอก....”แต่ผมรู้สึกว่าคุณคุณเมียงมองมา
นานแล้วปฏิบัติการ เสียบ้าง!

๔) พวกรุ่นผมปรึกษากันหลายหนแล้ว เห็น
กันว่าการทำงานทำถูกต้องมี แต่สำคัญมากคือความ
จริงใจ เราไม่แน่ใจเสียแล้วว่าในบางกลุ่มที่เราเคย
สนใจหรือถึงกับนับถือพวกคุณด้วย จะจริงแค่ไหน
อ้างความคิดฝรั่งซ้ายจัดบ่อยๆ เพราะอ่านหนังสือ
พวกนั้นมาก ๆ ลึก ๆ คุณคิดอย่างนั้นหรือเปล่า
บาปมากนะ ถ้าคุณเขียนหนังสือให้คนอื่นเชื่อตาม
แต่ตัวเองไม่เคยเชื่อจริงๆหรือไม่เคยตีความตัวเอง

๕) โลกของคุณแห่งมาก เบี้ยวมากด้วย ผม
ว่าอังคารดำสังคมที่เลว แต่โลกของแกมีความงาม
ที่ซู่ใจ ที่เป็นเป้าหมาย พวกผมที่แรกอ่านไม่ชอบ
แต่นานไปยิ่งชอบ แต่เทียบพวกตามอย่างแกเต็มที่
ที่มหาวิทยาลัยนี้ก็มีหลายตัว ตามได้แต่รูป แต่เนื้อ
ไม่มี

๖) อาจารย์สุลักษณ์ ชอบทำโบราณ แต่

พวกผมว่ารากแกลึกมาก เรายังไม่เข้าใจแก แต่คิด
ว่าถ้าต้องติดคุก ติดกับแกคงสนุกกว่าติดกับคุณ นี่
พูดจริงๆ

พูดอย่างนี้ คุณคงไม่ชอบ แต่เราจริงใจ ถ้า
ไม่ลงพิมพ์ ผมก็เห็นใจ

ดำรง เศษะวิทย์ (เดช)

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เวลาลงพิมพ์ให้ เพราะเราจริงใจเหมือนกัน เราไม่ได้
ตัดทอนถ้อยคำของคุณเลย ก็เพื่อจะบอกกับคุณว่า
ทำไมคุณจึงสนใจแต่เพียงเรื่อง “ส่วนตัว” เช่น
ข้อ ๕ กับข้อ ๖ คุณมีสิทธิ์ที่จะหนีเราไปได้ ถ้าคุณไม่
เชื่อ เพราะเราไม่ได้บังคับ สิทธิในการอ่านและการ
รับรู้ เป็นเรื่องส่วนบุคคล เราพยายามทำหน้าที่ของ
เราในฐานะสถาบันหนังสือพิมพ์หน่วยหนึ่งและแสวง
หาความเป็นตัวของตัวเองในยุคสมัยเช่นนี้ให้ดีที่สุด
เท่านั้น การทำตามแนวทางของเรา แม้จะเป็นเพียง
การพูด การคิด การเขียน เราก็ถือเป็น ปฏิบัติการ
อย่างหนึ่ง บางครั้งเรารู้สึกเหมือนว่าล้มเหลว แต่เรา
ก็ไม่ถึงกับหมดหวังไปเสียทีเดียวนัก เราเชื่อว่าคน
อย่างคุณ และขบวนการนักศึกษาอย่างที่คุณอ้างว่า
‘ก้าวไปไกล’ แล้วนั้นจะทำหน้าที่ ปฏิบัติการ ในบาง
ส่วนที่เราไม่ได้ทำ เช่นเดียวกับที่เราทำบางส่วนใน
หน้าที่ของเรา เราคงทำอะไรในสังคมเชิงๆ แบบนี้
ไม่ได้มากนัก แต่เราก็จะทำต่อไปไม่ว่าคุณจะเป็นใคร
เป็นคนรุ่นไหน ถ้าคุณเชื่อมั่นในแนวทางของคุณ ก็
จงก้าวออกมาเถิด ชื่อและนามสกุลของคุณ จะจริง
หรือไม่ผมไม่สนใจ แต่อยากขอท้วงสักหน่อยว่า คุณ
ใช้ชื่อคณะในมหาวิทยาลัยรามคำแหงผิด เพราะใน
รามคำแหงนั้นไม่มีคณะศิลปศาสตร์

บ.ก.

จดหมายอากาศ
AEROGRAMME

To
Mr. Richard M. Nixon
The President of the United States
"White House"
Washington D.C.
U.S.A.

จดหมายเปิดผนึกถึง ฯพณฯ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

เรียน ฯพณฯ ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา

ในฐานะสื่อมวลชนเล็กๆ ในประเทศที่เป็นมิตรกับท่านมาเป็นเวลานาน เราขอ
ต้อนรับ "สันติภาพอย่างมีเกียรติ" ที่ท่านได้เซ็นสัญญาสงบศึกกับเวียดนามเหนือและเวียดกง
เป็นผลสำเร็จเมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าจะเป็นจริงจะยังไม่มีการยุติสงครามก็ตาม แต่
การลงนามในแผ่นกระดาษครั้งนี้ ก็เท่ากับท่านสัญญาจะถอนตัวออกจากสมรภูมิเวียดนาม เราเอง
ก็ใจขบขันเมื่อทราบข่าวนี้ แต่หลังจากนั้นไม่นาน พฤติการณ์และนโยบายใหม่อันสืบเนื่องมาจาก
'ลัทธิ' ตามชื่อของท่าน ได้ทำให้เราสงสัยหนักยิ่งขึ้นว่า ความสงบสุขและสันติภาพบนแหลม
อินโดจีนแห่งนี้จะเป็นไปได้แน่หรือ ในเมื่อท่านเพียงเอาทหารกลับบ้าน แต่กลับเอาทหาร
อากาศซึ่งเคยประจำอยู่ที่ฐานทัพอากาศ และส่วนหนึ่งจากฐานทัพอากาศฟิลิปปินส์และโอกินาวา มา

อยู่ในประเทศของเราเพิ่มมากขึ้น ที่ฐานทัพผู้ตะเกาขณะนั้นจำนวนเครื่องบิน บี. ๕๒ ได้เพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว แพนธอม เอฟ. ๔ หน่วย ๔ หน่วย ๓๕๐ และหน่วย ๔๒๑ ของท่านก็ย้ายจากดานังมาประจำอยู่ที่ฐานทัพพาคาลี ซึ่งกว่านั้น ท่านยังได้เปิดฐานทัพแห่งใหม่ที่น้ำพอง โดยใช้เป็นฐานทัพหน่วยโยธินแห่งแรกในประเทศเรา อีกทั้งมีข่าวทำนองว่า ท่านจะให้การสนับสนุนการสร้างสนามบินลับอีกหลายแห่ง เช่นที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดลำปาง ขณะนี้กะประมาณว่า กำลังทางอากาศของท่านในประเทศเราได้เพิ่มขึ้นจากจำนวน ๕๕๐ เครื่อง เป็น ๑๕๐ เครื่อง พร้อมกันนั้น กำลังทางทหารซึ่งแต่เดิมมีประมาณ ๓๒,๐๐๐ คน ก็ได้เพิ่มเป็น ๔๕,๐๐๐ คน และแหล่งข่าวทางทหารของท่านได้แถลงว่าจำนวนดังกล่าวนี้อาจเพิ่มสูงขึ้นอีก ถ้าหากมีการถอนตัวออกจากฐานทัพที่ไอกินาวาและเกาหลี่ได้ ถึงกระนั้น แม้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของท่านจะยืนยันว่าได้ลดจำนวนทหารลงก็ถือเป็นเพียงการลดจากที่อื่น แต่กลับมาเพิ่มที่เรานั่น จนทำให้เราและประชาชนของเราสงสัยว่าประเทศไทยเป็นพันธมิตรกับท่าน หรือว่าเป็นทาสรับคำสั่งจากท่าน โดยผ่านกลุ่มคนเล่นหมาก ลูกกลุ่มหนึ่งที่กำลังครองตัวเองจนเกือบจะเข้าตาจนอยู่แล้ว

ท่านประธานาธิบดีที่นับถือ ถึงพวกเราส่วนใหญ่จะเห็นด้วยว่า เราควรอยู่กับฝ่ายโลกเสรี แต่เราก็ไม่เห็นด้วยกับนโยบายที่รัฐบาลของเรายอมทำตามเงื่อนไขต่าง ๆ ให้รัฐบาลของท่านตั้งที่เป็นอยู่ขณะนี้ ในบทนำ ไทย-ญวน-สหรัฐ ฯ ของ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ เราเคยเสนอแนะไว้ก่อนสี่มวลาชนอนใดในประเทศนี้ ว่าเราไม่เห็นด้วยกับการมีฐานทัพของท่าน เพราะ “ การอนุญาตให้ชาติหนึ่งมาตั้งฐานทัพขนาดมหึมา มาใช้เป็นที่โจมตีอีกชาติหนึ่งนั้น ถึงจะไม่พูดในด้านจริยธรรม ก็นำหว่าดระแวงได้ว่าพฤติกรรมเช่นนั้น จะล่อไปในทางที่จะชักนำเข้าลัทธิศักคักเข้าบ้าน และเราต้องไม่ลืมว่า ถ้าถึงขั้นวิกฤติจริงๆ มหาอำนาจชาติใดก็ตามคงไม่มาร่วมหัวจมท้ายกับเรา ดังที่เราคาดหวังเอาไว้เป็นแน่...”

ขณะนี้ สายเกินไปแล้วที่จะพูดว่าใครผิดใครถูกในสงครามเวียดนาม การตัดสินใจถอนตัวของท่านออกจากสมรภูมิเวียดนาม และลดความพิพพันในเอเชียอาคเนย์ลง ถ้าพูดกันตรงๆ เราคิดว่าเป็นผลดีแก่ท่านมากกว่าผลเสีย และท่านก็คงไม่ “ เสียหน้า ” มากเท่าใดนัก เพราะถ้าหากท่านไม่ถอยห่างใครแล้ว บางทีเด็กๆ ในภูมิภาคแถบนี้ก็คงไม่อยากจะทะเลาะกันเท่าไรนัก และประเทศของเราก็อาจจะญาติกับประเทศเพื่อนบ้านได้ง่ายขึ้น การเป็นมิตรกับประเทศของท่านจึงมิได้หมายความว่า เราจะต้องเกรงใจท่านตลอดไป เมื่อท่านเข้ามาตั้งฐานทัพได้ เราก็ควร

สามารถบอกกันฉันท์มิตรให้ท่านถอนกำลังออกไปได้ เราทราบข้อเท็จจริงว่าการเข้ามาของท่านมี
เฉพาะที่ฐานทัพอยู่ตะเภาแห่งเดียวเท่านั้น ที่มีการตกลงกันเป็นลายลักษณ์อักษรตามหลักพิธีทางการ
ทูต ส่วนฐานทัพแห่งอื่น เป็นของที่งอกเงยขึ้นมาเพราะการตกลงระหว่างเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของ
ท่านกับผู้อำนาจบางคนของเรา โดยปิดเรื่องเงียบไว้เป็นความลับ เพราะกลัวว่า หากปล่อยให้
มีการอภิปรายกันถึงกิจกรรมฝ่ายทหารของสหรัฐในประเทศไทยแล้ว ประชาชนชาวไทยอาจมีปฏิ
กริยาไปในทางตรงข้าม และอาจมีผลกระทบมาถึงความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศของเรา
เอง เมื่อเป็นเช่นนี้ราษฎรส่วนใหญ่ของเราจึงอยู่ในฐานะมัวชัว เพราะรัฐบาลของเราไม่ค่อยยอม
แถลงนโยบายต่างประเทศและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานทัพต่างๆ ที่ท่านเข้ามาสร้างไว้ ปล่อยให้เรา
มารู้ความเอาจากหนังสือพิมพ์ในประเทศของท่าน และจากการแถลงของคณะกรรมการวิเทศ
สัมพันธ์จากรัฐสภาของท่านเอง ทั้งๆ ที่สถานการณ์และการดำเนินนโยบายของรัฐบาลเราในด้าน
อาจเกี่ยวโยงมาถึงความเป็นความตายของชาวไทยทั้งหมด บังสือมวลชนบ้านเราในขณะนั้นยังติด
กับกฎของคณะปฏิวัติ ประกอบกับต่างก็ไม่รู้ข้อเท็จจริง จึงไม่มีใครกล้าส่งเสียงคัดค้านแต่ประการ
ใดเนื่องจากกลัวจะถูกแปลความไปในทางทำลายสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ ทางรัฐบาลของเรา
จึงนึกเอาว่าหนังสือพิมพ์ต่างๆ พวกกันสนับสนุนการกระทำของตนโดยตลอด ตั้งแต่เรื่องการเข้ามา
ตั้งฐานทัพของท่าน การส่งทหารอาสาสมัครไทยไปรบในเวียดนาม และแม้แต่เรื่องในลาวขณะ
นั้นว่าไปแล้วประชาชนของเราดูเหมือนไม่มี "สิทธิที่จะรู้" เรื่องขอขาดบาดตายดังกล่าวนี้เลย

บัดนี้ กาลเวลาก็ได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว สื่อมวลชนของท่านและประชาชนของ
ชาวอเมริกันที่ต่อต้านสงครามเวียดนาม จนทำให้ท่านต้องประกาศถอนทหารอเมริกันออกจาก
ประเทศนั้น ได้ทำให้เราคิดว่า ไม่ว่ารัฐบาลจะทำอะไร จำต้องได้รับความสนับสนุนจากประชาชน
แน่ละ ประชาชนย่อมไม่สามารถจะสนับสนุนแผนการกระทำใดๆ ได้ ถ้าเขาถูกปิดบังไม่ให้
ทราบความจริง หรือให้ทราบอย่างสับสนด้วยความจริงเพียงครั้งเดียว เกี่ยวกับการกระทำนั้นๆ
เราคิดว่าประเทศของเราได้ถูกปิดบังความจริงต่างๆ มานานเกินควร ในขณะที่ประเทศของท่านได้
มีการคลี่คลายขยายตัวทางการเมืองระหว่างประเทศไปมากแล้ว ท่านประธานาธิบดีที่นับถือ ท่าน
จะมัวเห็นแก่ตัวผูกพันเรายู่ตลอดไป เพื่อผลประโยชน์ของท่านฝ่ายเดียว คงเป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรม
นัก ในประเทศของเราซึ่งมีนโยบายแบบไม่มีนโยบาย ผู้ปกครองมักจะอ่อนไหวไปกับอิทธิพลจาก
ภายนอกและเรื่องอื่นๆ อยู่เสมอ แต่ความคิดเห็นบางอย่างในประเทศเราเองก็ไม่ค่อยคลี่คลาย
ไปมากนัก ดังจะเห็นจากเมื่อเร็วๆ นี้ นิสิตนักศึกษาที่สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง ได้จัด

ให้มี สัปดาห์แห่งสงครามอินโดจีน เพื่อแสวงหาความเป็นจริงและทัศนคติอันถูกต้อง ก็ยังมีเสียงกล่าวหาทำนองว่าเป็นแผนของฝ่ายซ้าย ไม่ผิดไปจากการกล่าวหานิสิตนักศึกษาเวียดนามใต้ที่ถูกประธานาธิบดีเทย์จิบเข้าคุก ในสมัยที่ทหารของท่านกำลังรบอย่างหนักในทศกาลตรุษญวน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ เท่าใดนัก ถ้าท่านประธานาธิบดีจำได้ เราก็หวังว่าเหตุการณ์ท่านเองเดียวกันคงจะไม่เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษาในประเทศของเรา ที่เริ่มไม่เห็นด้วยกับนโยบายฐานทัพและทหารต่างด้าวของท่านซ้ารอยอีกเป็นแน่

เราไม่ทราบที่ท่านเคยรู้จักวุฒิสมาชิกฟูลไบรท์เป็นการส่วนตัวหรือเปล่า ถ้าท่านรู้จัก ท่านเคยทราบไหมว่า เมื่อ ๕ ปีก่อนท่านวุฒิสมาชิกเคยแสดงสุนทรพจน์กล่าวถึงประเทศไทยไว้ดังนี้

“--รัฐที่ได้รับความช่วยเหลืออย่างไม่พอใจและเกลียดชังรัฐที่ตนต้องพึ่งพา ในศตวรรษก่อนเป็นเช่นไร ศตวรรษนี้ก็เช่นเช่นนั้น คนไทยนั้นไม่เคยอยู่ใต้อำนาจใครและไม่ไว้วางใจชาวต่างประเทศมาแต่ไหนแต่ไร เหตุฉะนั้นจึงไม่พอใจอยู่เองที่จะต้องขึ้นอยู่กับสหรัฐอเมริกาในทางทหาร ชาวต่างประเทศที่แทรกแซงเข้ามานั้น แม้จะสุภาพเพียงใด จะนำเงินมามากเพียงใด จะพยายามเข้ากับคนพื้นเมืองให้มากเพียงใดก็ตาม แต่การเข้ามานั้นอาจมีอุปสรรคขัดขวางความเจริญของไทยเอง ยิ่งกว่ามาช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้มีสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เหมาะสม--” (Congressional Record, Vol. 112, October 1966)

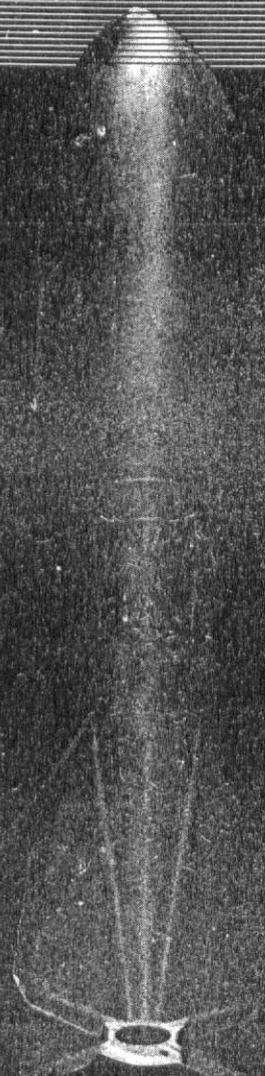
ท่านประธานาธิบดีที่นับถือ ในฐานะที่เป็นประชาชนชาวไทย เราทราบมาว่า การก่อสร้างสนามบินและฐานทัพอากาศที่โคราช ดาคลี อุดร นครพนม และที่อื่น ๆ อีกบางแห่ง ยกเว้นที่อยู่ตะเภ่า ได้กระทำไปอย่างเร้นลับและรู้กันแต่เพียงผู้นำชั้นสูงของฝ่ายทหารเท่านั้นและทางฝ่ายท่านก็มีเหตุผลในการเข้ามาเพียงเพื่อสนับสนุนกำลังรบที่อยู่ในเวียดนาม ขณะนี้สงครามในเวียดนาม ก็มีท่าทีว่าจะสงบลงแล้ว และท่านก็ถอนทหารส่วนใหญ่กลับบ้านของท่านแล้ว เราจึงคิดว่า ท่านควรจะพิจารณาหาทางโยกย้ายหรือถอนฐานทัพของท่านในประเทศไทยกลับไปด้วย เพื่อเห็นแก่ประเทศของเราที่จะถูกดึงเข้าสู่อุบัติกรรม เพราะท่านเข้ามาเตรียมตัวตั้งฐานทำการรบจากดินแดนไทย เราเชื่อว่าการปรากฏตัวของทหารต่างด้าวในไทย ถือเป็นภาระเชิงเชิงให้ศัตรูเข้ามาทำสงครามในบ้านเรา การตอบสนองซึ่งกันและกันมิใช่เป็นเรื่องของคนไม่มีชีวิตจิตใจ ถ้าเราทำต่อพวกเขา โดยยอมให้คนของท่านมาใช้ดินแดนของเราไปทำสงครามในดินแดนของเรา รวมทั้งเราเองก็ยอมร่วมมือในการทำสงครามนั้นด้วย แน่نون พวกเขาย่อมมีจิตใจที่คิดว่าเราเป็นศัตรู และมีสิทธิที่จะตอบโต้การกระทำของท่านได้ ในลักษณะของการปฏิบัติการนานาชาติ เพราะฉะนั้น สิ่งเหล่านี้จึงย่อมไม่เป็นผลดีในแง่ของสันติภาพในบ้านเราเลย

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านคงได้ทราบว่า สมาคม อาเซียน ได้เปิดการประชุมประจำปีที่พม่า ความหวังจากการประชุมครั้งนี้แม้จะอยู่ในท่าที่ซึ่งไม่ชัดเจนนัก แต่ก็ให้บรรยากาศที่ชาวอาเซียนทั้งหลายจะหันมาร่วมมือปรองดองกันมากขึ้น ข้อแถลงข้อหนึ่งจากการประชุมครั้งนี้ ก็คือ ทุกชาติยินดีที่จะเห็นภูมิภาคแถบนี้สงบสุขด้วยนโยบายความเป็นกลาง ทั้งนี้ไม่ว่าความเป็นกลางจะมีคำจำกัดความเช่นใด ความเข้าใจของเราข้อหนึ่งที่ท่านประธานาธิบดีจะต้องยอมรับก็คือ หมายถึงไม่เข้าข้างฝ่ายใด ไม่เป็นฝ่ายใด และคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของความเป็นกลาง ได้แก่การไม่มีทหารต่างดาวและฐานทัพของต่างดาวเข้าไปประจำอยู่ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำของประเทศผู้ทรงมหิทธานุภาพและพลานุภาพ ท่านย่อมเข้าใจความหมายที่เรากล่าวได้ดี และในฐานะสื่อมวลชนหน่วยหนึ่งในประเทศนี้ เราใคร่ขอให้ท่านถือว่า เสียงเรียกร้องจากเรา คือคำปรึกษาหารือของน้องซึ่งรักความเป็นมนุษย์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพี่ และหวังว่าพี่คงเข้าใจ ไม่ใช่พี่คอยแต่จะถือว่าฉันเป็นฝ่ายนำ แก่เป็นฝ่ายตาม แต่ฝ่ายเดียว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

กวีฉัตรบริรักษ์

มารักลูกกระเบิดกันเถอะ!

ไม่ทราบว่าจำกันได้ไหม หนังสือ Dr. Strange Love เรื่องมีอยู่ว่าขณะที่โลกกลัวอาวุธนิวเคลียร์ก็มีนายพลทหารอากาศอเมริกันคนหนึ่งเกิดบ้าๆ บอๆ ขึ้นมาสั่งฝูงบินนิวเคลียร์ของตนบินไปโจมตีรัสเซีย โดยที่ประธานาธิบดีของตนไม่รู้เรื่อง ทางฝ่ายรัสเซียไม่รู้ชื่อไหนก็เหน็ดเหนื่อยคิดว่าโค่นอเมริกันเล่นงาน จึงเตรียมปล่อยจรวด

ติดหัวอาวุธนิวเคลียร์ออกตอบโต้ หนังสือเรื่องนี้สนุกตรงที่ว่า หลังจากทางอเมริกันรู้ตัวว่านายพลของตนทำเกินหน้าที่ ก็หาทางต่อรองกับรัสเซียทันที ดูหนังสือแล้วเสียใจได้ล้นตี หนังสือเรื่องหนึ่งที่คล้าย ๆ กับเรื่องนี้ก็คือ Fall-Self แต่เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องคนมีอำนาจเกิดบ้าขึ้นมา แต่เป็นเรื่องของเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดบ๊องส์เกินเหตุ เพราะเศษกระดาษค้นเข้าไปทำให้เครื่องติดขัด เครื่องเจ้ากรรมจึงเลยส่งรหัสลับสั่งให้เครื่องบินทิ้งระเบิด บี ๕๒ ของสหรัฐฯ หนึ่งฝูงบินเข้าโจมตีรัสเซีย

ที่ว่ามานี้ถึงจะเป็นหนังสือจริง แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของความเป็นไปได้ในการวางแผน และผลของการวางแผนยุทธศาสตร์ทางนิวเคลียร์ เพราะแม้แต่ในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถตัดปัญหาความผิดพลาดของคน หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ออกไปได้และที่สำคัญที่สุดก็คือเหตุการณ์ทำนองนี้ ได้เกิดขึ้นแล้วในเมืองไทยนี้เอง!

คงจำกันได้ว่า ก่อนที่ประธานาธิบดีจอห์นสันจะประกาศไม่เข้าแข่งขันเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อไปนั้น ทางรัฐบาลสหรัฐได้ตกลงที่จะหยุดทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือ แต่มีข้อแม้ว่าทางเวียดนามเหนือจะไม่ส่งกำลังรบเพิ่มขึ้นในเวียดนามใต้ วิธีที่สหรัฐจะพิสูจน์ก็คือการใช้เครื่องบินตรวจการทำการตรวจการ และถ่ายภาพความเคลื่อนไหวทางกำลังรบของเวียดนามเหนือ หากทางเวียดนามเหนือยังคงเครื่องบินของสหรัฐ ทางสหรัฐก็จะ

โต้ตอบโดยโจมตีฐาน ปตอ. นั้น ๆ ความตกลงและความเข้าใจดังกล่าวนี้ ใช้กันต่อมาจนถึงสมัยรัฐบาลนายนิคสันเข้ารับตำแหน่ง และนิคสันเองก็ไม่ได้แสดงท่าทีในอันที่จะเป็นปฏิบัติต่อความเข้าใจดังกล่าว ถึงแม้ว่าบางครั้งเขาจะบิดความเข้าใจไปบ้าง แต่ความเข้าใจนี้ก็ยังคงใช้กันอยู่จนกระทั่งมีนายพลทหารอากาศอเมริกันคนหนึ่ง คือนายพลอากาศลาเวลล์ ผู้บัญชาการกองทัพอากาศสหรัฐที่เจ็ดมาเป็นคนทำลายความเข้าใจนั้นให้หักสะบั้นลง

กองบัญชาการกองทัพอากาศที่เจ็ดของสหรัฐเป็นกองบัญชาการกองทัพอากาศสหรัฐแห่งเดียวในอินโดจีน กองทัพอากาศนี้ถึงแม้ว่าจะมีกองบัญชาการอยู่ในเวียดนามใต้ แต่กำลังรบส่วนใหญ่ของกองบัญชาการนี้อยู่ที่อุตร โคราช และตามสนามบินอื่น ๆ ในประเทศไทย ดังนั้นถึงแม้กองบัญชาการจะอยู่ในประเทศหนึ่งแต่การสั่งการเพื่อปฏิบัติการรบ ถือได้ว่าเป็นการสั่งการข้ามแดน

นายพลอากาศลาเวลล์ผู้นี้ เมื่อปลายปี ๑๙๗๑ และต้นปี ๑๙๗๒ มีความเห็นว่าทางเวียดนามเหนือทำการรวมกำลังใกล้เขตปลอดทหารมากผิดปกติ ตามความเห็นของเขา เขาคิดอยู่หลายตลบว่าจะทำอะไรใจหนึ่งอยากจะส่งนักบินของตนเข้าโจมตี แต่จะทำเช่นนั้นไม่ได้ เพราะรายงานของนักบิน และข่าวจะปรากฏออกมาว่าทางสหรัฐทำผิดข้อตกลงที่ทำไว้กับเวียดนามเหนือ

ทางออกของนายพลลาเวลล์ก็คือ สั่งลูกน้องของตนให้ทำรายงานการทิ้งระเบิดสองรายงาน รายงานหนึ่งเป็นรายงานจริง อีกรายงานหนึ่งเป็นรายงานปลอม เพื่อเสนอตามชั้นขึ้นไปตามปกติ ลาเวลล์สั่งการปฏิบัติการลับโดยที่ผู้บัญชาการกำลังรบสหรัฐในเวียดนามไม่รู้เห็น ผู้บัญชาการทหารสูงสุดสหรัฐภาคแปซิฟิกก็ไม่รู้ ประธานาธิบดีสหรัฐ ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดก็ไม่รู้ ระหว่างเดือนตุลาคม ๑๙๗๑ ถึงเดือนมีนาคม ๑๙๗๒ ลาเวลล์สั่งการลับรวมทั้งสิ้น ๒๔ ครั้ง ก่อนที่ทางการอเมริกันจะรู้เรื่อง เรื่องมาแตกก็เพราะทหารอากาศอเมริกันคนหนึ่ง ซึ่งประจำการอยู่ที่ฐานทัพอุตร อครน ทนไม่ไหวเขียนจดหมายถึงสมาชิกวุฒิสภาบอกว่าตนได้รับคำสั่งให้ทำรายงานการปฏิบัติงานทิ้งระเบิดโกหกไว้เพื่อปฏิบัติการนอกคำสั่งประธานาธิบดีของตน บทเรียนของปรากฏการณ์เช่นนี้ต่อการปฏิบัติการรบของอเมริกันในไทยก็คือ เป็นที่รู้กันอยู่ว่าการใช้ฐานทัพไทยของสหรัฐในไทย (ยกเว้นการใช้อุตะเกา ซึ่งมีการทำสนธิสัญญาเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ฐานทัพดังกล่าวอยู่) โดยเฉพาะฐานทัพที่ทางอเมริกันได้รับอนุญาตให้ใช้ โดยไม่มีการทำสนธิสัญญา หรือข้อตกลงในรายละเอียดเป็นหลักฐานตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่อย่างใด ซึ่งผลคืออาจมีอยู่ว่า หากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะทางการเมืองหรือทางทหาร ทางรัฐบาลไทยสามารถเรียกร้องให้

ทหารอเมริกันออกจากไทยได้ทันที (แต่จะออกทันทีหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง) ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสองฝ่ายไม่มีการตกลงว่าจะใช้ฐานทัพดังกล่าวเป็นเวลาเท่าใด ดูเหมือนว่านั่นเป็นผลได้อย่างเดียวจากการไม่มีข้อตกลงตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในเมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นเกิดขึ้น โดยที่เครื่องบินรบอเมริกันบินออกจากฐานทัพไทย โดยทางฝ่ายไทยไม่รู้เรื่องและไม่มีสนธิสัญญาใดบ่งแน่ชัด ว่าหากเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้น ทางรัฐบาลสหรัฐจะมีความรับผิดชอบประการใด ถ้าหากมีการโต้ตอบโดยที่ทางฝ่ายไทยมิได้เป็นผู้โจมตีฝ่ายตรงข้ามโดยตรง

จริงอยู่ ทางไทยมีข้อตกลงการป้องกันทางอากาศกับสหรัฐ แต่กระนั้นก็ตาม ปัญหายังมีอยู่ว่า ในการปฏิบัติการเช่นนั้น ทางทหารสหรัฐจะยินยอมป้องกันให้ประเทศไทยในระดับใด เพราะทางรัฐสภาสหรัฐก็พยายามทุกวิถีทางที่จะจำกัดอำนาจประธานาธิบดีของเขา ในการทำสงครามนอกอาณาเขตตลอดมา

ที่ตั้งคำถามเช่นนี้ขึ้นมา ก็เพื่อต้องการไม่ให้เพียงแต่คิดกันว่า การมีฐานทัพต่างชาติเข้ามาปฏิบัติการในอาณาเขตของประเทศนั้น ไม่ว่าจะประเทศใดก็ตาม โดยอัตโนมัติแล้วย่อมเสียอธิปไตยของตนไปบ้างไม่มากก็น้อย เหาละเสียก็เสีย แต่ถ้าหากการเสียอธิปไตยนั้นทำให้ประเทศประสบภัยสงคราม โดยที่ประชาชนเองไม่มีส่วนรู้เห็นด้วยก็ออกจะน่าสมเพชสักหน่อย ปัจจุบัน

กองทัพอากาศที่ ๑๓ ของสหรัฐก็ย้ายมาประจำในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีก การย้ายกำลังรบของกองทัพอากาศสหรัฐภาคแปซิฟิกจากเวียดนามใต้ และจากฟิลิปปินส์มาตั้งในไทยก็มี กองบินที่เจ็ด ซึ่งเป็นกองบินทิ้งระเบิดและประจัญบานชั้นกระชั้นชิดกับกองบินที่ ๑๓ ซึ่งเป็นกองบินส่งกำลังบำรุง ขณะนี้ ได้เข้ามาอยู่ที่อุดรและนครพนมตามลำดับแล้ว เราคิดว่าเรื่องนี้มีความหมายอย่างมหาศาลต่อปัญหาทางยุทธศาสตร์ของไทย และที่น่าสงสัยก็คือสหรัฐกำลังใช้ไทยเป็นฐานทัพอากาศที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย และใหญ่กว่าฐานทัพทั้งในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์มากนัก ประเทศไทยเตรียมตัวแล้วหรือที่จะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐ ซึ่งขยายฐานทัพของเขาจากฟิลิปปินส์มาไทย บางท่านคงคิดเสียๆ ท่านเองว่าสหรัฐส่งกำลังรบของตนเข้าไทยก็เพื่อป้องกันไม่ให้สงครามในอินโดจีนแผ่ขยายมาไทย บางท่านคิดว่าสหรัฐส่งกำลังรบเหล่านี้เข้ามาเพื่อป้องกันประเทศไทยจากการโจมตีของฝ่ายศัตรู การอธิบายเช่นนี้ดูง่ายเกินไป การมีฐานทัพของต่างชาติไว้ในประเทศ เป็นการเสี่ยงแก่การโจมตีของฝ่ายศัตรูอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การต่อต้านฐานทัพนั้น อาจจะมาในรูปการโจมตีแบบเดียวกัน หรือว่าแบบอื่น ๆ กล่าวคือการโจมตีอาจมาในรูปการโจมตีทางอากาศ หรือการจู่โจมโดยใช้หน่วยคอมมานโด หรือการให้ความช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ โดยการ

โฆษณาชวนเชื่อหรือให้ความช่วยเหลือทางการฝึกทางวิชาการและการรบ

ประสบการณ์ของไทยเท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่ายังไม่มีใครแยกออกได้ว่า ความช่วยเหลือที่ทางเวียดนามเหนือและจีนให้กับฝ่ายตรงกันข้ามนั้น เป็นการตอบโต้ฝ่ายรัฐบาลไทย หรือว่าเป็นเพราะทางผู้นำประเทศทั้งสองให้ความช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐบาลโดยมีความใจดีเป็นที่ตั้ง อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ที่แล้วมาคงไม่เป็นการยากเกินไปที่จะทำนายว่า หากกำลังรบทางอากาศของสหรัฐในไทยเข้ามาขัดขวางพลังของกลุ่มการเมืองในประเทศอินโดจีนอื่น ๆ การตอบโต้ย่อมจะต้องมีขึ้นแน่ รัฐบาลไทยได้ทำการตกลงอย่างใดแน่ บทบาทของกองบินดังกล่าวกับอธิปไตยและความสัมพันธ์ของไทยกับฐานะของประเทศเพื่อนบ้านยังจะเป็นคำถามต่อไป และเป็นคำถามที่คงหาคำตอบลำบาก เหตุตั้งกล่าวเกิดขึ้นกับเวียดนามเหนือ ซึ่งไม่มีพลังทางการรบทางอากาศเพียงพอที่จะตอบโต้ การโจมตีของฝ่ายสหรัฐจากฐานทัพในไทย แต่ถ้าหากเหตุเช่นนั้นเกิดกับประเทศจีนแล้วอะไรจะเกิดขึ้นจริงอยู่ขณะนี้จีนกับสหรัฐสามารถทำความเข้าใจกันได้มากแล้วก็ตาม แต่ก็นั่นแหละพระเจ้าองค์ไหนจะให้หลักประกันได้ว่าหากเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นประเทศไทยมีหลักประกันใหม่ว่าจีนจะไม่ตอบโต้โดยการโจมตีฐานทัพดังกล่าวในไทย ๑

พันศักดิ์ วิญญรัตน์

หนังสือแปลสภาวิจัยแห่งชาติ

สภาวิจัยแห่งชาติได้จัดแปลหนังสือประเภท
สารคดีและวิชาการในสาขาวิชาการต่างๆ หนังสือ
แปลเหล่านี้จำหน่ายในราคาถูกเพื่อส่งเสริม
สติปัญญาและความรอบรู้ของประชาชน

หนังสือแปลที่มีจำหน่ายในขณะนี้

๑. มนุษย์กับการเปลี่ยนแปลงทางเทค
นิก (Human Problems in Technological
Change Edited by Edward H. Spicer) กล่าว
ถึงการตอบโต้ของมนุษย์ต่อการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคม

๒. บรรยากาศของเรา (Our Atmos-
phere by Theo Luebsack) กล่าวถึงเรื่องราว
ที่น่าสนใจเกี่ยวกับบรรยากาศของโลก ๑๖ บาท

๓. พระพุทธศาสนาในกัมพูชา แปล
และเรียบเรียงจากต้นฉบับภาษาเขมร โดยพุทธ
ศาสนบัณฑิตยสถาน ๕ บาท

๔. การอพยพของประชากรในประเทศไทย
(Migration in Thailand with Par-
ticular Reference to the Northeast by
Marian R. Meinkoth) ๑๐ บาท

๕. กฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบัน
(A Modern Law of Nations by Phillip
C. Jessup) ๑๖ บาท

๖. สิทธิทั่วไปในการออกเสียงเลือกตั้ง
และอำนาจของรัฐ (Suffrage Universelet
Autorité de l' Etat by Bernard Lavergne)
๑๗ บาท

๗. ขบวนการดีเซลและไฟฟ้า (Diesel
and Electric Trains by B.K. Cooper) ๑๑

๘. เอกภพและ ดร. ไอน์สไตน์ (The
Universe and Dr. Einstein by Lincoln
Barnett)

๙. การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ภาค
๑ และ ๒ (Efficient Use of Fertilizers
by Vladimir Ignatieff and Harold J. Page)
๔ และ ๑๕ บาท

๑๐. ประชาธิปไตยแอตแลนติก (At-
lantic Democracy by Charles d' Olivier
Farran) ๘ บาท

๑๑. ความหมายทางนิเวศวิทยา (Com

off และ Introduction to the Study of the
Law of the Constitution by Albert V.
Dicey) ๔ บาท

๑๒. การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก (Child
Care and Training by Marion L. Faegre
& John E. Anderson) ๔ บาท

๑๓. ปริมาณในการเกษตร Atoms in
Agriculture by Thomas S. Osborne) ๒ บาท

๑๔. พฤติกรรมรวม (Sociology: Col-
lective Behaviour by L. Broom and P. Sel-
znick)

ชุมชนมนุษย์ (Man and Society by
Samuel Koenig) ๔ บาท

๑๕. การประยุกต์วิทยาศาสตร์ปริมาณ
ในการเกษตรและอาหาร (Application of
Atomic Science in Agriculture and Food
by OEEC. The European Productivity of
OEEC.) ๕ บาท

๑๖. อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (The Story of
Albert Einstein by Miss Gillian Freeman)
๕ บาท

๑๗. ความเจริญทางเศรษฐกิจตามลำ
ต้นขุ่น (The Stages of Economic Growth
by W.W. Rostow) ๘ บาท

๑๘. ฟันสำหรับผู้สูงอายุ (New Teeth
for Old by Victor H. Sears) ๔ บาท

๑๙. ประธานาธิบดีอเมริกัน The Ame-
rican Presidency by Clinton Rossiter) และ
ประชาธิปไตยสมัยปัจจุบัน (Modern Demo-
cracy by Carl L. Becker) ๖ บาท

๒๐. เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน (Eco-
nomics of Everyday Life by Gertrude
Williams) ๕ บาท

๒๑. ประโยชน์ของวิชาเคมีต่อมนุษย์
๔ บาท

๒๒. คู่มือการตรวจสอบคอนกรีต (A.C.
I. Manual of Concrete Inspection ของ
สมาคมคอนกรีตอเมริกัน) ๑๐ บาท

๒๓. การประยุกต์วิทยาศาสตร์ในการประ
มงน้ำจืด The Application of Science to
Inland Fisheries by E.D. Le Gren) ๕ บาท

๒๔. มิสเตอร์ทอมป์กินส์เรียนลึกลับ (Mr.
Tompkins Learns the Facts of Life by
George B. Gamow) ๕ บาท

ผู้ประสงค์จะซื้อหรือสั่งซื้อหนังสือรายการที่ ๑-๕ โปรดติดต่อห้องการค้าของคุรุสภา ถนนราชดำเนิน
หรือที่กองแปลและการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติผู้ซื้อตั้งแต่ ๒๐๐ บาทขึ้นไป
จะได้รับส่วนลด ๑๐% ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะได้รับส่วนลด ๑๕% ตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไป
จะได้รับส่วนลด ๒๐% และตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะได้รับส่วนลด ๒๕%
ส่วนผู้ประสงค์จะซื้อหรือสั่งซื้อหนังสือรายการที่ ๑๐-๒๔ โปรดติดต่อที่กองโรงพิมพ์สำนักทำนุบำรุง
วัฒนธรรม สันยกราชวิถี หรือที่กองแปลและการต่างประเทศ สำหรับผู้สั่งซื้อตั้งแต่ ๒๐ เล่มขึ้นไป จะ
ได้รับส่วนลดอีก ๒๐%

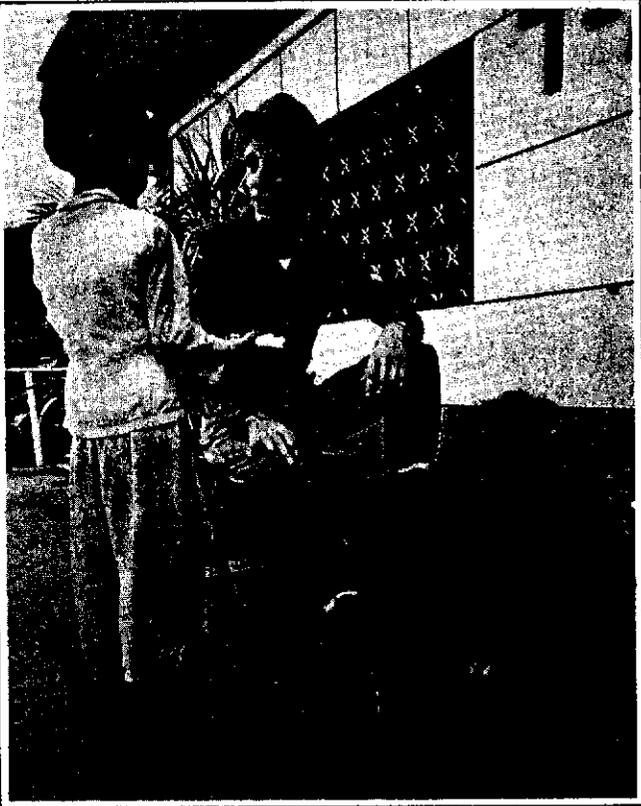
เมืองไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ

การถอนฐานทัพอเมริกันกับเศรษฐกิจไทย

นับตั้งแต่มีการทำข้อตกลงหยุดยิงในเวียดนาม ปัญหาฐานทัพอเมริกันในประเทศไทย คงจะเป็นที่กล่าวขวัญกันอยู่เนือง ๆ ไม่จำเพาะแต่ภายในประเทศ หากทั่วกลายเป็นข้ออภิปรายถกเถียงกันระหว่างประเทศ อย่างน้อยที่สุด นายกรัฐมนตรีของประเทศในภาคพื้นแปซิฟิกสองประเทศก็แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างเปิดเผย และอย่างน้อยที่สุด ความสำคัญของปัญหานี้ มีมากพอที่จะทำให้บรรดาผู้นำทั้งสองประเทศเดินทางรอบโลก เพื่อเผยแพร่ทัศนคติแห่งตน ถ้าหากสหรัฐฯ ถอนฐานทัพออกจากประเทศไทย ไทยจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

สิ่งที่ประจักษ์แจ้ง ก็คือ หากสหรัฐฯ ดอน
ฐานทัพออกจากประเทศไทย รายจ่ายด้านการ
กลาโหมของสหรัฐฯ ฯ (defense expenditure)
ที่เกี่ยวข้องกับสงครามเวียดนามในประเทศไทย
จะต้องลดต่ำลงโดยมีพักต้องสงสัย ในระหว่างปี
๒๕๐๗-๘ รายจ่ายดังกล่าวนี้ตกปีละ ๓๐ - ๓๕
ล้านเหรียญอเมริกัน แต่นับตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ เป็น
ต้นมา เมื่อสหรัฐฯ ฯ โหมการรุกรานเวียดนาม
เหนือ รายจ่ายด้านการกลาโหมของสหรัฐฯ ฯ ใน
เมืองไทยก็เพิ่มขึ้นอย่างשובชวา ในปี ๒๕๐๙ ราย
จ่ายดังกล่าวเพิ่มเป็น ๑๕๗ ล้านเหรียญอเมริกัน
เศษ และเพิ่มเป็น ๓๑๘ ล้านเหรียญอเมริกัน

ในปี ๒๕๑๑ รายจ่ายดังกล่าวนี้ประกอบด้วยราย
การสำคัญ ๓ รายการ คือ

(๑) รายจ่ายเกี่ยวกับการทหารอเมริกันใน
เมืองไทยอันสืบเนื่องจากการที่สหรัฐฯ ฯ ตั้งฐานทัพ
ในประเทศไทย

(๒) รายจ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจของ
ทหารอเมริกันในเมืองไทย (Rest and Recrea-
tion Expenditure)

(๓) รายจ่ายของหน่วยงาน USOM เกี่ยว
กับการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านยุทธ
ศาสตร์และการต่อต้านการคุกคามภายใน

เมื่อพิจารณารายละเอียดของรายจ่ายสาม

รายการข้างต้นนี้ เราจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการตกลงหยุดยิงในเวียดนามเช่นนี้ ถึงสหรัฐฯ จะยังไม่ถอนฐานทัพออกจากประเทศไทย รายจ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจของทหารอเมริกันในเมืองไทย (R & R) ก็ย่อมลดลงแน่นอน รายจ่ายด้าน R & R มีประมาณ ๒ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๐๘ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๑ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๐๙ และเป็น ๒๔ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๑๒ ส่วนรายจ่ายในรายการแรก คือ รายจ่ายด้านการทหารอเมริกันในเมืองไทยนั้นนับตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ เป็นต้นมา คิดเป็นอัตราส่วนประมาณ ๗๐ - ๘๐% ของรายจ่ายด้านการกลาโหมของสหรัฐฯ ในเมืองไทย รายจ่ายในรายการนี้ครอบคลุมถึงการก่อสร้างฐานทัพและอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ การตกลงหยุดยิงในเวียดนามไม่แน่ว่าจะมีผลให้รายจ่ายรายการนี้ลดลง เพราะถ้าหากสหรัฐฯ คิดจะยึดเมืองไทยเป็นแนวต้านทานแนวที่สอง รายจ่ายรายการนี้อาจกลับเพิ่มสูงขึ้น แต่ถ้าหากไทยตัดสินใจให้สหรัฐฯ ถอนฐานทัพออกไป ก็ไม่ต้องสงสัยเลยว่า รายจ่ายรายการนี้จะไม่ลดลงอย่างชวชว ส่วนรายจ่ายในรายการที่สาม คือ รายจ่ายของหน่วยงาน USOM นั้น ยากแก่การคาดการณ์อย่างยิ่ง เพราะขึ้นอยู่กับที่ท่าและนโยบายการต่างประเทศของรัฐบาลไทย การหยุดยิงในเวียดนามอาจมีผลให้รายจ่ายรายการนี้เพิ่มขึ้น ลดลง หรือคงเดิมได้เท่าๆ กัน หรือแม้แต่การถอนฐานทัพอเมริกัน

ออกจากเมืองไทยก็ไม่แน่ว่าจะทำให้รายจ่ายรายการนี้ลดลง *เสมอไป* หากสหรัฐฯ ยังเชื่อว่าไทยมิได้ตีตัวออกห่าง และท้ายที่สุด หากมั่นใจว่าไทยประกาศนโยบายเป็นกลางทางการเมืองระหว่างประเทศ สหรัฐฯ อาจไม่ลดรายจ่ายรายการนี้ได้ หากสหรัฐฯ เชื่อว่าไทยยึดถือนโยบายเป็นกลางแบบเอียงขวา อย่างไรก็ตาม เราอาจกล่าวสรุปในขั้นนี้ได้ว่า การถอนฐานทัพอเมริกันออกจากประเทศไทย จะมีผลทำให้รายจ่ายด้านการกลาโหมของสหรัฐฯ ในประเทศไทยลดลง และอาจมีผลกระทบต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ และเงินสำรองระหว่างประเทศของเราไม่มากนัก

ตามรายงานของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ในระหว่างปี ๒๕๐๗ - ๒๕๑๑ มูลค่าสินค้าออกของไทยเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากสงครามเวียดนามถึง ๓๕ ล้านเหรียญอเมริกัน ในจำนวนนี้ สงครามเวียดนามมีผลทำให้ไทยส่งสินค้าออกไปยังสหรัฐฯ ได้เพิ่มขึ้น ๑๘ ล้านเหรียญอเมริกัน ญี่ปุ่น ๑ ล้านเหรียญอเมริกัน ได้หวัน ๔ ล้านเหรียญอเมริกัน และเวียดนามใต้ ๑๒ ล้านเหรียญอเมริกัน มูลค่าสินค้าออกส่วนที่เพิ่มขึ้น ๓๕ ล้านเหรียญอเมริกันนี้ เป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นมากกว่ากรณีปกติก่อนที่จะเกิดการรบขนาดใหญ่ในเวียดนาม ตามรายงานฉบับเดียวกันนี้ การหยุดยิงในเวียดนาม แม้จะมีผลทำให้มูลค่าสินค้าออกของไทยส่วนนี้ลดลง แต่จะไม่ลดลงถึง ๓๕ ล้านเหรียญอเมริกัน รายการที่จะได้รับ

ความกระทบกระเทือน จะมีเฉพาะแต่สินค้าออกที่ส่งไปเวียดนามใต้ ๑๒ ล้านเหรียญอเมริกันเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ตามความเห็นของผู้เขียน การหยุดยิงในเวียดนาม อาจจะไม่ทำให้สินค้าออกที่ไทยส่งไปเวียดนามมีมูลค่าลดน้อยลง ทั้งนี้ก็เพราะหากมีการบูรณะประเทศในอินโดจีน ที่ประสบภัยพิบัติจากสงครามเวียดนาม ไทยอาจจะส่งวัสดุปัจจัยสำคัญ ๆ ไปขายได้มากขึ้น และถ้าหากไทยจะคงยินยอมให้สหรัฐฯ ตั้งฐานทัพในประเทศต่อไป ฐานทัพอเมริกันเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลไทยใช้ต่อรองกับสหรัฐฯ ได้ แต่ถ้าหากไทยหันไปยึดต่อนโยบายเป็นกลาง และให้สหรัฐฯ ถอนฐานทัพออกจากประเทศไทยอาจจะขายสินค้าและบริการแก่สหรัฐฯ ๆ และได้วันได้น้อยลง ทั้งไทยอาจจะส่งข้าวไปขายให้แก่เวียดนามใต้ได้น้อยลงกว่าที่ควร เพราะสหรัฐฯ อาจอาศัย **รัฐบัญญัติ ๔๘๐ (Public Law 480)** ส่งข้าวไปช่วยเหลือเวียดนาม แทนที่จะให้ซื้อจากไทย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของการหยุดยิงในเวียดนามและการถอนฐานทัพอเมริกัน ที่มีต่อสินค้าออกของไทยนั้น จะมีน้อยมาก ถึงสหรัฐฯ และได้วันจะเลิกซื้อสินค้าไทย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากกรณีปกติ ๒๒ ล้านเหรียญอเมริกัน (สหรัฐฯ ๑๘ ล้านเหรียญอเมริกัน และได้วัน ๔ ล้านเหรียญอเมริกัน) มูลค่าดังกล่าวคิดเป็นอัตราส่วนเพียง ๓-๔% ของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด แต่การหยุดยิงในเวียดนามและการถอนฐานทัพอเมริกัน

กลับจะมีผลต่อสินค้าออกของไทยเสียอีก ก่อนที่จะมีการรบขนานใหญ่ในเวียดนาม สินค้าออกของเราเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพึงใจ ในปี ๒๕๐๖ มูลค่าสินค้าออกเท่ากับ ๔๖๔ ล้านเหรียญอเมริกัน เพิ่มขึ้นเป็น ๖๗๐ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๐๙ แต่หลังจากปี ๒๕๐๙ เมื่อมีการรบขนานใหญ่ในเวียดนาม สินค้าออกของเราอยู่ในฐานะทรุดต่ำลง จนกระทั่งปี ๒๕๑๒ จึงเริ่มกระเตื้องขึ้นเป็นลำดับ การณ์ทั้งหมดนี้ อาจ ตีความได้ว่า นอกเหนือจากการทำนาไม่ได้ผลในบางปี เหตุผลอีกส่วนหนึ่งอาจเป็นได้ว่าเนื่องจากเราได้รับเงินตราต่างประเทศจากความช่วยเหลือทางทหารจากสหรัฐฯ มากกว่าปกติ ทำให้เราไม่สู้กระตือรือร้นที่จะขยายตลาดสินค้าออก เพราะฉะนั้นการหยุดยิงในเวียดนามและการถอนฐานทัพอเมริกัน จะก่อให้เกิดแรงจูงใจ ที่จะทำให้เรายืนอยู่บนขาของเราเองมากขึ้น เพราะต่อแต่นี้ไป เราจะหวังพึ่งเงินช่วยเหลือทางทหารอย่างที่เป็นมาในระยะ ๕-๖ ปีที่ผ่านมาไม่ได้ เราจะต้องหาทางส่งสินค้าออกให้ได้มากขึ้น

ในด้านสินค้าเข้า การถอนฐานทัพอเมริกัน จะทำให้มูลค่าสินค้าเข้าลดลงอย่างประจักษ์ชัด ในปี ๒๕๐๖ มูลค่าสินค้าเข้าเท่ากับ ๖๐๒ ล้านเหรียญอเมริกัน เพิ่มขึ้นเป็น ๘๗๔ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๐๙ และเป็น ๑,๑๓๖ ล้านเหรียญอเมริกันในปี ๒๕๑๑ แสดงว่าระหว่างปี ๒๕๐๖ - ๒๕๑๑ มูลค่าสินค้าเข้าเพิ่มขึ้นเกือบ

เท่าตัว ในปี ๒๕๐๖ สินค้าเข้ามีมูลค่าเท่ากับ ๑๘.๕% ของรายได้ประชาชาติ แต่ในปี ๒๕๑๑ อัตราส่วนนี้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๑% ออกเป็นที่แน่ชัดว่าการรบในเวียดนามและฐานทัพอเมริกันในเมืองไทย มีผลทำให้สินค้าเข้าของเราเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ควร ไม่จำเพาะแต่การสั่งซื้อวัสดุปัจจัยที่ใช้ในการก่อสร้างฐานทัพ หากรวมตลอดถึงผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องอุปโภคบริโภค ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าต่างๆ สุรา ฯลฯ เพราะฉะนั้นการถอนฐานทัพอเมริกันจะมีผลทำให้มูลค่าสินค้าเข้าของเราลดลง

เมื่อพิจารณาทั้งด้านสินค้าเข้าและสินค้าออก เราอาจกล่าวได้อย่างไม่ผิดนักว่า การถอนฐานทัพอเมริกันจะมีผลดีต่อดุลการค้าระหว่างประเทศในระยะยาว แต่ผลดีทางด้านดุลการค้าจะช่วยชดเชยผลเสียทางด้านดุลการชำระเงินระหว่างประเทศหรือไม่นั้นเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยรายละเอียดมากกว่าที่จะพิจารณาได้ในบทความนี้ อย่างไรก็ตาม หากการถอนฐานทัพอเมริกันเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผลเสียทางด้านดุลการชำระเงินหากมี ก็จะมีน้อยมาก เพราะเราอาจมีเวลามากพอแก่การแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ หากการถอนฐานทัพอเมริกันมีผลเสียต่อดุลการชำระเงิน เราจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

ประการแรก ได้แก่การขยายการส่งออกสินค้าออก หากการส่งออกกลับเข้าสู่แนวโน้มที่เป็นอยู่ในทศวรรษ ๒๕๙๘ - ๒๕๐๘ เราก็หวัง

ได้มากกว่า สถานการณ์ทางด้านดุลการชำระเงินจะกระเตื้องขึ้นเป็นอันมาก การขยายการส่งออกออกนั้น จะหวังจำเพาะแต่สินค้าที่เคยส่งออกและตลาดเก่าๆ ที่เคยมีอยู่ไม่ได้ จำที่เราจะต้องส่งเสริมสินค้าออกชนิดใหม่ และหาตลาดใหม่ การตลาดระหว่างประเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญในขณะนี้ กระทรวงการพาณิชย์จะต้องให้ความสำคัญแก่เรื่องเช่นนี้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งเราจะต้องเตรียมเผชิญปัญหาหวนการ **ปฏิวัติเขียว (Green Revolution)** ประสบผลสำเร็จในประเทศที่เคยเป็นลูกค้าสำคัญของเรา เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและมาเลเซีย เป็นอาทิ

ประการที่สอง ควรจะเปลี่ยนแปลงนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อทดแทนสินค้าเข้า (import - substitution policy) มาเป็นการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อส่งออก (export-expansion policy) แทน เท่าที่ผ่านมา 'อุตสาหกรรมทารก' (infant industries) ซึ่งได้รับความคุ้มครองจากรัฐ มักจะมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ทั้งตลาดภายในประเทศก็แคบเกินกว่าที่จะก่อให้เกิดผลเชื่อมโยงถอยหลัง (backward linkage effect) ในการกระตุ้นให้มีการผลิตสินค้าประเภททุน เพราะฉะนั้น จึงจำต้องซื้อเครื่องจักรกลและวัตถุดิบสำคัญในการผลิตจากต่างประเทศตลอดมา ขณะเดียวกันสินค้าที่ผลิตได้ก็มีคุณภาพต่ำและต้นทุนการผลิตสูง จนไม่อาจส่งไปขายแข่งขันกับ

ประเทศอื่นได้ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนนโยบาย จาก import - substitution policy มาเป็น export - expansion policy จะช่วยให้ดุลการ ข้าราชการจะต้องขึ้น

ประการที่สาม รัฐควรจำกัดการนำเข้าสินค้า ฟุ่มเพื่อเข้าประเทศ โดยอาศัยเครื่องมือด้านการ ภาษีศุลกากร ขณะเดียวกัน ควรมีนโยบายไม่ส่งเสริมการจัดตั้งอุตสาหกรรมผลิตสินค้าฟุ่มเพื่อภายในประเทศ เพราะจากประสบการณ์ของประเทศ ติดยพัฒนาหลายต่อหลายประเทศ เมื่อรัฐมีนโยบายจำกัดการนำเข้าสินค้าฟุ่มเพื่อเข้าประเทศ ราคา สินค้าฟุ่มเพื่อที่สูงขึ้นมักจะเป็นแรงจูงใจให้นาย หุนภายในประเทศหัน ไปผลิตสินค้าประเภทนี้ เพราะฉะนั้นจึงควรที่รัฐจะเก็บภาษีจากสินค้าฟุ่ม เพื่อภายในประเทศ จนทำให้มีราคาเท่ากับสิน ค้าฟุ่มเพื่อจากต่างประเทศ

ประการที่สี่ รัฐควรส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มากขึ้น

เท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เราเน้นจำเพาะผล ของการถอนฐาน ทัพอเมริกาที่มีต่อดุลการ ข้าราชการและดุลการค้าระหว่างประเทศ แต่ที่จริงการ ถอนฐานทัพอเมริกา ก่อให้เกิดปัญหา ภาวะว่างงานมากขึ้น ทางด้านการจ้างงาน ออก เป็นการประจักษ์ชัดว่า การถอนฐานทัพอเมริกา จะมีผลทำให้การว่างงานลดน้อยลง ไม่ จำเพาะแต่แรงงานที่ทำงานตามฐานทัพอเมริกา

ต่าง ๆ ซึ่งเวลานี้กำลังเป็นปัญหาใหญ่ของบาง จังหวัด เช่น อุตรธานี (*ประชาธิปไตย* ฉบับ ๔ เมษายน ๒๕๑๖) หากรวมถึงแรงงานในกิจ การก่อสร้าง และแรงงานในอุตสาหกรรมที่ผลิต สินค้าและบริการเสนอขายแก่ทหารอเมริกันเป็น ลำคัญ เพราะฉะนั้นแรงกดดันทางด้านปัญหา การว่างงานจะมีมากขึ้น และนี่เป็นปัญหาใหญ่ ที่เราจะต้องเผชิญในอนาคต เราจำต้องคิดแก้ ปัญหาเสียแต่บัดนี้ว่า ทำอย่างไรเราจึงจะสามารถ แก้ปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ และ ทำอย่างไรจึงจะป้องกันมิให้แรงงานจากต่าง จัง หวัดทะลักเข้าสู่นครหลวงมากกว่าที่เป็นอยู่ หาก เราไม่สามารถแก้ปัญหาสำคัญเหล่านี้ได้ ปัญหา สักมอื่น ๆ เช่น อาชญากรรมย่อมตามมา รัฐ เองก็คั่งนอนใจในปัญหานี้ เพราะได้ละเลย ตลอดมา ในระยะสั้นหนทางแก้ไขหนทางหนึ่ง ก็คือ การจัดสรรงานโยธา (public works) เพื่อตั้งแรงงานที่ว่างงานให้มิงานทำ ในกรณีนี้ รัฐ จำต้องอาศัยมาตรการงบประมาณขาดดุล (deficit finance) แต่นโยบายการคลังเช่นนี้มีแนวโน้ม ที่จะก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ (inflationary tendency) ดูเผิน ๆ แล้วอาจไม่เหมาะสมกับสถาน ะที่เงินเฟ้ออยู่แล้ว แต่เรา ต้องไม่ลืมว่าการถอนฐานทัพอเมริกา ซึ่งมีผลทำให้ รายจ่ายด้านการทหารก็ตี การพักผ่อนหย่อนใจของ ทหารอเมริกันก็ ลดต่ำลงลง มีแนวโน้มที่จะ ก่อให้เกิดภาวะเงินฝืด (deflationary tendency)

เพราะฉะนั้นมาตรการงบประมาณขาดดุล ซึ่งมีแนวโน้มของภาวะเงินเฟ้อ อาจช่วยชดเชยแนวโน้มของภาวะเงินฝืดอันเกิดจากการถอนฐานทัพอเมริกันได้ เพียงแต่เราจะต้องแน่ใจว่า เมื่อหักกลบกันแล้ว จะไม่ทำให้ภาวะเงินเฟ้อรุนแรงไปกว่านี้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การจัดสรรงานโยธาให้แรงงานที่ว่างงานทำนั้น เป็นไปได้ในขอบเขตจำกัดจำเขี่ย ในระยะยาวรัฐควรจัดสรรช่องโอกาสในการจ้างงาน (employment opportunities) ให้เกิดขึ้นในต่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ด้วยการกระจายความจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจจากภาคตัวเมือง (urban sector) ไปสู่ภาคชนบท (rural sector) ข้อสำคัญก็คือ ควรเร่งรัดพัฒนาภาคเกษตรกรรม ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ขณะเดียวกัน พยายามส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ ในต่างจังหวัด ในระยะยาว รัฐควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคนิคการผลิตที่อาศัยแรงงานมาก ๆ (labour-intensive technique) ให้มากขึ้น ภายในขอบเขตเท่าที่จะทำได้ แม้เทคนิคการผลิตประเภทนี้ จะมีผลให้อัตราการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

เทคนิคที่อาศัยทุนมาก ๆ (capital-intensive technique) แต่กลับช่วยให้ปริมาณการจ้างงานเพิ่มขึ้นได้มากกว่า เพราะฉะนั้นรัฐจึงจำต้องชั่งน้ำหนักระหว่างปัญหาการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจ กับปัญหาการว่างงาน

เมื่อพิจารณาถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

มักเป็นที่กล่าวขวัญกันว่า รายจ่ายของทหารอเมริกันในเมืองไทยมีส่วนสำคัญต่อการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจของไทย เพราะเงินช่วยเหลือทางทหารมีผลทวีคูณ (multiplier effect) ในการเพิ่มพูนรายได้ประชาชาติอีกทอดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์เรื่องผลทวีคูณในประเทศด้อยพัฒนามีข้อชวนสงสัยอย่างยิ่ง ตามความเห็นของผู้เขียนแม้เงินช่วยเหลือทางทหารจากสหรัฐจะมีส่วนเร่งเร้าให้อัตราการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นแต่ก็ไม่มากนัก ดังจะเห็นได้ว่า ก่อนที่สหรัฐฯ จะทุ่มรายจ่ายทางด้านการศึกษาใหม่ในประเทศไทยระหว่างปี ๒๕๐๕-๒๕๐๖ อัตราการจำเรือติบโตของไทยโดยเฉลี่ยมีค่าปีละ ๘% เศษ แต่ในระหว่างปี ๒๕๐๗-๒๕๑๑ ซึ่งเป็นระยะที่มีการโหมรบกันหนักในเวียดนาม อัตราการจำเรือติบโตก็ยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม การถอนฐานทัพอเมริกันออกจากประเทศไทยย่อมมีผลกระทบต่ออัตราการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจไม่มากนักน้อย ทั้งนี้ก็เพราะรายจ่ายด้านการศึกษาใหม่ของสหรัฐฯ ในเมืองไทยตกถึงปีละ ๒๐๐-๓๐๐ ล้านดอลลาร์อเมริกัน ซึ่งคิดเทียบเป็น ๓-๕% ของรายได้ประชาชาติ การถอนฐานทัพอเมริกันย่อมกระทบต่ออัตราการจำเรือติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการก่อสร้างและอุตสาหกรรมผลิตสินค้าและบริการบางประเภท เช่น โรงแรม และการมหรสพต่างๆ ถึงกระนั้นก็ตามผลเสียทางด้านการศึกษาใหม่ก็อาจมี

กิจของประเทศโดยส่วนรวมมีไม่มากนัก การ
ถอนฐานทัพอเมริกันกลับ จะช่วยให้มีการจัดสรร
ทรัพยากรใหม่ (reallocation of resources)
ไปในทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม
เพราะในอดีต กลไกราคาได้ส่งสัญญาณที่ผิด ยัง
ผลให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตสินค้าและ
บริการที่ไม่เป็น ประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วน รวม
เป็นอันมาก เพราะฉะนั้นการถอนฐานทัพอเมริกัน
จึง อาจ ช่วยให้มีการใช้ทุนที่มีอยู่โดยจำกัดอย่างมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การ
ถอนฐานทัพอเมริกันจะเป็น ประโยชน์ต่อการจำ
ริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในระยะยาว ไม่
แต่เท่านั้น ในช่วงระยะเวลาที่มีทหารอเมริกันใน
เมืองไทย แบบแผนการใช้ชีวิตของคนอเมริกัน
ได้มีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นให้คนไทยเลียน
แบบการบริโภคของคนในประเทศที่พัฒนาแล้ว
(demonstration effect) แม้ว่าการถอนฐานทัพ
อเมริกันออกจากเมืองไทย จะไม่ช่วยลด ผลของ
การเอาอย่าง เช่นว่านี้โดยตรงแต่ อาจทำให้แรง
กระตุ้นในการเลียนแบบการบริโภคลดน้อยลง

ในด้านการป้องกันประเทศ ในระหว่างปี
๒๕๐๖—๒๕๑๐ งบประมาณในด้านนี้ตกประมาณ
๒.๒—๒.๔ % ของรายได้ประชาชาติภายในประ
เทศ (GDP) แต่กลับเพิ่มขึ้นอย่างฮวบฮาบนับแต่
ปี ๒๕๑๑ เป็นต้นมา ในปี ๒๕๑๑ งบประมาณ
การป้องกันประเทศเพิ่มขึ้นเป็น ๒.๘% ของ GDP
(ซึ่งเท่ากับ ๓,๒๖๒ ล้านบาท) และเพิ่มขึ้นเป็น

๓.๕ % ในปี ๒๕๑๓ (ซึ่งเท่ากับ ๔,๕๐๓ ล้าน
บาท) ดังนี้ จะเห็นได้ว่าการที่ไทยเข้าไปเกี่ยว
ข้องในสงครามเวียดนามเช่นนี้ มีผลทำให้ราย
จ่ายด้านการป้องกันประเทศ สูงกว่าที่ควรจะเป็น
งบประมาณที่มีอยู่จำกัดนั้น ไม่อาจนำไปใช้ใน
การพัฒนาประเทศได้มากเท่าที่ควร ถ้าหากไทย
วางตัวเป็นกลางในกรณีเวียดนามตั้งแต่แรก เรา
ย่อมคาดหวังได้ว่า การพัฒนาประเทศควร
จะรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ ปัญหาที่มีอยู่ว่า
การถอนฐานทัพอเมริกันออกจากประเทศไทย จะ
มีผลทำให้รายจ่ายด้านการป้องกันประเทศสูงขึ้น
หรือไม่ คำตอบของปัญหานี้ ย่อมขึ้นอยู่กับโย
บายการต่างประเทศของไทยในอนาคต ถ้าหาก
ไทยแสดงความกล้าแข็งต่อจีนแดงอย่างที่ เป็นใน
อดีต เราจะต้องมั่นใจว่า เรามีกำลังรบพร้อม
ที่จะเผชิญกับการคุกคามจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ ใน
กรณีเช่นนี้ การถอนฐานทัพอเมริกัน จะต้องสม
ทบด้วยการเพิ่มรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศ
ของไทย แต่แนวโน้มในเรื่องนี้ กำลังแปร
เปลี่ยนไป ทั้งไทยและจีนแดงต่างอ่อนอ่อนผ่อน
ตามกันมากขึ้น เพราะฉะนั้นโดยทั่วไปแล้ว เรา
ย่อมคาดหวังได้ว่า รายจ่ายด้านการป้องกันประ
เทศของเราจะลดลงในอนาคต แต่ในขณะที่เรา
ยังไม่มีที่ท่าที่จะยึดถือนโยบายเป็นกลาง และยังไม่
มีที่ท่าที่จะให้สหรัฐฯ ถอนฐานทัพออกไป การ
หยุดยิงในเวียดนามแม้จะมีส่วนทำให้รายจ่ายด้าน
การป้องกันประเทศลดลง แต่กลับจะทำให้เราต้อง

เพิ่มรายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ในกรณีเช่นนี้ เราอาจใช้ทหารซึ่งว่างงานแฝงอยู่เป็นอันมาก มาทำงานด้านการต่อต้านการแทรกซึมบ่อนทำลายมากขึ้น ซึ่งกำลังมีแนวโน้มอยู่ในเวลานี้ ถ้าหากสงครามเวียดนามจะให้บทเรียนแก่เราบ้าง บทเรียนบทหนึ่งก็คือ การใช้ capital-intensive technique

ในการทำสงครามกองโจรนั้น ล้มเหลวโดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม หากการถอนฐานทัพอเมริกัน ดำเนินควบคู่กับการประกาศตัวเป็นกลาง รายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายในจะไม่สูงเท่ากรณีที่เรายังไม่รู้ว่าเมืองไทยกำลังอยู่ที่ไหนดังเช่นทุกวันนี้ ๑

รังสรรค์ ทัศนะพรพันธุ์

หมายเหตุ ข้อมูลและความเห็นส่วนหนึ่งในบทความนี้ได้จาก

Hla Myint, "Overall Report" in Asian Development Bank, *Southeast Asia's Economy in the 1970s* (London: Longman, 1971), pp. 2-105.

Emile Benoit, "Impacts of the End of Vietnam Hostilities and the Reduction of British Military Presence in Malaysia and Singapore" in Asian Development Bank, *ibid.*, pp. 582-671.

Hermann Hatzfeldt, "The Impact of U.S. Military Expenditures on the Thai Economy", unpublished paper.

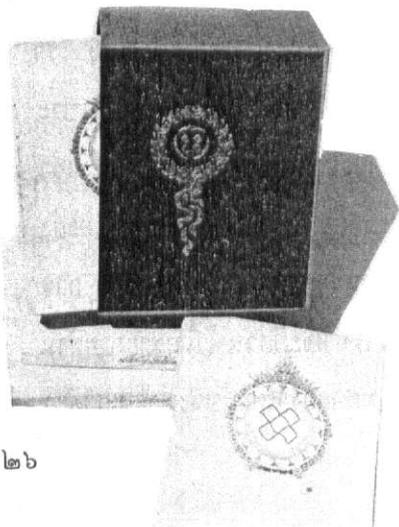
สำนักพิมพ์ สมาคมศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย

จตุรา ๒ ถนนพญาไท นครหลวงฯ ๕ โทร. ๕๗๖๒๒

หนังสือชุด

บันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ

ชุดละ 250 บาท

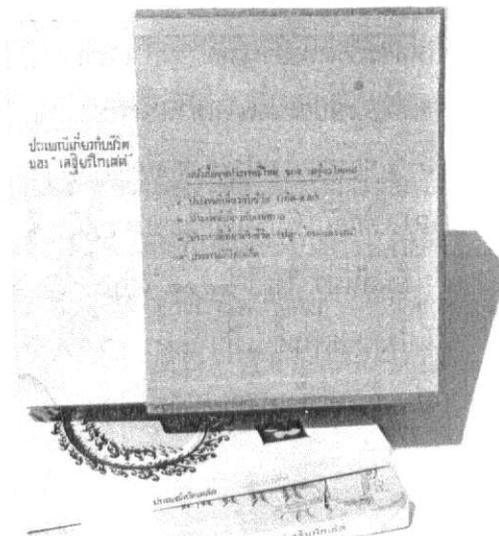

๒๖

หนังสือชุด ประเพณีไทย

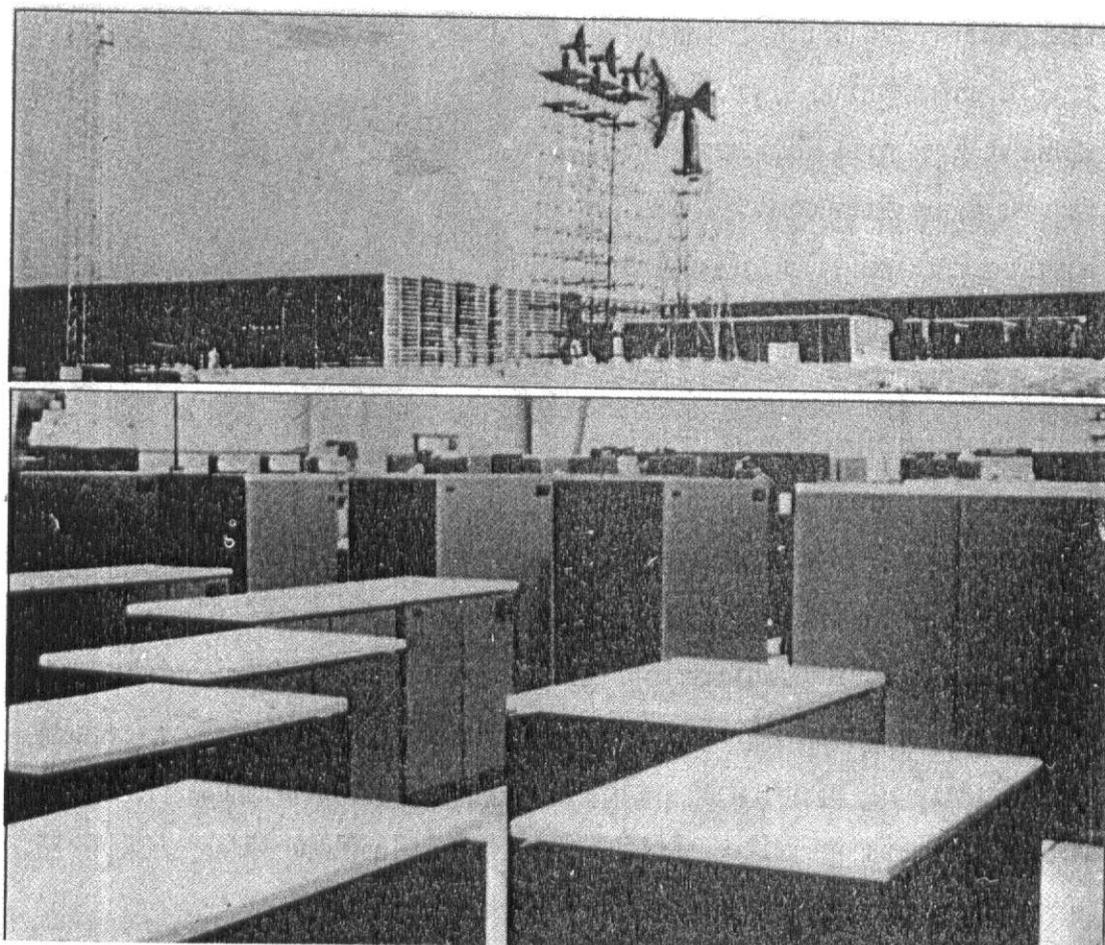
ของ เสฐียรโกเศศ

ชุดละ 150 บาท

ปัญหาทหารต่างตัวใน ประเทศไทยและนโยบาย ต่างประเทศของไทย

ถนัด คอมันตร์

การที่ประเทศไทยมีทหารต่างด้าว เช่นทหารอเมริกัน ซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนของเรา และใช้ฐานทัพในไทยเพื่อปฏิบัติการรบนอกประเทศในสงครามซึ่งเรามีได้เข้าร่วมด้วยโดยตรง นับว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่งสำหรับชาติไทย ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ด้วยเหตุนี้คนไทยซึ่งเป็นเจ้าของประเทศจึงจำเป็นต้องรู้ข้อเท็จจริงและพิจารณาพิจารณาผลได้ผลเสียให้ดั่งแก่ที่สุดเท่าที่จะพึงกระทำได้

ทหารต่างด้าวเข้ามาอยู่ในดินแดนไทยครั้งแรกเมื่อสงครามเอเชียบูรพาสิ้นสุดลง กองกำลังของฝ่ายพันธมิตรเข้ามายึดครองประเทศไทยในฐานะประเทศที่แพ้สงคราม เพราะรัฐบาลซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศสงครามต่ออังกฤษและสหรัฐ เมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้และจำนนต่อพันธมิตร ประเทศไทยซึ่งร่วมสงครามทางฝ่ายญี่ปุ่น จึงถูกยึดครองไปด้วย แต่ทหารพันธมิตรมิได้ใช้ดินแดนไทยเพื่อปฏิบัติการทางทหารแต่อย่างใดและได้ตั้งอยู่ในประเทศไทยจนกระทั่งรัฐบาลพลเรือนซึ่งรับหน้าที่สืบต่อจากรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เจริญทำความตกลงในเรื่องการชดใช้ค่าปฏิกรรมสงครามสำเร็จ ฝ่ายพันธมิตรจึงได้ถอนกำลังออกไป

ต่อจากนั้น ทหารต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยอีกเป็นครั้งที่ ๒ เมื่อประมาณ ๑๒ ปีที่ล่วงมาแล้ว ขณะที่สถานการณ์ในลาวตึงเครียด เพราะถูกรุกไล่จากฝ่ายเวียดนามเหนือและคอม

มิวนิสต์ปะเทศลาว ซึ่งเคลื่อนกำลังเข้ามาใกล้เขตแดนไทยและโดยที่องค์การป้องกันร่วมกัน (สปอ) ไม่สามารถดำเนินการอย่างใดได้ เพราะบางประเทศไม่พร้อมที่จะร่วมด้วย ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี จึงได้สั่งให้ทูตอเมริกัน เคนเนธ ยัง ขออนุญาตจากรัฐบาลไทยซึ่งขณะนั้นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อส่ง

หน่วยนาวิกโยธินเข้ามาตั้งอยู่ในประเทศไทย ข้าพเจ้าจำได้ว่าถูกเรียกให้เข้าร่วมในการเจรจาด้วยในวันนั้นซึ่งเป็นวันหยุดราชการ และได้เจรจาต่อเนื่องกันเป็นเวลากว่า ๑๐ ชั่วโมง ตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ โดยมีได้หยุดพักเลย แม้แต่อาหารก็รับประทานกันที่โต๊ะเจรจา

ทางฝ่ายไทยไม่ค่อยจะเต็มใจนัก เพราะกองกำลังที่จะส่งเข้ามาไม่มีหน้าที่ป้องกันหรือต่อต้านฝ่ายที่บุกรุกในลาว แต่มีวัตถุประสงค์เพียงเตือนสำทับมิให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์รุกคืบหน้าต่อไปในลาว และเข้ามาใกล้ประเทศไทยจนเกินไป อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงว่า ถ้าการเตือนสำทับได้ผลทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เพลากวารุกล้ำในลาวก็อาจจะเป็นผลดีแก่ราชอาณาจักรลาว และในทางอ้อมก็อาจจะลดความกดดันต่อประเทศไทยลงบ้าง ด้วยเหตุผลดังกล่าว จอมพลสฤษดิ์ จึงได้ตกลงยอมอนุญาตตามที่ฝ่ายอเมริกันขอมา แต่ทั้งนายกรัฐมนตรีและข้าพเจ้าได้เน้นให้อเมริกันแสดงข่าวว่าฝ่ายไทยยินยอมให้หน่วยนาวิกโยธินเคลื่อนมาตั้งในประเทศไทยได้ตามคำขอของรัฐบาลสหรัฐ แต่ครั้งถึงเวลาแสดงข่าว ทำเนียบขาวของประธานาธิบดีอเมริกันกลับอ้างว่ารัฐบาลไทยเป็นฝ่ายขอให้อเมริกันส่งกำลังทหารเข้ามาเพื่อคุ้มครองไทย ซึ่งเป็นการตรงกันข้ามกับความจริง

ครั้นสถานการณ์ในลาวกระตือรือร้น ข้าพเจ้าก็ได้ติดต่อเจรจากับฝ่ายอเมริกันเพื่อขอให้ถอนทหารออกไปซึ่งฝ่ายอเมริกันก็ยินยอม แต่ต่อมาอีกไม่นาน เพียง ๓ ปีเศษ รัฐบาลอเมริกันก็ขออนุญาตนำกองกำลังนาวิกโยธินเข้ามาในประเทศไทยอีก โดยอ้างสถานการณ์ในลาวซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์ใช้เป็นทางผ่านสำหรับการโจมตีเวียดนามใต้ ในกรณีนี้ก็เช่นเดียวกัน พอสถานการณ์ผ่อนคลายความตึงเครียดลง ข้าพเจ้าก็เจรจากับฝ่ายอเมริกัน

อีกเพื่อให้ถอนทหารออกไป แต่คราวนี้ ต่างกับคราวที่แล้ว กล่าวคือ ทั้ง ๆ ที่สหรัฐยอมถอนกองกำลังนาวิกโยธินออกไป แต่ก็ได้ต่อรองขอให้หน่วยทหารช่างคงอยู่ต่อไป โดยอ้างว่าเพื่อทำการก่อสร้างทางหลวงจากสัททีบไปถึงกระบับนัทบุรี ฝ่ายไทยยินยอมเพราะเห็นว่าจะได้เส้นทางใหม่ซึ่งจะอำนวยความสะดวกทั้งในทางเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์

สหรัฐเริ่มส่งกำลัง โดยเฉพาะกำลังทางอากาศ เข้ามาเป็นจำนวนมากในสมัยประธานาธิบดี ลินตัน บี. จอห์นสัน เพราะในขณะนั้นสหรัฐเข้าไปพัวพันกับการรบในเวียดนามได้มากขึ้น และฝ่ายอเมริกันคิดว่ากองทัพอากาศอันมหาศาลของตนจะสามารถเผด็จศึกเวียดนามได้ ในสมัยนั้นสหรัฐได้สร้างสนามบินขึ้นในเวียดนามเป็นจำนวนมากและแต่ละแห่งล้วนแล้วแต่ขนาดใหญ่ทั้งสิ้น และได้ส่งเครื่องบิน บี ๕๒ มาจากเกาะกวมและโอกินาวามาช่วยโจมตีอีกด้วย นอกจากนั้นสหรัฐยังได้เริ่มเจรจาลับกับฝ่ายทหารของไทย โดยเฉพาะกับนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อก่อสร้างสนามบินและฐานทัพอากาศทางภาคเหนือและอีสานแล้วใช้ฐานทัพอากาศเหล่านั้นสนับสนุนการรบในเวียดนามใต้ การก่อสร้างสนามบินและฐานทัพอากาศที่โคราช ดาคลี อุดร นครพนม และที่อื่น ๆ อีกบางแห่ง ได้กระทำไปอย่างเร่งรีบและรู้กันแต่เพียงผู้นำชั้นสูงของฝ่ายทหารเท่า

นั้น คณะรัฐมนตรีและข้าพเจ้าเองในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็ไม่ทราบเรื่องจนกระทั่งข่าวรั่วออกมาจากทางฝ่ายอเมริกันเอง จึงได้ทราบความจริงว่า สหรัฐได้เข้ามาสร้างสนามบินในประเทศไทยและใช้ฐานบินเหล่านี้เพื่อปฏิบัติการรบในเวียดนามและอินโดจีน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏดังนี้ ข้าพเจ้าจึงชี้ให้เห็นว่า การเจรจาตกลงเป็นการลับกับรัฐบาลต่างประเทศในเรื่องที่สำคัญยิ่งยวด เช่นการอนุญาตให้ทหารต่างด้าวเข้ามาตั้งอยู่ในประเทศไทยและปฏิบัติการรบจากประเทศไทย เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เพราะคณะรัฐมนตรีมีความรับผิดชอบร่วมกัน ถ้าเรื่องเกิดบานปลาย กล่าวคือ ประเทศไทยถูกดึงเข้าสู่สงคราม หรือสงครามแผ่ขยายเข้ามาถึงประเทศไทย เนื่องจากการที่ไทยยินยอมให้ทหารต่างด้าวเข้ามาตั้งฐานทำการรบจากดินแดนไทย ประชาชนทั้งชาติก็ต้องถูกกระทบกระเทือนและเดือดร้อน นอกจากนี้พึงเห็นได้ว่า แม้แต่ในระหว่างเอกชนด้วยกัน การที่ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินยินยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาอาศัยหรือใช้ที่ดินของตน ก็ย่อมจะต้องมีการตกลงทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงเงื่อนไขต่างๆ ของความตกลง มิใช่พูดกันด้วยปากโดยไม่มีหลักฐาน เมื่อเป็นเรื่องระหว่างรัฐซึ่งต้องระวังรักษาอำนาจอธิปไตยมิให้เสื่อมเสีย หรือสูญสิ้นไปก็ยิ่งต้องมีหลักฐานที่ชัดแจ้งและแน่นอนยิ่งขึ้นอีก

ข้อคิดเห็นเหล่านี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้น เมื่อฝ่ายอเมริกันขอสร้างและใช้ฐานบินที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย คือ ที่ฐานบินอู่ตะเภา คณะรัฐมนตรีจึงมอบให้กระทรวงการต่างประเทศร่างความตกลงระหว่างฝ่ายไทยกับฝ่ายอเมริกันเกี่ยวกับการอนุญาตให้อเมริกันใช้ฐานบินแห่งนี้ และในที่สุดได้มีการตกลงในรูปแถลงการณ์ร่วมระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลอเมริกันเมื่อ ๖ ปีที่ผ่านมา ตามข้อตกลงที่กล่าวนี้ รัฐบาลไทยยินยอมอนุญาตให้รัฐบาลอเมริกันใช้ฐานบินอู่ตะเภาได้ภายในระยะเวลาที่สงครามเวียดนามยังดำเนินอยู่ บัดนี้ เมื่อมีการลงนามในข้อตกลงหยุดยิงระหว่างฝ่ายอเมริกันและเวียดนามได้กับฝ่ายเวียดกงและเวียดนามเหนือ ข้อตกลงอนุญาตให้ใช้ฐานบินอู่ตะเภาที่ควรจะสิ้นสุดลงด้วย แต่ปรากฏตามถ้อยแถลงที่ประกาศในสหรัฐเมื่อไม่นานนี้ว่า รัฐบาลไทยได้อนุญาตให้ฝ่ายอเมริกันใช้ฐานบินนี้ต่อไปได้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแจ้งชัดว่า ข้อตกลงใหม่นี้มีเงื่อนไขอย่างไรแน่และมีอายุใช้บังคับได้เป็นระยะเวลาานานเท่าใด เพราะเท่าที่ทราบไม่มีการแถลงเป็นทางการแต่อย่างใด

ในระหว่างที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ข้าพเจ้าได้ขออนุญาตจากรัฐบาลเจรจากับฝ่ายอเมริกัน เพื่อลดจำนวนทหารอเมริกันซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย และได้พูดจากับเอกอัครราชทูตอเมริกันจนฝ่ายสหรัฐยินยอมลดทหารกลับออกไปประมาณ

๑๒,๐๐๐ คน คงเหลืออยู่ใน ประเทศไทยเพียงประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน แต่หลังจากปฏิวัติและภายหลังที่มีการย้ายทหารอเมริกันจากเวียดนามเข้ามาอยู่ในไทย จำนวนทหารอเมริกันกลับสูงขึ้นกว่าระดับสูงสุดในสมัยก่อนปฏิวัติอีกหลายพันคนและมีมากกว่าในเวียดนาม ซึ่งเป็นเวลาที่สงครามเสียด้วยซ้ำไป นอกจากนั้น เมื่อไม่นานมานี้ กระแสข่าวจากสหรัฐอเมริกาว่า รัฐบาลไทยได้ยินยอมให้กองบัญชาการทหารอเมริกันในเวียดนาม ย้ายจากไซ่ง่อนเข้ามาตั้งอยู่ที่นครพนม ซึ่งเมื่อกองบัญชาการขนาดใหญ่เช่นนี้ย้ายไปอยู่ ณ ที่ใด ก็ย่อมมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมากติดตามไปประจำด้วย เป็นอันว่าประเทศไทยได้กลายเป็นฐาน

จะเป็นชาติโคกก็ตาม เข้ามาช่วยป้องกันประเทศในยามอันตรายหรือถูกรุกราน ก็คงจะตอบได้ง่ายว่าเราย่อมได้รับประโยชน์ แต่ถ้าการเข้ามามีวัตถุประสงค์เป็นอย่างอื่น เช่นเข้ามาเพื่อช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในอาณาบริเวณข้างเคียง ซึ่งอาจจะอำนวยความสะดวกทางตรงและทางอ้อมให้แก่ชาติบ้านเมืองของเราบ้าง เราก็อาจจะ

ทัพอันมหาของสหรัฐ ไม่ใช่แต่ในด้านกองกำลังทางอากาศ แต่รวมทั้งด้านกำลังบนพื้นดินอีกด้วย เช่นเดียวกัน

ปัญหาซึ่งเราชาวไทยในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศพึงพิจารณาก็คือ การที่ทหารต่างด้าวเป็นจำนวนมาก เข้ามาตั้งอยู่ในดินแดนของเรานั้น เป็นผลดีหรือไม่แก่ประเทศชาติ ?

การตอบปัญหานี้ น่าจะต้องแยกออกเป็นหลายประเด็น ในประการแรกถ้าทหารต่างด้าว

พอดทนรับภาวะหรือผลเสียในทางอื่นได้บ้าง แต่ถ้าประโยชน์โดยตรงไปตกอยู่กับแก่ประเทศเจ้าของทหารหรือประเทศที่สามอื่น ๆ และเราได้รับแต่ความเสื่อมเสียไม่มีทางได้ เราก็น่าจะชวนชวนให้ทหารต่างด้าวเหล่านี้ออกไปเสียจากดินแดนของเรา

สำหรับกรณีทหารอเมริกันนั้น ข้อเท็จจริงและปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการพิจารณามีดังนี้

๑) ในสมัยที่รัฐบาลสหรัฐประกาศว่าจะต่อต้าน

กับการรุกราน และแทรกแซงของฝ่ายคอมมิวนิสต์
อย่างไม่ลดละดังเช่นกรณีที่สหรัฐช่วยเวียดนามใต้
และประเทศไทยก็มีประโยชน์ที่จะขัดขวางการแผ่
ขยายอำนาจดังกล่าวเพราะอาจจะเป็นภัยแก่
ประเทศของเราได้เช่นกัน ดังนั้น การที่ประเทศ
ไทยจะเข้าร่วมมือเพื่อการดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นการ
เสี่ยงภัยสำหรับไทยอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการเสี่ยง
ที่คุ้มค่าและเพื่อประโยชน์ของเราเหมือนกัน แต่
ครั้น ต่อมาเมื่อสหรัฐเปลี่ยนท่าที และนโยบาย
กล่าวคือ ประกาศถอนตัวออกจากเวียดนามและ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพราะประชาชนอเมริกัน
เบื่อหน่ายสงครามและเรียกร้องให้ประเทศของตน
เลิกเข้าไปพัวพันในภวาคนี้ของโลก จนประธานา
ธิบดียุคถัดมาต้องประกาศนโยบายใหม่ที่เกาะกุม
ซึ่งต่อมาเรียกกันว่า “ลัทธินิคสัน” ซึ่งแสดงว่า
ต่อจากนี้ไปสหรัฐจะไม่ดล้าเข้าไปทำการรบบน
ผืนแผ่นดินใหญ่แห่งเอเชียอีก การยินยอม
อนุญาตให้ประเทศนั้นเข้ามาใช้ดินแดนของเรา
เพื่อปฏิบัติการรบอาจจะเป็นเหตุทำให้สงคราม
แผ่ขยายเข้ามาในบ้านเราโดยที่เราจะไม่ได้รับ
ความช่วยเหลือป้องกันจากฝ่ายอเมริกันเช่นใน
อดีต ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการเสี่ยงภัยเพิ่มขึ้นมาก
และไม่มีกำลังคุ้มครองเหมือนในสมัยก่อน

ประการที่สอง สงครามเวียดนามซึ่งเพิ่งจะสิ้นสุด
ลงด้วยการลงนามในข้อตกลงหยุดยิงแสดงให้เห็น
เห็นอย่างแจ่มชัดว่า ทั้งๆ ที่สหรัฐมีแสนยานุภาพ

อันมหาศาล มีทั้งเครื่องบิน ปืนใหญ่ รถถัง ลูกกระ
เบิดขนาดหนักและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อีกมาก
มาย แต่ก็ไม่สามารถใช้อุปกรณ์เหล่านี้บังคับให้
ฝ่ายคอมมิวนิสต์ฝ่ายแพ้ยอมจำนนได้ ตรงกันข้าม
ฝ่ายอเมริกันกลับต้องหาทางเจรจาอ่อนส้นผ่อน
ยาวกับฝ่ายศัตรู เพราะทั้งทหารและประชาชน
ของเขาเบื่อหน่ายไม่มีกำลังใจที่จะขับเคี่ยวสู้รบกับ
ฝ่ายคอมมิวนิสต์อีกต่อไป เนื่องจากสงครามของฝ่าย
คอมมิวนิสต์ดำเนินอยู่กับฝ่ายเสรีเป็นสงครามทำ
ลายประสาท ผู้ต่อสู้จะต้องมีความอดทนและความ
เข้มแข็งทางจิตใจไม่น้อยกว่าทางกาย ด้วยเหตุ
นี้อาวุธและเครื่องมือวิทยาศาสตร์สมัยใหม่จึงใช้
ได้ผลน้อยกว่าในสงครามตามแบบที่กระทำกันอยู่
ในยุโรปและภาคตะวันตกของโลก ก็เมื่อฝ่ายอเม
ริกันประสบความล้มเหลวในเวียดนามมาแล้วจน
ถึงกับต้องหาทางออกด้วยการเจรจาทางการเมือง
และการทูต เหตุใดจะขนย้ายอาวุธและเครื่องมือ
ต่างๆ มาตั้งงักงำอยู่ในประเทศไทยต่อไปอีก และ
ในการกระทำเช่นนั้นเราชาวไทยจะได้รับประ
โยชน์อันใด นอกจากจะทำให้ประเทศไทยเป็นเป้า
ที่เด่นชัดยิ่งขึ้นสำหรับการโจมตีของฝ่ายคอมมิ
วนิสต์ซึ่งเมื่อว่างมือจากการรบในเวียดนามแล้วก็
อาจจะหันมาโจมตีเล่นงานเราทางนี้ได้เต็มที่

เนื่องจากข้อเท็จจริงดังที่ได้เสนอมาย่างต้น
จึงปรากฏอย่างแจ่มชัดว่า การที่มีทหารต่างด้าว
อยู่ในไทย มิได้ช่วยเพิ่มความมั่นคงหรือปลอดภัย

ให้แก่ประเทศไทยและบริเวณนี้เลยแต่กลับจะเป็น การชกศึกเข้าบ้านและยั่วยุให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์มั่งที่ จะทำลายฐานทัพเหล่านั้น และประเทศไทยโดย ทัวไปอีกด้วย ในชั้นนี้ ผู้ที่เข้าใจสถานการณ์อย่าง ถ่องแท้และลึกใฝ่ที่จะเสริมสร้างสันติและความ และความปลอดภัย เช่น นายกรัฐมนตรี คอฟ วิดลัม แห่งออสเตรเลียจึงได้แสดงความวิตกท่วง ไยว่าประเทศไทยอาจจะกลายเป็นเวียดนามราย ต่อไปได้ เพราะเราปล่อยให้ทหารต่างด้าวเข้ามา ใช้ฐานทัพที่ตั้งกำลังรบและเพิ่มความระแวงสงสัย ให้แก่ฝ่ายปรับักซ์ซึ่งอาจจะคิดทำลายและโจมตี เราต่อไปในภายหน้า ดังนั้น การที่ทหารต่างด้าว เข้ามาอยู่ในบ้าน ของเราแทนที่จะช่วยทำให้เรา อุ่นใจกลับจะเพิ่มความหนักใจที่จะต้องเผชิญกับภัย ร้ายแรงซึ่งจะย่างกรายมาจากภายนอก

สำหรับทางด้านอเมริกัน การย้ายกองกำลัง ทั้งทางอากาศและทางบกจากเวียดนามได้มาอยู่ใน ประเทศไทยเป็นการขัดต่อนโยบายซึ่งประธานา ริบตีนิคสันได้ประกาศไว้ว่าจะถอนตัวออกจาก เวียดนามและผืนแผ่นดินใหญ่เอเชียและจะไม่ทำ การสู้รบในบริเวณนั้นอีกต่อไป เมื่อสหรัฐเลือก ทางเดินเช่นนี้ เหตุใดจึงจะมาเพิ่มภัยสงครามให้ แก่ไทยโดยที่สหรัฐบักใจแล้วว่าจะไม่ทำการสู้รบ ถ้าภัยสงครามนั้นอบตขึ้นอีกในบ้านเมืองของเรา เช่นที่เกิดขึ้นแล้วในเวียดนาม อย่างน้อยที่สุด ถ้า การที่ทหารต่างด้าวมาอยู่ในบ้านเมืองของเรามีผล สร้างความอุ่นใจให้แก่เราจริง รัฐบาลเจ้าของ

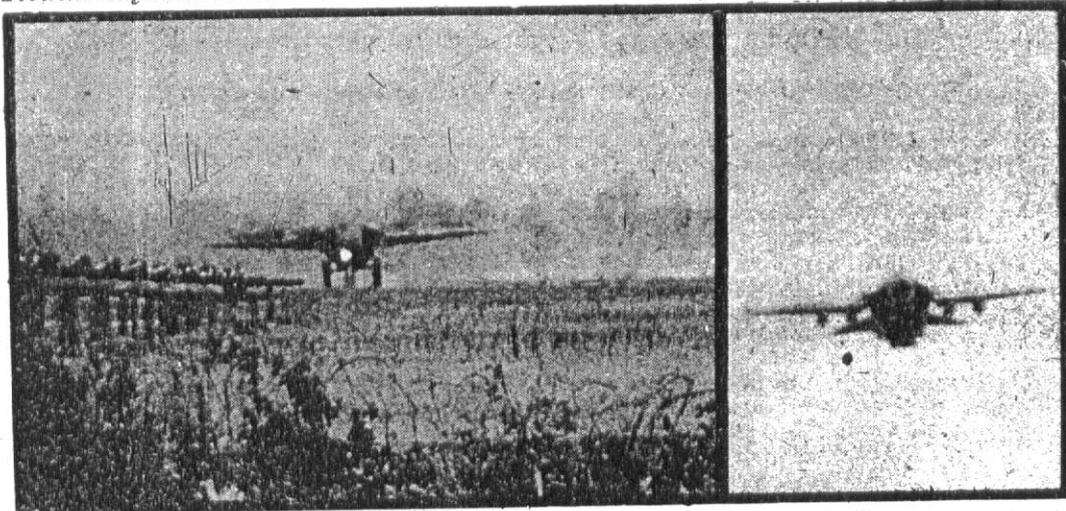
ทหารก็น่าจะประกาศให้คำมั่นว่า ถ้าการที่เขามา อยู่ในบ้าน ของเราทำความยากลำบากให้แก่เรา แล้วเขาก็จะช่วยเหลือเรากำจัดภัยเหล่านั้น แต่ เขาก็ยอมจะไม่ยอมประกาศเช่นนั้น เพราะขัดกับ นโยบายของลัทธินิคสันที่จะไม่ทำการสู้รบบนผืน แผ่นดินเอเชีย อย่างไรก็ตามเชื่อว่าแม้จะ ช่วยทำความอุ่นใจให้ได้บ้าง แต่ก็ยังสู้การหลีกเลี่ยงมิให้ภัยสงครามเกิดขึ้นเสียเลยไม่ได้

ในประการต่อมา พหุติการต่าง ๆ ชี้ให้เห็นชัดว่า ทหารต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศ ไทยมิได้มีจุดหมายที่จะช่วยเราป้องกันประเทศแต่ อย่างใด ทหารต่างด้าวไม่เคยช่วยไทยต่อสู้กับผู้ ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และเราก็ไม่เคยคิดที่จะ ขอให้เขาช่วยปราบ เพราะจะยิ่งเป็นผลร้ายมาก ขึ้น ทหารต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในบ้านเมืองเราเขา

หวังแต่ประโยชน์ของประเทศของเขาอย่างเดียว เช่นเมื่อกำลังทางอากาศของสหรัฐย้ายจากเวียดนามเข้ามาอยู่ในไทยในระยะก่อนการหยุดยิง ก็เพื่อระดมทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือเพื่อบีบบังคับให้ตกลงยุติการรบตามเงื่อนไขซึ่งสหรัฐยอมรับได้ บัดนี้ เมื่อการสู้รบยุติลงแล้ว กองทัพอากาศอเมริกันรวมทั้งกองบัญชาการปฏิบัติการสนับสนุนทางทหารที่ย้ายมาตั้งอยู่ที่นครพนม ก็มีวัตถุประสงค์สำคัญเพียงข้อเดียวให้นโยบายให้เวียดนาม

เข้มแข็งเช่นกรณีสนธิสัญญานาโต แต่ถ้าเป็นประเทศที่เล็กกว่า อ่อนแอและไม่เท่าเทียมกัน การมีทหารต่างด้าว ย่อมจะเปิดโอกาสให้มีการแทรกแซงเข้าไปในกิจการภายในของประเทศที่เล็กกว่า หรืออาจจะมีการดำเนินการบางสิ่งบางอย่าง เช่นการค้าและขนส่งยาเสพติดซึ่งจะเป็นผลร้ายแรงแก่ประเทศเจ้าของบ้าน นอกจากนี้ การมีทหารต่างด้าวอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการที่ประเทศเล็กๆ จะดำเนินนโยบายทั้งภายในและ

นามได้ช่วยตนเอง หรือ *Vietnamization policy* ประสบความสำเร็จ เพราะหากการณ์เป็นเช่นนั้นก็จะกระทบกระเทือนถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของสหรัฐในฐานะที่เป็นมหาอำนาจอย่างมาก

ในลักษณะทั่วไป การมีทหารต่างด้าวอยู่ภายในประเทศย่อมกระทบกระเทือนอำนาจอธิปไตย วันแต่จะเป็นประเทศที่มีฐานะเท่าเทียมกันหรือเพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันที่หนักแน่นและ

ภายนอกได้โดยอิสระ ในที่สุด อาจจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนระบอบ “เสนาธิปไตย” หรือ “*Military democracy*” รวมทั้งระบบที่เป็นปฏิปักษ์ต่อเสรีนิยมในลักษณะต่างๆ ดังจะเห็นได้ในกรณีที่มีฐานทัพต่างด้าวในประเทศต่างๆ ทั้งในเอเชียและยุโรป

ในด้านเศรษฐกิจ ประเทศที่ส่งทหารของตนเข้าไปอยู่ในประเทศอื่น มักจะอวดอ้างว่าตนอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวงให้

ให้แก่ประเทศเจ้าของบ้าน เช่นเมื่อไม่นานมานี้ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับหนึ่งในกรุงเทพฯ ลงข่าวว่า รัฐบาลอเมริกันใช้เงินปีละถึง ๒๐๐ ล้านเหรียญอเมริกันเป็นค่าใช้จ่ายทางทหารในประเทศไทย แต่หนังสือพิมพ์รายนี้ไม่ได้เปิดเผยว่าไปได้ตัวเลขนี้มาจากแหล่งใด มีความแน่นอน และถูกต้องหรือไม่เพียงใด และโดยเฉพาะไม่ได้ให้รายละเอียดว่า ฝ่ายอเมริกันได้จ่ายเงินจำนวนนี้ให้แก่ใครบ้าง และเป็นค่าสิ่งของหรือบริการอะไร การที่ยกตัวเลขขึ้นมาอย่างเลื่อนลอยปราศจากหลักฐาน อันพึงเชื่อถือได้ไม่เป็นที่น่าศรัทธา และก่อให้เกิดความสงสัยมากกว่าความเชื่อถือ

ถ้าจะพิจารณาด้วยความเป็นธรรมแล้ว พอจะเชื่อได้ว่า ประเทศไทยได้รับประโยชน์บ้างในตอนที่สหรัฐเริ่มสร้างสนามบิน และอาคารที่พักอาศัยสำหรับทหารที่ส่งเข้ามาเมื่อ ๖-๗ ปีก่อน เช่นที่โคราช ตาคลี อุดร และอุเทนภะ แต่เมื่อการก่อสร้างสิ้นสุดลง ประโยชน์ที่ฝ่ายไทยเคยได้รับก็ลดตามไปด้วย แท้ที่จริงประเทศที่ได้รับประโยชน์จากสงครามเวียดนามมากที่สุด มากกว่าประเทศไทยเสียอีก คือ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ ประเทศไทยจัดอยู่ในจำพวกที่ได้รับประโยชน์น้อยที่สุดแต่ต้องแบกรับภาระ และรับความเสียหายไว้มากที่สุด เช่นความเสื่อมโทรมทางจิตใจและศีลธรรมโดยเฉพาะในบริเวณฐานทัพที่มีทหารต่างด้าวประจำอยู่จะเห็นภาพที่น่าเศร้าสลดใจ เช่นกระท่อมประเวณีที่เรียงรายอยู่

เป็นแถวๆ คอยรับลูกค้าทหารต่างด้าว นอกจากนี้ยังมีเยาวชนทั้งชายและหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ปกติและหันไปประกอบอาชีพสนองความต้องการในลักษณะต่างๆ ของชาวต่างด้าวเหล่านั้น นอกจากนี้ ศัพท์ที่ไม่เคยปรากฏในพจนานุกรมไทย เช่น “เมียเช่า” บัดนี้ก็กลายเป็นสถาบันอย่างหนึ่งของสังคมไทยไปแล้ว รายได้จากกิจกรรมเหล่านั้นแม้จะมีมูลค่าสักเท่าใดก็ตาม เราชาวไทยน่าจะตั้งคำถามว่า เป็นรายได้ที่สะอาดบริสุทธิ์น่าพึงพอใจแล้วหรือ ? และถ้าขาดรายได้เหล่านั้นไป ไทยจะดีขึ้นหรือเลวลง ?

ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งดั่งนี้แล้ว ฝ่ายที่ได้รับประโยชน์อย่างมาจากการส่งทหาร เข้ามาในไทย คือ สหรัฐ เพราะสามารถประหยัดทั้งทรัพย์สินและชีวิตคนได้มาก เพราะระยะทางบินย่นลงอย่างมากมาย แทนที่จะต้องบินมาจากเกาะกวม และโอกินาวาเราสามารถบินระยะสั้นจากโคราช ตาคลี หรืออุดรไปยังเวทิงครามในเวียดนาม ซึ่งช่วยทั้งการสูญเสียชีวิตทหารอเมริกันและค่าใช้จ่ายต่างๆ ลงไปได้มาก แต่ฝ่ายอเมริกันจะยอมรับหนี้บุญคุณในเรื่องนี้หรือไม่ยังไม่ปรากฏแน่ชัดเท่าที่ทราบแน่ก็คือสินค้าที่ไม่เสียภาษี จากร้านขายของทหารที่เรียกว่า พี. เอ็ม. รวมทั้งน้ำมันเชื้อเพลิงได้หลังไหลเข้าสู่ตลาดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยว่าร้องโอดครวญที่ไม่สามารถควบคุมได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้รัฐบาลไทยขาดรายได้ไปอย่างมาก ในเรื่องการเงิน กรณีที่เงินดอลลาร์ลดค่า

ลง ๒ ครั้งภายใน ๑๔ เดือนที่ผ่านมา เป็นผล
ให้ประเทศไทยต้องขาดทุนอย่างย่อยยับเนื่องจาก
มีเงินสกุลดอลลาร์เป็นทุนสำรองเงินบาทอยู่เป็น
จำนวนมาก ซึ่งถ้าคิดค่าเปรียบเทียบแล้ว ทุนสำรอง
ของประเทศไทยสูญหายไปไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐
ล้านบาท โดยเฉพาะเกี่ยวกับการลดค่าเงินดอลลาร์
ครั้งหลังสุด เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่แล้วมานี้
วงการการเงินและธุรกิจทั้งไทยและต่างประเทศ
เข้าใจกันว่า ประเทศไทยถูกบีบบังคับให้ลดค่าเงิน
บาทตามไปด้วย เพราะถ้าไทยไม่ลด สหรัฐจะต้อง
จ่ายเงินดอลลาร์สำหรับกิจการทหารในเมืองไทย
เพิ่มขึ้นอีกมาก แต่การลดค่าเงินบาททำให้ฝ่าย
ไทยเสียหายมาก เพราะไทยจำเป็นต้องซื้อสินค้า
เข้ามาสูงกว่าสามารถส่งสินค้าออกนอกประเทศ
โดยเฉพาะสินค้าประเภททุน ซึ่งตัดทอนลงไม่ได้
เนื่องจากต้องการทางด้านพัฒนาประเทศ ส่วน
สินค้าที่เราส่งออกก็ล้วนแต่เป็นสินค้าที่เราไม่มี
พอขายเพื่อสนองความต้องการของประเทศ เช่น
ข้าวและน้ำตาล เป็นต้น สำหรับสินค้า เช่น ยาง
และดีบุก ก็กำหนดราคาโดยตลาดต่างประเทศ
สรุปความว่าสินค้าออกส่วนมากของไทยไม่ต้องการ
ความสนับสนุนจากการลดค่าเงินตรา เมื่อการณ
ปรากฏดังนี้ ไทยจึงสูญเสียดังขึ้นและล่อง ทั้ง
ในการซื้อสินค้าเข้าและส่งสินค้าออก และขาด
รายได้ ซึ่งประเทศไทยควรได้จากการใช้จ่าย
ของทหารต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศอีกด้วย
พฤติการณ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การรับทหาร
ต่างด้าวเข้ามาอยู่ในดินแดนของเรามีทางเสียมาก

กว่าทางได้ เสียทั้งในด้านการเมือง อธิปไตย
และศักดิ์ศรี เสียทั้งในด้านศีลธรรมเสื่อมโทรม
และมีคอร์รัปชันเพิ่มขึ้น เสียทั้งในด้านขาดรายได้
จากภาษีอากรและถูกบังคับให้ลดค่าเงินตรา
เพื่อประหยัทรายจ่ายของฝ่ายทหารต่างด้าว

ในปัจจุบันนี้ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกไม่นิยม
รับทหารต่างด้าวไว้ในบ้านเมืองของตน แม้แต่
นายกรัฐมนตรีแห่งเกาะสิงคโปร์เองยังไม่อยากให้
ทหารต่างด้าวเข้าไปตั้งอยู่ในฐานทัพในเกาะของ
เขาแต่สั่งสอนให้ไทยรับเอาไว้ในประเทศของเรา
เพื่อจะได้ช่วยทำหน้าที่เป็นด่านหน้า รักษาความ
ปลอดภัยให้แก่เกาะของเขา ดังนี้ เขาหวังที่จะได้
รับประโยชน์โดยที่ฝ่ายเขาไม่ต้องมีพันธะหรือรับ
ภาระแต่อย่างใด ในขณะที่ ประเทศส่วนมาก
เห็นว่าการแสวงหาความมั่นคงและปลอดภัยด้วย
การนำทหารต่างด้าวเข้ามาตั้งในประเทศเป็น
เรื่องล้าหลังและล้าสมัยไม่เหมาะสมกับการคลี่คลาย
ของสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งมุ่งสร้างสรรค์สันติภาพ
และความมั่นคงจากการเจรจาระหว่างประเทศ
มากกว่าการใช้กำลังทหาร การเปลี่ยนแปลงเช่น
ว่านี้เริ่มมาจากมหาประเทศ เช่น สหรัฐ มิใช่มา
จากประเทศเล็ก ๆ ขณะนี้ประเทศที่มีกำลังรบ
อันมีที่มาเข้าใจดีว่าตนไม่สามารถใช้แสนยานุภาพ
ของตนเข้าข่มแก่ปัญหาการขัดกันระหว่างประเทศ
ได้แต่จำเป็นต้องใช้การทูตและการเจรจาระหว่าง
ประเทศเพื่อระงับข้อพิพาทซึ่งตนมีส่วนพัวพันอยู่
ด้วย ผู้นิยมให้ทหารต่างด้าวเข้ามาตั้งอยู่ในดิน
แดนของตนเห็นจะมีแต่ผู้ที่มีสายตาแคบหรือมุ่งหา

ประโยชน์ หรืออำนาจส่วนตัวจากอาหารต่างตัว เหล่านั้นเท่านั้น

ในอนาคต ผู้ที่เห็นการดัดแปลงอ้อมมุ่งหวัง การร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศบนมูลฐาน ที่มีคุณค่ามากกว่าการร่วมมือทางทหาร และการ ยอมให้ทหารต่างตัวเข้ามาใช้ดินแดนไทยเพื่อ ทำสงครามร่วมกับประเทศใกล้เคียง โดยเฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับไทยและอเมริกัน อนาคตอัน แจ่มใสมิได้อยู่ที่การร่วมมือทางการทหารและการ ใช้ฐานทัพในประเทศไทย แต่อยู่ที่การร่วมมือ ทางเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม ทางวิชา การและวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้มีโครงการสำคัญๆ อยู่หลายหลายซึ่งต้องการความร่วมมือทางการเงิน และวิชาการจากมหาประเทศที่เจริญก้าวหน้าเช่น สหรัฐซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์นำประทีปใจในโครงการ เช่นการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง หรือการขุดคอคอดกระซึ่งจะต้องใช้เงินและความรู้ความชำนาญ อย่างมากมาย สหรัฐกับไทยควรจะมุ่งสร้างสรรค์ ความร่วมมือในด้านเหล่านี้ แทนที่จะเพ่งเล็งแต่ ทางด้านทหารซึ่งปราศจากผลผลิตและความก้าวหน้า เป็นที่หวังว่า อนุชนรุ่นต่อไปคงจะมองเห็นประโยชน์อันยืนนาน และเลือกทางร่วมมือ อันจะนำไปสู่ความเจริญที่แท้จริง

ปัญหาสำคัญซึ่งประเทศไทยต้องเผชิญในด้าน การต่างประเทศ คือ โลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ในระยะสองสามปีที่ผ่านมา แต่ประเทศไทย ไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงและไม่ปรับท่าทีของตน

ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ หรือไม่ยอม เปลี่ยนเพราะเกรงว่าผลประโยชน์ของคนส่วน น้อยจะถูกกระทบเหวี่ยง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยว กับสหรัฐซึ่งไทยเกี่ยวข้องกับพัวพันด้วยมากที่สุด ใน ระยะเวลาสองปีที่ผ่านมา ประเทศนั้นได้เปลี่ยน นโยบายของตนกลับหน้ามือเป็นหลังมือ จาก นโยบายเป็นศัตรู กับค่าย คอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง หรือจำกัดเขตคอมมิวนิสต์ (*Containment policy*) สหรัฐได้เปลี่ยนมาใช้นโยบายติดต่อและร่วมมือกับ ประเทศที่ตนเคยถือว่าเป็นปรปักษ์หมายเลขหนึ่ง ประธานาธิบดีนิกสันเองถึงกับบากหน้าไปหาเมา เซตุ่งที่กรุงปักกิ่ง และไปหาเลโอนิด เบรชเนียฟ ที่กรุงมอสโก ซึ่งทำให้ประเทศต่างๆ ในค่าย เสรีรอดหน้าตามไปบ้าง อย่างไรก็ดี ทั้งๆ ที่สหรัฐ ได้พลิกนโยบายของตน แต่ก็รู้สึกว่าจะไม่ต้องการ ให้ประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ใต้อาณัติของตนเจริญตาม รอยเร้วนัก เช่นในกรณีญี่ปุ่น เมื่อเปลี่ยนรัฐบาล ใหม่ และนายทานากะ นายกรัฐมนตรีคนใหม่ เดินทางไปสถาปนาสัมพันธกับจีนแดง ก็รู้สึกว่าจะไม่เป็นที่สออารมณ์ของฝ่ายอเมริกันนัก ใน ลักษณะเดียวกัน เมื่อมีข่าวว่าญี่ปุ่นจะเดินทางไป เสนอให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ฮานอย หนังสือพิมพ์อเมริกันเสนอข่าวว่ารัฐบาลสหรัฐ ขอ ร้องให้ญี่ปุ่นรอกการเดินทางไปฮานอยไว้ก่อนจน กว่า ดร. คิสซิงเจอร์ ที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีนิกสันจะได้ไปติดต่อกับเวียดนามเหนือ สำหรับประเทศไทยนั้น กระแสข่าวอเมริกันอ้าง

ว่า ไทยไม่กระตือรือร้นที่จะปรับความเข้าใจกับฝ่ายจีนสักก็เพราะได้รับคำแนะนำและขอร้องจากสหรัฐ และการที่สหรัฐยกกองกำลังเข้ามาตั้งอยู่อย่างมากมายในไทยก็เพราะต้องการผูกมัดประเทศไทย การปฏิบัติเช่นนี้ หากเป็นที่พอใจก็คงเฉพาะคนส่วนน้อยที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องร่วมกันอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐผูกมัดประเทศไทยเสมือนหนึ่งอยู่ภายใต้อำนาจของตนเช่นนี้ นับว่าเป็นการขัดกับนโยบายซึ่งได้แถลงมาแล้วว่าจะวางมือไม่ยอมพัวพันกับเหตุการณ์ในเอเชียอาคเนย์ และจะไม่ทำการสู้รบบนผืนแผ่นดินใหญ่ในภาคนี้ของโลกอีกต่อไป เพราะเขตเขี้ยวจากสงครามเวียดนามมาแล้ว และนอกจากนั้น ยังทำให้ไทยตกอยู่ในห้วงภยันตรายอย่างใหญ่หลวง เมื่อสหรัฐประกาศว่า ตนไม่สามารถรับผิดชอบเป็นตำรวจโลก ก็ไม่ควรสร้างภัยให้แก่ประเทศเล็ก ๆ ที่อ่อนแอเช่นประเทศไทย แต่ตรงกันข้าม ถ้าเขาหวังดีต่อชาติไทยโดยแท้จริงแล้ว ควรจะช่วยเหลือเสริมสนับสนุนให้ไทยปรับความเข้าใจกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งเคยมีนโยบายขัดกันและแผ้วถางทางที่จะให้มีการอยู่ร่วมกันโดยสันติได้ ถ้าปล่อย

ให้ไทยแสวงหาทางที่เป็นประโยชน์ที่สุดในฐานะที่เป็นประเทศเล็กและใช้นโยบายซึ่งไม่แตกต่างกับนโยบาย *Ost politik* ของนายกรัฐมนตรีบรันคต์แห่งเยอรมนีตะวันตก ซึ่งไทยพยายามเริ่มดำเนินเมื่อ ๔ ปีก่อนนี้ ไทยจะอยู่ในฐานะที่มั่นคงและปลอดภัยมากที่สุด ในโลกปัจจุบันซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ในลักษณะตรงกันข้าม ถ้าประเทศของเราถูกใช้ให้เป็นฐานทัพของต่างดาวและถูกมัดมือมัดเท้าเป็นลูกน้องของเขาทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ฐานะของไทยจะต่ำต้อยอัปโชคและด้อยศักดิ์ศรี และยิ่งกว่านั้นอาจจะกลายเป็นเวทีสงครามซึ่งจะทำให้ประเทศชาติ และประชาชนต้องเผชิญกับมหันตภัย และความทุกข์เวทนาเหมือนกับเวียดนามใต้ ดังที่นายกรัฐมนตรี วิตลัมแห่งออสเตรเลียได้กล่าวเตือนไว้ เราชาวไทยจะเลือกเดินทางใด? เราจะเลือกเดินไปสู่ความปลอดภัย และความผาสุก หรือจะเลือกวิถีทางแห่งสงคราม และความหายนะ? ข้าพเจ้าหวังว่าคนไทยคงจะฉลาดพอที่จะเลือกทางที่ถูกและเป็นประโยชน์ ๑

แม่แก่ตามพงษ์ยัง เมิน
วารรณกรรมเพื่อชีวิต
นิตยสาร ประจักษ์ของเสรีสำราญ ออกจำหน่ายแล้ว ๗ ร้านหนังสือมวลชนทั่วไป

วิจารณ์ “ปัญหาทหารต่างด้าวในประเทศไทย และนโยบายต่างประเทศของไทย”

ของถนัด คอมันตร์

ผู้สื่อข่าวประจำอสังค์ตัน

เชิงอรธบทควม “ปัญหาทหารต่างด้าวใน
ประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศของไทย”
ของถนัด คอมันตร์ นี้ ผู้สื่อข่าวประจำอสังค์ตัน
ถึงตันถือโอกาสวิจารณ์ขึ้น เพราะเห็นว่าบทความ
ดังกล่าวมีความสำคัญต่อความเข้าใจทางประวัติ
บางประการของความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อเมริ
กัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาการค้าเงินนโยบาย
ต่างประเทศของไทย การปฏิบัติงานของฝ่าย
พลเรือน ในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ
กับฝ่ายทหาร ซึ่งมีเสียงข้างมากในคณะรัฐมนตรี

และมีอำนาจเด็ดขาดในการเลือกอนาคตของประ
เทศไทย

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจารณ์จะไม่อ้างว่า
ข้อวิจารณ์ของตนเป็นความจริงขั้นสุดท้ายของ
ประวัติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อเมริกัน เรา
เชื่อว่าความเป็นจริงของความสัมพันธ์ดังกล่าวยังมี
ข้ออ่อนเร้นอยู่ตามบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
อนาคตของประเทศไทย ข้อวิจารณ์นี้เป็น
เพียงความพยายามที่จะขยายความบาง ตอนจาก
บทความดังกล่าว และขอตั้งคำถามที่หวังว่าจะมี

ผู้อยู่ในวงการให้คำตอบแก่ประชาชนชาวไทยได้ เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ที่คุณณัฏกล่าวถึงการเข้ามาของทหารต่างด้าวในประเทศไทย โดยยกตัวอย่างถึงการเข้ามาของนาวิกโยธินสหรัฐฯ ที่ว่าน่าสนใจก็เพราะตามข้อเท็จจริงก่อนหน้านั้น ประเทศไทยมีทหารต่างด้าว คือกองพล ๙๓ ของพวกคึกกิมินตั้ง เข้ามามีฐานอยู่ก่อนแล้ว และไม่แน่ว่ารัฐบาลไทยในขณะนั้นยินดีที่จะให้กองทหารดังกล่าวอยู่ในดินแดนของไทยหรือเปล่า ส่วนการเข้ามาของทหารอเมริกันนั้นได้เข้ามาเป็นสองลักษณะ กล่าวคือเข้ามาในฐานะที่ปรึกษาทางการทหารทั้งเปิดเผยและไม่เปิดเผย ก่อนนี้ที่คุณณัฏกล่าวถึงเสียอีก ส่วนที่เข้ามาอย่างไม่เปิดเผยนั้นเป็นพวกหน่วยกำลังรบพิเศษซึ่งเข้ามาช่วยฝึกตำรวจและทหารไทย ก่อนสมัยจอมพลสฤษดิ์ เพื่อปฏิบัติการในลาว (ดู *Pentagon Paper* หน้า ๑๓๒—๑๓๓) ส่วนการเข้ามาของทหารอเมริกันในฐานะกองกำลังรบ เพื่อผลประโยชน์ของอเมริกันโดยตรงนั้น หลักฐานเท่าที่เปิดเผยปรากฏว่าเข้ามาครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ไม่ใช่ปี ค.ศ. ๑๙๖๒ โดยรัฐบาลสมัยประธานาธิบดีเคนเนดี ได้ส่งฝูงบินตรวจการเข้ามาประจำการในไทย เพื่อทำการบินจากไทยไปตรวจการในเวียดนาม (ดู *Pentagon Paper* หน้า ๑๑๐ และ *Journal of Contemporary Asia* Vol. 2 No. 4 หน้า ๓๙๖ และ *Senate Hearing* ประจำปี ๑๙๖๙ หน้า ๖๑๔) การ

เข้ามาของกองทัพอากาศอเมริกันในปี ๑๙๖๑ นั้นทางเอกอัครราชทูตอเมริกาเกรแฮม มาติน อ้างว่าโดยทางการสหรัฐฯ ขอเข้ามา (*Senate Hearing* ประจำปี ๑๙๖๓ หน้า ๘๗๑)

ในคำให้การต่อคณะอนุกรรมการรัฐสภาสหรัฐฯ ในปี ๑๙๖๙ นั้น ทั้งอดีตเอกอัครราชทูตอเมริกา นายเกรแฮม มาติน (Graham A. Martin) และนายเลียวนาร์ด อังเกอร์ (Leonard Unger) เอกอัครราชทูตอเมริกันคนปัจจุบัน ได้แถลงกับคณะอนุกรรมการว่า ในการที่สหรัฐฯ เข้ามาตั้งฐานทัพต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทางภาคเหนือของไทยนั้น *ไม่มีสนธิสัญญาหรือการตกลงกับรัฐบาลไทยอย่างเป็นทางการ* ทั้งนี้รวมทั้งการย้ายกำลังรบทางอากาศของสหรัฐฯ เข้าประจำการในสนามบินดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้งสองคนอ้างว่าเป็นการเจรจา ระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้แทนรัฐบาลอเมริกัน ซึ่งบางครั้งก็ตกลงกันโดยทางจดหมายบ้าง บางครั้งก็โดยการคุยกันบ้าง บางครั้งก็โดยการส่งบันทึกถึงกันบ้าง จนกระทั่งถึงเวลาเขียนนี้ แม้ว่าคุณณัฏจะได้เปิดเผยว่าทางรัฐบาลไทยได้ให้คุณณัฏทำการติดต่อเจรจาทำความเข้าใจในการสร้างและใช้ฐานทัพอยู่ตะเภา แต่ก็ยังไม่มื่ออะไรแสดงว่าทางไทยมีความตกลงอย่างใดเป็นนิกจะลักษณะเกี่ยวกับการใช้สนามบินไทยแห่งอื่น ๆ โดยกองทัพอเมริกัน

ประวัติความสัมพันธ์และการดำเนินนโยบาย

ต่างประเทศของอเมริกันและไทย ในระยะที่คณะนักกล่าวถึงเป็นระยะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนั้น โดยที่คณะนักมิได้บอกว่ารายละเอียดนั้นเป็นมาอย่างไรแน่ ผู้สื่อข่าวของเราได้พยายามสืบความจากเอกสารสิ่งพิมพ์และโดยการสืบความจากอดีตเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ฯ และจากอดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายอเมริกัน ซึ่งโดยวิธีการงานของเขามีความจำเป็นที่จะต้องรู้ความเป็นมาของเหตุการณ์ในระยะนั้น เราก็คงจะจับความได้ว่า หลังจากทางสหรัฐได้ส่งนาวิกโยธินขึ้นบกมาไว้ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในที่สุดได้ถอนออกไป เพราะคณะนักในฐานะรัฐมนตรีต่างประเทศตอนนั้น ได้ทำการติดต่อขอให้ถอนกำลังรบดังกล่าวออกไป ทางสหรัฐมีความเห็นว่า ความสะดวกและสถานที่สำหรับการเคลื่อนกำลังรบในประเทศไทยอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก จึงคิดที่จะเข้ามาขอตั้งฐานทัพที่อุดรเป็นแห่งแรก การขอเข้ามาดังกล่าวได้ผ่านผู้แทนของรัฐบาลอเมริกันในไทย ซึ่งในระยะแรก คือ เอกอัครราชทูตอเมริกันประจำประเทศไทย—นายเกรแฮม มาติน (ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของนายดีน รัสค์ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐในขณะนั้น) เป็นที่รู้จักทั่วไปว่า นายมาตินเป็นผู้เริ่มการติดต่อกับฝ่ายไทยในการขอเข้ามาพัฒนาฐานทัพอากาศในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๓—๑๙๖๕ แต่ไม่มีข่าวว่า

เอกอัครราชทูตอเมริกันผู้นั้นติดต่อกับรัฐบาลไทย โดยผ่านรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศของไทย ตามธรรมเนียมทางการทูต (หรือออกนอกธรรมเนียมโดยติดต่อกับรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของไทยโดยตรง) การติดต่อนั้นได้เป็นไปตามที่นายมาตินให้การต่ออนุกรรมการของรัฐสภาสหรัฐ ฯ กล่าวคือคุยตกลงกันบ้าง สงัดกันบ้าง เป็นต้น โดยไม่มีการตกลงเป็นทางการแต่อย่างใด

ในขณะที่การรบในเวียดนามกำลังรุนแรง ทางฝ่ายอเมริกันก็ได้เพิ่มกำลังรบของตนในไทยมากขึ้นตามความรุนแรงของการรบในระยะนั้นเรื่อยมา

ปัญหาการติดต่อกับต่างประเทศ ไม่ใช่ว่าจะมีการข้ามหน้าเฉพาะแต่ในไทยเท่านั้น แม้แต่ในสหรัฐเองก็มีปัญหานี้เกิดขึ้น กล่าวคือในการติดต่อกับฝ่ายไทยนั้น นอกจากเอกอัครราชทูตอเมริกัน จะเป็นผู้ติดต่อกับฝ่ายไทยในนามของรัฐบาลอเมริกันแล้ว ในขณะนั้นผู้แทนกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ฯ ก็มีการติดต่อกับผู้แทนของรัฐบาลไทยด้วย ปัญหาของทางฝ่ายอเมริกันไม่ปรากฏขึ้นจนกระทั่งหลังจากที่ได้มีการเจรจากับฝ่ายไทยในการที่จะก่อสร้างฐานทัพอากาศที่อุตะเภาชั้น (หรือก่อนหน้านั้นประมาณหนึ่งปี ยังเป็นที่สงสัยอยู่)* ทางไทยและอเมริกันได้มีการร่วมกันวางแผนเพื่อการรบบ่วมกันขึ้น หากประเทศไทยถูกฝ่ายศัตรูโจมตี แผนนี้เท่าที่รู้มียู่ที่ว่า

*อย่างไรก็ตาม นายโรแลนส์ พอล (Rolans Paul) เขียนไว้ว่าการเจรจาวางแผนการรบบ่วมกันครั้งนั้น ทำขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๔ ดู American Military Commitments Abroad by Roland A. Paul หน้า ๑๒๑

ถ้าหากประเทศไทยถูกศัตรูโจมตี โดยกำลังรบ (เพราะเป็นการโจมตีโต้ตอบ ที่ทางฝ่ายไทยมี กองทัพทหารต่างตัวซึ่งเป็นศัตรู ได้ไปทำการโจมตีพวกเขาจากแผ่นดินของไทย) ทางรัฐบาล สหรัฐจะส่งกำลังรบของตนเข้ามาช่วยไทยในการรบ ในการวางแผนดังกล่าวส่วนมากเป็นการติดต่อกันระหว่างนายพล ริชาร์ด สติลเวล (Gen. Richard G. Stilwell) ผู้บัญชาการทหารอเมริกันประจำ *มก* ไทยในขณะนั้นกับฝ่ายไทย (ไม่ทราบว่าคุณณเดชน์มีส่วนร่วมในการเจรจา ดังกล่าวหรือไม่) อย่างไรก็ตาม ได้มีการลงนามตามแผนดังกล่าวในที่สุด โดยนายพลสติลเวล และรัฐมนตรีกลาโหมของไทยขณะนั้น (ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าถึงแม้ไทยจะเป็นสมาชิก สปอ. แต่ปรากฏว่า สปอ. ก็ไม่เป็นที่เชื่อถือแม้โดยฝ่ายไทยเอง จึงได้มีการ *แถลงการณ์ ณัด-รัสค์* ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๒ แต่แถลงการณ์ดังกล่าวก็ไม่มีอะไรแสดงว่าสหรัฐจะช่วยไทยทันที ถ้าหากไทยถูกโจมตี เพราะว่าตามแถลงการณ์นั้นเท่าที่ทางสหรัฐแปลความหมายเอง ก็ปรากฏว่าจะต้องได้รับความยินยอมจากทางรัฐสภาเสียก่อน) แผนการนี้เท่าที่ทางผู้สื่อข่าวของเราทราบมา ปรากฏว่าทางเอกอัครราชทูตอเมริกันนายเกรแฮม มาตินมารู้เรื่องภายหลัง เขาจึงต้องการให้นายพลสติลเวลออกจากประเทศไทยทันที เพราะถือว่านายพลสติลเวลทำงานก้าวก่ายหน้าที่ของคุณ กล่าวคือหน้าที่ของการเป็นตัวแทนประธานาธิบดี

สหรัฐ (เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ประธานาธิบดีเคนเนดี ได้มีบันทึกถึงกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐแจ้งว่า เขาต้องการให้เอกอัครราชทูตอเมริกันเป็นหูเป็นตา และเป็นผู้แทนประธานา

ธิบดี ในประเทศที่เอกอัครราชทูตนั้น ๆ ประจำอยู่) ความขัดแย้งนี้เรื่องได้ขึ้นไปถึงเคนเนดี โดยที่นายมาตินเพิ่งผ่านไปทางเพื่อน ของคนคือ รัฐมนตรีดีน รัสค์ ในที่สุดนายพลสติลเวลจึงต้องถูกย้ายออกจากไทย โดยคำสั่งของเคนเนดี

เหตุผลที่ทางกระทรวงกลาโหมสหรัฐสามารถติดต่อกับฝ่ายไทยชนิดกระโดดข้ามหัวผู้แทนของประธานาธิบดีได้นั้น เท่าที่เราทราบเกิดจากความจริงที่ว่า

๑) เพราะความใกล้ชิดเป็นพิเศษ ของนายพลสติลเวลกับฝ่ายนายพลชั้นสูงของไทย

๒) นายแมคนามารา อดีตรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและเป็นที่ไว้วางใจของอดีตนายกรัฐมนตรีเคนเนดีมาก ถึงขนาดบางครั้งกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ซึ่งมีหน้าที่เพียงแต่การดำเนินนโยบายการสงคราม ได้กลายเป็นผู้ดำเนินนโยบายต่างประเทศหรือวางนโยบายต่างประเทศแทนรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศของสหรัฐไปเสียด้วยซ้ำ

ดังนั้นเมื่อมีปัญหาว่าอะไรเกิดขึ้น เลยทำให้การติดต่อกับฝ่ายไทยเกิดอวลเวียนขึ้นมา คุณถนัดเองเลยไม่ทราบการติดต่อ และการตกลงเกี่ยวกับแผนพัฒนาและใช้ฐานทัพ เพราะแม้แต่ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐเองก็ยังไม่รู้มาก่อนทราบจนถึงเมื่อมีการลงนามแผนการระหว่างไทยกับสหรัฐแล้วนั้นแหละจึงได้รู้เรื่องดังกล่าว เมื่อนายคิสซิงเจอร์ได้รับแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ช่วยพิเศษประจำประธานาธิบดีนิกสัน นายคิสซิงเจอร์ได้ว่าจ้างนักวิชาการอเมริกันคนหนึ่งให้ทำการวิจัยที่มา และผลของเหตุการณ์เกี่ยวกับความวิตกกังวลของการติดต่อระหว่างไทยกับอเมริกัน ในระยะนั้นด้วย ส่วนทางไทยเองนั้นได้มีการวิจัยหรือไม่ยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ หากจะยังไม่วิจัยกันก็พอจะเป็นที่เข้าใจได้ว่า “ไม่จำเป็นหรอก เค้ารู้กันมาตั้งนานแล้วละลุง!”

อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าแผนการรบ (Contingency Plan) ที่ทำการลงนามกันเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๕ นั้นทางรัฐบาลนายนิกสัน โดย

อดีตรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐ นายเมลวิน ลาร์ต ได้แถลงว่า ทางประธานาธิบดีนิกสันไม่เห็นด้วย และหากจะต้องใช้ก็จะต้องขอความเห็นชอบจากทางรัฐสภาเสียก่อน ซึ่งหากทางสหรัฐถือว่าแผนนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของหลาย ๆ แผนการรบ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาสหรัฐเสียก่อนแล้ว ความหวังที่ว่าทางไทยจะมีหลักประกันซึ่งมั่นคงและแน่นอนกว่าสนธิสัญญา สปอ. และแถลงการณ์ถนัด-รัสค์ ก็เป็นอันว่าตกไป นอกเสียจากว่าจะมีข้อตกลงใหม่ ซึ่งมีขึ้นมาใช้แทนแผนดังกล่าว)

ดังนั้นคำถามที่เราควรจะถามตัวเอง ก็คือ “ใครถูกหลอกใช้กันแน่” ๑

แหล่งที่มา

จากการสัมภาษณ์ ข้อความเกี่ยวกับนายพล สติลเวลล์และอื่น ๆ มาจากการสัมภาษณ์อดีตที่ปรึกษา (ชั่วคราว) ของสำนักงานที่ปรึกษาผู้ช่วยพิเศษประจำประธานาธิบดีนิกสัน ผู้สื่อข่าวประจำวอชิงตันของ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ทำการสัมภาษณ์ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๗๑—๑๙๗๒ ที่สหรัฐอเมริกา ส่วนประวัติการทำงานของนายเกรแฮม มาติน และนายพลสติลเวลล์ ได้จากการสัมภาษณ์อดีตที่ปรึกษาประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ และอดีตเจ้าหน้าที่ชั้นสูงคนหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ผู้สื่อข่าวของเราทำการสัมภาษณ์เมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๗๒

จากเอกสารและสิ่งพิมพ์

1. *Senate Hearing on Thailand 1969*

ถึงแม้จะเก่าไปสักหน่อย แต่ก็ยังใช้ได้กับประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย - อเมริกัน ในระยะ ค.ศ. ๑๙๖๐—๑๙๖๘ ผู้อ่านจะต้องสังเกตว่า เมื่อถึงตอนที่ค่อนข้างสำคัญ ตัวแทนหรือผู้แทนฝ่ายทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐ มักจะพูดความจริงครั้งเดียว

2. Leacacos J., "*Fire in the In-Basket*" (World Publishing Co.) 1968

เท่าที่ทราบเป็นหนังสือเล่มเดียว ที่กล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างนายเกรแฮม มาดิน กับนายพลสตีลเวล หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้แบบ ชูบชิบ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการต่อสู้ภายในของกระทรวงต่างประเทศสหรัฐฯ เป็นอย่างดีเล่มหนึ่ง

3. Destler I.M., "*President, Bureaucrats, and Foreign Policy*" (The Politics of Organizational Reform) Princeton University Press, Princeton New Jersey, 1972

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับนักวิชาการ แต่ก็ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ การต่อสู้เพื่อตำแหน่งหน้าที่ภายในกระทรวง และลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างประธานาธิบดีกับกระทรวงต่าง ๆ ของสหรัฐ

4. Paul Rolans A., "*American Military Commitment Abroad*" (New Brunswick : Rutgers U. Press.)

นายโรแลนด์ พอล เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มศึกษาสนธิสัญญาทางทหารของสหรัฐฯ ปี ๑๙๖๙ กับประเทศต่าง ๆ ของอนุกรมการรัฐสภาสหรัฐฯ ดังนั้นงานเขียนของเขาจึงน่าสนใจเป็นพิเศษเพราะว่าเขาได้รับสิทธิพิเศษที่จะสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายสหรัฐฯ และอ่านเอกสารลับของกระทรวงต่าง ๆ เขาเป็นหนึ่งที่มีความรู้เรื่องที่คุณถนัดพูดถึงเป็นพิเศษ ข้อเขียนของเขาหาได้ไม่ใช่ง่ายในเอกสารทั่วไป ๑

บริษัท สยามปริทัศน์ จำกัด

เลขที่ ๑๔ - ๑๖ ตรอกนคร ท่าพระจันทร์ ถนนมหาสาร กรุงเทพฯ ๒

ร้านขายหนังสือไทยและต่างประเทศ ร้านขายหนังสือไทยและต่างประเทศ

วันหนึ่งในความหนาวเหน็บของฤดูหนาว
แม่น้ำแห่งชีวิตไหลมาพบกัน
สีคำของกงคำ ศาละวินที่สุขุม
เจ้าพระยาที่อ่อนละไม ไวน์ที่เยือกเย็น และแม่โขงที่ร้อนรุ่ม
ต่างร่วมใกล้ชิดกันเพื่อจะเป็นหนึ่งเดียวบนพิภพ
แต่สภาพที่แตกต่างทำให้จุดหมายซ่อนอยู่ในหมอกของฤดูหนาว
กงคำเล่าถึงการต่อสู้บนดินแดนที่เธอไหลผ่าน
เส้นทางสีคำของเธอหนีบ่อยครั้งที่ร่วมเป็นอันหนึ่งกับน้ำตาและสายเลือดของปวงชน
ความยากไร้เป็นสิ่งที่เธอต้องพิชิตให้จมหายไปกับความดำ
แม่โขงที่ร้อนรุ่มตะโกนถึงความบัดซบของมนุษย์
นานนับศตวรรษที่เธอต้องเป็นประจักษ์พยานแห่งความหฤโหด
ปวงชนที่ลุกขึ้นต่างถูกทำลายจากศัตรูของธรรมชาติและคนจากแดนไกล
ซากศพแห่งชีวิตอัดแน่นบนเส้นทางของเธอ
สักวันหนึ่งเธอจะปลุกศพเหล่านั้นขึ้นมาต่อสู้กับความหฤโหด
แต่เธอมีรู้ว่าวันนี้จะอยู่ ณ ที่ใด
เจ้าพระยาที่อ่อนละไม
กำลังกายเป็นสีดำเพราะสิ่งโสโครกที่ทับถมจากเงินของคนแดนไกล
อีกไม่นานเจ้าพระยาจะหยุดนิ่ง เพราะทางเดินของชีวิตตีบตันด้วยปฏิภูล
มวลชนที่สับสนจะเก็บเครื่องมือและวิงหนีจากเจ้าพระยา
ส่วนคนที่เหนื่อยล้าก็ร่วมจมหายไปกับเงินสีดำ
แล้วทุกสิ่งจะหยุดนิ่ง กงนานนับศตวรรษที่เจ้าพระยาจักเป็นสีเลือด
และมวลชนลุกขึ้นสำหรับการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง
ศาละวินที่สุขุมปิดตาของเธอแน่น มีรับรู้ต่อสิ่งใด
นอกจากจุดหมายของเธอเอง
ทางชีวิตของเธอมีปรารถนาให้ใครมาแผ้วพาน
บทเรียนจากแม่น้ำสายอื่นช่วยให้เธอเลือกทางเดินที่เหมาะสมแก่ปวงชนได้
เธอจำกัดทางเดินให้แก่ชีวิตเพื่อรอวันหนึ่งที่เธอจักยืนหยัดได้ด้วยแม่น้ำสายเดียวกัน
ไวน์ที่เยือกเย็นเงียบสงบต่อเรื่องที่ได้รับ
ครั้งหนึ่งเขาคิดจะเป็นผู้เบียดขับการต่อสู้สำหรับแม่น้ำเหล่านี้
แต่สภาพเป็นจริงที่เพิ่งพบห่างไกลจากเรื่องของบทเพลง
เขารู้ว่าการต่อสู้จักสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อปวงชนของแม่น้ำแต่ละสายเป็นผู้กำหนด
สันติภาพและบทเพลงแห่งความเงียบ
ยังคงพบไม่ได้ในช่วงชีวิตแห่งการเดินทางของแม่น้ำเหล่านี้

บทสนทนาของแม่น้ำ
ศิริพร หนูแก้วขวัญ

สัมภาษณ์ พันเอกณรงค์ กิตติขจร

ฐานทัพอเมริกันกับ ปัญหาผู้ก่อการร้าย

คลอเดีย รอสส์ และผู้สื่อข่าวของเรา

ฐานทัพอเมริกันในไทย

ถาม ผู้การ เกี่ยวกับการปิดฐานทัพของอเมริกัน
ในไทย ท่านเห็นเหมาะสมเพียงใด

ตอบ จากสถานการณ์รอบๆ ประเทศ ตอน
นี้ยังไม่ควรถอนออกไป สันติภาพทั้ง
ในลาวและเขมรดูเหมือนจะมั่นคงอะไร
ไม่ได้ โดยเฉพาะเขมรดูจะเป็น
อันตรายที่สุด ถ้าอเมริกันถอนตัวออก
จากไทย เราจะแน่ใจได้หรือว่ากำลัง
ของเราจะจัดการกับการรุกรานภาย

นอกจากนี้ กระทั่งตัวผมเองเป็นทหาร
ก็ไม่แน่ใจ งานของผมส่วนใหญ่อยู่ใน
บริเวณที่มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
ได้แก่ หล่มสักดี เพชรบูรณ์ และ
พินล่องกำ รวมทั้งภาคใต้ที่ประจวบ
คีรีขันธ์ และราชบุรีด้วย

ถาม **องค์การของพวกเขา ผกก. มีขนาด
เท่าใด**

ตอบ **ไม่ใหญ่โตนัก** อาศัยการชุมนุมโจมตี
บริเวณเพชรบูรณ์ไม่เกิน ๔๐๐ คน
โดยกระจายอยู่เป็นกลุ่มย่อยๆ นอกนั้น
ยังไม่สามารถปฏิบัติการใหญ่ๆ ได้ด้วย

นี้หน่วยของผมนี่ก็อยู่

ถาม **ท่านใช้ทหารกี่หน่วย**

ตอบ **ผมมีทหารราบ ๔ กองพัน** หรือกว่า
๒,๐๐๐ คน และ ๒ กองพันปืนใหญ่
ดังนั้นผมคิดว่าเหตุการณ์ที่นั่นคงเรียบ
ร้อย เช่นเดียวกับทางใต้ด้วย

ถาม **ท่านใช้ทหารกี่กองพันทางภาคใต้**

ตอบ **เพียงกองพันเดียว**

ถาม **พวกก่อการร้ายทางภาคใต้มีกี่คน**

ตอบ **มีน้อยมาก** ไม่เกินสิบคน

ถาม **สิบคน !**

ตอบ **พวกนี้ได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้าน**

ถาม ความจริงก็อยู่ในจังหวัดราชบุรี และ
ประจวบ ฯ ไม่ใช่ตัวจริง ๆ
ถ้าท่านจำเป็นต้องใช้กำลังจำนวนมากปราบคนจำนวนน้อย ท่านคิดว่าประชาชนจะช่วยสนับสนุนพวกเขาหรือไม่

ตอบ ใช้ พวกเขาหลงเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อ
ของพวกเขา ผกก. นี่เป็นสิ่งที่ผมพยายาม
ต่อสู้

ถาม ถ้าพวกเขาหลงเชื่อคำโฆษณาชวน
เชื่อของพวกเขา ผกก. รัฐบาลก็น่าจะ
ดึงพวกเขากลับมาได้ โดยการ
โฆษณาชวนเชื่อ แต่ทำไมพวกเขา
หลงเชื่อแต่คำโฆษณาชวนเชื่อของ
พวกเขา ผกก.

ตอบ ส่วนใหญ่พวกเขาขาดการศึกษา นี่เป็น
เหตุผลว่าทำไมเราจึงเร่งสร้าง และ
ขยายระบบการศึกษาไปสู่หัวเมืองต่างๆ
โครงการของผมในอีสาน คือการสร้าง
โรงเรียน โดยอาศัยคนจากหน่วยของ
ผมสอนในโรงเรียน ผมกำลังสร้าง
หมู่บ้านใหม่ขึ้นด้วย ผมจะแนะนำ
วิธีกลิ้งรวม ข้อผิดพลาด และนำไป
ขายยังตลาดให้พวกเขาด้วย เรากำลัง
ช่วยประชาชน ผกก. ก็พยายามช่วย
ประชาชนด้วย นี่คือเหตุผลที่เราต้อง
ทำเช่นนั้น

ทหารอินทพาล

ถาม พวกที่ก่ออาชญากรรมและเป็นอินท
พาลนั้น เป็นทหารไม่น้อยทีเดียว

และบ่อยครั้งที่เรามาก่อนพบว่า
ทหารเมาสุราแล้วเสียดกระสุนใส่ชาว
บ้าน ท่านมีมาตรการเกี่ยวกับเรื่อง
นี้อย่างไร

ตอบ เราใช้วิธีส่งบันทึกระบาดไปยังหน่วย
สอบสวนอาชญากรรม และถ้าหากเรา
พบว่ามีการผิดกฎหมายทางตำรวจ เราก็จะ
มีการโต้สวน

ถาม นี่เป็นมาตรการใหม่หรือ

ตอบ ไม่ใช่ใหม่ทั้งหมด เราเคยทำมาบ้างแล้ว
บางครั้ง แต่การสอบสวนอาชญากรรม
เพิ่งเริ่มต้นภายหลังปฏิวัตินี้เอง

ถาม อาวุธชนิดใดที่กองทัพจะใช้

ตอบ เป็นปืนธรรมดาเอ็ม— ๑๖ และ ๑๕๕
และชนิด ๑๐๖ howitzer artillery
pieces

ระเบียบคนป่าล้อมและสารเคมี

ถาม และมีการทิ้งระเบิดคนป่าล้อมเพิ่มขึ้น
ด้วยใช่ไหม

ตอบ ในบริเวณของเรามากไม่ค่อยใช้คนป่าล้อม
บริเวณหล่มสักดีเป็นถ้าแยะ ดังนั้นเรา
จึงใช้วิธีทิ้งระเบิด

ถาม สารเคมีที่ใช้ทำลาย (defoliation)
ถูกใช้กว้างขวางเพียงใด

ตอบ เราใช้ในที่เดียวคือที่บริเวณพิษณุโลก
พวก ผกก. จะอยู่ไม่ได้นาน พวกเขา
จะต้องถอยลึกเข้าไปในป่า เราจะขับ
ไล่พวกนี้จากพรมแดนของเราออกไป

- ทางพรมแดนลาว และจะถูกบีบตรงกลางจากเรา และกองทัพของลาว
- ถาม** ท่านทราบชนิดของสารเคมีที่ใช้ในการทำลายบ้านไหม เช่นเป็นสารสีขาว หรือสารสีส้มบนต้น
- ตอบ** ผมไม่ทราบ น้องชายของผมเป็นคนหนึ่งที่ไปรบ เพราะเขาเป็นนักบินของกองทัพอากาศ
- ถาม** การทิ้งสารเคมีกระทำกันบ่อยเพียงใด
- ตอบ** ทุกวัน หากไม่ติดภารกิจด้านอื่น เรื่องอย่างนั้นในเมื่อเราได้อย่างหนึ่ง ก็ต้องเสียอย่างหนึ่ง ดินอาจใช้การไม่ได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง
- ถาม** นานเท่าใด สิบปีได้ไหม
- ตอบ** ไม่นานขนาดนั้น ไม่เกินหนึ่งปี แต่หากเราต้องการจะใช้ดินจริง เราก็เพิ่มปุ๋ยให้มากเข้าไป
- ถาม** แต่นั่นมันแพงมากไม่ใช่หรือ
- ตอบ** ใช่ ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องเข้ามาช่วย
- ถาม** ท่านคิดว่าจะต้องทำลายบ้าน ในบริเวณอื่นด้วยไหม
- ตอบ** ไม่ เพราะว่าเป็นหลายแห่ง ประชาชนช่วยเราโค่นต้นไม้ โดยการอนุญาตของเรา
- เขตระคมยิง**
- ถาม** เวลาท่านใช้ระเบิด ประชาชนอาจอยู่ในบริเวณนั้นก็ได้
- ตอบ** เขตดังกล่าวจะเป็นเขตห้ามสำหรับประชาชน แต่ถ้าใครอยู่ในบริเวณนั้น เราก็จะถือว่าเขาเป็น ผกค.
- ถาม** เขตระคมยิง (Free-fire zones) เช่นนมกแห่งในเมืองไทย
- ตอบ** ไม่มากนัก เราจะประกาศหากเราสงสัยว่ามี ผกค. อยู่ในบริเวณนั้น และถ้าเราสามารถ เราจะบอกประชาชนไม่ให้เข้าไปในบริเวณนั้น แต่ถ้าใครยังตั้งต้นเราก็จะถือว่าเขาเป็น ผกค. และจะต้องถูกกำจัดด้วย
- ถาม** ท่านใช้วิธีใด แจ้งให้ประชาชนรู้ว่าเขาอยู่ในเขตระคมยิง
- ตอบ** เราแจกใบปลิว รวมทั้งขอร้องผู้ใหญ่ในบ้านให้ช่วยบอกอีกชั้นหนึ่งด้วย
- ถาม** ถ้าชาวบ้านมีปัญหาในเรื่องนี้ กองทัพบกจะช่วยเขาไหม
- ตอบ** เราพยายามช่วย แต่พวกเขาต้องพยายามช่วยตัวเองด้วย แผนต่อไปของผมก็คือ จัดหาพืชพันธุ์ให้แก่เขาตลอดจนปุ๋ยด้วย แล้วผมก็จะส่งผลิตภัณฑ์ทางการกสิกรรมไปสู่ตลาด เพื่อเขาจะได้ราคายุติธรรม
- ถาม** เขตระคมยิงดังกล่าวมีกี่แห่งในไทย
- ตอบ** ตอนนี้มีเพียงสองหรือสามแห่งในเขตของผม
- ถาม** แต่มีหลายแห่งทางภาคอีสานไม่ใช่

หรือ

ตอบ โน้อसानผมไม่ทราบ เพราะไม่ได้ทำ
อยู่ที่นั่น

ถาม ท่านคิดว่ากรแทรกซึมได้รับการ
ช่วยเหลือมาจากภายนอกหรือเปล่า

ตอบ ผมคิดว่าเป็นเช่นนั้น

ถาม จากใคร

ตอบ ผมก็บอกไม่ได้แน่นอน แต่จากการ
ดักฟังของเรา พวกนี้บางทีก็ใช้ภาษา
ลาว และญวน

ถาม ท่านไม่มีเขตที่เป็นญวนหรือญวน
เหนือบ้างหรือ

ตอบ ไม่เลย เมื่อเราฆ่าพวกเขา พวกเขา
จะพยายามเอาศพไปด้วย แม้ว่าจะต้อง
รบอย่างหนักก็ตาม เพราะไม่ต้องการ
จะให้เรารู้ว่าพวกเขาเป็นใคร พวก
เราฆ่า ผกก. จำนวนหนึ่งได้ศพเพียง
ศพเดียว แต่เราต้องต่อสู้เพื่อแย่งศพ
กับพวกเขาถึงหนึ่งคืน

ถาม อยากจะทราบจำนวนเฉลี่ยของ
ทหารรัฐบาลซึ่งเสียชีวิตขณะรบกับ
ผกก. และจำนวน ผกก. ที่ถูกฆ่า

ตอบ ผมไม่มีตัวเลขที่แน่นอน แต่หน่วยของ
ผมน้อยมาก เพราะเรารู้วิธีการของ
พวกเขาดี ในช่วง ๓ เดือนหลังนี้เรา
เสียชีวิตสามคน และบาดเจ็บจำนวน
หนึ่ง เราไม่ทราบจำนวน ผกก. ที่ตาย
เพราะพวกเขาพยายามนำศพกลับไป

ด้วย ถ้ามีจะนั้นก็ตัดคอเพื่อไม่ให้ใคร
จำได้ ซึ่งเราพบหนึ่งราย

ที่ปรึกษาสหรัฐฯ

ถาม ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก
สหรัฐฯ ด้วยใช่ไหม

ตอบ ในด้านอาวุธ แต่เราไม่มีผู้เชี่ยวชาญ
จากกองทัพบกสหรัฐฯ เรามีแต่ที่เรียก
ว่า “ที่ปรึกษา” ซึ่งทำหน้าที่ประสาน
งาน แต่การปฏิบัติการเราทำของเรา
เอง

ถาม ดั้งนี้ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญชาวสหรัฐฯ
เลยใช่ไหม

ตอบ มีแต่ผู้ประสานงานซึ่งเราเรียก “ผู้
ช่วยทางการทหาร”

ถาม จะต้องมีหน่วยละหนึ่งคนทั่วประเทศ
ใช่ไหม

ตอบ ครับ ส่วนใหญ่พวกเขาจะช่วยเหลือ
ทางด้านอาวุธยุทธโรปกรณ์ซึ่งเราไม่มี
เมื่อประมาณสองเดือนมาแล้ว มี
ข่าวว่าสมาชิกของกองทัพปลดแอก
ประชาชนของจีนได้เข้ามาบดตัวหลัง
จากเข้ามาปฏิบัติการ ทางภาคเหนือ
จริงไหม

ตอบ ผมก็ได้ยินเหมือนกัน แต่ไม่ได้รับการ
ยืนยันข่าว ผมจะพยายามสืบดูเอง แต่
ผมก็เข้าใจดีว่ามีกองทัพจีนอยู่ทางพรม
แดนพม่าตอนเหนือ แต่ไม่ทราบ

จำนวนแน่นอน

ทหารไทยในลาว

ถาม มีทหารไทยช่วยรบอยู่กับกองทหาร
ลับของนายพลวังเปาในลาวหรือไม่

ตอบ ครับ มีที่ปรึกษาของเราทำงานอยู่กับ
เขา

ถาม ท่านคิดว่าฐานทัพอเมริกันมีส่วน
ช่วยในการรักษาความสงบภายใน
ประเทศไทย

ตอบ ไม่ เราให้เขารักษาเพื่อในกรณีที่เรา
ถูกรุกรานจากภายนอก เช่น หากมี
การแทรกซึมมาทางพรมแดนเขมร
เป็นต้น

ถาม ท่านอยากให้กองทัพอเมริกันอยู่
ด้วยหรือเปล่า

ตอบ ไม่ เราต้องการเพียงอาวุธ เช่น
เครื่องบิน

ถาม ท่านไม่ต้องการสนามบินเลยหรือ

ตอบ เราต้องการเพื่อเครื่องบินเหมือนกัน

ถาม ท่านคิดว่าการมีฐานทัพอเมริกันใน
ไทย จะเป็นประเด็นขัดแย้งระหว่าง
นักศึกษากับรัฐบาลไทย

ตอบ ผมไม่คิดเช่นนั้น เพราะรัฐบาลจะ
อธิบายให้พวกเขาเข้าใจในประโยชน์
ของฐานทัพต่าง ๆ ถึงเหตุผลของเราที่
ต้องอาศัยฐานทัพดังกล่าว เพื่อแก้ความ
เข้าใจผิดของนักศึกษา

ถาม คนหลายคนกล่าวว่า การมีฐานทัพ
ดังกล่าว จะทำให้ประเทศสูญเสีย
ความเป็นกลางไป

ตอบ อย่างที่สมพูดนะแหละ ถ้าเราต้องการ
จะได้อะไรบางอย่าง ก็ต้องเสียบาง
อย่างไป

ถาม ท่านหมายความว่า ถ้าท่านจะได้
ความมั่นคง ท่านจะต้องเอาความ
เป็นกลางเข้าแลกอย่างนั้นหรือ

ตอบ ใช่ แต่เราก็ไม่เสียอะไรมาก ความ
จริงฐานทัพก็เป็นเพียงแหล่งสนับสนุน
ทางอาวุธเท่านั้น เราไม่มีกองทัพอ
อเมริกันแต่อย่างใด

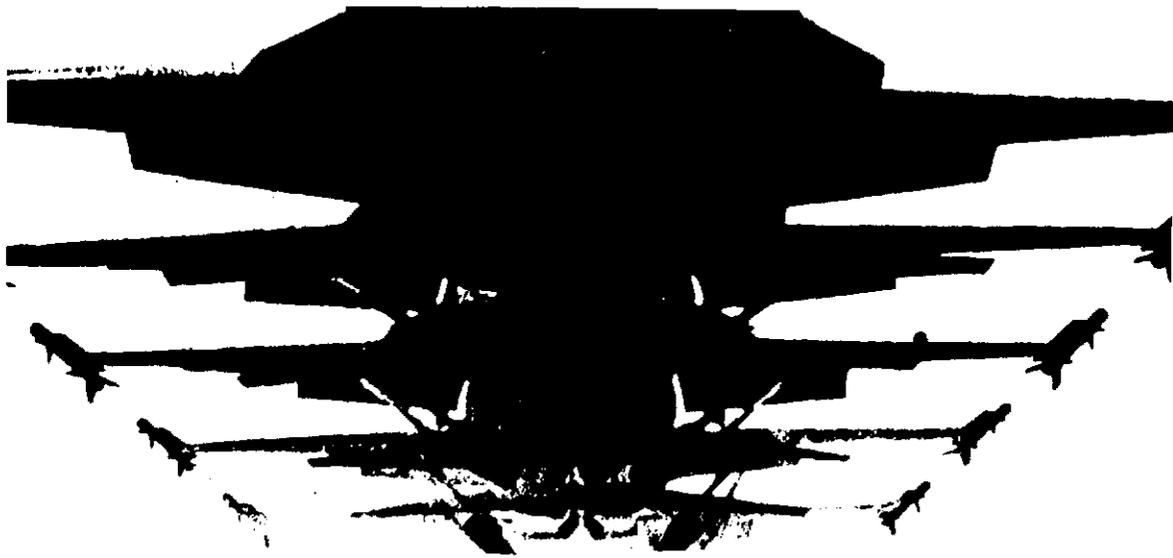
ความสัมพันธ์กับปักกิ่ง

ถาม ท่านเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความสัม
พันธ์อันใหม่ของไทยกับจีนแผ่นดิน
ใหญ่

ตอบ ผมคิดว่าถ้าพวกเขาจริงใจกับเรา ทุก
อย่างก็คงจะดีมาก แต่ผมก็ไม่ค่อยแน่
ใจว่ามีอะไรแอบแฝงอยู่หรือเปล่า ถ้า
เราจะค้าขายกับพวกเขา ก็ควรจะทำใน
ลักษณะแลกเปลี่ยนสินค้ากัน

ถาม ทกอเมริกันใช้การทิ้งระเบิดใน
เวียตนาม ผลเป็นอย่างไรท่านก็คง
จะทราบดีแล้ว ท่านคิดจะใช้ยุทธ
วิธีเช่นเดียวกันนี้หรือ

ตอบ เราไม่ได้ทิ้งระเบิดมากเช่นที่พวกเขา
ใช้ในเวียตนาม

ถาม แต่ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ก็เป็นยุทธวิธีเดียวกัน

ตอบ ผมคิดว่าเราจะต้องใช้ยุทธวิธีที่ให้ผลดีที่สุด และการทิ้งระเบิดก็มีประสิทธิภาพในป่าที่บวมมาก

ถาม ดูเหมือนว่าท่านจะต้องทิ้งระเบิดทั่วทั้งบาทเดียว!

ตอบ เราเพียงทิ้งระเบิดบริเวณที่สายของเราบอกว่ามี ผกก. เท่านั้น โดยเราจะอพยพประชาชนออกจากบริเวณเสียก่อน ดังนั้นจะไม่มีใครบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ถาม ทำไมพวก ผกก. ถึงเข้ากับชาวบ้านได้มากกว่าพวกของรัฐบาล และเป็นจริงเพียงไร ที่ปัญหาความอดอยากของคนหัวเมืองมีส่วนช่วย

ตอบ พวก ผกก. ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกจึงมีเงินให้ชาวบ้านได้ เช่น เขาอาจซื้อข้าวกระสอบละพันบาท เป็นต้น

ถาม ก็หมายความว่าพวกเขามีเงินมากกว่ารัฐบาล

ตอบ ใช่ พวกเขาสามารถให้ราคาที่สูงกว่าที่รัฐบาลหรือประชาชนคนธรรมดาจะให้ได้ ความจริงพวกเขาจะไม่ได้อะไรเลย ตอนนั้นก็ชักเริ่มขาดเสบียง โดยเฉพาะข้าวและยา

ถาม พวก ผกก. ได้รับความช่วยเหลือจากลาวมากไหม

ตอบ มาก แต่เราก็สามารถตัดเส้นทางลำเลียงนี้ได้

ถาม ในการตรวจตราการซื้อเสบียงอาหารสำหรับแต่ละครอบครัว ท่านใช้วิธีปันส่วนอาหารหรือเปล่า

ตอบ ไม่ เราเพียงแต่ตรวจดูเท่านั้น

พวกแบ่งแยกดินแดนชาวมุสลิม

ถาม ท่านมีปัญหากับพวกแบ่งแยกดินแดนมุสลิมทางภาคใต้ด้วยใช่ไหม

ตอบ ใช่ แต่ผมได้เจรจากับหัวหน้าพวกเขา

หลายคน ทั้งที่อยู่ภายในและนอกประเทศ และเขาก็ตกลงจะมอบตัวกับผมเท่านั้น เปาะสูกำลังรอคำตอบจากผมว่าจะตกลงไหม

ถาม เขาเป็นคอมมิวนิสต์หรือเปล่า

ตอบ ไม่ใช่ เขาเป็นคนมุสลิมซึ่งเรียกร้องว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐบาล ดังนั้นเขาจึงไม่ยอมมอบตัวให้ใครนอกจากผม ผมเคยพูดกับเขา เราแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันตลอดเวลา ผมขอร้องให้เขาปฏิบัติตามผมสามอย่างคือ หยุดการปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาล หยุดการ รบกวณ พวกคนทำสวนยาง และการลักพา ซึ่งเขาก็กระทำตาม

ถาม พวกเขามีแผนที่จะให้ข่าวสารใด ๆ เกี่ยวกับการแทรกซึมคอมมิวนิสต์หรือเปล่า

ตอบ แน่แน่นอน พวกเขาไม่ใช่คอมมิวนิสต์ ดังนั้นเขาก็จะให้ข่าวสารเกี่ยวกับพวกคอมมิวนิสต์แน่ ๆ และถ้าพวกมุสลิมทางใต้เลิกরাไป พวกคอมมิวนิสต์ก็จะอยู่ไม่ได้

ถาม ถ้าเปาะสูยอมมอบตัว ลูกน้องเขาจะยังคงกักต้อนเขา และยอมมอบตัวกับทางการไหม

ตอบ แน่แน่นอน เขายังคุมได้อยู่เสมอ แต่คราวนี้แทนที่จะต่อต้านรัฐบาล เขา

กลับจะช่วยรัฐบาล

ถาม ทำไมเขาจึงยอมมอบตัวให้กับท่าน

ตอบ เขาได้ศึกษาการปฏิบัติการปราบปรามคอมมิวนิสต์ของผม และเห็นว่าผมให้ความยุติธรรมอย่างเพียงพอ ดังนั้นผมจึงเริ่มติดต่อกับเขา

ถาม หัวหน้าโจรอีกคนหนึ่ง ซึ่งจะมอบตัวขออะไร

ตอบ เปาะเยะ เราเคยเจรจากัน แต่ยังไม่ได้ตกลงอะไรกัน

ถาม เชื่อว่าท่านคงจะได้เจรจากับคอมมิวนิสต์ทางภาคเหนือบางคนที่ด้วยใจใหม่

ตอบ ใช่ เราติดต่อกันโดยผ่านสาย เขาขอร้องผมสองประการ คือให้อเมริกันถอนฐานที่พ้อออกจากไทย และย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่ไม่ให้ความยุติธรรมกับประชาชน สำหรับข้อแรกผมจะชี้แจงให้เขาเห็นความจำเป็นของเราที่ต้องมีฐานที่พ้ออเมริกัน และข้อที่สอง ผมจะบอกเขาว่ากำลังพยายามกำจัดพวกเจ้าหน้าที่บางคน นี่เป็นครั้งแรกที่เราได้ติดต่อกัน

ถาม ครั้งแรกเมื่อไร

ตอบ เดือนที่แล้ว และก็ได้อำตอบมา ผมได้นำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อให้อพิจารณา แต่ยังไม่ได้รับคำตอบแต่อย่างไร

- ถาม แต่ท่านก็หวังเต็มที
- ตอบ ใช่ ผมคิดว่า ผกก. ในเขตของผม จะเรียบร้อยภายในปลายปีนี้
- ถาม พวก ผกก. ทั่วประเทศมีการประสานงานกันดีใช่ไหม
- ตอบ ผมคิดว่าดี เพราะผมได้รับคำตอบ ภายในสองสัปดาห์ หลังจากพวกเขา ได้รับคำบอกให้มอบตัว ซึ่งก็หมายความว่าได้มีการตกลงระหว่างหัวหน้าแล้ว ซึ่งผมไม่คิดว่าพวกเวียดนาม เหนือมีอำนาจเหนือพวกนี้มากนัก บางทีอาจจะช่วยเหลือเล็กน้อย
- ถาม พวก ผกก. ที่เรากำลังพูดถึง เป็นคนไทยใช่ไหม
- ตอบ ทางตอนเหนือเป็นคนไทย ส่วนทางใต้เป็นลูกครึ่งจีน
- ถาม ดังนั้นพวกนี้จึงไม่ค่อยมีความใกล้ชิด หรือช่องทางเวียดนามเหนือ หรือจีนนำใช่ไหม
- ตอบ ใช่ และก็เป็นที่ผลที่ช่วยให้การทำ
- งานง่ายกว่าพวก ผกก. ในเขมรหรือ เวียดนามใต้
- ผลจากการหยุดยิง
- ถาม สุดท้ายนี้ ใครจะพูดถึงการหยุดยิง ในลาว อาจจะเป็นได้ไหมว่าอาวุธ จากพวกลาว และเวียดนามจะถูกนำมาใช้ในไทย
- ตอบ นี่เป็นสิ่งที่ผมกลัว และผมก็ได้เตือน ให้กองทัพทั่วประเทศคอยสอดส่องดู
- ถาม ได้ยินว่าเมื่อ ๑๕ ปีที่แล้ว มีพวก บัญชาชนและนักศึกษาจำนวนมาก น้อยที่เข้ามาเป็นพวกกองโจร
- ตอบ นักศึกษาไทยนะหรือ น้อยมาก พวกนี้มาจากครอบครัวจีน แต่เป็นไทย ก็เพียงตามสัญชาติเกิด
- ถาม แล้วพวกเขาได้รับเรียนรู้ตามแนวคิดแบบมาร์กซิสหรือเปล่า
- ตอบ ได้ แต่ก็น้อยมาก
- ถาม มีพวกคนไทยที่นิยมโฮจิมินห์ คอยขูขงพวกเขาใช่ไหม
- ตอบ ผมไม่คิดเช่นนั้น ๑

ทะเลจีนดำ! จน
หนังสือการ์ตูน
ถอนทัพ

ขบวนการกองโจรไทย

ขบวนการกองโจรไทยได้แสดงบางสิ่งบางอย่างในปีที่ผ่านมา ว่าไม่ได้มีผู้นำเพียงคนเดียว หากแต่มีถึง ๖ คน ดังนั้นจึงไม่เหมือนกับบุคคลอย่างเมาเซตุง หรือโฮจิมินห์ ขบวนการกองโจรไทยนี้ไม่มีชื่ออยู่ในวงจรขององค์การคอมมิวนิสต์สากล แม้ว่าพวกนี้จะเคยเป็นสมาชิกอยู่ในพรรคมากกว่าสิบปี และมีวัยเกือบจะ ๕๐ ปีหรือมากกว่า

ทางภาคเหนือพวกกองโจรตั้งศูนย์กลางอยู่กับชาวเขาเผ่าต่างๆ ผู้นำคนหนึ่งของกลุ่มทางภาคเหนือ คือ สง นพคุณ สงเกิดระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๘ หรือไม่กี่ พ.ศ. ๒๔๖๓ ที่จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเชื้อสายไทย-จีน และเคยเป็นครูอยู่ในกรุงเทพฯ ระยะเวลา ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง เขาทำงานให้กับขบวนการเสรีไทย ทำการต่อต้านญี่ปุ่นอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ของไทย ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงใช้เวลา ๘ ปีอยู่ในจีน ในฐานะสมาชิกใหม่ซึ่งขาดความชำนาญของพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ก่อนเดินทางไปฮานอย ปัจจุบันเขาเป็นสมาชิกของคณะกรรมการศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (Central Committee of the Communist Party of Thailand)

เจริญ วันงาม ผู้นำที่หนุ่มที่สุด เกิดระหว่างปี ๒๔๖๕ หรือ ๒๔๗๐ ได้รับการศึกษาในกรุงเทพฯ และไปอยู่จีนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ภายหลังศึกษาอยู่ ๕ ปีที่สถาบัน มาร์กซ์-เลนิน ในกรุงปักกิ่ง และจุงกิงแล้วจึงเดินทางกลับเมืองไทย โดยเข้ามาอยู่ในเขตภาคอีสานในสายงานของ อุดม ศรีสุวรรณ

ทางภาคอีสานซึ่งเป็นดินแดนที่แผ่นดินแห้งแล้งและประชาชนยากจน ณ ที่นี้ได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการกองโจร ขณะที่ผู้นำกองโจรอื่นๆ ได้ทำการติดต่อกันบ้างโดยตำแหน่งหน้าที่และทางเอกสาร อุดมเป็นผู้ที่ได้ดำเนินการอย่างเปิดเผยอยู่ในจังหวัดนครพนม เมื่อกองทัพภาคที่ ๒ ของรัฐบาลไทยเข้ามาปราบปราม เขาได้หนีไปอยู่บนเทือกเขาภูพาน ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นแหล่งที่อาศัยของกลุ่มกองโจรเหมือนอย่างเช่น บึง อุ-มินท์ หรือ “เทือกเขาทั้งเจ็ด” ในเวียดนาม

อุดมเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ที่จังหวัดเชียงราย ตอนแรกเขายึดอาชีพค้าขายต่อจากบิดา และต่อมาได้เป็นนักหนังสือพิมพ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เขาได้รับการศึกษาในประเทศจีนและได้ไปเยือนโซเวียต

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑

วิรัช อัครถาวร เป็นนักวิชาการของคณะกรรมการศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เขาเป็นผู้ปรับปรุงลัทธิมาร์กซ์และเลนินให้เหมาะกับสภาพของประเทศไทย วิรัชอายุประมาณ ๕๐ ปี มาจากจังหวัดตรัง เขาเป็นบุคคลระดับหัวหน้าคนสำคัญ เชื่อว่าเขายังคงอาศัยอยู่ใน "บริเวณที่มีคนจีนอยู่มากๆ" และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมคอมมิวนิสต์สากล และได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้จัดรายการสถานีวิทยุ เสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งเชื่อว่าเครื่องส่งวิทยุคงตั้งอยู่ใกล้ๆ กับเขตแดนระหว่าง จีน-ลาว

ในตอนกลางของภาคใต้ มีพวกกองโจรอาศัยอยู่ตามคอคอดกระ ผู้นำระดับหัวหน้าในภาคนี้เชื่อกันว่าคือ ประสิทธิ์ เทียนศิริ ซึ่งมีผู้รู้จักเขาน้อยมาก

พวกกองโจรในประเทศไทยที่มีลักษณะชาตินิยมอยู่บ้าง ก็เช่นใน ๔ จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีประชาชนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ความพยายามส่วนใหญ่ของกลุ่มเป็นของพวกพรรคคอมมิวนิสต์มาเลเซีย ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดินแดนแถบนี้ไม่ค่อยมีความสงบสุขมากนัก เนื่องจากพวกกองโจรในปัจจุบันมีต้นกำเนิดมาจากการก่อการร้ายของ จีน เปง ตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เชื่อกันว่า จีนเปงอาจจะยังเป็นผู้นำของพวกกองโจรทางภาคใต้ในปัจจุบัน ©

กอง บ.ก. แปลเก็บความจากเรื่อง Fragmented Guerillas

ใน *Far Eastern Economic Review*

ฉบับวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕ หน้า ๑๘

นโยบายของจีนที่มีต่อไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐบาลไทยกับ สหรัฐ จีนกระหังเร็ว ๆ นี้จีนเป็นศัตรูกับสหรัฐ สหรัฐเป็นสัมพันธ์มิตรกับรัฐบาลไทย ฉะนั้นจีน จึงเป็นศัตรูต่อรัฐบาลไทยด้วย แต่ปัจจุบันสหรัฐ เริ่มผูกมิตรกับจีน ไทยยังเป็นสัมพันธ์มิตรกับ สหรัฐ แต่สมัครใจร่วมมือกับสหรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับสงครามอินโดจีน แต่ยังคงเล็งใจในการเดินตามสหรัฐในการผูกมิตรกับจีน บทความเรื่องนี้

จะวิเคราะห์สมมุติฐาน ของความขัดแย้งระหว่าง สหรัฐกับจีน ไทยพัวพันอยู่กับการขัดแย้งเช่นนั้น อย่างไร ไทยเป็นตัวของตัวเองอย่างไร และไทย มีทางออกอย่างไร

สหรัฐกับจีน จีนเป็นศัตรูของสหรัฐตั้งแต่ เกิด สหรัฐช่วยรัฐบาลเจียงไคเช็คปราบปราม 'โจรจีนคอมมิวนิสต์' ในระหว่างสงครามกลาง เมืองของจีน สหรัฐปะทะกับจีนในสงครามเกาหลี (๑๙๕๐—๑๙๕๓) ถึงแม้จีนจะไม่ได้ถูกสหรัฐ โจมตีโดยตรง แต่ก็กลายเป็นดินแดนที่ถูก อเมริกาปิดล้อม ในช่วงระยะเวลา ๒๓ ปีที่ผ่านมา

มา ในสมัยประธานาธิบดีไอเซ็นเฮอว์ สหรัฐ ใช้นโยบาย 'ปิดล้อมให้โดดเดี่ยว' (Containment with isolation) ในสมัยประธานาธิบดี เคนเนดีใช้นโยบาย 'ปิดล้อมโดยไม่กักกันให้ โดดเดี่ยว' (Containment without isolation) ใน สมัยประธานาธิบดีจอห์นสันใช้นโยบาย 'แสวงหาวิธีอยู่ร่วมโลก ด้วย ความจำเป็น' (Accommodation) และในสมัยประธานาธิบดี นิกสันใช้นโยบาย 'อยู่ร่วมโลกกันด้วยผลประ โยชน์ร่วมกัน' (Detente)

นโยบายของสหรัฐในการปิดล้อม 'การ รุกรานของจีนแดง' แสดงออกในทางปฏิบัติโดย การจัดตั้งกลุ่มภาคีการทหารขึ้นมากมาย สหรัฐ ทำสนธิสัญญาสัมพันธมิตรทางทหารเป็นเอกเทศ กับญี่ปุ่น (๑๙๕๑) ฟิลิปปินส์ (๑๙๕๑) ออส เตรเลีย-นิวซีแลนด์ (๑๙๕๑) เกาหลีใต้ (๑๙๕๓) และจีนไต้หวัน (๑๙๕๔) ในภาคตะวันออกเฉียง ของ เอเชีย ส่วนในแหลมอินโดจีนนั้นสหรัฐให้ความ สนใจอย่างจริงจัง ต่อเมื่อฝรั่งเศสพ่ายแพ้ทหาร เวียดนามห์ครั้งใหญ่ที่เตียนเบียนฟูในเดือนเมษายน ๑๙๕๔ การพ่ายแพ้ของฝรั่งเศส อำนวยความสะดวกให้สหรัฐเผยแพร่อิทธิพลเข้ามาในแหลม อินโดจีนโดยเป็นตัวการจัดตั้งสนธิสัญญาซีโต้ขึ้น เป็นทางการในวันที่ ๘ กันยายน ๑๙๕๔ สนธิ สัญญาร่วมป้องกันทางทหารฉบับนี้ตั้งอยู่บนสมมุ ฐานของความเชื่อว่าเวียดนามห์เป็นเครื่องมือใน การรุกรานของจีน (เช่นเดียวกับที่เคยเชื่อว่าจีน

เป็นเครื่องมือในการรุกรานของสหภาพโซเวียต)

ถึงปลายปี ๑๙๕๔ สหรัฐมีกำลังทหารที่เป็นของตนเอง และของภาคีสัมพันธมิตรปิดล้อมจีน เป็นสายโซ่ยุทธศาสตร์ตั้งแต่เกาหลีใต้ล้อมรอบจีน จนจดประเทศไทย โดยรวบเอาปากีสถานในเอเชียตะวันตกไว้ด้วย จุดยุทธศาสตร์ที่ต้องการใช้สกัดปิดจีนมีอยู่ ๔ จุดคือ แหลมเกาหลี ช่องแคบไต้หวัน แหลมอินโดจีน และปากีสถาน

เราไม่อาจทราบได้ว่ากรณีที่สหรัฐมีท่าทีเป็นอริต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นเกิดจากความกลัวจีนอย่างแท้จริง หรือเป็นกลยุทธ์ที่ต้องการรักษาความตึงเครียดในซีกโลกแถบนี้เอาไว้ เป็นไปได้อย่างมากว่าสหรัฐกลัวการรุกรานของลัทธิคอมมิวนิสต์จริง โดยหลงผิดว่าจีนเป็นเครื่องมือในการรุกรานของโซเวียต และไม่ยอมเข้าใจว่าทำไมจีนจึงเข้าสู่สมรภูมिसงครามเกาหลี แต่ก็เป็นไปได้เหมือนกันว่าสหรัฐต้องการสร้างสถานการณ์ให้ตึงเครียดขึ้นในเอเชียเพื่อว่ารัสเซียซึ่งเป็นศัตรูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของสหรัฐจะได้หันเหความสนใจมาทางเอเชียแทนที่จะใช้กำลังทหารคุกคามความปลอดภัยของฝรั่งที่อยู่ยุโรปตะวันตก หรืออาจจะต้องการสร้างความตึงเครียดไว้เพื่อขยายวาระที่เหลือใช้จากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ได้ ความคิดแนวหลังนี้ไม่มีใครคนสนใจ เพราะเป็นการ มองสหรัฐในแง่ร้ายและ จะหาหลักฐานที่ยืนยันแน่นอนไม่ได้ ความคิดแนวแรกแพร่หลายเพราะเป็นการมองโลกในแง่ดีและสอดคล้อง

กับสัญชาตญาณของมนุษย์เกี่ยวกับความกลัวภัยการรุกรานจากต่างชาติ สันดานของมนุษย์ให้อภัยคนที่ผิดเพราะหลงผิดมากกว่าคนที่ทำผิดเพราะมีเจตจิต นโยบายของสหรัฐในการปิดล้อม 'การรุกรานของจีนแดง' จึงได้รับการสนับสนุนอย่างแพร่หลายในเอเชียรวมทั้งในประเทศไทยด้วย

กว่าสหรัฐจะค้นพบความจริงว่าเวียดนามเหนือมิใช่ 'เครื่องมือการรุกรานของจีนแดง' ก็ต่อเมื่อชีวิตมนุษย์ได้ตาย บาดเจ็บ และสูญหายไป ในสงครามอินโดจีนอย่างน้อย ๓,๐๔๔,๐๐๐ คน (สหรัฐตาย ๕๖,๐๐๐ คน บาดเจ็บ ๓๐๐,๐๐๐ คน สูญหาย ๑,๘๐๗ คน เวียดนามใต้ตาย ๑๘๘,๒๐๐ คน เวียดนามเหนือ ๙๐๐,๐๐๐ คน พลเรือนตาย และบาดเจ็บ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน) ทรัพยากรที่ใช้ในการสงครามเฉพาะสหรัฐก็เป็นเงินถึง ๑๓๗,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ (ซัลดอกแก่คนไทยได้คนละคัน) ทรัพย์สินที่ถูกทำลายไปคำนวณไม่ถ้วน มีเด็กกำพร้าอีกหลายแสนคน^๑ ทหารไทยที่ตายในลาวก็ไม่่น้อย สงครามกองโจรได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยในปี ๑๙๖๕ ซึ่งเป็นระยะเวลาเดียวกันกับที่ไทยร่วมมือกับสหรัฐขยายสงครามในอินโดจีน ดินแดนของไทยถูกสหรัฐเอาเป็นฐานทัพและศูนย์บัญชาการสงครามในอินโดจีนเป็นหย่อม ๆ ทั่วทั้งประเทศส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งถูกฝ่ายคอมมิวนิสต์ยึดเป็นฐานอำนาจเป็นหย่อม ๆ ทั่วทั้งประเทศเช่นกัน นี่แหละเป็น

๑. คิวเลขเหล่านี้เอาความแน่นอนไม่ได้ ดูใน เคลวินส์ ๑๒ ก.พ. ๒๕๑๖ หน้า ๒ ;

Bangkok Post, January 25, 1973, p. 2; The Nation, January 25, 1973, p. 2

ผลลัพธ์ที่ไทยได้จากนโยบายการป้องกันประเทศ
ในต่างแดน แผ่นดินจึงปราศจากความสงบสุข
ส่วนสหรัฐกับจีนได้อะไรไปบ้าง จีนคอมมิวนิสต์
ปลดปล่อยจากการโจมตีของสหรัฐโดยสมบูรณ์
ภายหลังที่หมิ่นเหม่ต่อการถูกสหรัฐทิ้งระเบิดนิวเคลียร์
ในปี ๑๙๖๔-๑๙๖๖ สื่อมวลชนจีนอธิบายเหตุการณ์
ในสงครามเวียดนามว่า “จักรวรรดินิยมอเมริกา
ยกหินขึ้นมาจะทุ่มประชาชนเวียดนามแต่มันตกไป
ทับต้นของตนเอง” จึงเป็นอันว่าเป้าหมายการโจมตี
ที่สำคัญของสหรัฐคือจีนนั้นได้รับความพอใจ
ที่สุดในสงครามเวียดนามโดยลงทุนแต่น้อย ส่วน
สหรัฐได้รับบทเรียนที่มีค่าจากการกำหนัดกำลัง
ของศัตรูผิดพลาด แม้นายทุนจำพวกหนึ่งจะได้กำไร
มหาศาลจากสงครามตอนที่สหรัฐทำลายประเทศในอินโดจีน
และกำลังจะได้กำไรมหาศาลอีก จากการที่จะบูรณะ
สิ่งที่ทำลายไปแล้ว แต่จะมีนายทุนอีกจำนวนหนึ่ง
ที่ถูกญี่ปุ่นแย่งตลาดไปหมดภายหลังที่สหรัฐสาละวน
อยู่กับการทำสงครามเป็นเวลา ๑๐ ปีเศษ

ไทยกับสหรัฐ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นประจักษ์นา
ธิปไตยสหรัฐปี ๑๙๖๕ เป็นต้นมา นโยบายของ
สหรัฐในเอเชียได้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่าจีน
แดงเป็นชาติรุกรานอีกต่อไปแล้ว ดูเหมือนว่าอเมริกา
จะขมขื่นเกินไปที่จะอธิบายให้สัมพันธ์มิตรของตน
ฟังว่า นโยบายของตนในอดีตตั้งอยู่บนข้อสมมุติฐาน
ที่ผิด แต่อเมริกันก็ได้ส่งเสริมให้ชาติอื่นหันไป
สัมพันธ์ไมตรีกับจีนในทางปฏิบัติโดย

การกระทำของตนเองเป็นตัวอย่างอยู่แล้ว ผู้ที่เคย
เชื่อว่าจีนเป็นชาติรุกรานก็คงยังเชื่อเช่นนั้นต่อไป
ข้อนี้เห็นได้จากคำพูดของวงการเจ้าหน้าที่ชั้นสูง
และนักวิชาการของสหรัฐที่เชื่อว่าจีนแดง ‘สนับสนุน’
(support) คอมมิวนิสต์ในไทย โดยไม่เคยสนใจว่า
สนับสนุนอย่างไร แต่ความเชื่อเช่นนี้มีได้ถูกนำไป
ใช้ในการวางนโยบาย เพราะเหตุใด เพราะช่วง
นี้อเมริกาต้องการถอนตัวออกจากสงครามอินโดจีน
เป็นเป้าหมายของนโยบายอันดับแรก การเน้นถึง
‘ภัยจากจีนแดง’ ย่อมเป็นอุปสรรคในการถอนตัว
ออกจากสงคราม ภาวะในการต่อสู้กับ ‘ภัยจากจีนแดง’
ยักษ์ใหญ่แห่งเอเชียเป็นของมหาอำนาจอย่างสหรัฐ
ไม่ใช่ของชาติเล็กๆ ในเอเชีย ชาติใดบ้างจะยินยอม
ให้อเมริกาถอนตัวออกไป ถ้าหากอเมริกาสร้างภาพให้
เห็นว่า ‘จีนแดงยังเป็นภัยอยู่’ แม้ทุกวันนี้คนไทย
ที่อยาก “อ้อมลูกตามอเมริกาไป” ก็ยังมีคนที่บอก
ว่า “ถ้าอเมริกาให้เกาะขาทางแกงก็ยิ่งจะเกาะต่อไป” ก็ยังมี

สหรัฐให้ไทย ‘เกาะขาทางแกง’ เข้าไปถึง
เวียดนามใต้และลาวเท่านั้น แล้วให้เกาะออก
ชะรอยทางแกงที่คนไทยเฝ้าเกาะนั้นจะเปราะเปื้อน
มากเกินที่จะไปแสดงต่อชาวอเมริกัน เขาจึงมา
ขอเปลี่ยนทางแกงใหม่ในแดนไทย เพราะจะแก้
ผ้ากลับไปก็ไปเกินไป จะทำอย่างไรไม่ให้ประเจิด
ประจ้อเป็นกลยุทธ์ของนโยบาย เมื่อจีนถูกลบ
ชื่อออกจากบัญชีชาติรุกรานแล้วก็ต้องหาชาติอื่น

มาแทนที่ มิเช่นนั้นไทยคงไม่ยินดีต้อนรับสห
รัฐที่มีเจตนาแต่เพียง 'ขอเข้ามาเปลี่ยนทางแกว'
เป็นธรรมชาติที่ผู้รุกรานที่เหมาะสมในยุคใหม่ได้
แก่เวียดนามเหนือ นี่มิได้ตั้งใจจะแนะว่าสหรัฐ
หลอกให้ไทยกลัว 'ภัยรุกรานจากเวียดนาม
เหนือ' เพื่อตนจะได้ถอนทัพกลับบ้านอย่าง
สมเกียรติ แต่ชวนให้คิดว่าความหายนะของชาว
อินโดจีนเกิดจากอะไร เรื่องทำนองเดียวกันอาจจะ
เกิดแก่เมืองไทยได้หรือไม่ ผลประโยชน์ของ
สหรัฐ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นอันเดียวกับผลประโยชน์
ของไทย เมื่อสหรัฐต้องการอะไร (เช่น
ถอนทหารออกอย่างมีเกียรติ) กลไกในการปฏิบัติ
ตามนโยบายช่วยให้เกิดผลตามต้องการ ของสหรัฐ
ไม่ใช่ไทย ข้อมูลที่รัฐบาลไทยได้จากประธานา
ธิบดีนิกสัน ที่ปรึกษาของท่าน ผู้ช่วยที่ปรึกษา
สถานทูต หน่วยสืบความลับที่แฝงมาในรูป 'ผู้
เชี่ยวชาญ' รวมทั้งสื่อมวลชนของสหรัฐย่อม
อาจเป็นกลไกในการปฏิบัติตามนโยบายของสหรัฐ
ได้เป็นอย่างดี

ไทยยอมให้สหรัฐถอนทหารมาพักอยู่ในไทย
เพื่อเป็น หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาของ
เวียดนามเหนือ (ปล่อยเชลยศึกอเมริกันเป็น
เรื่องสำคัญที่สุด) ก็ต่อเมื่อเราเชื่อ (โดยเอาข้อ
มูลมาจากแหล่งใดก็ตาม) ว่าเวียดนามเหนือ
เป็นภัยต่อความปลอดภัยของไทย ในแง่ของผล

ประโยชน์ของไทย การคงอยู่ของสหรัฐและฐาน
ทัพจะเป็นหลักประกันการ รุกราน ของเวียดนาม
เหนือ ความต้องการของทั้งสองฝ่ายจึงสอดคล้อง
ต้องกันโดยอเมริกาได้สิ่งที่ต้องการอย่างทันตาเห็น
ส่วนไทยได้รับความพอใจจากการบรรเทาความกลัว
ที่สหรัฐช่วยกันสมมุติขึ้น ฉะนั้นเท่าที่เป็นอยู่
รัฐบาลไทยยังร่วมมือกับสหรัฐอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับ
ปัญหาสงครามอินโดจีน

ไทยกับจีน รัฐบาลไทยมีที่ท่าจะเปลี่ยน
นโยบายตามสหรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับจีน แต่ก็ยัง
สงสัยพฤติกรรมของ 'จีนแดง' อยู่ เสียงจาก
รัฐบาลยังคงกล่าวหาต่อไปว่า 'จีนแดงสนับสนุน
ผู้ก่อการร้ายในไทย' เป็นที่เชื่อกันว่าผู้ก่อการร้าย
คอมมิวนิสต์ในไทยถูกอุปโลก และควบคุมโดยจีน
คอมมิวนิสต์ โดยการร่วมมือ ของเวียดนามเหนือ
และคอมมิวนิสต์ลาว จีนให้การสนับสนุนผู้ก่อ
การร้ายคอมมิวนิสต์ ในไทยด้วยการให้ อุปกรณ์
อาวุธ และคน^๒ คนจีนในไทยถูกระแวงอยู่
เสมอ ข้อกล่าวหาจีนที่สร้างภาพตื่นตัวให้แก่
ไทยไม่น้อยคือ ทางรถยนต์ที่จีนมาช่วยสร้างให้
แก่ลาว รัฐบาลเกรงว่าจีนจะใช้ทางรถเป็นเส้น
ทางค้าเลียงคน และสัมภาระแทรกซึมเข้าไปยัง
จังหวัดน่านซึ่งก็มีผู้ก่อการคอมมิวนิสต์ ซุกซุ่มอยู่
แล้ว^๓ ในการพยายามที่จะเบ็ดสัมนั้้นทางการ

2. See, for example, Lt. Gen. Saiyud Kirdphol, *Address of Lieutenant General Saiyud Kirdphol, 1968-1971*. (No place and date of publication given) pp. 11, 17, 18, 19, 21, 28, 35, 124, 125

3. *Ibid.*, 3, 20, 38-40, 12, 41-42; *Bangkok Post*, October 25, 1971, p. 1; *Bangkok World*, January 4, 1972

ค้ากับจีน กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงต่างประเทศอ้างว่าอุปสรรคที่สำคัญในการติดต่อกับจีน คือ การที่จีนให้ความช่วยเหลือผู้ก่อการร้ายในไทยตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติรายงาน⁴

จีนทำอะไรให้ไทยบ้าง สื่อมวลชนจีนเคยประกาศบ่อย ๆ ว่าจีนสนับสนุนขบวนการคอมมิวนิสต์ในไทย แต่จีนมักจะย้าว่าช่วยเหลือในทางการเมืองและกำลังใจ (political and moral support) จีนประณาม 'จักรวรรดินิยมอเมริกาและสมุน' อย่างรุนแรงตลอดมาในพฤติกรรมการรุกรานในอินโดจีน สื่อมวลชนของจีนมักจะออกข่าวให้แก่ 'วิหุยเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย' ในการโจมตีรัฐบาลไทยอยู่เสมอ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าจีนเป็นศูนย์กลางด้านอุดมการณ์ในการปฏิวัติ และบักกิงเป็นแหล่งมั่วลุมของนักการเมืองลี้ภัยที่หนีไปจีน เอกสารที่ยึดได้และเข้มบักของเมาเซตุงแสดงให้เห็นว่าลัทธิเมา และแบบแผนการปฏิวัติของจีนเป็นแบบฉบับที่สำคัญในขบวนการปฏิวัติของไทย ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ทั้งเมาเซตุงและอดีตรัฐมนตรีกลาโหมหลินเปียวเคยกล่าวว่ การปฏิวัติของจีนจะเป็นแบบอย่างทีประชาชนชาติอื่นยึดถือ⁵

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญเรื่องจีนเชื่อกันว่ความช่วยเหลือของจีนเป็นรูปแรงตลใจ (aspira-

tion) มากกว่าการช่วยเหลือที่เราคิดกัน เหตุผลที่สำคัญอยู่ที่จีนพูดมากแต่ทำน้อย อันเป็นผลคผลของการยึดถือหลักการที่ขัดแย้งกัน ๒ หลัก คือ *หลักคอมมิวนิสต์สากลตามแบบของเลนิน* (Leninist Internationalism) และ *หลักอธิปไตยแห่งชาติ* (Sovereign Nationalism) อาจกล่าวได้ว่าเมาเซตุงเอาหลักการสองหลักนี้มา

ผสมกันกลายเป็นสิ่งที่ผู้เขียนขอเรียกว่า *ลัทธิสากลนิยมแบบเมา* (Maoist Internationalism) โดยยึดถือหลักแรก จีนใช้วิธีการรุนแรงแบบคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย จีนประกาศอย่างเปิดเผยในการสนับสนุนนักปฏิวัติที่ยึดถือการปฏิวัติของจีนเป็นแบบฉบับ ในการปราศรัยต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเมื่อครั้งปรากฏตัว

4. *Bangkok Post*, February 23, 1973, p. 5

5. Lin Piao, *Long Live the Victory of the People's War* (Peking: Foreign Languages Press, 1965), p. 43, 52; Mao's interview with Edgar Snow, July 23, 1963 quoted in Stuart R. Schram, *The Political Thought of Mao Tse-tung* (Frederick A. Praeger, 1963), p. 256

ครั้งแรกต่อองค์การนั้นในปลายปี ๑๙๗๑ ผู้แทนจีนประกาศต่อชาวโลกว่า “ประเทศต้องการเอกราช ประชาชาติต้องการปลดแอก และประชาชนต้องการปฏิวัติ” (Countries want independence, nation want liberation, and people want revolution)^๖ คำพูดอย่างห้าวหาญอย่างนี้ปรากฏทั่วไปในสื่อมวลชนของจีน ความคิดของเมาเซตุงได้รับการยกย่องว่าเป็นอาวุธที่มีพลังที่สุดในการปลดแอกมนุษยชาติ สมุดปกแดงของเมาเซตุงปรากฏในทั่วทุกมุมโลกเป็นที่แจ่มชัดว่าจีนอยากเห็นการปฏิวัติแบบคอมมิวนิสต์ในประเทศอื่น แต่ความอยากเช่นนั้นถูกขัดขวางโดยหลักการของเมาเซตุงอีกข้อหนึ่งคือ อธิปไตยแห่งชาติ นักปฏิวัติมีภาระที่จะต้องช่วยชาวคอมมิวนิสต์ที่ต่อสู้กับ ‘จักรวรรดินิยมและสมุน’ ก็จริง แต่ความช่วยเหลือต่างประเทศจะต้องเป็นส่วนเสริมไม่ใช่ส่วนสำคัญ การปฏิวัตินั้น เมาเซตุงเน้นให้นักปฏิวัติช่วยตัวเอง (self-reliance)^๗ อติ ต.ร.ม.ต. กลาโหม หลินเปี้ยวก็นิยมเน้นในทำนองเดียวกันว่า “การปฏิวัติหรือสงครามประชาชน ในประเทศใดก็ตาม เป็นหน้าที่ของมวลชนของประเทศนั้น ๆ ที่จะต้อง

กระทำโดยความสามารถของตนเป็นพื้น”^๘ วารสารแดง (หุงฉี) ซึ่งเป็นวารสารเน้นหนักทางด้านทฤษฎีการเมืองของพรรคก๊กมินตั๋งกล่าวว่า “การปฏิวัตินั้นไม่ใช่สิ่งที่ส่งเข้าหรือส่งออกกันได้ ไม่มีใครที่จะห้ามการปฏิวัติของประชาชนในต่างชาตินในการทำการปฏิวัติได้ ในทำนองเดียวกัน ไม่มีใครที่จะผลิตการปฏิวัติในต่างแดนโดยใช้วิธีทำนอง ‘ช่วยต้นข้าวให้โตเร็วโดยการดอมมันขึ้นมา’ ได้”^๙

ผลของการเอา ๒ หลักนี้มาคู่ลี่ยกันทำให้ความปรารถนาที่จะให้ความช่วยเหลือนักปฏิวัติในต่างแดนกลายเป็นรูปความช่วยเหลือทางการเมืองและทางกำลังใจ (political and moral support) ประกอบกับวัฒนธรรมจีนนิยมงูใจผู้อื่นให้เห็นชอบโดยการอบรม โฆษณา หรือล้างสมอง โดยดีว่าการใช้น้ำเสียงจะก่อให้เกิดผล ฉะนั้นเงินพุดมากกว่าจะช่วยนักปฏิวัติ แต่ทำจริงน้อย และมีช่องว่างระหว่างการพูดกับการกระทำ

ในส่วนของที่เกี่ยวกับคนจีนในประเทศไทย เนื่องจากไทยเป็นสังคมวัฒนธรรมอ่อน การปรากฏตัวของต่างชาติเป็นจำนวนมาก ๆ เจ้าถิ่นย่อมระแวงแขกต่างชาติเป็นธรรมดา บัญหานี้

๖. คำเดียวกันนี้ปรากฏในคำแถลงการณ์ร่วมระหว่างจีนกับสหรัฐในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๗๒ ดูใน

Bangkok Post, February 28, 1972, p. 4

7. Mao Tse-tung, *Selected Works*, Vol. IV (Peking: Foreign Languages Press, 1961), p. 20; Vol. III (1965), p. 241

8. Lin Piao, *Long Live the Victory of the People's War* (Peking: Foreign Languages Press), 1965 p. 38

9. “Long Live Leninism”, in *Hung Ch'i* April 16, 1960, quoted in Gregory Clark, *In Fear of China* Lansdowne Press, 1967, p. 147

ค่อนข้างจะสับสนเกินไปที่จะกล่าวสั้น ๆ ในที่นี้
แต่ น่าจะตั้งข้อสังเกตได้ว่า ไทยกลัวจีนโพ้นทะเล
เพราะพวกเขาเป็นจีน ยิ่งจีนในเมืองแม่เข้มแข็ง
เพียงใดไทยยิ่งกลัวจีนมากขึ้นเพียงนั้น ไม่ว่าจีน
เมืองแม่จะเป็นคอมมิวนิสต์หรืออะไรก็ตาม ถึง
แม้รัฐบาลไทยจะได้จับชาวจีนในไทยในข้อหาว่า
เป็นคอมมิวนิสต์หลายคนแล้ว แต่ก็เป็นการยาก
ที่จะพิสูจน์ให้ ได้ความมากกว่าจะรู้ว่าพวกเขามี
ความหวัดกันในด้านอุดมการณ์ ดูเหมือนยังไม่
มีรายใดที่พิสูจน์ได้สำเร็จตามหลักวิชาว่าเป็น
เอเยนต์ให้ปักกิ่ง ข้อกล่าวหาเช่นนั้นออกจะเป็น
ไปได้ยากตามนโยบายของจีนที่เข็นมาในอดีต
เสียดูคนจีนเป็นพวกที่มีความสำคัญทางการเมือง
ระหว่างประเทศค่อนข้างสูง และพวกที่มีความคิด
ทางการเมืองสูงมักเป็นพวกหัวรุนแรง การกล่าว
หาพวกชาวจีนโพ้นทะเลว่าสมคบกับจีนคอมมิ
วนิสต์คิดทรยศต่อชาติไทย จึงมักไม่มีหลักฐาน

จีนให้ความช่วยเหลือขบวนการคอมมิวนิสต์
ในไทยน้อยมาก เอกสารที่เขียนโดยเมฆาเซตุง
และเขมบักรูปเมฆาเซตุงปรากฏทุกหนทุกแห่งของ
โลก การมีสิ่งเหล่านี้ ไว้ในครอบครองไม่ได้ทำ
ให้ผู้ครอบครองเป็นคอมมิวนิสต์ไป ในตัวแต่
ประการใด สำหรับอาวุธที่ทำจากจีนนั้น แม้
แต่เอกสารของราชการไทยก็ยังยอมรับว่าอาวุธที่
ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ใช้เป็น ส่วนมากทำใน

สหรัฐ^{๑๐} เอกสารฉบับเดียวกันอ้างว่าการค้าอาวุธ
เดือนในลาวซุกซุม เป็นไปได้เหมือนกันว่าเมื่อ
พวกนั้นค้าอาวุธอเมริกันได้ก็น่าจะค้าอาวุธจีนได้
ด้วย อาวุธจีนในลาว เวียดนามใต้ และเวียด
นามเหนือมีมากมาย เกี่ยวกับปัญหานี้ นาย
ถนัด คอมันตร์ อดีต ร.ม.ต. ว่าการกระทรวง
ต่างประเทศเคยกล่าวว่าผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
ในไทย ได้รับการสนับสนุน ทั้งทางบกทางเรือ และ
อากาศ^{๑๑} แต่ในการให้สัมภาษณ์แก่นาย Ross
Terrill อดีต ร.ม.ต. ถนัด กล่าวว่า “ข้าพเจ้า
จะถามเพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าเสมอ ให้หา
หลักฐานมาแสดงว่าจีนอยู่เบื้องหลังของการก่อ
การร้าย แต่ไม่มีใครให้หลักฐานได้สักชิ้นเดียว”^{๑๒}
อดีต ร.ม.ต. ถนัดให้คำชี้แจงต่อผู้เขียนในวันที่
๓๐ มกราคม ๑๙๗๓ ว่า จีนให้การสนับสนุน
จริงดังที่ไว้กับหนังสือพิมพ์ *Bangkok Post*
แต่เป็นการให้การสนับสนุนทางการเมืองและทาง
กำลังใจ ฉะนั้นหลักฐานจึงไม่มี ในโอกาสต่างๆ
อดีต ร.ม.ต. ถนัดกล่าวภายหลังออกจากตำแหน่ง
แล้วว่า ปืนที่ทำในจีนแดงที่ยึดได้จากพวกผู้
ก่อการร้าย ไม่ควรสรุปเอาว่าเป็นเครื่องแสดง
ว่าจีนอยู่เบื้องหลังผู้ก่อการร้าย เพราะปืนที่ยึด
ได้นั้นทำในอเมริกา มีมากกว่าทำในจีนแดงเป็น
ไหน ๆ

เส้นทางรถในลาว จีนสร้างขึ้นตามข้อตกลงที่

๑๐ Somchai Rakwijit, *Royal Thai Government on Communist Aggression in Thailand* (August 1967), p. 35

๑๑ *Bangkok Post*, July 3, 1972, p. 4

๑๒ Ross Terrill, "Thailand" *Atlantic Monthly*, October 1972, p. 19 หรือ 20

มีกับรัฐบาลลาวในสมัยนายพลภูมิ หน่อสวรรค์ เป็นนายกรัฐมนตรีปี ๑๙๖๒ ในที่สุดจีนสร้าง ทางรถหลายสายในตอนเหนือของพงสาลี ซึ่งอยู่ ภายใต้การยึดครองของปะเทดลาว ไปเชื่อมกับ ทางรถในมณฑลยูนานของจีน และเดียนเบียนฟู ของเวียดนามเหนือ ในลาวนั้นสร้างมาถึงปาก แบ่งในจังหวัดสายบุรี ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่ภายใต้ การยึดครองของคอมมิวนิสต์ปะเทดลาวเช่นกัน กล่าวกันว่าจากปากแบ่งมีเส้นทางที่อาจติดต่อกับ จังหวัดน่านได้ ไทยกลัวว่าจีนจะใช้เส้นทางที่ตน สร้างขึ้นเพื่อส่งเสบียงหรือการรุกรานไทย เมื่อจีน เข้ามาถึงน่านได้ก็อาจใช้เส้นทางสมัยใหม่ในภาค อีสานของไทยเพื่อการรุกรานต่อไป มีข้อที่น่าคิด ว่าทำไมเราไม่ยอมคิดกันบ้างว่า ถนนในภาค อีสานของไทยส่วนมากใครสร้างให้ จีนคอมมิวนิสต์เองก็มีส่วนทำให้ ไทยกลัวเกินเหตุอยู่บ้างโดย เอาทหารมาสร้างทางรถเหล่านั้น ในขณะที่ก่อสร้างก็จะจัดหาทหารหน่วยหนึ่งไปควบคุมปืนต่อสู้ อากาศยานที่ติดตั้งเรียงรายอยู่ ใกล้บริเวณสถานที่ ก่อสร้าง รัฐบาลลาวของพระเจ้าสุวรมณูมา และกองทัพอากาศของสหรัฐเคาฟในลัทธิของจีน เป็นพิเศษ ชาววล่าว่าจีนได้สิทธิในการติดตั้ง ปืนต่อสู้อากาศยานภายหลังจากที่การทิ้งระเบิดใน เวียดนามและลาวหนักขึ้น ตามกระแสข่าวทาง การของสหรัฐ จีนคอมมิวนิสต์ยังไม่เคยใช้ทาง รถที่ตนสร้างขึ้นเพื่อการรุกรานไทย ทหารจีน สร้างทางรถจริงๆ การสร้างทางรถในลาวก็เหมือน

กับที่อื่นรวมทั้งในจีนด้วย จีนนิยมใช้ทหารเป็น ผู้ก่อสร้าง ทางรถที่สร้างให้ลาวคงจะเป็นเครื่อง แสดงว่าจีนก็มีประโยชน์ในลาวเหมือนกันและถ้า เกิดสงครามจริงระหว่างจีนกับสหรัฐ จีนจะเสีย เปรียบมาก เพราะผู้ที่อาจใช้ถนนได้จริง ๆ คือ ฝ่ายสหรัฐไม่ใช่จีน ทั้งนี้เพราะระบบทหาร การฝึก และอุปกรณ์ส่งเสริมการสงครามของจีนมิ ได้เตรียมตัวไว้เพื่อการรบแบบรุกโดยมีเวียดนาม ที่จะใช้ถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จีนคอมมิวนิสต์น่าจะคิดได้ว่าไม่ว่าถนนจะสร้างด้วยอะไรก็ตามย่อมทนต่อพลังระเบิดของสหรัฐไม่ได้

ข้อควรคิด ตามความเห็นของผู้เขียน ลมมุติว่าจีน 'สนับสนุนผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์' ในไทย ไทยก็ไม่ควรถือเป็นอุปสรรคในการ เจริญจากกัน ในทางตรงกันข้าม ไทยมีสาเหตุที่จะ เจริญมากขึ้น แก่นของนโยบายต่างประเทศ และการทูต ได้แก่การพยายามเปลี่ยนแปลง นโยบายของชาติอื่นตามที่ตนปรารถนา ถ้าจีน มีนโยบายที่จะรุกราน หรือแทรกซึมบ่อนทำลาย ไทย นโยบายและการทูตไทยต้องมุ่งหมายที่จะ เปลี่ยนนโยบายเช่นนั้น มิเช่นนั้นนโยบายและ กระทรวงการต่างประเทศก็เกือบจะไม่จำเป็นต้องมี เราต้องแยกคำโฆษณา นโยบาย และการทูต ออกจากกัน

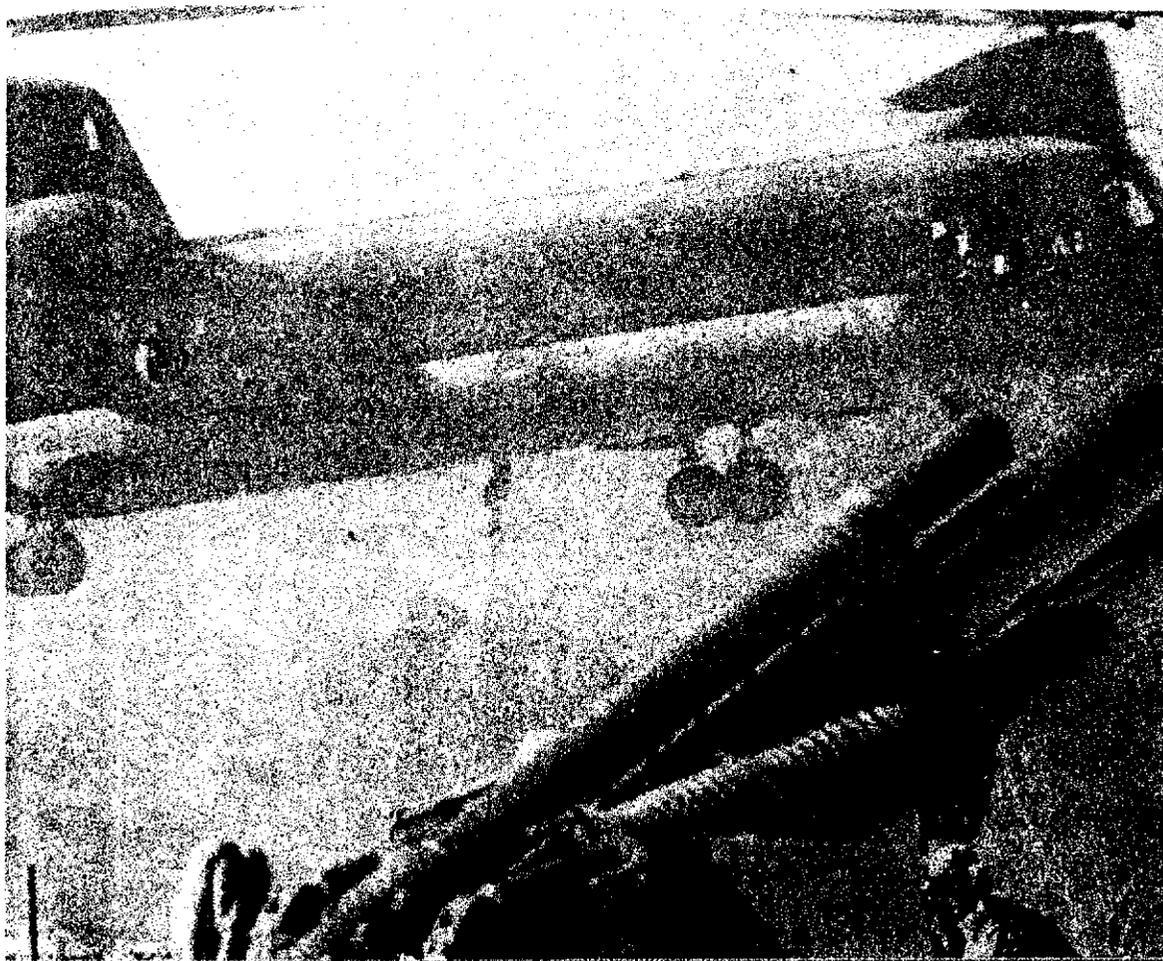
ผู้เขียนเชื่อว่า เป้าหมายของนโยบายเบื้องต้น แรกของบักกิ้ง คือ เปลี่ยนนโยบายของรัฐบาล

ไทยไม่ใช่ โคน้ำล้มระบอบ ทหารของฉนวนอม—
 ษระภาส' ดังที่วิทยุปักกิ่งโฆษณา ยิ่งไม่ต้องพูด
 ถึงระบอบการเมืองที่มีสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็น
 ประมุข เมาชะตุงจะยินดีต้อนรับพระเจ้าอยู่หัว
 ของไทยแม้ในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ปัจจุบัน เช่น
 เดียวกับที่เมาชะตุงเคยต้อนรับจักรพรรดิเอทือโอเปีย
 ปี ๑๙๗๒ นี้แสดงว่าปักกิ่งมิได้ต่อต้านรัฐบาลที่
 มีพระเจ้าอยู่หัวเป็นประมุข' นั่นคือปักกิ่งมิได้
 เป็นคอมมิวนิสต์แบบคอมมิวนิสต์สากล ของเลนิน
 เท่าที่ทราบ ปักกิ่งไม่เคยใช้สื่อมวลชนโจมตีองค์
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของไทยเลย แต่ปักกิ่งโจมตี
 รัฐบาลไทยบ่อยๆ ความรุนแรงของการโจมตี
 รัฐบาลไทยได้สัดส่วนกับการที่รัฐบาลไทยร่วมมือ
 กับสหรัฐ ในสายตาของปักกิ่ง สหรัฐกับสัมพันธ
 มิตรไทยเป็นศัตรูกับจีนโดยคุกคามความปลอดภัย
 ของจีนและโดยการรุกรานกลุ่มประเทศที่เป็นมิตร
 กับจีนในอินโดจีนตั้งแต่กั้นกันเป็นประธานาธิบดี
 เป็นต้นมา สหรัฐได้เปลี่ยนนโยบายต่อจีนไป
 เป็นอันมาก สหรัฐไม่เป็นภัยต่อจีนต่อไปอีกแล้ว
 ฉะนั้นเมาชะตุงแสดงไมตรีตอบแทนโดยยอมต้อนรับ
 ประธานาธิบดีนิกสันเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์
 ๑๙๗๒ และต้อนรับ เฮนรี คิสซิงเจอร์ ที่ปรึกษา
 ทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐ เมื่อกลางเดือน
 กุมภาพันธ์ ๑๙๗๓ แต่สหรัฐยังเป็นภัยต่อประเทศ
 ที่เป็นมิตรต่อจีนในอินโดจีน ข้อนี้จีนจะชอบ
 หรือไม่ก็จำต้องโฆษณาโจมตีสหรัฐต่อไป

จีนไม่เคยกล่าวหาว่า ไทยจะรุกราน จีน หรือ

ประเทศเพื่อนบ้านของจีนโดยเอกเทศ จีนไม่กลัว
 การรุกรานของไทยเว้นแต่สหรัฐโดยมีไทยร่วมอยู่
 ด้วย เมื่อสหรัฐไม่เป็นภัยต่อจีนอีกต่อไป ไทย
 ก็ไม่เป็นภัยต่อจีนด้วย ถ้ารัฐบาลไทยยอมเปลี่ยน
 ท่าทีต่อจีนแม้จะคงท่าทีเดิมที่มีต่อประเทศใน
 อินโดจีนไว้ เมาชะตุงอาจต้อนรับผู้นำไทยโดย
 ไม่ต้องให้เปลี่ยนคนใหม่ เพียงแต่เปลี่ยนนโยบาย
 ก็พอ นายกรัฐมนตรีฉนวนอมจะมีฐานะดีกว่าอดีต
 นายกรัฐมนตรีชาโตของญี่ปุ่น จะไม่ต้องถูกบังคับ
 ให้ออก ทั้งนี้เพราะนิสัยนักเลงโตแบบเมาชะตุง
 จะอะลุ่มอล่วยต่อชาติอ่อนแออย่างไทยมากกว่าชาติ
 แข็งแรงเยี่ยงญี่ปุ่น ๑

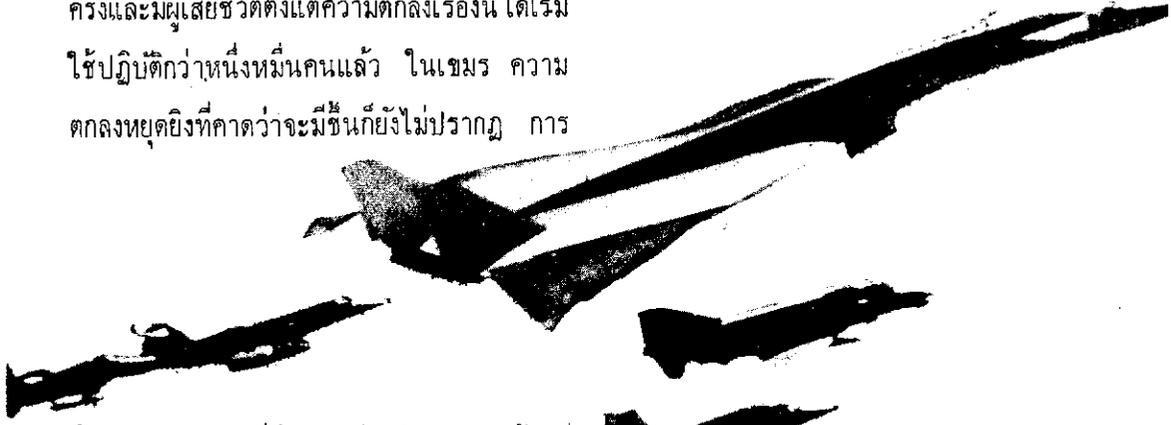

ไทยกับยุคหลังสงคราม
เวียดนาม

สมศักดิ์ ชุโต

สิ่งที่เรียกกันว่า ‘ยุคหลังสงครามเวียดนาม’ ได้
เริ่มขึ้นเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๖
เวลา ๗.๐๐ น. (ตามเวลาของประเทศไทย) ทั้งนี้
เนื่องจากข้อตกลงที่เรียกเป็นทางการว่า ‘ความ
ตกลงยุติสงครามและฟื้นฟูสันติภาพ’ ได้เริ่มมี
ผลบังคับใช้ ขณะนี้ตอนที่หนึ่งของความตกลงนี้
ได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยการถอนกำลังทหารสหรัฐและ
ทหารสัมพันธมิตรทั้งหมดออกจากเวียดนามใต้
ถ้ามองจากเหตุการณ์ทั่วไป ยุคหลังสงคราม
เวียดนามก็ดูไม่แตกต่างจากระยะเวลาสงครามนัก
เพราะการสู้รบก็ยังคงมีอยู่ในเวียดนามใต้ เนื่อง
จากมีการละเมิดความตกลงหยุดยิงกันหลายพัน
ครั้งและมีผู้เสียชีวิตตั้งแต่ความตกลงเรื่องนี้ได้เริ่ม
ใช้ปฏิบัติกว่าหนึ่งหมื่นคนแล้ว ในเขมร ความ
ตกลงหยุดยิงที่คาดว่าจะมีขึ้นก็ยังไม่ปรากฏ การ

สู้รบยังคงรุนแรงอยู่ต่อไป ส่วนในลาว แม้จะมี
ความตกลงหยุดยิงแล้ว สถานการณ์ก็มิได้ดีขึ้น
จึงอาจกล่าวได้ว่า สันติภาพในเวียดนามใต้
เขมรและลาว ยังคงเป็นปริศนายู่ตามเดิม ดูจะ
เป็นการยืนยันความคิดของผู้ที่เชื่อว่า ‘ยุคหลัง
สงครามเวียดนาม’ มิได้มีผลแตกต่างอะไรกับ
ระยะเวลาที่สงครามเวียดนามยังมีได้สงบลง

แต่ความสำคัญของ ยุคหลังสงครามเวียดนาม

มิใช่อยู่ว่าผลที่เกิดขึ้นในเวียดนามใต้ เขมร และ
ลาว เพราะสันติภาพ (ในความหมายพื้นฐาน
คือสภาพการณ์ปราศจากการใช้กำลัง) ยังคงต้อง
ใช้เวลาอีกนานเนื่องจากสงครามเวียดนามเป็น
สงครามชนิดพิเศษที่เปรียบเทียบไม่ได้กับสงคราม
อื่นๆ ที่เคยเกิดขึ้นมา เมื่อเป็นเช่นนั้นความตก
ลงยุติสงครามโดยหวังว่าจะให้เกิดการหยุดยิงโดย
ทันทีย่อมเป็นไปได้ ความสำคัญของยุคหลัง
สงครามเวียดนามจึงอยู่ที่ลักษณะสำคัญที่เปลี่ยน
แปลงไป ของ การสัมพันธ์ ระหว่าง ประเทศ
พิจารณาในแง่นี้ ยุคหลังสงครามเวียดนามนับได้
ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่อย่างเป็นทางการของ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชียอาคเนย์
แม้ว่าลักษณะสำคัญดังกล่าวได้เริ่มปรากฏให้เห็น
ก่อนที่จะมีความตกลงยุติสงครามเวียดนามก็ตาม

ยุคหลังสงครามเวียดนามนับว่าได้สร้าง
ลักษณะที่เป็นการหมดสิ้นความสงสัยที่ยังมีเหลือ
กันอยู่บ้างว่า ความมั่นคงของประเทศในเอเชีย
อาคเนย์นั้นขึ้นอยู่กับ การต่อสู้เผชิญหน้าระหว่าง

‘โลกเสรี’ กับ ‘โลกคอมมิวนิสต์’ ในหมู่ผู้สังเกตการณ์การเมืองระหว่างประเทศ การเผชิญหน้าดังกล่าวเริ่มหมดความหมายมากกว่า ๑๐ ปีแล้ว คือตั้งแต่การขัดแย้งระหว่างสหภาพโซเวียตกับจีนคอมมิวนิสต์ได้ปรากฏออกมา แต่เนื่องจากสงครามเวียดนาม ประเทศในเอเชียอาคเนย์ก็มักมองข้ามความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไป และถ้าแม้จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก็ยังมีได้ปรับนโยบายให้เข้ากับความเป็นจริงใหม่นี้ แต่ในปัจจุบันไม่มีเหตุผลอะไรที่จะสงสัยอยู่อีก เรามีได้อยู่ในโลกของการเผชิญหน้าระหว่างโลกเสรีกับโลกคอมมิวนิสต์อีกต่อไปแล้ว แต่อยู่ในโลกหลายศูนย์อำนาจ ที่มีความลับสนยังขึ้น การที่ประเทศในเอเชียอาคเนย์จะเลือกเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือไม่เกี่ยวข้องกับทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นทางออกของนโยบายในยุคโลกของการเผชิญหน้าจะกระทำได้อย่างขึ้นในโลกหลายศูนย์อำนาจปัจจุบัน แม้ว่าจะยังคงกระทำได้ ก็ไม่น่าจะเป็นนโยบายที่ให้ผลประโยชน์ที่ดี

ลักษณะสำคัญประการที่สองของยุคหลังสงครามเวียดนามก็คือ การค่อย ๆ หมดลงของกองกำลังทหารสหรัฐ ฯ ในเอเชียอาคเนย์ เช่นเดียวกับลักษณะแรก สหรัฐ ฯ ได้ตัดสินใจเรื่องนี้เกือบ๔ปีมาแล้ว โดยได้ประกาศเป็นทางการอย่างเปิดเผยในรูปของ ‘ลัทธิ尼克สัน’ ปรักฎษาสำคัญของลัทธิ尼克สันก็คือ การปรับบทบาทสหรัฐ ฯ ทางทหารในโลกเสียใหม่ให้เข้ากับสภาพการณ์ที่

เปลี่ยนแปลงในการสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แม้ว่าลัทธิ尼克สันยังคงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันมากในเรื่องความหมายที่แท้จริงและผลอันคาดว่าจะเกิดขึ้น แต่ในเอเชียอาคเนย์ ลัทธิ尼克สันมีความสำคัญอยู่ ๒ ประการด้วยกัน คือ ในประการแรก เป็นวิธีการที่ประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ ต้องการถอนบทบาทสหรัฐ ฯ ออกจากสงครามเวียดนาม (ว่าที่จริงลัทธิ尼克สันเกิดมาจากความต้องการดังกล่าวเป็นประการสำคัญแล้วจึงได้ขยายขอบเขตไปถึงบทบาทสหรัฐ ฯ ในโลกอีกด้วย) ความตกลงยุติสงครามเวียดนาม จึงนับเป็นความสำเร็จสำคัญของลัทธิ尼克สัน แม้จะสงสัยกันอยู่ว่าจะเรียกว่าเป็น ‘สันติภาพอย่างมีเกียรติ’ ได้หรือไม่ก็ตาม ความสำคัญในประการต่อไปก็คือ เอเชียอาคเนย์จะหวังได้มากยิ่งขึ้นในการที่จะพึ่งอำนาจทางทหารของสหรัฐ ฯ ในการพิทักษ์รักษาความมั่นคงของภูมิภาค แม้ว่าอำนาจทางทหารของสหรัฐ ฯ ในเอเชียอาคเนย์เป็นเรื่องก่อให้เกิดการถกเถียงกันมาก ข้อเท็จจริงก็มีอยู่ว่าอำนาจนี้เป็นปัจจัยเสริมสร้างความมั่นคงปัจจัยหนึ่ง ในยุคหลังสงครามเวียดนาม ปัจจัยดังกล่าวกำลังจะค่อย ๆ หมดลงไป

ลักษณะสำคัญประการสุดท้ายของยุคหลังสงครามเวียดนามก็คือ การฟื้นฟูสัมพันธ์ภาพระหว่างสหรัฐ ฯ กับจีนคอมมิวนิสต์ ลักษณะนี้เริ่มปรากฏก่อนความตกลงยุติสงครามเวียดนามเกือบ ๑ ปี คือเมื่อประธานาธิบดีนิกสันและคณะได้ไป

เยือนจีนคอมมิวนิสต์เป็นทางการเมื่อปลายเดือน
กุมภาพันธ์ปีที่แล้ว ขณะนี้สัมพันธ์ภาพระหว่าง
ประเทศทั้งสองได้ก้าวไปถึงกับตกลงจัดตั้ง 'สำนัก
งานติดต่อ' ขึ้นที่ปักกิ่งและวอชิงตัน ในแง่ความ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาจถือได้ว่าการตกลง
ดังกล่าวก็คือการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตโดย
ไม่เป็นทางการนั่นเอง ยิ่งกว่านั้น ยังคาดกันว่า
การฟื้นฟูสัมพันธ์ภาพระหว่างสหรัฐากับจีนคอม
มิวนิสต์จะรุคหน้ายิ่งขึ้น ในยุคหลังสงครามเวียต
นาม ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลอะไรก็ตามที่ทำให้ประเทศ
ทั้งสองเอนเอียงเข้าหากัน การที่คู่อริเดิมหัน
เข้าติดต่อกันย่อมเป็นบทเรียนสำคัญต่อประเทศใน
เอเชียอาคเนย์ เป็นตัวอย่างอันดีที่ยืนยันหลัก
สำคัญของการเมืองระหว่างประเทศว่า 'มิตรถาวร'
หรือ 'ศัตรูถาวร' เป็นสิ่งที่ไม่เคยมีขึ้นในการ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ลักษณะสำคัญ ๓ ประการที่กล่าวมาแล้วน่าจะ
แสดงให้เห็นว่ายุคหลังสงครามเวียตนามเป็นยุคที่
มหาประเทศได้เปลี่ยนแปลงยุทธวิธีการรักษาและ
ส่งเสริมผลประโยชน์ของตนจาก 'การเมืองแบบ
เผชิญหน้า' มาสู่ 'การเมืองแบบประนีประนอม'
อย่างที่ประธานาธิบดีนิกสันใช้คำว่าเปลี่ยนจาก
'ยุคการเผชิญหน้า' มาสู่ 'ยุคการเจรจา' การ
เปลี่ยนแปลงยุทธวิธีดังกล่าวมิใช่ว่าอยู่ดี ๆ มหา
ประเทศเกิดเปลี่ยนใจหันหน้าเข้าหากัน แต่เนื่อง
จากความจำเป็นบังคับประการหนึ่ง และอีกประ
การหนึ่งก็คือการเมืองแบบเผชิญหน้านั้นล้มเหลว

ลงและจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่มหาประเทศเอง
เป็นความจริงว่า การเมืองแบบประนีประนอม
อาจสร้างสภาพการณ์ที่ไม่น่าพึงปรารถนาแก่
ประเทศเล็ก ๆ ถ้ามหาอำนาจใช้ยุทธวิธีดังกล่าว
เพื่อสร้างความเข้าใจ ร่วมกันในการครองโลก
คืออาจตกลงแบ่งโลกออกเป็น 'เขตอิทธิพล' ของ

แต่ละมหาอำนาจก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ในรูปของเงื่อนไขการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่าง สหรัฐ ๖ กับจีนคอมมิวนิสต์ ระหว่างญี่ปุ่นกับจีน คอมมิวนิสต์ และการขัดแย้งระหว่างสหภาพ โซเวียตกับจีนคอมมิวนิสต์ที่มีได้ลดหย่อนลงแสดง ให้เห็นว่ามหาอำนาจกำลังหาทางที่จะสร้างวิถี การอยู่ร่วมกันอย่างคู่แข่งกัน แต่ไม่ใช่กำลังกัน มากกว่าที่จะหันหน้าเข้าร่วมกันครองโลก

เมื่อใช้สภาพการณ์ใหม่ของการเมืองระหว่าง มหาอำนาจกับเอเชียอาคเนย์ ก็น่าจะหมายความว่า สหรัฐ ๖ ญี่ปุ่น จีนคอมมิวนิสต์ และสหภาพ โซเวียตมีผลประโยชน์และต้องการมีอิทธิพลใน ภูมิภาคนี้ เมื่อไม่สามารถตกลงกันครองเอเชีย อาคเนย์ร่วมกันได้ ทั้ง ๔ มหาประเทศก็ต้องยอม รับเพียงว่ามีให้ภูมิภาคนี้ตกไปอยู่ในอิทธิพลและ อำนาจผูกขาดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สภาพการณ์ ใหม่นี้อาจยุ่งยากซับซ้อนกว่าสภาพการณ์สงคราม เย็นเต็ม คือการเผชิญหน้าระหว่างโลกเสรีกับ โลกคอมมิวนิสต์ แต่โดยเปรียบเทียบกันแล้ว สภาพการณ์เช่นนี้ให้โอกาสแก่ประเทศในเอเชีย อาคเนย์ดีขึ้นกว่าเดิมในการรักษาและเสริมสร้าง เสถียรภาพและความมั่นคงให้แก่ตนเองโดยใช้ ความสามารถทางการทูตเป็นหลักสำคัญ เป้า หมายสำคัญของการทูตดังกล่าวก็คือการสร้างให้ เกิดดุลของอำนาจ และอิทธิพลของทั้ง ๔ ฝ่าย และแสดงให้มหาประเทศทั้ง ๔ เห็นว่าเป็นผล ประโยชน์ที่ดีแก่ทุกฝ่าย รวมทั้งแก่ทุกประเทศ

ในภูมิภาคนี้ถ้าไม่มีอำนาจและอิทธิพลผูกขาดของ ฝ่ายใดฝ่ายเดียวครอบครองเอเชียอาคเนย์ ประเทศ ในเอเชียอาคเนย์จึงต้องดำเนิน 'การเมืองแบบ ออมชอม' เพื่อรักษาและส่งเสริมเสถียรภาพและ ความมั่นคงในสถานการณ์ 'การเมืองแบบประนี ประนอม' ของมหาประเทศ

'การเมืองแบบอมชอม' มิใช่การเมืองจาก ความอ่อนแอ แต่เป็นการยอมรับความเป็นจริง และใช้ความสามารถทางการทูตให้เกิดประโยชน์ มากที่สุดในการรักษาและส่งเสริมความมั่นคงและ เสถียรภาพ ขณะนี้ทุกประเทศในเอเชียอาคเนย์ อยู่ในระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับกับ สภาพการณ์ระหว่างประเทศใหม่ ดังนั้นจึงมี บัญญัติการปรับตัวหลายอย่างที่จะต้องกระทำ นอก จากประเทศที่ได้รับการกระทบกระเทือนโดยตรง จากสงครามเวียดนาม คือ เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้ ลาวและเขมรแล้ว ประเทศไทยมี ภาวะในการปรับตัวตนเองมากกว่าประเทศอื่น ๆ (อาจยกเว้น ฟิลิปปินส์) เนื่องจากเราได้เข้า ข้างและพึ่งสหรัฐ ๖ มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานของ สงครามเย็น การถกเถียงเรื่องนโยบายต่างประเทศ ของเราคงจะไปเสียเวลาพูดถึงอดีตกันมาก คือ ควร หรือไม่ควรที่ไทยได้ตัดสินใจผูกมัดตนเองกับสหรัฐ ๖ ในยุคการเมืองเผชิญหน้าระหว่างโลกเสรีกับโลก คอมมิวนิสต์ที่ได้ผ่าน พ้นมานานพอสมควรแล้ว ข้อเท็จจริงในขณะนั้น มีอยู่ว่าในการเมืองเผชิญ หนาระหว่างมหาอำนาจ เป็นการยากยิ่งสำหรับ

ประเทศเล็กที่จะไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เราจึงควรมาพิจารณาสภาพการณ์ปัจจุบัน และอนาคตกันดีกว่า

เพื่อปรับตัวให้เข้ากับ 'การเมืองแบบประนีประนอม' ของมหาอำนาจ เราจำเป็นต้องดำเนินยุทธวิธีลดการผูกมัดกับสหรัฐฯ ลงและทำความเข้าใจกับจีนคอมมิวนิสต์ สัญญลักษณ์ของการผูกมัดที่เห็นได้เด่นชัดขณะนี้ก็คือฐานทัพที่เราได้อนุญาตให้กองกำลังทหารสหรัฐฯ ใช้เพื่อการทำสงครามในเวียดนาม ฐานทัพดังกล่าวได้มีความสำคัญทั้งในแง่การทหารและเศรษฐกิจจนทำให้การเลิกฐานทัพเหล่านี้โดยทันทีจะก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนไม่น้อย แต่แม้ว่าเราจะกระทำโดยทันทีมิได้ เราก็จะต้องวางแผนการการหดสั้นของฐานทัพเหล่านี้ไว้เป็นขั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๓ ขั้นด้วยกันคือ การลดความสำคัญของฐานทัพเหล่านี้ลง การค่อยๆ ถอนกองกำลังทหารสหรัฐฯ

ออกไปโดยมีกำหนดระยะเวลาแน่นอน (ในลักษณะเดียวกับการที่สหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากเวียดนามใต้) และการเข้ารับภาระปฏิบัติการโดยทหารของเราเองโดยสิ้นเชิง รัฐบาลอาจมียุทธวิธีดังกล่าวแล้ว แต่เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผยรายละเอียดให้ทราบก็ได้ เป้าหมายสำคัญก็คือการถอนกำลังทหารสหรัฐฯ ออกและเราเข้ารับภาระดำเนินการเอง กระทำเป็นระยะๆ และให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด การผูกมัดในแง่สนธิสัญญาก็คือสนธิสัญญา สปอ. ซึ่งประเทศสมาชิกหลายประเทศก็ดูจะขาดความกระตือรือร้นไปแล้ว แม้แต่ฟิลิปปินส์ก็ยังเสนอให้มีการปฏิรูป สปอ. เสียใหม่อย่างน้อยที่สุด จุดยืนของสนธิสัญญานี้ก็ต้องแปรเปลี่ยนจากการทหารไปสู่วัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม เป็นต้น

การลดความผูกมัดกับสหรัฐฯ ๖ กระทำไปได้

พร้อมกับความพยายามที่จะทำความเข้าใจกับจีน คอมมิวนิสต์การทำความเข้าใจกับจีนคอมมิวนิสต์ มิได้หมายความว่าเราเห็นชอบด้วยกับจีน หรือแม้ แต่เป็นการอ่อนข้อให้กับจีน แต่เป็นการยอมรับ ความเป็นจริงของสภาพการณ์ใหม่ของการเมือง ระหว่างประเทศ นอกจากนั้นการทำความเข้าใจ กับจีนก็ได้หมายความถึงการเปิดความสัมพันธ์ ทางการค้าโดยทันที แต่เป็นการเห็นความสำคัญ ของการติดต่อกับจีนในเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วม กัน แม้ว่าจีนมีส่วนในการยุงยงส่งเสริมกระบวนการก่อการร้ายในประเทศ การเฉยเมยไม่ติดต่อกับจีนมีแต่จะทำให้เรื่องดังกล่าวรุนแรงขึ้น และ โดยตรงข้าม การทำความเข้าใจกับจีนน่าจะทำให้สถานการณ์ในเรื่องนี้ดีขึ้น หรืออย่างน้อยที่สุด คงไม่เลวลงไป การสัมพันธ์ระหว่างประเทศมิได้ กระทำจากความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ แต่กระทำจากความเป็นจริงและผลประโยชน์

ส่วนญี่ปุ่นและสหภาพโซเวียตนั้น เราก็ได้ มีความสัมพันธ์กับประเทศทั้งสองอยู่แล้ว ถ้าเราสามารถลดความผูกมัดกับสหรัฐฯ ลงและทำความเข้าใจกับจีน ก็นับได้ว่าเป็นการปรับตัวก้าวสำคัญ ในการเดินตาม 'การเมืองแบบอ้อมซอม' ก้าวต่อไปก็คือการสร้างให้เกิดดุลของอิทธิพลและอำนาจของทั้ง ๔ มหาประเทศเพื่อรักษาและส่งเสริมความมั่นคงและเสถียรภาพของเราเอง แม้ว่าเราจะมีอุปสรรคไม่น้อยในการ ปรับตัวในระยะเวลา

ของการเปลี่ยนแปลงนี้ เนื่องจากการผูกมัดตนเอง กับสหรัฐฯ และพึ่งสหรัฐฯ มาเป็นเวลานานก็ตาม ก็อย่าลืมนึกว่าเรามีคุณลักษณะพิเศษเด่นอยู่ประการหนึ่งซึ่งประเทศอื่น ๆ ในเอเชียอาคเนย์ไม่มี นั่นก็คือ เรามีประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ของการดำเนิน 'การเมืองแบบอ้อมซอม' นั้นมาแล้ว จนเกือบจะกลายเป็นหลักนโยบายต่างประเทศของชาติเลยทีเดียว ข้อยกเว้นของการดำเนินนโยบายเช่นนี้เพิ่งมามีขึ้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองเมื่อญี่ปุ่นละเมิดความเป็นกลางของเราและเมื่อสภาพการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่สองบังคับให้เราเข้าฝักเข้าฝ่ายกับสหรัฐฯ ในระยะเวลาของ 'การเมืองแบบเผชิญหน้า' การปรับนโยบายให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ยุคหลังสงครามเวียดนาม ก็คือการกลับคืนสู่สภาพปกติ การเป็นตัวของตัวเอง การหันไปหานโยบายประเพณีที่ได้พิสูจน์ความคงอยู่ของชาติมาแล้วหลายครั้งในประวัติศาสตร์

เวลานี้เหมาะสมที่สุดแล้ว ในการที่เราจะ 'กลับสู่เหย้า' ในการดำเนิน นโยบายต่างประเทศ ๑

เสื้อตัวใหม่ของอเมริกัน ในเวียดนามใต้*

* ชาวที่เบนทางการบอกแก่เราว่า ทหารอเมริกันคนสุดท้ายได้ถอนตัวออกจากเวียดนามใต้ ตามสัญญาสงบศึกไปเรียบร้อยแล้ว แต่ก็ยังมีชาวเพิ่มเติมตามมากว่า ทางฝ่ายปฏิวัติชั่วคราว (เวียดกง) กล่าวหาว่า สหรัฐยังคงมีทหารในเวียดนามใต้อีกจำนวนหนึ่ง เพียงแต่เป็นทหารที่แต่งกายด้วยชุดพลเรือน มีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่าง ๆ เท่านั้น ชาวดังกล่าวจะเชื่อถือได้แค่ไหน ขอให้ลองพิจารณาจากรายงานขององค์การวิจัย NAMIC (National Action Research on the Military Industrial Complex) ฉบับที่ชื่อว่า *The Civilianization of the War or The Empire's New Clothes* ประกอบด้วย

การทำให้สงครามเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ยากขึ้นเป็นนโยบายของรัฐบาลนิกสันมาตั้งแต่เมื่อ ๔ ปีที่แล้ว สหรัฐได้ถอนทหารส่วนใหญ่จากเวียดนามใต้นับแต่ปี ๑๙๖๙ โดยการนำเครื่องทิ้งระเบิดแบบบินไปได้เอง ไม่ต้องใช้คน และโครงการ Vietnamization (ให้ชาวเวียดนามช่วยเหลือตัวเอง) เข้าไปแทนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบเท่านั้น แต่เป้าหมายพื้นฐานของสหรัฐ ในอันที่จะรักษารัฐ

ในเดือนพฤศจิกายน (ปีที่แล้ว) ภายใต้การอ้างว่าเป็นการเตรียมตัวต้อนรับการหยุดยิง สหรัฐฯ ได้ส่งเครื่องบินและอาวุธเข้าไปในเวียดนามใต้ ในอัตราที่สูงอย่างไม่เคยมีมาก่อนในเดือนเดียวสหรัฐได้ส่งรถถัง ปืน และกระสุนรวมกันแล้วมากกว่า ๑๐,๐๐๐ ตัน และเครื่องบินอย่างน้อย ๖๐๐ เครื่อง อาวุธอเมริกันเป็นสิ่งเดียวที่สามารถทำให้รัฐบาลไซง่อนของประธานาธิบดีเทียว ทำสงครามต่อไปได้ นายทหารอากาศ

บาลเวียดนามใต้ ซึ่งสนับสนุนอเมริกันต่อต้านคอมมิวนิสต์ยังไม่เปลี่ยนแปลง และแม้สหรัฐจะถอนออกไปแล้ว รัฐบาลนิกสันก็ยังคงติดตามเป้าหมายนี้ต่อไป ด้วยการทิ้งที่ปรึกษาทางพลเรือนไว้คอยช่วยเหลือโครงการ Vietnamization และโครงการ Pacification (ปราบฝ้ายตรงข้ามให้สงบ) รวมทั้งให้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการทำสงครามต่อไป

เวียดนามใต้คนหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ว่า “ถ้าหากเราได้รับอาวุธจากสหรัฐมากพอเราทำไปได้ชั่ววันจันทร์ทีเดียว ถึงแม้ไม่มีเครื่องบิน บี. ๕๒ แต่เราก็สามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความแม่นยำได้ ถ้าเรามีเครื่องมือเพียงพอ เครื่องบินแบบ เอ.—๓๗/๘ ๑๐—๒๑ ก็สามารถทำงานแทน บี. ๕๒ เครื่องหนึ่งได้อย่างสบาย แม้อาจจะต้องใช้เวลามากขึ้นหน่อย แต่

ก็ได้ผลอย่างเดียวกัน ขณะเดียวกันที่มีการสะสมกองกำลังอาวุธอยู่นั้น สหรัฐได้ทยอยส่งคนอเมริกันจำนวนหนึ่งไปเวียดนามใต้ เพื่อช่วยรัฐบาลเขียวจัดตั้งกองทัพบกและกองทัพอากาศ แห่งข่าวทางการประมาณว่า ภายหลังจากการถอนทหารของสหรัฐแล้ว จะยังคงมีอเมริกันเหลืออยู่ ๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งอาจเป็นตัวเลขวที่ดำไปด้วยซ้ำ

พลเรือนสหรัฐที่คงอยู่ในเวียดนามใต้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร แบ่งออกเป็นพวกใหญ่ ๆ ได้ ๒ พวกคือ พวกนักบินและช่างซึ่งทำหน้าที่ขับและซ่อมเครื่องบิน (มีจำนวนมากที่ระดมมาจากกองทัพอากาศโดยตรง) และที่ปรึกษาดำเนินโครงการ Vietnamization ซึ่งเพียงแค่เปลี่ยนจากเครื่องบินรบมาใส่เสื้อผ้าธรรมดา

รัฐบาลไซ่ง่อน ต้องการนักบินอเมริกันให้ช่วยขับเครื่องบินชนิดใหม่ ๆ ซึ่งนักบินชาวเวียดนามใต้ยังขับไม่ได้อยู่มากด้วยกัน จากหนังสือ *Aerospace Daily* โฆษกของทางกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้กล่าวว่า “เป็นที่เข้าใจว่า เวียดนามใต้สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนนักบินได้ด้วยการว่าจ้าง “นักบินรับจ้าง” ซึ่งอาจจะเป็นนักบินอเมริกันซึ่งประจำการ หรือนักบินอเมริกัน ที่ปลดประจำการไปแล้ว สายการบิน *แอร์อเมริกา* ของ ซีไอเอ ก็เคยให้นักบินประจำการมาแล้ว โดยเพียงแค่ถอดเครื่องบินรบทิ้งเท่านั้น”

บริษัททำนอง *แอร์อเมริกา* เคยมีประวัติในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสงครามในอินโดจีนมานานแล้วอย่างเช่นบริษัท *Civil Air Transport* เคยบินไปส่งอาวุธและสัมภาระให้ทหารที่ปฏิบัติการต่อต้านเวียดนามเหนืออย่างลับ ๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๖-๗ และ *แอร์อเมริกา* เองก็มีบทบาทอย่างสำคัญในสงครามลับ ๆ ที่ลาว ตั้งแต่กลางทศวรรษ ๑๙๖๐ ดังนั้นบริษัทที่มีอุปกรณ์พร้อมขนาดนี้ ย่อมเข้าไปรับหน้าที่แทนทหารได้ไม่ยากนัก ปัจจุบันกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัทต่าง ๆ ให้ทำงานให้กองทัพอากาศเวียดนามใต้ (ซึ่งเป็นกองทัพอากาศที่ใหญ่เป็นที่สามของโลก) อยู่ถึง ๒๓ บริษัท โดยใช้งบประมาณซึ่งได้มาจากผู้เสียภาษีชาวอเมริกันมากกว่าปีละ ๑๕๐ ล้านดอลลาร์ ลูกจ้างของบริษัทเหล่านี้พร้อมที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างตั้งแต่คุมเครื่องคอมพิวเตอร์ และวงจรสื่อสารคมนาคมของกองทัพเวียดนามใต้ ไปจนถึงการฝึกนักบินและซ่อมเครื่องบินให้กองทัพอากาศ กิจกรรมทางทหารที่สำคัญอีกอันหนึ่ง ซึ่งต่อไปสามารถผลกับบริษัทพลเรือนให้รับผิดชอบได้อย่างง่ายดาย คือการทิ้งระเบิดด้วยการควบคุม จากศูนย์ที่อยู่ห่างไกล เพราะใครเล่าจะสามารถควบคุมเครื่องบินที่ไม่ต้องอาศัยคนขับเหล่านี้ได้ดีเท่ากับบริษัทที่รับจ้างสร้างเครื่องบินชนิดนั้นขึ้นมา

เพื่อจะทำหน้าที่ประสานงานของบริษัทที่รับจ้างทำสงครามในเวียดนาม (เช่นบริษัท

I T T, Philco-Ford, Sperry-Rand และ Lear Siegler) ให้ดีขึ้น กระทรวงกลาโหมสหรัฐ กำลังเปลี่ยนหน่วยงานฝ่ายจัดหาของกองทัพ (Army Procurement Agency) ให้เป็นหน่วยงานของเอกชน อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ *นิวยอร์กไทมส์* รายงานว่า หน่วยงานใหม่นี้ คงยังจะถูกควบคุม โดยกระทรวงกลาโหม เจ้าหน้าที่สหรัฐผู้หนึ่งได้เปิดเผยว่า กระทรวงกลาโหมเตรียมส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนไปเวียดนามใต้จำนวน ๑,๓๐๐ คน เพื่อเข้าไปดูแลการทำสัญญาว่าจ้าง และควบคุมการฟื้นฟูบูรณะ ขณะที่กระทรวงกลาโหมโอนส่วนหนึ่งของสงครามไปให้บริษัทอเมริกัน สหรัฐกำลังเปลี่ยน “โครงการทำให้ฝ่ายตรงข้ามสงบ” (Pacification) ให้เป็นพลเรือนมากขึ้น โครงการซึ่งมีชื่อย่อว่า CORDS นี้ มีงบประมาณอยู่หลายพันล้านเหรียญ ทำหน้าที่ตั้งแต่การจัดการค่ายผู้ลี้ภัยไปจนถึงการสนับสนุนกองกำลังชนบทของรัฐบาลไซ่ง่อน และให้คำแนะนำแก่กองทัพเวียดนามใต้ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นทหารอเมริกัน และเจ้าหน้าที่พลเรือนก็มักเป็นทหารที่ปลดประจำการแล้ว กระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้ องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (AID) ของสหรัฐรับหน้าที่แทน CORDS ซึ่งหมายถึงว่าสหรัฐเตรียมที่จะดำเนินงานโครงการ Pacification นี้ต่อไปแม้ว่าจะมีการถอนทหารอย่างเป็นทางการไปแล้วก็ตาม

งบประมาณโครงการดังกล่าว ได้ใช้ไปในกิจกรรมทางทหารเสีย ๘๐% รวมทั้งโครงการที่เรียกว่า Phoenix ซึ่งมีเป้าหมายในการฆาตกรรมผู้ต้องสงสัยว่าจะฝักใฝ่ฝ่ายตรงข้าม จากเอกสารของรัฐบาลไซ่ง่อนได้ระบุว่าปฏิบัติดังกล่าวได้ลอบสังหารชาวเวียดนามใต้เสียชีวิตไประหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๘-๑๙๗๑ จำนวน ๔๐,๐๐๐ คนและมีผู้ถูกจับอีกหลายพันคน เนื่องจากถูกสงสัยว่าดำเนินการเรียกร้องสันติภาพ เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลหรือทำกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนคอมมิวนิสต์ ภายหลังจากการหยุดยิงแล้ว เอไอดีอาจเป็นองค์การบ่งหน้าเพื่อให้สหรัฐดำเนินงานตามโครงการ Phoenix นี้ต่อไปก็ได้ เพราะองค์การนี้ได้เข้าไปมีความรับผิดชอบในการฝึกอบรม ให้อุปกรณ์ และให้คำแนะนำแก่กรมตำรวจของเวียดนามใต้เรียบร้อยแล้ว (โดยเอาเงินมาจากงบประมาณช่วยเหลือต่างประเทศธรรมดา ไม่ใช่งบประมาณทหาร ซึ่งมีต่างหาก)

ภายในเดือนมกราคมปีนี้ เอไอดี มีที่ปรึกษา ด้านความปลอดภัยสำหรับให้ความช่วยเหลือ ตำรวจเวียดนามใต้ปฏิบัติงานตามโครงการ Phoenix เช่นต่อสู้กับหน่วยรบย่อย ๆ ของฝ่ายตรงข้าม ดูแลสถานที่คุมขังปราบปรามฝ่ายต่อต้านรัฐบาลไซ่ง่อน อยู่มากกว่า ๑๐๐ คน และมีสัญญาที่จะให้งบประมาณต่อไปจนถึงกลางปี ค.ศ. ๑๙๗๘ ทั้งที่ข้อตกลงหยุดยิง กำหนดว่าสหรัฐต้องถอนที่ปรึกษาทางตำรวจทั้งหมดออกไป

ภายในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๗๓ อย่างไรก็ตาม เอไอดี ได้เตรียมติดต่อให้อิสราเอลเข้ามาช่วย เป็นผู้ฝึก กับยังได้จ้างลูกจ้างของบริษัทเอกชน เข้ามาทำงานในโครงการนี้ด้วย และไม่เป็นที่ แน่ชัด ว่าคนอเมริกันเหล่านี้จะต้องถอนออกไป ด้วยหรือเปล่า ทั้งเจ้าหน้าที่ เอไอดี ที่เป็นที่ ปรีกษาสถานคุมขังก็อาจถือว่าไม่ ไร้ที่ปรีกษาทาง ตำรวจ เพราะระบบคุมขังอยู่กับมหาตไทย เจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็อาจอยู่ในเวียดนามใต้ต่อไป ก็ได้ ประการที่สำคัญก็คือเจ้าหน้าที่หลายคน ของโครงการ Phoenix เป็นคนขององค์การสืบ ราชการลับ ซีไอเอ. ซึ่งอาจเปลี่ยน รูปไปเป็น “ที่ปรีกษาทางเศรษฐกิจและทางเทคนิคพลเรือน” (ซึ่งคิลซิงเกอร์ กล่าวว่าจะยังคงอยู่ต่อไป ภาย หลังที่สหรัฐถอนทหารออกไปแล้ว) ได้ไม่ ยากนัก

ปัจจุบัน เอไอดี มีเจ้าหน้าที่อเมริกันใน เวียดนามใต้ประมาณ ๑,๐๐๐ คน ทำหน้าที่เป็นที่ ปรีกษารัฐบาลเวียดนามใต้อยู่ทุกระดับ และ ทุกระดับของกิจกรรม ตั้งแต่สำนักนายกฯ ศูนย์ฝึกอบรมตามกระทรวงต่าง ๆ ตำรวจ และ โครงการ Phoenix พิจารณาจากสัญญาว่าจ้างที่ องค์การ เอไอดี ได้เซ็นไว้เป็นจำนวนมากเมื่อ ไม่นานมานี้ แสดงให้เห็นว่าสหรัฐคงมีแผนที่จะ กำหนดแนวทางในอนาคตของเวียดนามใต้ ต่อไป

กระทรวงต่างประเทศสหรัฐเองก็มีแผนที่จะ

ขยายการปฏิบัติการภายหลังการหยุดยิงต่อไป ด้วย การจัดตั้งกองสลุภาคขึ้นในเขตปฏิบัติการทางทหาร ของเวียดนามใต้ทุกแห่ง เพื่อความสะดวกในการ สืบราชการขนส่งอาวุธ และเพื่อเป็นหูเป็นตา รายงานให้รัฐบาลสหรัฐได้ทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้น สถาน่ิงสลุที่ต้งใหม่มีเจ้าหน้าที่ประกอบไปด้วย ที่ปรีกษาเอไอดี เจ้าหน้าที่สืบราชการลับ และ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างประเทศอีก ๑๐๐ คน เจ้าหน้าที่ อื่น ๆ ที่ส่งไปประจำอาจจะทำหน้าที่ทางทหาร โดยตรง ทำนองเดียวกับในลาว ซึ่งภายหลังการ ตกลงไม่ ให้มีทหารต่างชาติในลาว เมื่อปี ๑๙๖๒ สถานทูตสหรัฐ ได้ขยายจำนวนทูตทางทหาร ขึ้นมากกว่า ๒๐๐ คน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ขับ เครื่องบินสนับสนุนกองทัพของรัฐบาลลาว

รัฐบาลของนิกสันตระหนักดีว่ากำลังพลเรือน ที่ประจำอยู่ในเวียดนามใต้ อาจช่วยรักษารัฐบาล ของเทียวไว้มได้ จึงได้ขอความช่วยเหลือจาก ประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่อต้านสงคราม กองโจรของสหรัฐใช้สถานที่ทางชายแดนเป็นที่ฝึก ทหารลาว เขมร และเวียดนามใต้ และเป็น ที่ คาดว่า ปฏิบัติการทางทหารอย่างลับ ๆ ของ สหรัฐ เช่น หน่วยที่เรียกว่า SLAM (Search Locate and Annihilate-ค้นหา แจ้งเป้าหมาย และทำลาย) ซึ่งกระทำโดยกองทัพพิเศษและ ทหารรับจ้างในเวียดนามเหนือและเขตปลดปล่อย อื่น ๆ ในอินโดจีน คงดำเนินต่อไปด้วยงบ ราชการลับของสหรัฐ ประเทศไทยยังร่วมมือกับ

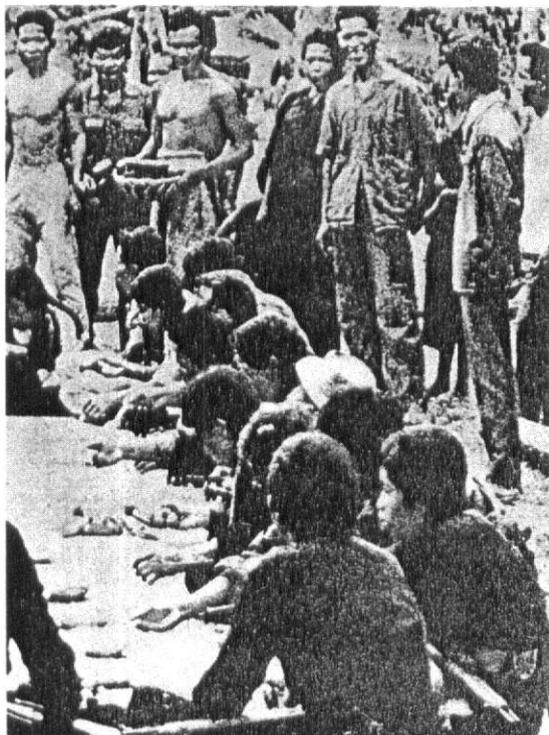
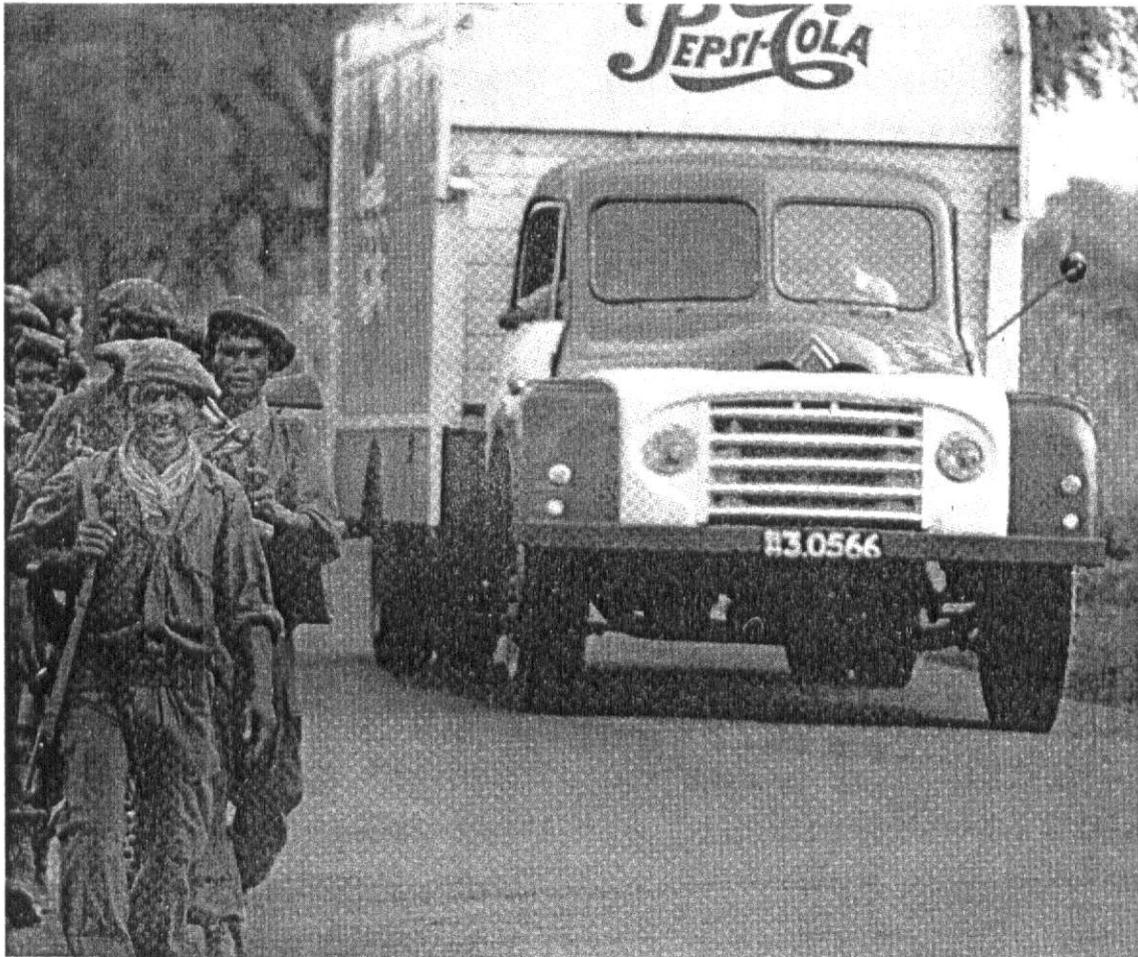

สีหนุ-กษัตริย์
รัฐบุรุษ-นักปฏิวัติ
ชาญวิทช์ เกษตรศรี

นโรดมสีหนุเป็นผู้นำของอาเซียตะวันออกเฉียงใต้ ในจำนวนไม่กี่คนที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบสีหนุก็ตาม แต่ก็ต้องได้เห็นและติดตามบทบาททางการเมืองของสีหนุมาตลอดเวลา ถ้าจะพูดไปสีหนุก็เป็นนักการเมืองระดับระหว่างประเทศ มิใช่จำกัดอยู่แต่ในเขมรหรือเพียงย่านอาเซียตะวันออกเฉียงใต้ ชื่อเสียงของสีหนุติดปากคนทั้งอาเซีย ยุโรป และอเมริกา นอกจากนี้สีหนุยังเป็นผู้นำคนหนึ่งที่นักหนังสือพิมพ์ฝรั่งชอบติดตามสัมภาษณ์เอาไปทำข่าว

ก่อนหน้าที่สีหนุจะทำข่าวเกรียวกราวเรื่องการเดินทางในป่าจากฮานอยถึงเขมรนั้น สีหนุได้ทำข่าวให้กับวงการหนังสือ คือได้เขียนหนังสือฉบับกระเป่าร่วมกับ วิลเฟรด เบอ์ธัท เรื่อง *My war with the C.I.A.** หนังสือเล่มนี้อ่านได้สนุกที่สุด และน่าเชื่อได้ว่าคงเป็นหนังสือเอกสารสำคัญที่คนทั่วไปไม่อาจจะต่อต้านสนับสนุนหรือเป็นกลางต่อสีหนุจะต้องอ่าน หากจะสรุปอย่างง่าย ๆ หนังสือเล่มนี้ก็คงจะเป็นบันทึกหรือเป็นเอกสารโฆษณาของผู้เขียนเอง แต่ว่าถ้าจะ

* *My War With the C.I.A.* by Norodom Sihanouk and Wilfred Burchett, (A Pelican Book, 1973, pp. 272, 50 p.)

ดูให้ลึกลงไปกว่านั้นเราจะเห็นเบื้องหลังภาพของ
การเมืองเขมรได้อย่างดี และยังเป็นการคลี่คลาย
ปัญหาบางปัญหาซึ่งเป็นที่เคลือบแคลง และสงสัย
ต่อการเมืองของเขมรได้เป็นอย่างมาก

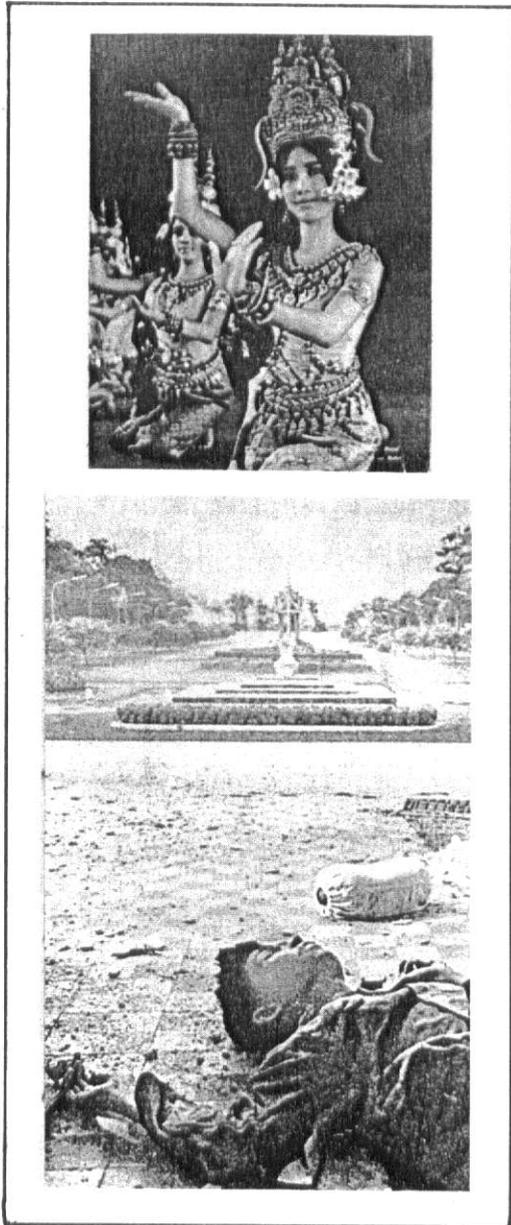
สีหนุเริ่มต้นหนังสือเล่มนี้ด้วยคำพูดของเลข
านุการส่วนพระองค์ที่เตือนว่า “สมเด็จฯ ท่าน
จะต้องไม่เดินทาง เพราะวันนี้เป็นวันศุกร์ที่ ๑๓
(มีนาคม ๑๙๗๐)” แต่สีหนุก็ออกเดินทางใน
วันนั้นจากปารีสไปมอสโก และอีก ๕ วันต่อมา
คือวันที่ ๑๘ มีนาคม ๑๙๗๐ สีหนุก็ถูกรัฐประหาร

โดยนายพลลอนนอลคนสนิทของสีหนุเอง และจากจุดนี้สีหนุได้เริ่มการเดินทางอันยาวนานเพื่อกอบกู้เอกราชของเขมรและฐานะของตนกลับคืนจากปากคำของสีหนุ ในตอนนั้นจะเห็นได้ชัดถึงวิถีทางการเมืองระหว่างประเทศ กล่าวคือสีหนุถูกล้มรัฐบาลในขณะที่อยู่ในมอสโคว์ และสีหนุได้พยายามวิ่งเต้นมิให้รัฐบาลรัสเซียรับรองรัฐบาลของลอนนอล แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะรัสเซียไม่ต้องการจะถอนสถานทูตออกจากพนมเปญ และรัสเซียเองก็ไม่แน่ใจว่าสีหนุจะกลับเข้าไปมีอำนาจในเขมรได้อีก ดังนั้นรัสเซียจึงพยายามที่จะแทงม้าตัวที่รัสเซียเห็นว่าจะชนะคือลอนนอล จากมอสโคว์สีหนุจึงเดินทางไปปักกิ่งและได้รับการต้อนรับอย่างเลิศจากจีน จูเอินโลมารับสีหนุถึงสนามบิน และตกลงสนับสนุนสีหนุในการตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นในปักกิ่งทันที ทางฝ่ายจีนเองคงแน่ใจว่าตนสนับสนุนม้าตัวเก็งที่จะชนะในเขมรในบั้นปลาย มีคนตั้งข้อสังเกตว่าการที่รัสเซียไม่รับรองสีหนุนั้น เป็นผลเนื่องมาจากความไร้ความสามารถของฝ่ายสืบราชการลับของรัสเซีย กล่าวคือรัสเซียเชื่อว่าเขมรฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่มีกำลังพอ และยังเชื่อว่าผู้นำสำคัญ ๆ ของเขมรซ้ายนั้นถูกฆ่าตายหมดแล้ว (เช่น **เขี้ยว สัมพันธ์ ญูนิม และฮูยูน**) แต่ทางฝ่ายจีนเชื่อได้ว่าการสืบราชการลับดีกว่า จีนแน่ใจว่าผู้นำของเขมรซ้ายยังมีชีวิตอยู่ และบรรดาเขมรซ้ายได้หลบเข้าป่าไปตั้งกองบัญชาการปฏิบัติงาน

มานานแล้ว เรื่องเขมรซ้ายนี้เป็นเรื่องที่มีประวัติมายาวนาน ฝ่ายเขมรซ้ายเป็นฝ่ายที่นิยมลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ มีผู้นำที่สำคัญ ๆ อยู่ ๓ คนคือ **เขี้ยว สัมพันธ์** ซึ่งจบปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์จากฝรั่งเศส คนต่อมาคือ **ฮูยูน** ซึ่งก็เรียนเศรษฐศาสตร์จากฝรั่งเศสเหมือนกัน ส่วนคนสุดท้ายคือ **ญูนิม** เรียนวิชากฎหมายมาจากฝรั่งเศส ผู้นำฝ่ายซ้ายของเขมรนี้ได้กลายเป็นนักการเมืองชั้นนำของเขมรเมื่อได้รับเอกราชจากฝรั่งเศส และได้เคยเป็นปฏิปักษ์ตัวสำคัญกับสีหนุมาก่อน รัฐบาลของสีหนุเคยพยายามที่จะปราบปรามผู้นำเหล่านี้เสมอมา และในราว ๆ ปี ๑๙๖๗ ผู้นำทั้ง ๓ คนพร้อมด้วยบรรดาเขมรซ้ายกลุ่มหนึ่ง (ส่วนมากอยู่ในวัยที่หนุ่มกว่าผู้นำรุ่นสีหนุหรือลอนนอล) ได้หนีออกจากพนมเปญไปตั้งกองบัญชาการต่อต้านรัฐบาลอยู่ในป่า เคยมีข่าวลือว่าบรรดาผู้นำเหล่านี้ถูกสังหารเรียบเป็นการเก็บตัวไปเสียแล้ว และทางรัสเซียก็ดูจะเชื่อข่าวลืออันนี้ แต่ทางฝ่ายจีนแน่ใจว่าบรรดาเขมรซ้ายยังมีตัวตนอยู่ และกำลังได้รับความสนับสนุนจากชาวนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และก็เป็นอย่างที่จินคาดเอาไว้ คือภายในเวลาไม่กี่วันที่สีหนุตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นขึ้นในปักกิ่ง สีหนุได้ประกาศทางวิทยุขอความร่วมมือจากชาวเขมรให้ต่อต้านรัฐบาลลอนนอล ผู้นำฝ่ายซ้ายเขมรจึงลืมนิตินในการเป็นศัตรูกับสีหนุทันที และเข้าร่วมรัฐบาลพลัดถิ่น **เขี้ยว สัมพันธ์** ได้ตำแหน่ง

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหม **ฮูยุน**
 รับตำแหน่ง รัฐมนตรีมหาดไทย **ฮูนิม** ดำรง
 ตำแหน่งรัฐมนตรีประชาสัมพันธน์ สิ่งที่น่าจะ
 สังเกตเอาไว้ก็คือบุคคลทั้ง ๓ นี้จะเป็นผู้นำสำคัญ
 ในการเมืองเขมรต่อไปในอนาคต จากเหตุการณ์
 ตอนนี้นับได้ว่าสีหนุอาจจะโชคดีในการที่มีฐาน
 ทางกำลังอยู่ในป่าเอาไว้เป็นเวลานานแล้วโดยที่
 ไม่รู้ตัว ฉะนั้นจึงไม่น่าสงสัยเลยว่าเมื่อสีหนุตั้ง
 รัฐบาลพลัดถิ่นภายในเวลาไม่กี่อาทิตย์ก็สามารถ
 รวบรวมกำลังพลได้มากมาย ปัจจุบันเขมรฝ่าย
 ซ้ายมีชื่อที่เรียกกันทั่วไปว่าเขมรแดง หรือใช้
 ภาษาฝรั่งเศสว่า *Khmer Rouge* และน่าจะเชื่อ
 ได้ว่ามีกำลังพลประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน

ในบทแรก ๆ ของหนังสือ *สงครามของ*
ข้าพเจ้ากับซีไอเอ นั้นน่าจะเกิดอยู่ว่าสีหนุแอนตี้
 รัสเซียและฟิลิปปินส์เป็นอย่างมาก (บทที่ ๑ และ
 บทที่ ๕) ซึ่งก็เป็นเรื่องที่เราเห็นได้ชัด ในกรณี
 รัสเซียนั้นตั้งที่กล่าวมาแล้วรัสเซียไม่ยอมรับรอง
 รัฐบาลพลัดถิ่นของสีหนุ แต่รับรองรัฐบาลของ
 ลอนนอล ส่วนในกรณีของฟิลิปปินส์นั้นสีหนุ
 ท้าความไปถึงเรื่องในอดีตนับตั้งแต่ *การประชุม*
บันดุง (๑๙๕๕) และความพยายามของฟิลิปปินส์
 ที่จะชักชวนให้เขมรเข้าร่วมกับองค์การ ส.ป.อ.
 ต่อต้านคอมมิวนิสต์ (๑๙๕๔) สีหนุมองเหตุการณ์
 ครั้งนั้นว่าฟิลิปปินส์ (ภายใต้การนำของแมกไซไซ)
 เป็นเครื่องมือของอเมริกาที่จะบีบบังคับให้เขมร
 เข้าร่วมกับองค์การ ส.ป.อ. และให้เขมรละทิ้ง

นโยบายต่างประเทศที่เป็นกลาง

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ สีหนุกล่าว
 พาดพิงถึงประเทศไทยน้อยมากทั้งๆ ที่เป็นไม้เบื่อ
 ไม้เมากันมาเป็นเวลานาน สีหนุพูดถึงเพียงเล็ก
 น้อยในกรณี *ดาบซุน* (Dap Chhoun Plot) ซึ่ง

เป็นผู้บัญชาการทหารเขมรในแถบจังหวัดเสียมเรียบและกัมปงธม สีหนุกล่าวว่ายานชนร่วมมือกับ *ซอนจ็อกทัน* (ซึ่งเคยเป็นนายก ร.ม.ต. สมัยญี่ปุ่นยึดครอง) ตั้ง “ขบวนการเขมรเสรี” (เขมรเสรีเป็นองค์การฝ่ายขวา มีชื่อคล้ายกับอีกองค์การหนึ่ง คือ “เขมรอิสระ” ซึ่งอาจจะทำให้สับสนได้ เขมรอิสระเป็นองค์การฝ่ายซ้ายร่วมมือกับเวียดมินห์สมัยต่อสู้เอกราชกับฝรั่งเศส) ผู้นำฝ่ายขวาทั้ง ๒ และเขมรเสรี ได้รับเงินสนับสนุนจากซีไอเอ และมีฐานปฏิบัติการอยู่ในไทยและเวียดนามใต้ ตาบซุนนั้นถูกจับประหารชีวิตเมื่อปี ๑๙๕๕ หลังจากการรัฐประหารของตนล้มเหลว ส่วนซอนจ็อกทันต่อมาได้ย้ายไปตั้งกองบัญชาการแอนตี้สีหนุอยู่ในเวียดนามใต้ และได้รวบรวมกำลังชาวเขมร ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในเวียดนามใต้ (พวกนี้มีศัพท์เฉพาะว่า *Khmer Krom*) ต่อมาได้เป็นกำลังสำคัญของลอนนอลในการรัฐประหาร ๑๙๗๐ ล้มสีหนุ

ในเรื่องที่เกี่ยวกับซีไอเอโดยตรงนั้น สีหนุกล่าวว่ายอเมริกาพยายามที่จะล้มรัฐบาลของตนมาแต่แรก ทั้งนี้เพราะสีหนุใช้นโยบายเป็นกลางไม่ยอมร่วมกับ ส.ป.อ. ในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ในตอนแรกสีหนุรับความช่วยเหลือทางทหาร และเศรษฐกิจจากอเมริกา แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างตูลย์ของอำนาจ โดยการติดต่อบริความช่วยเหลือจากประเทศกลุ่มคอมมิวนิสต์ เช่น รัสเซีย และจีน แนนอนสีหนุเชื่อว่าความช่วยเหลือ

เหลือจากต่างประเทศนั้น ผู้ช่วยเหลือก็มีจุดประสงค์ทางการเมือง หวังผลประโยชน์ตอบแทน แต่สีหนุในตอนหลังเห็นว่าความช่วยเหลือจากกลุ่มรัสเซียและจีนดีกว่าในแง่ที่ไม่มีข้อแม้ (*string attached*) อย่างในกรณีจากอเมริกา อเมริกาจะให้ความช่วยเหลือก็ต่อเมื่อเขมรยอมเห็นด้วยกับนโยบายต่างประเทศของตน คือต่อต้านคอมมิวนิสต์เข้าร่วม ส.ป.อ. และเมื่อสีหนุไม่ยอมทำตามอเมริกา ก็เริ่มใช้องค์การซีไอเอ พยายามล้มรัฐบาลของสีหนุ ซึ่งเป็นผลให้สีหนุตัดความช่วยเหลือจากอเมริกาในที่สุด (๑๙๖๓) นำสังเกตว่าแม้สีหนุจะรู้ชัดว่าซีไอเอ ชักใยอยู่เบื้องหลัง ผู้นำ เช่น ตาบซุน หรือซอนจ็อกทัน และก็สงสัยอยู่ว่า *สิริมาตัก* คงจะมีความสัมพันธ์บางประการกับซีไอเอ แต่ปรากฏว่าสีหนุมิได้ระแคะระคายอะไรเลยเกี่ยวกับลอนนอล ไม่เคยคิดมาก่อนว่าผู้ที่นำรัฐประหารล้มตนจะเป็นลอนนอลนี่เอง อาจจะเป็นเพราะลอนนอลใกล้ชิดสีหนุมาก ดำรงตำแหน่ง ร.ม.ต. กลาโหม และเป็นนายกรัฐมนตรีรัฐบาลของสีหนุเองก็หลายหน ดังนั้นสีหนุจึงอาจมองข้ามไปได้

เมื่ออ่านหนังสือ *สงครามของข้าพเจ้ากับซีไอเอ* ก็คล้าย ๆ กับดูหนังที่ฉายย้อนจากปลายไปหาต้น กล่าวคือสีหนุเริ่มต้นด้วยการรัฐประหาร ๑๙๗๐ ตามด้วยเรื่องการตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นในปักกิ่ง ย้อนกลับไปถึงอดีตที่ซีไอเอพยายามจะล้มรัฐบาลของตน พอถึงครึ่งหลังของหนังสือ สีหนุ

กลับย้อนกลับไปในอดีตที่ไกลออกไปอีก มีตอนหนึ่ง (หน้า ๑๔๔) กล่าวถึงการที่ตนได้รับเลือกเป็นกษัตริย์ ใครที่สนใจเรื่อง *พงศาวดารเขมร* คงจะได้แง่คิดที่แปลกออกไป คือมักจะได้ยินกันบ่อย ๆ ว่าสีหนุไม่สมควรเป็นกษัตริย์เพราะเป็นแค่ ม.ร.ว. ซึ่งดูจะเป็นข้อโต้แย้งที่เล็กน้อยมาก สีหนุได้ตอบปัญหาข้อนี้ไว้ชัด โดยยกเรื่องตระกูลชั้นพูดว่า ในเรื่องการสืบราชสมบัติเขมรนับตั้งแต่ฝรั่งเศสเข้ามายึดครองนั้น มีการแบ่งออกเป็น ๒ สายของราชวงศ์เขมร กล่าวคือเมื่อ *องค์ด้วง* สวรรคต บัลลังก์เขมรตกแก่ลูกชายคนโตคือ *นโรดม* (๑๘๖๐ - ๑๙๐๔) แต่พอนโรดมสวรรคต บัลลังก์กลับตกเป็นของน้องชายนโรดม คือ *ศรีสวสดี* (๑๙๐๔ - ๑๙๒๘) ทั้งนี้เพราะฝรั่งเศสไม่ต้องการยกลูกชายของนโรดมเป็นกษัตริย์ โดยอ้างว่ามีหัวรุนแรง เมื่อศรีสวสดีสวรรคตบัลลังก์จึงตกทอดไปถึงลูกชายของตนคือ *มณเฑาะว์* (๑๙๒๘ - ๑๙๔๑) ครั้นพอมณเฑาะว์สวรรคตก็มีปัญหาว่าจะเลือกใครเป็นผู้สืบราชสมบัติต่อ ในกรณีนี้มีผู้ที่อาจจะได้ตำแหน่งอยู่ ๒ คนคือ *นโรดมสุรามุค* (พระบิดาของสีหนุเชื้อสายทางฝ่ายนโรดม) และ *ศรีสวสดีมณีเรต* (ทางฝ่ายสายศรีสวสดี) แต่ฝรั่งเศสกลับเลือกนโรดมสีหนุ ซึ่งเป็นทีนเอจวัย ๑๘ ปี สีหนุกล่าวว่า (หน้า ๑๔๕) ฝรั่งเศสเลือกตนเป็นกษัตริย์เพราะเห็นว่าเป็นการประนีประนอมระหว่างสายนโรดม และสายศรีสวสดี กล่าวคือบิดาสีหนุเป็นฝ่ายนโรดม แต่มารดาเป็น

ฝ่ายศรีสวสดี และนอกจากนั้นฝรั่งเศสยังเห็นว่าสีหนุยังเยาว์วัยง่ายต่อการควบคุม ในเรื่องนี้สีหนุกล่าวไว้อย่างน่าขบขันว่า ฝรั่งเศสเชื่อว่าตนซื่อสัตย์และเป็นผู้คงแก่เรียน (shy and scholarly) ซึ่งทำให้ฝรั่งเศสเชื่อว่าคงจะไม่ วุ่นวายเรียกร้องเอกราชให้เขมร จะเห็นได้ชัดว่าการสืบสมบัติของเขมรเป็นเรื่องของการเมืองโดยแท้จริง ๆ หากใช้เรื่องยศบรรดาศักดิ์ไม่ ไม่ว่าจะเป็น ม.ร.ว. ม.จ. หรือคนธรรมดาถ้าหากเหตุการณ์ทางการเมืองผันแปรและอำนวยให้ คน ๆ นั้นก็ขึ้นมาเป็นกษัตริย์ได้เหมือนกัน ฉะนั้นชีวิตทางการเมืองของสีหนุจึงเริ่มต้นโดยการเป็นกษัตริย์

สีหนุ เป็นกษัตริย์ อยู่เพียงไม่กี่ปี ก็สละราชสมบัติ (๑๙๕๕) และเริ่มชีวิตการเป็นนักการเมือง นักวิเคราะห์การเมืองอาเซียนตะวันออกเฉียงใต้ มักจะมองการสละราชสมบัติครั้งนี้ไปในแง่ที่ว่าสีหนุเป็นคนเจ้าอารมณ์ อ่อนไหว ไม่มั่นคง ทั้งนี้โดยเอาเหตุการณ์นี้ ไปบวกกับความเป็นศิลปินของสีหนุ สีหนุเป็นนักดนตรี นักสร้างหนัง นักแต่งเพลง เคยสร้างหนังหลายเรื่อง และเมื่อครั้งได้จำวาทญิงลาวมาเป็นชายาก็เคยแต่งเพลงเพราะ ๆ ให้เพลงหนึ่งชื่อ *บุบผาเวียงจันทน์* ถ้าเราจะมองดูจากทัศนคติของสีหนุว่าเป็นคนอ่อนไหวหรือไม่ในกรณีสละราชสมบัติมาดำรงตำแหน่งประมุขของรัฐ (Head of state) และให้พระบิดาขึ้นครองราชย์ สีหนุดูเหมือนจะเชื่อว่าการที่ตนดำรงตำแหน่งกษัตริย์หน้าที่จะมีอยู่ที่

สัญลักษณ์ของความสามัคคีในชาติ เป็นหน้าที่ทางพิธีการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้ทำงานทางการเมืองที่สีหนุเห็นว่าสำคัญได้โดยไม่สะดว (บทที่ ๑๒) ถ้าจะว่าไปสีหนุก็มองสถาบันกษัตริย์ไปในแง่ที่ว่าไม่เหมาะสมต่อการรณรงค์ทางการเมือง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังเชื่อว่าสถาบันนี้เป็นจุดรวมจิตใจของคนเขมร ดังนั้นสีหนุจึงหาทางออกในการที่จะสละราชสมบัติ เข้าทำงานทางการเมืองอย่างเต็มที่ แต่ก็ยังรักษาสถาบันไว้โดยให้พระบิดาเป็นแทน เมื่อพระบิดา นโรดมสุรามฤตสวรรคต (๑๙๖๐) สีหนุก็ให้พระมารดาดำรงตำแหน่งราชินีเป็นสัญลักษณ์ของสถาบันกษัตริย์ต่อไปจนกระทั่งเกิดรัฐประหาร ๑๙๗๐ (ปัจจุบันพระราชินีถูกลอนนอลักกันบริเวณอยู่ในพนมเปญ)

บทบาทการเป็นรัฐบุรุษของสีหนุ นั้นนับว่ายาวนานและประสบความสำเร็จตามสมควร สีหนุมีชื่อเสียงในวงการระหว่างประเทศในแง่ที่เป็นผู้ต้อนรับแขกเป็นกลาง ดูเหมือนสีหนุจะประทับใจบทบาทของความเป็นกลางของอินเดียนในอดีตเป็นอย่างมาก ยิ่งในขณะที่ดินแดนในเอเชียหลายแห่งเป็นดินแดนของสงคราม ความอดอยากเขมรของสีหนุก็รุมเร้า กรุงพนมเปญสงบสุข มีวัดวาอาราม มีต้นไม้ร่มเย็นงดงาม และเป็นแดนสงบของสันติ แต่พอหลังรัฐประหาร ๑๙๗๐ ความสิ้นของสีหนุที่จะให้ เขมรเป็น สวิตเซอร์แลนด์แห่งเอเชียก็พังทลาย ปัจจุบันเขมรเป็น

ดินแดนที่เดือดร้อนที่สุด มากเสียกว่าเวียดนามหลายเท่า

มีคนคาดคะเนว่าเมื่อเกิดรัฐประหาร ๑๙๗๐ สีหนุก็คงจะเป็นเหมือนผู้นำอาเซียน ๗ คือลี้ภัยการเมืองไปอยู่ในปราสาทแถว ๆ ชายหาดริเวียร่าของฝรั่งเศส (ฝรั่งเศสเสนอให้สีหนุไปลี้ภัยจริงๆ) แต่สีหนุกลับเริ่มบทบาทใหม่ของตนโดยการเป็นนักปฏิวัติ ในกรณีนี้อาจจะวิเคราะห์ได้ว่าสีหนุเป็นคนที่มีความสำนึกทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง คือกลัวประวัติศาสตร์จะประณามคนว่าล้มเหลวไม่สามารถกอบกู้อนาคตของชาติเขมรในยามมีภัยได้ ความรู้สึกของสีหนุสะท้อนให้เห็นจากปากคำที่เล่าเรื่องเกี่ยวกับอดีตจักรพรรดิเบอาได้ของเวียดนาม สีหนุเล่าว่าครั้งหนึ่งคนไปเดินอยู่แถวชายหาดริเวียร่า และได้ยินคนฝรั่งเศสพูดถึงตนโดยบังเอิญว่า “ดูซิ นั่นไงเบอาได้ อ้วนหัวนสมบูรณ์ดี มีชีวิตอย่างหรูหรา และเราเป็นผู้จ่ายภาษีเลี้ยงคนพวกนี้” (หน้า ๓๒) และก็จริงอย่างที่สีหนุเล่า คือตนกลัวอย่างมากว่าจะโดนตูดโดยคนต่างชาติ ดังนั้นจึงตัดสินใจดำเนินงานตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นในบักกิง.

ในบทสุดท้ายของหนังสือสีหนุได้ให้ทัศนะของตนเกี่ยวกับอนาคตของเขมรไว้หลายข้อ สีหนุกล่าวว่าจะไม่ยอมเจรจากับลอนนอลอย่างเด็ดขาด และจะต่อสู้จนยึดพนมเปญได้ เมื่อยึดเขมรทั้งหมดไว้ได้ รัฐบาลใหม่ของเขมรจะเป็นหน้าที่ของคนกลุ่มที่สีหนุเรียกว่า “คนหนุ่มหัวก้าวหน้า

(young progressives) ซึ่งน่าจะเชื่อว่าจะมีบุคคลสำคัญ ๆ จากฝ่ายเขมรแดงเข้ามาร่วมรัฐบาลด้วย เขมรจะดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลางอย่างเดิม แต่ในเรื่องการเมืองภายใน เขมรจะดำเนินนโยบายแบบสังคมนิยมที่ก้าวหน้า แต่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ ในส่วนตัวของสีหนุเองเดิมคิดว่าเมื่อประสบชัยชนะก็จะลาออกจากการเมือง อาจจะไปอยู่ต่างประเทศ แต่ในตอนหลังสีหนุเปลี่ยนใจ และคิดว่าจะดำรงตำแหน่งที่จะเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีของเขมร จะทำตนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างคนเขมรที่เป็นคอมมิวนิสต์และไม่เป็นคอมมิวนิสต์ สีหนุว่าจะใช้บทบาททางการเมืองของตนเจรจาเพื่อปลุกสัมพันธ

ไมตรีกับต่างประเทศ ในข้อนี้ดูคล้าย ๆ กับว่าสีหนุจะรับบทบาทของตนอย่างดี การเมืองเขมรได้เปลี่ยนไป ในรูปที่ไม่อำนวยให้ตนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างแท้จริง สีหนุกล่าวว่า “ข้าพเจ้าจะไม่เข้าทำงานรัฐบาล และจะไม่รับตำแหน่งอำนาจบริหารของประมุขของรัฐอีกต่อไป ข้าพเจ้าพอใจอย่างยิ่งในการเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีของชาติเขมร” สีหนุจบหนังสือ *การต่อสู้ของข้าพเจ้ากับซีไอเอ* ด้วยประโยคสุดท้ายว่า “รางวัลที่สูงที่สุดของข้าพเจ้าคือคำตอบทางจิตใจ ในการนำประชาชนไปสู่ชัยชนะในยามคับขันที่สุดของประวัติศาสตร์เขมรกว่าสองพันปี” ๑

พัทธา สายหุ : เขียน

โลก ส ม ม ติ

ส่งชื่อได้ที่ ผู้จัดการศึกษามิตสยาม
๑๑๑๕ ถนนพระราม ๔ สามย่าน
กรุงเทพฯ ๙ โทร. ๕๑๑๖๓๐

เสนอหนังสือใหม่เล่มล่าสุด
โลก ส ม ม ติ
พัทธา สายหุ
เขียน

ใครบอกกว่าอเมริกา ถอนตัวจากอินโดจีน

เฟรด บรานฟีแมน

ขบวนการปฏิวัติเวียดนาม ได้ยื่นยันต่อตัว
ลูกละเบิด ๑ ล้านตัน ซึ่งมากกว่าลูกระเบิดที่เคย
ใช้ในประวัติศาสตร์การสงคราม และถึงแม้ว่าผู้
นำสหรัฐจะก่อให้เกิดศพชาวเวียดนามถึง ๑,๓๐๐
,๐๐๐ ศพ ผู้บาดเจ็บจากสงคราม ๒,๖๐๐๐,๐๐๐
คน และทำให้ผู้คนบ้านแตกสาแหรกชาติอีก ๑๐
ล้านคนก็ตามที่ ผู้นำสหรัฐก็ยังไม่สามารถบรรลุถึง
จุดมุ่งหมายของตนได้ สหรัฐถูกบังคับให้ต้องหยุด
การทิ้งระเบิด และถอนทหารของตนออกไป โดย
ที่ยังมิได้ทำลายขบวนการปฏิวัติที่สำคัญที่สุดของ
โลกได้ดังที่มุ่งหมายไว้ สหรัฐได้ลงนามสัญญาการ
ตกลงยอมรับรัฐบาลชั่วคราวแห่งเวียดนาม ซึ่ง
ก่อนหน้านั้นถูกประณามว่า “อาชญากร” คอม
มิวนิสต์เวียดนามเป็น “หนึ่งในคู่สัญญาการตก
ลง” มีสิทธิและอธิปไตยร่วมกันในเวียดนามใต้
(กับรัฐบาลของเทียว) สหรัฐยอมรับการคงอยู่ต่อ
ไปของทหารเวียดนามเหนือในเวียดนามใต้ สิ่ง
เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การปฏิวัติของชาวเวียดนาม
กำลังกลายเป็นจริงเข้าทุกที และเป็นเพราะ
เช่นนี้กระมังที่ทำให้สหรัฐจะต้องให้ความช่วยเหลือ
ประธานาธิบดีเทียวต่อไป

เวียดนามได้เปลี่ยนจากประเทศหนึ่งในโลก
ที่กำลังผ่าน ระยะเวลาปลดปล่อยตัวเองจากพวกล่า
อาณานิคมกลายเป็นสัญญาณหลักของการต่อสู้ระ
หว่าง ผีขาว—ผีเหลือง ระหว่างประเทศที่
ร่ำรวยกับประเทศที่ยากจนแต่สำหรับสหรัฐ โดยเฉพาะ
เฉพาะทางผู้บริหารของประเทศนั้น การยอมรับ
รัฐบาลชั่วคราวเวียดนาม (Provisional Govern-
ment) ก็เท่ากับว่าทางผู้นำสหรัฐส่งเด็กอเมริกัน
ไปตายฟรี ๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งยอมเป็นไปไม่ได้
ดังนั้นจึงไม่น่าจะเป็นที่สงสัยเลยว่า ผู้นำของ
สหรัฐได้พยายามกีดกันไม่ให้รัฐบาลชั่วคราวแห่ง
เวียดนามขึ้นมาใช้อำนาจในเวียดนามใต้ และใน
เมื่อทางผู้นำสหรัฐถูกห้ามมิให้กระทำการรบอย่าง
เปิดเผย ความพัวพันของสหรัฐก็จะกลายมาใน
รูปการทำสงครามลับแบบที่ทำในลาว ตั้งแต่
ค.ศ. ๑๙๖๒ เป็นต้นมา หรืออย่างที่ทำใน
เวียดนาม ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๔ — ๑๙๖๑

จากรายงานของหนังสือพิมพ์ แดลงการณ
ของรัฐบาลสหรัฐ การเสนอรายการในงบประมาณ
ประจำปีต่างแสดงให้เห็นว่า สหรัฐจะคง
อยู่ในเวียดนามต่อไปในรูปของการทำสงครามลับ

ความผูกพันของสหรัฐกับรัฐบาลไทย

ทางประธานาธิบดีเทย์เยน วันเทียว ได้ออกแถลงการณ์ว่า ทางรัฐบาลจะ “ทำการจับและยิงทิ้ง” ผู้ใดก็ตามที่แสดงออกอย่างเปิดเผยว่าทำงานให้กับรัฐบาลชั่วคราวแห่งเวียดนาม สำหรับผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือ หรือมีความเห็นเอินเอียงไปในทางที่ทางรัฐบาลเห็นว่า “เป็นคอมมิวนิสต์” จะถูกประหารชีวิต โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในต่างจังหวัดได้รับคำสั่งให้ยิงทิ้งผู้ใดก็ตามที่สงสัยว่า เป็นพวกแนวร่วมปลดแอกเวียดนาม และหลังจากการยิงทิ้งแล้วให้ซ่อนศพเสีย เมื่อรูปการเป็นเช่นนี้ โดยทั่วไปแล้ว ประธานาธิบดีสหรัฐ ซึ่งต้องการจะยุติการพัวพันประเทศของตนกับสงคราม ควรจะพยายามไม่ยุ่งเกี่ยวกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตรงกันข้าม เมื่อวันที่ ๒๔ เดือนนี้ นิกสันได้กล่าวว่า รัฐบาลของเทียวเป็น “รัฐบาลเดียวที่ถูกต้องตามกฎหมายของเวียดนามใต้” และยังคงส่งเอกอัครราชทูตไปไซ่ง่อนและเชิญประธานาธิบดีเทียวมาเยี่ยมสหรัฐด้วย

เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เท่ากับว่าทางสหรัฐทำผิดสัญญาที่ตกลงในปารีส ในสัญญาข้อ ๔ นั้นยอมรับว่า “คู่กรณีทั้งสองซึ่งมีสิทธิและอธิปไตยด้วยกันในเวียดนามใต้” การบอกว่ารัฐบาลเทียวเป็นรัฐบาล “เดียว” ที่ถูกต้อง จึงเป็นการกระทำผิดสัญญา

มากไปกว่านั้นจะเห็นว่าในงบประมาณประจำปี ๑๙๗๓ สหรัฐจะให้ความช่วยเหลือรัฐบาลเทียว ๗๒๕ ล้านดอลลาร์ ซึ่งมากกว่าปี

ถอดเครื่องแบบทิ้งเสียทหาร

๑๙๗๒ ๔๐% ให้ความช่วยเหลือทางทหารเป็น ๒.๖ พันล้านเหรียญ เพิ่มขึ้นจากปี ๑๙๗๑ ๖% และสำหรับปี ๑๙๗๔ ทางสหรัฐเสนอความช่วยเหลือ ๑.๖ พันล้านเหรียญสำหรับเวียดนามใต้ และ ๑ พันล้านเหรียญสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการตั้งฐานทัพในประเทศไทย ให้ความช่วยเหลือเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เทียวยังอยู่ในอำนาจต่อไป ให้ความช่วยเหลือทางทหาร มีทั้งปืน รถถัง เครื่องบินรบ ลูกกระเบิด ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจนั้น เศรษฐกรคนหนึ่งคาดว่าเป็นจำนวนประมาณ ๕๐% ของงบประมาณของเวียดนามใต้

ความช่วยเหลืออีกประเภทหนึ่งซึ่งสหรัฐให้กับรัฐบาลเทียวก็คือที่ปรึกษาพลเรือน ๕๐,๐๐๐ คน ตามตัวเลขของรัฐสภาสหรัฐและจากการลง

โฆษณาหาพนักงานของบรรษัทอเมริกันต่างๆ ที่
ปรึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่จะประจำการกับกองทัพ
อากาศของเวียดนามใต้ ที่เหลือจะประจำการกับ
กองทัพบกและตำรวจเวียดนามใต้ ไม่แต่งเครื่อง
แบบทหาร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความช่วยเหลือ
๘๐% ที่สหรัฐให้นั้น ไม่ได้เกี่ยวกับการบูรณะ
เวียดนามใต้แต่อย่างใดเลย

ดัชนีชี้ให้เห็นถึงอนาคตในการฟื้นฟ้ออย่าง
ลับๆ ของสหรัฐในเวียดนามใต้ขึ้นไปก็คือ กอง
บัญชาการทหารสหรัฐในเวียดนาม ได้ย้ายมาตั้ง
อยู่ที่นครพนม โดยที่ทางสหรัฐจะสามารถส่ง
ทหารเข้าปฏิบัติการชั่วคราวในเวียดนามใต้ ฐาน
ทัพที่นครพนม ถึงแม้จะเล็กกว่าฐานทัพที่อุดร
และอุตะเกา แต่ก็พื้นฐานทัพที่เป็นหัวใจของ
การรบแบบ “อีเล็กทรอนิกส์” นอกจากนี้ฐานทัพ
ที่นครพนม ยังเป็นฐานปฏิบัติการของหน่วยรบ
พิเศษ “บลูเบอเลย์” ของกองทัพอากาศสหรัฐ
ซึ่งทำการปฏิบัติการโดยแอบส่งสายลับข้ามแดน
บ้าง ช่วยนักบินที่ถูกยิงตกบ้าง หรือทำการโจมตี
แบบกล้าตาย และการรบแบบพิเศษอื่นๆ บ้าง ดังนั้นหากสหรัฐจะช่วยเหลือเฉพาะ อุปกรณ์การรบ
ให้กับเวียดนามใต้อย่างเดียว กองบัญชาการทหาร
ของสหรัฐประจำเวียดนามคงไม่ย้ายเข้ามาตั้งที่ฐาน
ทัพนครพนมเป็นแน่

เป็นที่คาดกันว่าหน่วยงานที่จะปฏิบัติการต่อ
ไปในเวียดนามใต้ ก็คือองค์การสืบราชการลับ
ซีไอเอ องค์การนั้นนอกจากจะมีประวัติการที่เหมาะสม

สมกับรูปการปัจจุบัน ดังเช่นที่องค์การได้ปฏิบัติ
มาแล้วในลาว องค์การยังเป็นองค์การเดียวที่มี
ความสามารถในการปฏิบัติการแบบลับทั้งทางการ
ทหารและทางการเมือง

การวัดกำลังพลของ ซีไอเอ นั้นยากอยู่สัก
หน่อย เพราะบางครั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนี้
ปฏิบัติงานภายใต้ตำแหน่งในสถานทูต หรือองค์
การให้ความช่วยเหลือ AID และพนักงานส่วน
ใหญ่ก็นักจะเป็นพนักงานรับจ้างชั่วคราวของบริษัท
การบิน เช่น แอร์อเมริกา และ คอนติเนน
เตอร์แอร์ เป็นต้น

สหรัฐจะทำการรบแบบลับได้อย่างไร

การปฏิบัติการรบแบบลับของสหรัฐในเวียดนาม
จะอยู่ภายใต้การสั่งงานของกระทรวงกลาโหม
สหรัฐและ ซีไอเอ กำลังงานส่วนใหญ่ของกระทรวง
กลาโหมสหรัฐ จะมาในรูปแบบเจ้าหน้าที่สำ
นักงานแผนกทูตทหารในสถานทูตสหรัฐ ซึ่งอาจ
จะมีพนักงานประจำเป็นร้อยคนก็ได้ ในลาวนั้น
ทางสำนักงานทูตทหาร นอกจากจะมีพนักงาน
ประจำแล้วยังมีทหารจากกองทัพบกและกองทัพอ
ากาศเข้ามาปฏิบัติการ ภายใต้ โครงการ — ๔๐๔
ซึ่งเป็นโครงการปฏิบัติการลับในลาว

สำนักงานทูตทหารจะเป็นหน่วยงานกลาง
โดยประสานงานกับพลเรือนอเมริกัน ซึ่งทำงาน
ทางทหารและกึ่งทหารในเวียดนามใต้ และคอย
สั่งงานให้กับทหารอเมริกาที่เข้ามาปฏิบัติงานใน
เวียดนามชั่วคราว

องค์การ ซีไอเอ นั้นหากจะใช้ประวัติศาสตร์ เป็นดัชนีชี้แล้ว ถือว่าเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ ต่างหากออกไป งานส่วนใหญ่ของ ซีไอเอ ก็คือ การบริหารและสั่งงาน “ กองทัพลับ ” ดังเช่น การปฏิบัติงานขององค์การนี้ในลาว แต่คงจะ เพิ่มหน่วยรบพิเศษ หน่วยบินการรบพิเศษที่ ๕๓ ซึ่งมีหน่วยงานอยู่ในฐานทัพนครพนม และ ซีไอเอ อาจจะมีหน่วยบินถ่ายรูปรูปทางอากาศเป็น ของตัวเอง เพื่อปฏิบัติการในอินโดจีนต่อไป

กำลังรบ “ กองทัพลับ ”

องค์การ ซีไอเอ มีกำลังรบประกอบด้วย ชาวเขา มอนตันนาค และเวียดนามเชื้อเซมร ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน ปฏิบัติการอยู่ในเวียดนาม ใต้ การปฏิบัติการของชาวเขามอนตันนาคนั้น เป็นที่รู้ ๆ กันอยู่แล้วว่าปฏิบัติการภายใต้หน่วย รบพิเศษแถบที่ราบสูงในเวียดนาม ส่วนชาว เวียดนามเชื้อเซมรนั้นปฏิบัติงานข้ามชายแดน เวียดนาม-ลาว เวียดนาม-เซมร กองกำลัง พลเรือนที่มีชื่อย่อเป็นที่รู้จักในเวียดนามว่า “ CIDGES ” (Civilian Irregular Defense Group) กองกำลังรบพลเรือนภายใต้ ซีไอเอ มี กำลังประมาณกันว่าประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน มี ฐานปฏิบัติการเกือบทุกประเทศในผืนแผ่นดิน เอเชียอาคเนย์ ยกเว้น พม่า มาเลเซีย และ เป็นที่คาดกันว่า หลังจากการถอนทหารวันที่ ๑ เมษายนนี้ “ กองทัพลับ ” นี้อาจจะขยายขึ้น เพราะว่าการใช้กองทัพดังกล่าวสะดวกกว่าการใช้

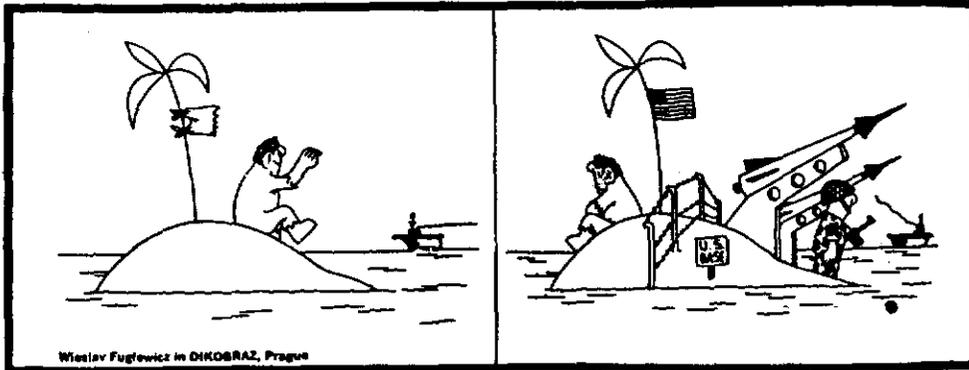
กองทัพเวียดนามใต้ และกองทัพเวียดนามใต้ ขณะนี้ขวัญไม่ตีเมื่อเทียบกับลาวแล้ว ปรากฏว่า ทาง ซีไอเอ ก็ไม่ได้ใช้กองทัพรัฐบาลลาว หากแต่ใช้กองทัพชาวเขาและทหารอาสาสมัคร ไทยในการขยายกำลังพล “ กองทัพลับ ” นี้เป็นที่เชื่อกันว่า สายการบิน แอร์อเมริกา จะเป็น สายการบินที่มีบทบาทมากในการขนย้ายกำลังพล และการปฏิบัติการอื่น ๆ

กองทัพอากาศเวียดนามใต้

กองทัพอากาศเวียดนามใต้ เป็นกองทัพ อากาศที่ใหญ่ที่สุดกองทัพหนึ่งของโลก มีเครื่องบินถึง ๒,๐๐๐ เครื่อง อย่างไรก็ตาม กองทัพนี้ถือเป็นลูกที่อเมริกาถ่อขึ้นมา และยังคงให้ความ ช่วยเหลือต่อไปทั้งทางด้าน การซ่อมแซมบำรุง เครื่องบินอะไหล่ ระเบิด เครื่องอิเล็กทรอนิกส์

เพราะเหตุนี้กระมัง บริษัทและบริษัทซึ่งมี ธุรกิจเกี่ยวข้องกับการสร้าง และบำรุงรักษาเครื่องบินในสหรัฐ จึงได้ออกโฆษณาหาพนักงาน เพื่อ รับเข้าปฏิบัติงานในเวียดนามอย่างมากมาย นับ ตั้งแต่ นักบินไปจนถึงช่างเทคนิคเครื่องคอมพิวเตอร์

ถึงแม้ว่าทางสหรัฐจะช่วยเวียดนามใต้โดย ผ่านพนักงานเทคนิคพลเรือนอเมริกันแล้วก็ตาม แต่ตามประสบการณ์ที่ผ่านมา ๆ มานี้ กองทัพ อากาศเวียดนามใต้อย่างจะต้องใช้ทหารอากาศอเมริกัน ช่วยอยู่ เช่น การเลือกเป้าหมาย การบังคับเรดาร์ ภาคพื้นดินให้สัมพันธ์กับเครื่องบินรบ เป็นต้น

ภาพนี้ไม่มีคำบรรยาย

จากประสบการณ์ในลาวปรากฏว่ากองทัพ
อากาศสหรัฐส่งทหารของตนเข้าไปปฏิบัติการในลาว
โดยให้แต่งชุดพลเรือน และมีคำสั่งว่า เมื่อถูกถาม
ให้ตอบว่าทำงานกับ AID

โรเบิร์ต แอนเดยสัน อดีตทหารสหรัฐประจำ
การอยู่ที่นครพนมระหว่างปี ๑๙๖๗-๑๙๖๘ ให้
สัมภาษณ์ว่า เขาถูกส่งไปปฏิบัติการในลาวโดย
คอยลดชนวนระเบิดที่เผด็จการลงในเขตของรัฐบาล
กองทัพอากาศสหรัฐให้เงินเขา ๑๐๐ เหรียญเพื่อ
ซื้อเครื่องบินพลเรือนพร้อมกับออกบัตรเจ้าหน้าที่
ที่องค์การ AID ให้

กองทัพปกเวียดนามใต้

กองทัพเวียดนามเกิดขึ้นมาเพราะสหรัฐสร้าง

หนังสืออ้างอิง

ขึ้นมา และถึงแม้ว่าสหรัฐจะถอดกำลังรบแบบทาง
การออกไปแล้ว สหรัฐก็จะต้องให้ความช่วย
เหลือเวียดนามใต้ ทั้งทางอาวุธยุทโธปกรณ์และ
การวางแผนยุทธศาสตร์

เป็นที่เข้าใจว่าทางด้านยุทธโปกรณ์นั้นจะ
อยู่ภายใต้การบัญชาการของ พลตรี จอห์น อี.
เมอร์รี่ ก่อนหน้านั้นเขาเป็นผู้บัญชาการกองกำลัง
ยุทธโปกรณ์ กองบัญชาการช่วยเหลือเวียดนาม
(MACV) เมอร์รี่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้า
สำนักงานทูตทหารสถานทูตสหรัฐในเวียดนาม
เมื่อเร็ว ๆ นี้ หนังสือพิมพ์ในอเมริกาได้รายงาน
ว่า ทางสหรัฐจะส่งนายทหารซึ่งสำเร็จจากโรงเรียน
นายทหารใหม่ ๆ มาช่วยกองทัพเวียดนามในด้าน
การจัดการบริหารกองทัพเวียดนามได้อีกด้วย ©

1. Knight Newspaper's Synsicates Report 17 | 11 | 72.
2. New York Times Sunday Magazin 29 | 10 | 72.
3. Washington Post 19 | 2 | 73, 9 | 2 | 73.
4. Aviation Week and Space Technology 29 | 1 | 73.
5. Newsweek 15 | 1 | 73.
6. N.Y. Times. 9 | 2 | 73.
7. Washington Star News. 26 | 1 | 73.

อเมริกามีกำลังกองทัพอยู่ตามประเทศต่างๆ ทั่วโลกเท่าใด?

สหรัฐอเมริกา มีกองทัพประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ กระจัดกระจายอยู่ตามประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งหมด ๑,๕๒๔,๐๐๐ คน (หนึ่งล้านห้าแสนสองหมื่นสี่พันคน) โดยปรากฏอยู่ตามซีกโลกต่างๆ ดังนี้

๑. ลาตินอเมริกา	๒๑,๐๐๐ คน
๒. มหาสมุทรแอตแลนติก (กองทัพเรือภาคที่ ๒ และภาคที่ ๖)	๒๕๔,๐๐๐ คน
๓. มหาสมุทรแปซิฟิก (กองทัพเรือภาคที่ ๑ และภาคที่ ๗)	๓๘๙,๐๐๐ คน
๔. เวียดนามใต้	๑๘๐,๐๐๐ คน
๕. ฟิลิปปินส์	๑๘,๐๐๐ คน
๖. ไต้หวัน	๙,๐๐๐ คน
๗. ไอกินาวา	๔๕,๐๐๐ คน
๘. ญี่ปุ่น	๓๐,๐๐๐ คน
๙. เกาหลีใต้	๔๓,๐๐๐ คน
๑๐. แผ่นดินใหญ่ภาคพื้นยุโรป	๒๘๗,๐๐๐ คน
๑๑. แคนาดา, กรีนแลนด์, ไอซ์แลนด์	๘,๐๐๐ คน
๑๒. ประเทศไทย	๕๐,๐๐๐ คน

จาก "The Sun Never Sets on America's Empire," from *Commonweal* (May 22, 1970) และ *NACLA Handbook, The U.S. Military Apparaltus USA, 1972 p. 72.*

หมายเหตุ ข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้ถือเฉพาะแก่ พ.ศ. ๒๕๑๓ เพราะหลังจากที่ประธานาธิบดีนิกสัน ประกาศ ลัทธิเมกิลัน เป็นต้นมา กองกำลังทหารสหรัฐหลายแห่งได้เปลี่ยนแปลงไป เช่น ในเวียดนามใต้ ไอกินาวา เกาหลีใต้ แผ่นดินใหญ่ภาคพื้นยุโรป กรณีประเทศไทยถึงแม้ว่ามีการถอนกำลังออกไปบ้างแต่จำนวนก็กลับเพิ่มเข้ามาอีกภายหลังการเซ็นสัญญาสงบศึกที่ปารีส ดังนั้น เชื่อกันว่าจะยังมีทหารอเมริกันปฏิบัติการกึ่งอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน

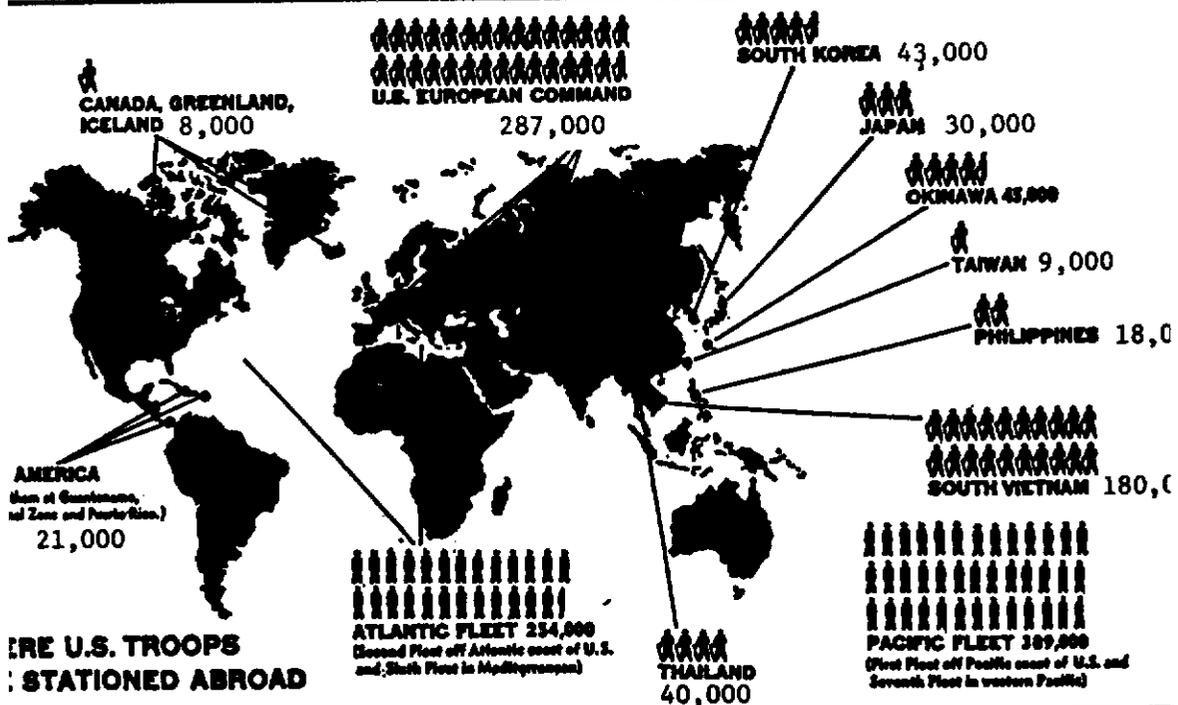
บ.ก.

อเมริกามีฐานทัพกี่แห่งในทวีปเอเชีย?

สหรัฐอเมริกา มีฐานทัพใหญ่ๆ กระจายอยู่ตามประเทศบริวารของตน เฉพาะในทวีปเอเชีย รวมทั้งหมด ๑๕๔ แห่ง (ข้อเท็จจริงมาถึงปี ๒๕๑๕ เท่านั้น) โดยปรากฏอยู่ในประเทศต่างๆ ดังนี้

ประเทศไทย	๗	แห่ง
เวียดนามใต้	๕๔	แห่ง
ฟิลิปปินส์	๖	แห่ง
ไต้หวัน	๓	แห่ง
ไมโครนีเซีย	๙	แห่ง
โอกินาวา	๑๖	แห่ง
เกาหลีใต้	๕๔	แห่ง
ญี่ปุ่น	๔๐	แห่ง

จาก *U.S. Bases in Asia* by Michael T. Klare, Copyright 1970 by *Commonweal Magazine*.

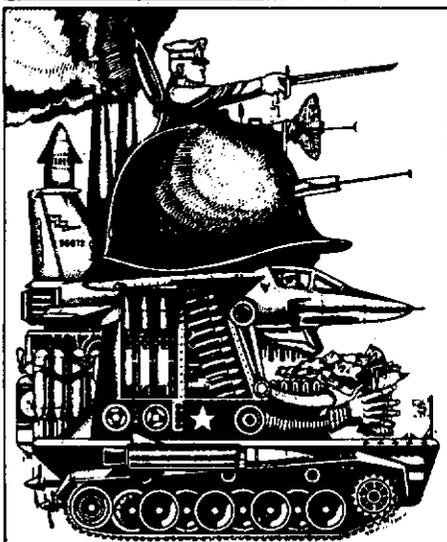

ฐานทัพอากาศอเมริกันในเมืองไทย
(ทหารสหรัฐประจำกองทัพทั้งหมดประมาณ ๕๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ คน)

แหล่ง	ที่ตั้ง	ลักษณะและการกิจ
๑. ทัพอากาศยานคอนเดือง	กรุงเทพฯ	ก) ศูนย์บัญชาการกลางไทย-สหรัฐ ข) ฐานช่วยสนับสนุน ค) ฐานส่งยุทธสัการะทางอากาศ
๒. ฐานทัพอีโรราซ	นครราชสีมา	ก) ฐานส่งหน่วยบินขับไล่ (Tactical fighter) ข) ฐานช่วยสนับสนุน
๓. ฐานทัพอาศาลี	จาศาลี	ก) หน่วยบินขับไล่ของกองทัพอากาศสหรัฐ (USAF) ๕๒๑, ๓๕๐ และกองบินที่ ๔ จากฐานทัพอาศาลี ในเวียดนามใต้ ได้ย้ายมาประจำที่นี้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๑๕
๔. ฐานทัพนครพนม	นครพนม	ก) ฐานปฏิบัติการพิเศษของ USAF ข) ฐานปฏิบัติการเรือเลคโทรนิก ค) ฐานปฏิบัติการเวลคอปเตอร์และการลำเลียง ง) ภารกิจเคยให้ความสนับสนุนการรบในลาว
๕. ฐานทัพอุดร	อุดรธานี	ก) ฐานส่งหน่วยบินขับไล่ ข) ฐานปฏิบัติการเครื่องบินขับไล่ RF-4C ซึ่งเคยมีภารกิจในลาว, เวียดนาม และส่งยุทธปัจจัยสนับสนุนการรบในลาว ค) กองบินส่งกำลังบำรุงที่ ๑๓ เพื่อสนับสนุนหน่วยต่างๆ เพิ่งย้ายมาประจำที่นี้
๖. ฐานทัพอุบล	อุบลราชธานี	ก) ฐานส่งหน่วยบินขับไล่
๗. ฐานทัพอุตะเกา	อุตะเกา	ก) ฐานวางแผนทางยุทธศาสตร์ ข) ฐานเครื่องบินทิ้งระเบิด บี. ๕๒ ซึ่งเคยปฏิบัติการในเวียดนาม
๘. ฐานทัพน้ำพอง	น้ำพอง, ขอนแก่น	ก) หน่วยบินทิ้งระเบิดขับไล่ของนาวิกโยธินสหรัฐ (USMC) ข้ายจากฐานทัพอาศาลี ในเวียดนาม ได้มาประจำที่นี้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๑๕
๙. ฐานส่งกำลังบำรุง สัตหีบ	สัตหีบ, ชลบุรี	ก) ฐานส่งกำลังบำรุงเพื่อสนับสนุนหน่วยรบพิเศษของสหรัฐประจำประเทศไทยและลาว
๑๐. ฐานทัพหน่วยรบพิเศษ ลพบุรี	ลพบุรี	ก) ศูนย์กลางบัญชาการหน่วยรบพิเศษที่ ๔๖ ข) ฐานฝึกการรบพิเศษให้กองทัพไทยเพื่อต่อต้านกองโจร
๑๑. ฐานหน่วยรบพิเศษเขื่อน น้ำพอง	เขื่อนน้ำพอง ขอนแก่น	ก) ฐานฝึกการรบพิเศษให้กองทัพไทยเพื่อต่อต้านกองโจร
๑๒. ฐานหน่วยรบพิเศษ กาญจนบุรี	กาญจนบุรี	ก) ฐานฝึกการรบพิเศษให้กองทัพไทยเพื่อต่อต้านกองโจร

จำนวนทหารและเครื่องบินที่ประจำการตามฐานทัพอเมริกันในประเทศไทย

สถานที่	กำลังทหารโดยประมาณ	ประเภทเครื่องบิน
๑. ฐานทัพอุดรฯ	๖,๕๐๐ คน	- เครื่องบินรบ F-4 (แฟนทอม) - เครื่องบินตรวจการทำแผนที่และถ่ายภาพ (RF-4)
๒. ฐานทัพนครพนม	๔,๐๐๐ คน	- เครื่องบิน OV-10 ใช้ตรวจการและควบคุมการปฏิบัติงานของเครื่องบินรบ - เฮลิคอปเตอร์ HH 53 ใช้สำหรับช่วยเหลือ
๓. ฐานทัพอุบลฯ	๕,๕๐๐ คน	- เครื่องบินรบ F-4 - เครื่องบินเรือบิน ๔ เครื่องยนต์ (AG-130)
๔. ฐานทัพโคราช	๔,๕๐๐ คน	- เครื่องบินรบ F-4 - เครื่องบินขับไล่ A-7
๕. ฐานทัพตากลิ	๑,๕๐๐ คน	- เครื่องบินรบ F-111
๖. ฐานทัพน้ำพอง	๒,๒๐๐ คน	- เครื่องบินรบ F-4 - เครื่องบินทิ้งระเบิด A-6
๗. ฐานทัพอุตะเกา	๖,๐๐๐ คน	- เครื่องบินทิ้งระเบิด B-52 - เครื่องบินเติมน้ำมัน KG-135
๘. ฐานทัพหน่วยส่งกำลังบำรุง	๒,๓๐๐ คน	- ทำหน้าที่ภาคพื้นดินอุดหนุนด้านกำลังอาวุธให้แก่ฐานทัพต่างๆ

หมายเหตุ ในกรณีนี้ประมาณกำลังทหารสหรัฐ โดยไม่รวมกับเจ้าหน้าที่ทางทหารของสหรัฐที่ประจำอยู่ในหน่วยต่างๆ เช่น แม็คไทย จัสแมค ศูนย์ฝึกการรบสงครามพิเศษ และเจ้าหน้าที่สหรัฐควบคุมสถานเฝ้าตรวจที่จังหวัดลำปาง ฯลฯ

บ.ภ.

๕๖

ไปฟิลิปปินส์อีกครั้ง

ปีกลาย ข้าพเจ้าไปมนิลา เมื่อเดือนเมษายน ต่อพฤษภาคม ตั้งได้เขียน “บทเรียนจากฟิลิปปินส์” ลงพิมพ์ปรากฏอยู่ในนิตยสาร *อนาคต ฉบับกันยายน* — ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้าพเจ้าได้สรุปความไว้ตอนหนึ่งว่า

“ในช่วงห้าหกปีที่ข้าพเจ้าได้ไปรู้จักฟิลิปปินส์มาอย่างผิวเผินนี้ รู้สึกว่าสถานการณ์เลวร้ายลงเกือบจะในทุกกรณี ถ้ามองกันอย่างเผิน ๆ ก็จะเห็นว่า มีตึกกรมมากขึ้น ถนนมากขึ้นและดีขึ้น แต่แล้วคนก็เกิดขึ้นมากเหลือเกิน ทรัพยากรหมดไปอย่างรวดเร็วมาก ในขณะที่ระบบการเมือง การศาสนา การเศรษฐกิจ การสังคม และการศึกษา เป็นไปอย่างกระปรกกระเปรี้ย ในทางวัฒนธรรมก็เกือบไม่มีอะไรเป็นของตัวเอง ข้อมเกิดแรงดันให้เกลียดชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น ชาวต่างชาตินั้นเองก็เป็นชนวนชนวนให้เกิดอาการอันรุนแรงนั้น ๆ ด้วย ฟิลิปปินส์เป็นเช่นไร เมืองไทยก็เป็นเช่นนั้น”

ส. ศิวรักษ์

สิ่งหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าไม่ได้เขียน เมื่อไปฟิลิปปินส์คราวที่แล้ว คือได้มีโอกาสพบนิสิตนักศึกษาบางคนที่มีหัวรุนแรงมีใช้น้อย พวกนี้ประณามรัฐบาลและพวกทรวราชย์ (Oligarchy) อันได้แก่นายทุนจำนวนน้อยที่หากินอยู่บนหลังของคนจำนวนมาก สองฝ่ายนี้ส่องแสงสว่างซึ่งกันและกัน ตั้งตัวเป็นคณาธิปไตย มีอิทธิพลต่างตัวหนุนหลัง โดยเฉพาะก็อเมริกัน รองลงไปก็จีนไต้หวันและญี่ปุ่น เขวาชนเหล่านี้มิได้พูดพร่ำเพื่อหรือทำการหลวม ๆ อย่างเขวาชนคนไทย หากจับประเด็นแก่นได้ มีการรวมพลังกัน อาจเดินขบวนคัดค้าน

ได้อย่างรุนแรง จนกระทบกระทั่งกับฝ่ายมีอำนาจ ถึงล้มตายเนื่อง ๆ เป็นอันของเขามันเข้าขั้นวิกฤติแล้ว เยาวชนพวกนั้นมีศูนย์บัญชาการ มีการออกติดต่อกับชาวชนบท จนทำการเป็นหนึ่งเดียวกันกับการสื่อสารต่างๆ ด้วย ข้าพเจ้าออกจะนับถือคนพวกนี้ที่เขาเอาจริงเอาจังแต่ก็ได้ แสดงความห่วงใยไปให้เขาทราบว่า การต่อสู้กับรัฐบาลเช่นนี้จะมีทางเอาชนะได้หรือไม่ หากทางต่อรองกันซึ่ง ๆ หน้า จะมีดีกว่าคิดประทัดประหารกันละหรือ เขาบอกว่าเขาได้พยายามใช้วิธีไม่นวมมาแล้ว ใช้วิธีสุภาพบุรุษมาแล้ว แต่แล้วฝ่ายรัฐบาลและนายทุน ทั้งบิดเบือนข้อเท็จจริง (โดยอาศัยสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือ) และมีได้ทำการตามสัญญาแม้แต่น้อย พวกนี้คิดเอาเปรียบราษฎรแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น จะชนะพวกนี้ได้หรือไม่ก็ต้องต่อสู้เท่าที่สติปัญญาและความสามารถจะอำนวย ถึงตายก็ต้องยอม ข้าพเจ้าได้แสดงความห่วงใยต่อไป ว่าการต่อสู้ผู้คน เพื่อต่อสู้กับรัฐนั้น มักเป็นเหตุให้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของประเทศหรือลัทธิฝ่ายตรงกันข้าม ในกรณีของฟิลิปปินส์ ย่อมได้แก่สาธารณ ประชาชนจีนและลัทธิคอมมิวนิสต์ ดังเอกสารบางชิ้นที่เยาวชนพวกนี้ตีพิมพ์เผยแพร่ ก็ปรากฏชัดอยู่แล้ว ว่าประเทศนั้นลัทธินี้ได้เอื้อมมือเข้ามาโอบอุ้มเยาวชนพวกนี้ อยู่กลาย ๆ เขาตอบว่า ในเมื่อไม่มีทางเลือก ก็ต้องยินยอมพร้อมใจที่จะคบกับฝ่ายที่ยินดีคบด้วย เพราะอย่างน้อยพวกนี้ก็ทำเพื่อประชาชน และ

มุ่งความยุติธรรมในสังคม ข้าพเจ้าตีความต่อไปว่า จะไว้ใจพวกคอมมิวนิสต์นี้ได้ละหรือ ต่อไปเขาอาจเป็นคนดีได้ ดังพวกเยซูคริสต์เป็นคนที่ดีไว้ใจได้ในระยะต่อมา แต่ในระยะแรก ๆ เขาออกจะมีเล่ห์เพทุบายเพื่อผลได้ทางลัทธิของเขาเท่านั้น ถ้าร่วมกับเขา โดยไม่สมานานลัทธิของเขา ก็มีแต่จะแพ้ยั่วตัวล้มหัวกับเขาเขาก็ไม่จมท้ายด้วย ถ้าชนะเขาจะซุบมือเปิบ ชื่อนี้เยาวชนบอกว่าต้องคอยดูกันต่อไป เพราะในกลุ่มนี้ บางคนก็พร้อมที่จะสมานานลัทธิดังกล่าว หรือเป็นสมาชิกพรรคอยู่แล้วด้วยซ้ำไป บางคนที่เป็นแต่สังคมนิยม ก็จะคอยดูท่าทีในเวลาต่อไป ข้อสำคัญ ตอนนี้ต้องรวมกำลังกันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลเสียก่อน

ข้าพเจ้าแสดงทัศนะต่อไปว่า ถ้าพวกเขา รวมตัวกันไม่คิด รัฐบาลก็คงปล่อยให้เดินชบวน อาจจับบ้าง อาจรังแกบ้าง อาจใช้คนมาขู่แยก ให้แตกกันบ้าง แต่ถ้าทำเป็นขบวนการขึ้นมาเมื่อไร เขาคงยอมไม่ได้ เขาคงเข้ามาทำลายเสียโดยทันที ชื่อนี้ เยาวชนชาวฟิลิปปินส์เดี่ยวว่าระบบของเขาเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่ระบบเผด็จการทหารอย่างเมืองไทย เขาไม่เชื่อว่ารัฐบาลจะย้ายเขาได้ เพราะเขามีกฎหมายเป็นใหญ่ มีรัฐสภา และเสรีภาพทางสื่อมวลชน ตลอดจนการประชุมกันได้อย่างเต็มที่ ข้าพเจ้าได้ชี้แจงให้เขาฟังว่า ปากีสถานก็เคยเป็นประเทศประชาธิปไตยมาไม่แพ้อินเดีย แม้อินเดียและมาเลเซียเองก็อาจอยู่ในอำนาจการปกครองของทหารเมื่อไรก็ได้ ยิ่ง

สิงคโปร์ด้วยแล้วแม้จะได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตย แต่แท้ที่จริงแล้ว คือรัฐเผด็จการที่เข้มงวดกวดขัน ทางด้านชีวิตแห่งเสรีภาพให้แคบลง ยิ่งกว่า ประเทศไทยเสียอีก

เป็นอันว่าการสนทนาของเราในวันนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งช่องว่างระหว่างวัย ช่องว่างระหว่างประเทศในภูมิภาค และช่องว่างระหว่างลัทธิการเมือง ฯลฯ ดังข้าพเจ้าได้นำเอาข้อคิดนั้นมาสรุปรวมไว้ในบทนำของ *อนาคต* ฉบับที่เอ่ยถึงนั้นด้วยแล้ว โดยเรียกร้องให้เข้าใจถึง “ระบบคุณค่าและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม” เมื่อกลับมาเมืองไทย ข้าพเจ้ามีกิจต้องไปแสดงปาฐกถาให้เยาวชนของเราฟัง ก็ได้แต่ตั้งความหวังไว้ว่าพวกเขาจะไม่เลือกทางอันทารุณสำหรับตัวเราเองดังชาวฟิลิปปินส์ พร้อมกันนั้นก็ได้แต่ภาวนา ว่าผู้ปกครองประเทศคงจะไม่โง่เขลาพอที่จะปล่อยให้บ้านเมืองของเราเลวร้ายลงไป จนคนรุ่นหลังไม่มีทางเลือกอื่น ๆ ดังเยาวชนที่ฟิลิปปินส์เขาจะต้องเผชิญ

ที่ว่ามานั้นทั้งหมดเป็นเรื่องของอดีต แต่แนวโน้มของเราในปัจจุบัน จะดีขึ้นก็หาไม่ เป็นอันว่าอนาคตก็ยังมีคมนอยู่ แต่ที่ร้ายก็คือเยาวชนชาวฟิลิปปินส์แกเผด็จการซึ่งร้ายแรงเกินกว่าคาด เพราะประธานาธิบดีมากอสกล้าทำในสิ่งซึ่งใครๆ มิได้คิดว่าแกจะกล้าทำ หรืออย่างน้อยก็คงไม่กล้าทำอย่างรวดเร็วถึงเพียงนั้น จริงอยู่ คนที่คิดเป็น ไม่มีใครโง่โง่โง่โง่ แต่ไม่เชื่อกันว่าแก

จะเลวร้ายถึงเพียงนั้น เป็นอันว่าการปฏิวัติรัฐประหารแบบไทยนั้น ทั้งฟิลิปปินส์และเกาหลีใต้ ได้อย่างไปใช้เป็นบรรทัดฐาน ในระยะเวลาไล่ๆ กัน

ถ้าคิดดูให้รอบคอบแล้ว ก็จะไม่เห็นเป็นของแปลก โดยขอให้ดูไปที่ที่หาของอเมริกันในชั้นที่จะถอนกำลังออกจากภูมิภาคนี้ ตามวิถีทางที่ประธานาธิบดีนิกสันได้แถลงไว้แล้วเป็นแง่หนึ่ง โดยที่ *Nixon Doctrine* จะแปลว่าอะไรก็ตามที่ แต่การตีความโดยนัยหนึ่ง คือ คนที่มีอำนาจและมีผลประโยชน์อยู่แล้วจะพึงพลังทางทหารและเศรษฐกิจ จากสหรัฐตั้งแต่ก่อนอีกไม่ได้ แต่การที่คนพวกนี้จะกุมพลังอยู่ได้ดั้งเดิม ก็ย่อมต้องร่วมหัวจมท้ายกับวงการธุรกิจของสหรัฐอยู่นั่นเอง ยิ่งตอนหลังนี้ได้ขยายไปเป็นบริษัทนานาชาติ (*Multi-national Firms*) เข้าด้วยแล้ว เมื่อมาสองเสพสังวาสกับผู้มีอำนาจในชาติหนึ่งชาติใด บริษัทและนักการเมืองพวกนี้ยังร่วมหัวกันเอาเร็ดเอาเปรียบประชาราษฎรไต่ถ่างยิ่งขึ้น ฉะนั้นบรรดานักการเมืองย่อมต้องการหวงแหนอำนาจไว้ในมือของตัวและพวกของตัวเท่านั้น และวิธีใดจะดีไปกว่าการกวาดล้างฝ่ายตรงกันข้าม การยุบสภา และการดูถูกราษฎรเล่า จะอ้างศัตรูภายนอกภายในอย่างไรก็ได้

ที่ว่าฟิลิปปินส์ได้แบบไปจากไทยนั้น ข้าพเจ้ามิได้พูดพล่อยๆ เมื่อข้าพเจ้าไปประชุมที่สิงคโปร์เมื่อปลายมีนาคม (พฤศจิกายน) มีคนมากระซิบบ

บอกที่เดียวว่ามากอสส่งผู้บัญชาการทหารบกมา
ประจำอยู่ ณ สถานเอกอัครราชทูตในกรุงเทพฯ ฯ
บุคคลผู้นี้เรียนรู้วิธีทำรัฐประหารจากใครในฝ่าย
คณะปฏิวัติบ้าง ข้าพเจ้าได้ซื้อไว้แทบทั้งสิ้น ได้
ยืมแล้วต้องร้องอ้อ ว่า.เดียวกันไม่แต่เบียร์ไทย
เท่านั้นที่มีส่วนช่วยโลกทางด้านเมรัย แม้การ
ปฏิวัติรัฐประหารแบบไทย ๆ ก็มีส่วนช่วยให้
ประเทศชาติในภูมิภาคได้อย่างไปใช้ นับว่าเป็น
คุณอันมหาศาล

ที่ว่ามานั้น มิได้พูดเล่นเล่น เพราะข้าพเจ้า
ย้อนกลับไปมนิลาเมื่อต้นเดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๑๖
นี้เอง ได้ไปตามพวกปัญญาชน นักหนังสือพิมพ์
และครูบาอาจารย์ดู ต่างพูดเป็นเสียงเดียวกัน
ว่าจะเกลียดมากอสเสียทีเดียวนั้นไม่ได้ เพราะ
ไม่ได้ทำอะไรรุนแรงมาก วิธีจับคนก็ออกจะ
ละมุนละม่อม เช่นนักหนังสือพิมพ์นั้น ระลอก
แรกจับไปมาก แล้วก็หยอชปล่อยออกมา เว้น
แต่ที่หัวรุนแรงเท่านั้นที่ขังไว้นานหน่อย หนังสือ
พิมพ์เวลานี้ก็ยังมือออกอยู่ หากเป็นฝ่ายโฆษณา
ชวนเชื่อให้รัฐบาลเสียทั้งสิ้น นอกจากนั้นก็มีการ
ปล่อยข่าวว่าจะมีการจับระลอกสอง ลือกันว่าคน
โน้นจะถูกจับ คนนี้จะถูกจับ ถ้ากลัวหรือแหก ก็
เงียบไป ถ้าแสดงอาการขัดขืน ก็จับไป ถ้ายอมทำ
ทัณฑ์บน ก็ปล่อยออกมา ครูบาอาจารย์ แม้จน
อดีตนักการเมือง ก็ดูเหมือนคนไทยไปมาก ชนิด
พูดจาหวานผ่าซากดังที่ข้าพเจ้าเคยรู้จักมาแต่
ก่อนๆ เงียบหายกันไปหมด แล้วจะว่านี่ไม่ใช่วิธีที่

เรียนไปจากไทยกระไรได้ นอกจากนี้ยังมีการแต่ง
ตั้งบุคคลคณะที่ปรึกษา เพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัย
บางคนก็ข้าพเจ้ารู้จักเป็นอย่างดี กลายเป็นคน
เขียนสุนทรพจน์ให้ฝ่ายรัฐบาลปฏิวัติของมากอส
ไปเสียแล้ว นี่ก็ไม่ต่างไปจากเพื่อนไทยบางคน
ของข้าพเจ้า ก็ถ้าลึก ๆ ยังไม่เคารพศักดิ์ศรีของ
เพื่อนมนุษย์เสียแล้ว คนเรานั้นก็ชนะไหนเข้า
ด้วยช่วยกระพือด้วยกันทั้งนั้น จะว่าเราว่าเรา
อย่างไรได้

นอกไปจากนี้แล้ว สดัมในกรุงมนิลา ก็หาย
ไปมาก เพราะได้ไปอยู่นอกเมือง ตั้งแม่ค้าหาบ
เร่ถูกไล่ที่ในกรุงเทพฯ นี้เอง กลางคืนไปไหนมา
ไหนไม่ต้องพกปืน เพราะห้ามออกจากบ้านตั้งแต่
สองยามล่วงไปแล้ว ว่าการจับปล้น และการทำ
ซ้ำเราเบาบางลง เพราะหนังสือพิมพ์ ไม่มีโอกาส
ได้ลงข่าว (เมื่อวันข้าพเจ้าไปถึง หลานรอง
ประธานาธิบดีถูกจับตัวเรียกค่าไถ่ล้านเปโซ
ประมาณห้าล้านบาท และต้องจ่ายด้วย แต่ไม่มี
ข่าวเลย) ก็มีการตักแต่ง ทาสีขอบถนน ปลุกต้น
ไม้ รดน้ำต้นไม้ เก็บขยะ กับจะปลุกเรื้อนให้คน
จนอยู่และจะดูแลทางปัญหานิวศวิทยาด้วย ซึ่ง
ถ้าไม่ปฏิวัติแล้ว งานพวกนี้ทำไม่ได้กระนั้นหรือ
หรือเมื่อตัดสิทธิ์ทางการเมืองเสียแล้ว จึงหันมา
สนใจปัญหาทางสภาพแวดล้อม เสียตายที่ข้าพเจ้า
ไปมนิลาไม่นานพอ หากไม่จะแนะนำให้เขาตั้งสมาคม
อนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม แล้วคงหา
ลิ่วล้อเข้าไปช่วยงานในทำเนียบ *มาลากัมภูง*

ได้มาก

เมื่อเขียนบทความลง *อนาคต* เรื่องบทเรียนจากฟิลิปปินส์ ข้าพเจ้ากล่าวถึงความเลวของประเทศนั้น ว่าขึ้นอยู่กับสามปัจจัยคือ (๑) ชาวต่างชาติผู้เป็นนายเดิม (๒) เศรษฐกิจที่เป็นชาวพื้นเมือง (๓) การฉ้อฉลของข้าราชการและนักการเมือง การปฏิบัติของมากอสไม่มีท่าว่าจะแก้ประเด็นทั้งสามได้เพราะการกระทำของเขาเป็นการฉ้อฉลอย่างร้ายกาจ เพราะเป็นการโกงด้วยวิธีแย่งอำนาจมาจากประชาชน เพื่อเขาจะได้อยู่ในตำแหน่งได้นานแสนนาน โดยอาจสืบสันตติวงศ์ลงไปทางเมียหรือลูกก็ได้ เควะหีดี ถ้ามีแม่ยายพ่อตาช่วยย่อมทำได้ มากอสก็ตั้งเข้าไปร่วมวงศ์ใหญ่ด้วยแน่ ๆ และที่รู้กันทั่วก็คือนางมากอสนั้นเลวร้ายกว่าผัวยิ่งนักนี่ก็ออกจะคล้ายๆ ไทยอีกนั่นเอง เมื่อยอดเนาแล้ว จะไปบ่าวร้องให้ไปทำได้อย่างไร จะแก้การฉ้อฉลได้ละหรือร้องประธานาธิบดีเองก็เป็นเศรษฐีชาวพื้นเมืองสองคนนี้อาจรวมกำลังกันกวาดเศรษฐกิจที่กตชื้อราษฎรได้บ้าง แต่แล้วพวกเขาเองก็จะเข้ามาดขี่ข่มเหงราษฎรต่อไป ยิ่งเสรีภาพไม่มีอำนาจอยู่ในมือคนกลุ่มน้อย ยิ่งอันตรายมากขึ้นจริงอยู่ได้มีการกำจัดการกัฬส่วนตัวของพวกนายทุนลงไป แต่กัฬส่วนตัวของประธานาธิบดีและพลพรรคของเขานั้นเล่า เป็นอย่างไรบ้างจริงอยู่ มีการเอ่ยถึงการปฏิรูปที่ดิน แต่คนที่ใจไม่สะอาด ไม่มีระบบที่คอยตรวจสอบการงานกัน

อย่างแท้จริง ขาดความเป็นผู้นำที่จริงจัง จะทำไปได้ละหรือ ช้อน้ออยากขอให้ชวนมาคุยที่เมืองเรากันด้วย นอกไปจากนี้แล้ว การปฏิวัติอย่างของไทย ฟิลิปปินส์ และเกาหลีนั้น จะไม่ได้รับความเห็นชอบจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนายเหนือหัวอยู่กลาย ๆ นั้น อย่าได้พึงหวัง ถ้าเขายอมให้ทำเช่นนั้น เขาหวังผลอะไร ก็พอจะเข้าใจได้ไม่ยากนัก

ก่อนจบ ขอบอกได้แต่ว่า เยาวชนที่ข้าพเจ้าได้พบเมื่อปีกลาย ถ้าไม่อยู่ในคุก ก็ออกป่าไปกันหมดแล้ว โดยที่ใครถูกฆ่าตายไปบ้าง ไม่อาจทราบชื่อได้ ส่วนคนชั้นผู้ใหญ่ นั้น ถึงจะถูกจองจำ ปนกับอาชญากร โดยแยกย้ายจากนักการเมืองด้วยกัน ก็ยังไม่ถึงกับล้มตายกันง่าย ๆ อย่างเยาวชน ที่เบากว่านั้นก็โดนวิเศษคุมตัว (House arrest) ใช้วิธีตักฟุ้งโทรศัพท์ เปิดของจดหมาย ออกอ่าน ๆ ล ๆ บางอย่างยังรุนแรงอยู่ ถ้าเทียบกับไทยสมัยนี้ แต่เทียบกับสมัย ๒๔๗๕ และสมัยหลวงอดุลย์ฯ เผ่า สฤชดี ก็ต้องนับว่าทำได้เบากว่ามาก เป็นอันว่าไทยเราผ่านประสบการณ์เช่นนั้นมากกว่า ๔๐ ปี ฟิลิปปินส์เพิ่งจะเรียน แต่ก็นับว่าเรียนได้เร็ว ฟิลิปปินส์เรียนวิธีประชาธิปไตยจากสหรัฐก็เรียนได้อย่างเร็วและอย่างเลว แต่เมื่อมาเรียนไปจากไทย ก็จะได้ไปโนทำงานองเดียวกันนี้อีกนั่นเอง จึงขอให้คอยคุดว่า นายกรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดีคนต่อไป จะเป็นจอมพลหรือไม่ ๆ

๑ พฤษภาคม : วันกรรมกร
ความสำคัญทางการเมืองของกรรมกรไทย
อุดม ศรีนามไทย

นับตั้งแต่รัฐบาลของกลุ่มการเมือง จอมพล ถนอม กิตติขจร ได้ออกกฎหมายแรงงานใหม่คือ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับ ๑๐๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแรงงานอีก ๑๖ ฉบับในปีเดียวกันนั้น บรรดา กรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานไทย ได้เพิ่มการเคลื่อนไหวดำเนินการต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น รวมกัน

เป็นสมาคมลูกจ้าง (สมัยก่อนเรียกว่าสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์กรรมกร) ถึง ๑๔ สมาคมแล้ว เคลื่อนไหวต่อสู้เรียกร้องสิทธิผลประโยชน์ที่ควรได้รับต่อนายจ้างนายทุนและกรมแรงงานจำนวนมากครั้งกว่าทุก ๆ ปีที่ผ่านมา รวมทั้งเคลื่อนไหวให้การศึกษาด้านแรงงานซึ่งกันและกันในรูปการอบรม สัมมนา ฯลฯ

การเคลื่อนไหวของกรรมกรผู้ใช้แรงงานดังกล่าวข้างต้นนี้ นอกจากจะเป็นการผุ้กำลังให้กลุ่มตนเองเข้มแข็งแล้ว ยังเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตกรรมกรผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นชนชั้นที่ถูกต้อง ชนชั้นที่ยากแค้นแสนเข็ญมากที่สุด ได้ตื่นตัวมีความคิด มีความสำนึกในการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ เพื่อสิทธิอันชอบธรรมของตนเอง เมื่อใดที่กรรมกรผู้ใช้แรงงาน มีการเคลื่อนไหวตื่นตัว และมีความสำนึกในการต่อสู้ เมื่อนั้นกรรมกรจะเป็นชนชั้นนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในบ้านเมือง เป็นแรงปฏิวัติที่แท้จริงในการสร้างชาติ สร้างประชาธิปไตย และความเจริญรุ่งเรือง การเคลื่อนไหวของกรรมกรในรอบปีที่ผ่านมา ทำให้มั่นใจได้ว่า กรรมกรหรือชนชั้นคนงานจะสามารถรับภาระประวัติศาสตร์ดังกล่าวมาแล้วได้แน่นอน ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

อย่างไรก็ตาม กรรมกรจะรับภารกิจยิ่งใหญ่ได้ กรรมกรจะต้องต่อสู้ จะต้องเคลื่อนไหวต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง อย่าภาคภูมิใจในชัยชนะแต่ละขั้นต่าง ๆ จนไม่อยากทำอะไรต่อไป และที่สำคัญที่สุด จะต้องค้นคิดแนวทางการต่อสู้ที่ถูกต้อง ที่ได้ผลในทุกชั้นทุกระดับ เท่าที่ผ่านมา กรรมกรไทยเคลื่อนไหวต่อสู้ทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ คือ รวมกันสามัคคีต่อสู้เรียกร้องสิทธิ เรียกร้องผลประโยชน์ที่ตนควรมีได้รับ เช่น ต่อสู้เพื่อให้ได้ค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ต่อสู้เพื่อให้นายทุนเจ้าของโรงงานหรือบริษัทจัดเพิ่มสวัสดิการให้เพียงพอ

ต่อสู้เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง ฯลฯ การต่อสู้เพื่อสิ่งเหล่านี้เป็นการต่อสู้ทางเศรษฐกิจ แม้ว่าเป็นการต่อสู้ที่จำเป็น แต่ก็ไม่ทำให้แก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง แก้ได้ชั่วคราว การต่อสู้เพื่อให้เพิ่มค่าแรงงานแม้จะได้รับชัยชนะ แต่ค่าแรงงานก็ยังมีค่าต่ำลง เพราะค่าครองชีพสูงขึ้น ดังนั้นกรรมกรจะต้องต่อสู้เพื่อแก้ปัญหาระยะยาวให้ได้ ต่อสู้เพื่อไม่ให้ตนต้องตกอยู่ภายใต้อาณานิคม นายจ้างนายทุนตลอดเวลา ต่อสู้เพื่อให้พ้นจากการชู้ตริต เอารัดเอาเปรียบที่นายทุนทำกับตน การต่อสู้เพื่อสิ่งนี้ ใช้แนวทางการต่อสู้ทางเศรษฐกิจอย่างเดียวไม่ได้ ต้องทำให้เป็นการต่อสู้ทางการเมืองด้วย กล่าวคือ กรรมกรจะต้องยอมรับและดำเนินการที่ทำให้กรรมกรชนชั้นคนงานมีสิทธิในการบริหารโรงงาน สถานการผลิต การประกอบการต่าง ๆ ทำให้กรรมกรมีสิทธิในการกำหนดนโยบาย กฎหมายของประเทศในด้านแรงงาน นโยบายต่อกรรมกร นโยบายเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ เมื่อกรรมกรมีสิทธิในการเมือง มีสิทธิในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (ไม่เฉพาะด้านแรงงานเท่านั้น ยังขยายไปถึงด้านอื่น ๆ ด้วย) กรรมกรสามารถกำหนดกฎเกณฑ์เหล่านี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองได้ รักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ได้ และสามารถกำหนดเศรษฐกิจเพื่อไม่ให้ต้องขายแรงงานให้นายทุนชู้ตริตแรงงานตลอดไป ดังนั้น การต่อสู้ทางการเมืองของกรรมกรจึงเป็นการต่อสู้

ที่จำเป็น เป็นการต่อสู้ที่ถูกต้องชอบธรรม

ในการต่อสู้ทางการเมือง กรรมการหรือผู้ใช้แรงงานจะต้องรวมเป็นพวกเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน เช่น ในรูปสมาคมลูกจ้าง (ตามกฎหมายแรงงานใหม่) สหพันธ์กรรมกร หรือสหภาพแรงงาน การรวมกันเช่นนี้จะทำให้มีกำลังมีความเข้มแข็ง และทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ไม่ใช่แยกกันเป็น กรรมกรโรงงานนั้น กรรมกรโรงงานนั้น กรรมกรจังหวัดนี้ กรรมกรจังหวัดโน้น (กฎหมายแรงงานใหม่ของไทยไม่ต้องการให้รวมกันแบบที่กล่าวมาข้างต้น โดยกำหนดให้กรรมกรในกิจการเดียวกันและในจังหวัดเดียวกันเท่านั้น ที่มีสิทธิจัดตั้งสมาคมลูกจ้างได้ ข้อกำหนดนี้ กรรมกรต้องล้มเลิกให้ได้) เมื่อกรรมกรรวมกันเป็นชนชั้นเดียวกันได้แล้ว ก็ดำเนินการต่อสู้ทางการเมือง และยกฐานะกลุ่มให้เป็นกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง หรือเป็นพรรคการเมืองในที่สุด การที่จะทำเช่นนี้ได้ นอกจากจะขึ้นกับเงื่อนไขทางวัตถุ เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจแล้ว ยังขึ้นกับเงื่อนไขทางจิตใจ นั่นคือ ความคิด ความสำนึกทางการเมือง ซึ่งกรรมกรจะต้องมีให้ได้ จากการศึกษาและสังเกตเห็นว่า ในปัจจุบันกรรมกรไทยส่วนใหญ่ไม่มีความสำนึกทางการเมืองที่จะทำให้เกิดการดำเนินการต่อสู้ทางการเมืองได้ผล กรรมกรส่วนใหญ่มีความคิดทางการเมืองเหมือนคนไทยทั่วไป คือ การเมืองเป็นเรื่องของรัฐบาลหรือราชการ หรือของ

ผู้หลักผู้ใหญ่ เราไม่ควรไปยุ่งไปเกี่ยวข้อง ความเป็นไปต่าง ๆ ทางการเมืองแล้วแต่หลวงจะบันดาล และเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องอันตรายเป็นเรื่องไม่ดีไม่งามต้องหลีกเลี่ยง การปลุกฝั่งอบรม การบรรยาย หรือแสดงทัศนคติ ๆ ไม่ว่าจะจากรัฐบาลหรือกรมแรงงาน จากนักวิชาการของราชการ จะย้าให้กรรมกรไทยคิดอยู่เสมอว่าการเมืองไม่ดี กรรมกรโดยเฉพาะในสมาคมลูกจ้างจะต้องหลีกเลี่ยงการเมือง อย่าให้นักการเมืองมายุ่งเกี่ยวหรืออย่าไปยุ่งกับการเมือง เพราะจะทำให้กรรมกรถูกใช้เป็นเครื่องมือ ทำให้สมาคมกรรมกรล้มเลิกไป เหมือนสมัยรัฐบาลปฏิวัติของกลุ่มการเมือง สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (ปี ๒๕๐๑ จอมพลสฤษดิ์ ฯ ได้ยุบสมาคมลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานซึ่งมีถึง ๑๕๔ สมาคมเสีย โดยอ้างว่า (มีการเมืองเข้าไปแทรกแซง) ความคิดนี้ผู้นำกรรมกรไทยเชื่อกันมาก ซึ่งนับว่าเป็นอันตราย เพราะถ้ามองให้ลึกซึ้งแล้ว ความคิดดังกล่าวมาเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายนายทุนและรัฐบาลเองที่จะได้กดขี่กรรมกรตลอดไป ไม่ให้กรรมกรโง่หัวขึ้นได้ และเป็นความคิดที่ขัดต่อความจริง ขัดต่อสัจจะทางสังคม ที่ว่าสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีชนชั้น มีการต่อสู้ระหว่างชนชั้นนายทุนและกรรมกรหรือกรรมาชีพ การต่อสู้ทางชนชั้นคือการต่อสู้ทางการเมือง ดังนั้นคนในสังคมต้องเกี่ยวข้องการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกอย่างหนึ่งกลุ่มนายจ้างนายทุนเมื่อจะ

ทำอะไรก็มักวิ่งเข้าหาการเมือง หรือฝ่ายการเมือง วิ่งเข้าหาพ่อค่านายทุน หรือนายทุนกับกลุ่มการเมืองร่วมมือกันและกัน ความจริงอันนี้ทำให้เราเห็นว่านายจ้างมีอำนาจมีอิทธิพลต่อการเมือง ย่อมเป็นฝ่ายเหนือกรรมกรชนชั้นกรรมมาชีพ การที่ให้กรรมกรไม่ยุ่งเกี่ยวการเมือง ก็คือการทำให้กรรมกรอยู่นอกอำนาจการเมือง นอกอำนาจรัฐนั่นเอง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นายทุนอย่างมาก ใน การที่จะมีส่วนผูกขาดอำนาจการเมือง อำนาจรัฐ แต่ผู้เดียว และใช้อำนาจรัฐกดขี่ขูดรีดชนชั้นกรรมมาชีพต่อไป

นอกจากนี้ กรรมกรยังมีความคิดความสำนึก ที่เห็นการเมืองเป็นการเมืองแบบประชาธิปไตย และเห็นการเมืองแบบนี้ คือ การหาเสียงหา คะแนนให้ผู้สมัครผู้แทน ได้รับเลือกตั้งเท่านั้น ความคิดนี้ทำให้กรรมกรไม่อยากจะยุ่งการเมือง เพราะเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือแก่ กรรมกร มีแต่ให้ประโยชน์แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้นำกรรมกรไทยกลัวว่า ถ้ามีการเลือกตั้งแล้วจะทำให้กลุ่มกรรมกร สมาคมลูกจ้าง ต้องวุ่นวายแน่ เพราะจะมีผู้สมัครผู้แทน นักการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านเข้ามาหา เสียงกับกรรมกร เข้ามาซื้อคะแนน มาเกี้ยวผู้นำ กรรมกรอันจะทำให้กรรมกรไปยุ่งกับการเมืองแน่นอน ผลจะทำให้สมาคมลูกจ้าง (กรรมกร) บั่นบ่วนหรือไม่มั่นคง ความคิดนี้ กรรมกรไทย ได้รับมาจากกรมแรงงาน นักวิชาการฝ่ายราชการ

ย้าให้เห็นว่า นักการเมืองไม่ดี การเมืองไม่ดี (นอกจากฝ่ายรัฐบาล) แต่เมื่อพูดถึงการบริหาร สมาคมลูกจ้าง (กรรมกร) หรือพูดถึงการใช้สิทธิ ของผู้ใช้แรงงานกลับพูดให้ความคิดว่า กรรมกร ต้องใช้วิธีประชาธิปไตย การเรียกร้องสิทธิก็ต้องใช้ วิธีการประชาธิปไตย ทำให้กรรมกรสับสนมาก และเป็นกมลวง เพราะในขณะที่ให้กรรมกรใช้ วิธีประชาธิปไตย ฝ่ายรัฐบาลราชการไม่ใช้ประชาธิปไตยเลย ทั้งนี้ผลก็คือทำให้กรรมกรอ่อนแอ แดกแยก วุ่นวาย เพราะประชาธิปไตยทำให้ กรรมกรแตกแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย ตกลงอะไรกัน ไม่ได้ และฝ่ายรัฐบาล นายทุน เข้าไปยแหย่ได้ ง่าย ในที่สูตรรวมกันไม่ได้ ยอมแพ้กัฝ่ายนาย ทุน รัฐบาลที่เข้มแข็ง ความคิดความสำนึกทาง การเมืองของกรรมกรผู้ใช้แรงงานไทยทั้งนี้ เป็น ความคิดที่ผิด และไม่เพียงพอต่อการต่อสู้ของ กรรมกร อีกอย่างหนึ่ง คือความคิดที่จะต้องการ ประนีประนอมกับนายทุน นายทุนเป็นผู้กำหนด ทุกอย่าง เห็นนายทุนมีอำนาจเหนือตนมากไป หรือเห็นนายทุนเป็นผู้มีบุญคุณแก่ตน ดังนั้นการ จะทำอะไรต้องเอาใจนายจ้างนายทุน ความคิด ประนีประนอมนี้ทำให้กรรมกรไม่อาจดำเนินการ ต่อสู้ทางเศรษฐกิจหรือทางการเมืองในขั้นรุนแรง ด้วยกลัวจะแพ้ กลัวจะเป็นภัยแก่ตนเอง

เท่าที่กล่าวมาเป็นความคิด ความสำนึกทาง การเมืองที่ไม่ทำให้การเคลื่อนไหวต่อสู้ของกรรมกร ไทยเป็นไปในทางการต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งจำเป็น

ในการต่อสู้กับนายจ้างนายทุน เมื่อความคิดความ
สำนึกไม่ถูกต้องกรมกรจะต้องแก้หรือทำลายความ
คิดเหล่านี้เสีย และเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีอุดมการ
เหมือนกรมกรหรือผู้ที่เห็นอกเห็นใจกรมกร ที่
จะให้ความคิดทางการเมืองแก่กรมกร จาก
ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของกรมกรหรือชนชั้นคน
งานเราพบสัจจะอย่างหนึ่งว่า กรมกรโดยตัวของ
ตัวเองจะมีแต่ความสำนึกทางเศรษฐกิจทั้งนี้เพราะ
ความยากจน ความทุกข์ขมขื่น ที่ถูกกดขี่ขูดรีด
เอารัดเอาเปรียบ แต่มักไม่ค่อยมีความคิดทาง
การเมือง เพราะความคิดและความสำนึกทางการเมือง
ถ้าจะเกิดขึ้นในตัวกรมกร จะต้องเป็นผล
มาจากภายนอกตัวกรมกร หรือเกิดมาจากนอก
ตัว นั่นคือ ต้องมาจากการศึกษาอบรม มาจาก
การมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับนายจ้าง
ระหว่างกรมกรกับรัฐ หรือเห็นความเป็นไปเอง
จากสังคม ฯลฯ นับเป็นโชคร้ายของกรมกรที่
นอกจากจะไม่ได้รับการศึกษาอบรมเท่าที่ควรแล้ว
(เพราะยากจน) ยังได้รับความคิดเห็นที่
ผิดๆ จากฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายราชการ (กรมแรง
งาน) หรือนักวิชาการของฝ่ายนายทุนตั้งที่กล่าว
มาแล้ว ความคิดความสำนึกทางการเมืองที่ถูก

ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตของกรมกร
ก็คือ ความสำนึกในการกดขี่ทางการเมืองที่ฝ่าย
รัฐบาลและนายทุนกระทำต่อกรมกร และเห็น
การกดขี่ทุก ๆ แบบในสังคมที่มีผลต่อชนชั้นต่างๆ
กรมกรต้องมีความสำนึกในฐานะของตนเองใน
สังคมที่ว่า กรมกรเป็นผู้ผลิต ผู้ทำงาน ผู้สร้าง
สังคม สร้างวัฒนธรรม เป็นพลังผลักดันการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม กรมกรต้องสำนึกใน
พลังประวัติของชนชั้นของตน โดยสรุปก็คือ การต่อ
สู้ทางการเมือง ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการต่อสู้
(โดยเฉพาะในสังคมไทย) เมื่อมีความสำนึกดัง
นี้แล้ว จงรวมกันเป็นกลุ่มการเมือง พรรคการ
เมือง (ดังที่เคยมีมาหลายครั้งแล้วในเมืองไทย
สมัยประชาธิปไตยเช่น พรรคแรงงาน เป็นต้น)
แล้วดำเนินการต่อสู้ เข้าไปมีส่วนในอำนาจการ
เมือง อำนาจรัฐ เพื่อทำการเปลี่ยนแปลงการ
เมืองเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะเปลี่ยนแปลง
เศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงเครื่องมือการผลิต ความ
สัมพันธ์ทางการผลิต ให้เป็นประโยชน์แก่
กรมกรและประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว
สร้างสังคมที่มีเอกราชประชาธิปไตยให้เจริญ
รุ่งเรือง ๑

๙ ลายรศนำและลายกำมะลอ

จุลทัศน์ พยาฆเรานนท์

วางตลาดทั่วไปแล้ว ราคาเล่มละ ๑๐บาท

กรรมกร

เหมือนกรรมกรหน้าหน้า
ดูจฬาดินดาลดล
คอยไซคมาช่วยซัก
เหมือนตายทั้งหายใจ
นายทุนก็แสนถ้อย
ข้าราช... กึ่งกเงิน
ไอ้... ออกกรรมกร...
จะลืมหองดูตัว
เขาเห็นเราเป็นทาส
อยู่ไหนความเป็นธรรม
แรงงานเราไร้ค่า
ถูกกดจนเจียนตาย
แรงงานคือแรงกัน
อกไหม้เหมือนไฟลื้อ
ลืมหองเกิดพี่น้อง
จะหวังเศษเมตดาแล้
ความจริงคือความจน
ทุกข์ทนทอรร้อน
ความจนคือความจริง
ปากเสียงเรามีไว้
ช่องว่างระหว่างคน
ใช้เกลือคลุกข้าวกิน
แรงงานกับแรงเงิน
มาเกิดเกิดคนบุญ...

จึงจมปลักของความจน
ดั่งเทพแสรังให้เป็นไป
ก็นานนักยังยากไร้
นรกไหม้สวรรค์เมิน
เขม้นคอยจับส่วนเกิน
หัวใจมืดหูตามัว
สิดีเอตร้อนกันไปทั่ว
ฤกษ์มหัวรับเวรกรรม
คนชัชลาดชาติชั้นต่ำ
เราถูกย่ำเหมือนวัวควาย
ดูจราคาของกรวดทราย
ยังทนได้อยู่ดังฤ
ใครจะแม่นพวกเราถือ
ผู้ใดจะเหลียวแล
ก่อนเราผองจะย่ำแย้
ก็แล้งสิ้นใจนาคร
ของชนชั้นกรรมกร
เทพเจ้าฤเห็นใจ
จะทนนิ่งอยู่ทำไม
เพื่อจะใช้ใช้แกงกิน
รวยและจนราวฟ้าดิน
จะทนได้ฤนายทุน
แม่นประเมินไม่สมคูลย์
ก่อนจะสายจนเกินการ ฯ

ประยงค์ มูลสาร

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทย

งานพัฒนาชนบทเป็นงานใหญ่ ต้องการความสามารถของคนที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ กัน การร่วมมือของคนเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้งานประสบความสำเร็จ

งานพัฒนาชนบทได้ถูกละเลยมาเป็นเวลานาน เพราะคนไม่เห็นความสำคัญ มีในระยะหลัง ๆ นี้เท่านั้น ที่ประเทศหลายแห่งเริ่มสงสัยว่า การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ่มวลรวมประชาชาติอย่างเดียวอาจไม่ใช่คำตอบสำหรับปัญหาของมนุษยชาติ และสังคมน่าจะเจริญรุ่งเรืองกว่า หากสมาชิกใน

สังคมได้รับส่วนแบ่งจากความพยายามร่วมกันโดยยุติธรรมขึ้น แต่สำหรับประเทศไทย คงยังมองไม่เห็นถึงความจริงข้อนี้ ความแตกต่างระหว่างภาคในเมืองกับภาคชนบทจึงยิ่งขยายตัวมากขึ้น และการกระจายรายได้ก็เป็นไปอย่างไม่สมมูลย์มากขึ้น

นโยบายเศรษฐกิจคิดโดยส่วนรวมจึงเป็นปัจจัยแรกที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท ขณะที่คุณภาพของทรัพยากรคนเป็นปัจจัยที่สอง

ประสบการณ์ของประเทศไทยในรอบทศวรรษ

ที่แล้วได้แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นในอัตรา
ก่อนข้างสูงของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ไม่
ได้หมายความว่าช่วยให้งานจ้างงานเพิ่มขึ้นสูง
ด้วยเสมอไป ตามแผนพัฒนาฉบับสองกำหนด
ว่าเมื่อสิ้นแผนแรงงานที่เพิ่มมาจำนวน ๕๒ %
จะไปทำงานในภาคที่ไม่ใช่เกษตร แต่ถึงเวลา
จริง ๆ มีเพียง ๓๘ % เท่านั้นที่ทำงานในภาค
ดังกล่าวทำได้ พิจารณาจากความสามารถในการ
รับแรงงานของภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนที่
เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อสิ้นแผนฉบับสามแล้ว
(อีก ๔-๕ ปีข้างหน้า) ภาคอุตสาหกรรมจะ
มีสัดส่วนของแรงงานอยู่เพียง ๔ % ของแรงงาน
ทั้งหมด เมื่อเทียบกับ ๔.๒ % ในปัจจุบัน หรือ
กล่าวโดยสรุปก็คือ ภาคที่ไม่ใช่เกษตรจะยังไม่
สามารถรับแรงงานที่เพิ่มอย่างรวดเร็วไว้ได้มาก
เพียงพอไปอีกหลายปี และนี่คือปัจจัยที่สามที่มี
ผลต่อการพัฒนาชนบท

ปัจจัยที่สี่คือการเพิ่มของพลเมืองและแรงงาน
แม้ว่าจะมีการนำโครงการวางแผนครอบครัวออก
มาใช้แล้ว แต่แรงงานก็คงจะเพิ่มในอัตราราว ๓%
ต่อปี จาก ๑๖.๒ ล้านคนในปี ๒๕๑๓ ไปเป็น
๒๕.๓ ล้านคนในปี ๒๕๒๔ โดยที่ประมาณ ๒
ใน ๓ หรือ ๖ ล้านคนคงจะต้องอยู่ในภาคเกษตร
เพราะไม่รู้จะไปทำงานทำได้ที่ไหน

แต่ภาคเกษตรของเราจะรับได้ไหวละหรือ

การพัฒนาเกษตรของไทยได้ถึงจุดที่ไม่อาจ
ขยายเนื้อที่การเพาะปลูกไปในอัตราที่เคยสูง

เหมือนเก่าได้อีกต่อไปแล้ว เพราะว่าที่ดินดี ๆ
ไม่มีเหลืออยู่ ที่ดินที่สงวนไว้ก็เป็นที่ ๆ คุณภาพ
ต่ำ ทั้งไม่สามารถให้บริการทางชลประทานได้
การให้คนเข้าไปทำกินในที่ดินคุณภาพต่ำ ย่อม
ทำให้ได้ผลผลิตต่ำไม่พอกินไปด้วย ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรอาจจะมีรายได้
ต่ำเพียงปีละ ๕๐๐-๖๐๐ บาทเท่านั้น

ปัจจัยประการที่ห้า คือ การใช้ที่ดินอย่าง
เข้มข้น (intensification) เพื่อการเพิ่มการมี
งานทำและรายได้ การเกษตรของไทยยังไม่ได้
เป็นแบบใช้แรงงานมากนัก กล่าวคือใช้คนเฉลี่ย
ประมาณ ๑๘ คนในที่ ๑๐๐ ไร่ ขณะที่ไต้หวัน
ใช้ ๒๗ คน ญี่ปุ่นใช้ ๔๐ คน พื้นที่เพาะปลูก
โดยเฉพาะในเขตชลประทานจึงยังไม่ได้ใช้
ประโยชน์อย่างเต็มที่และมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ เราจึง
อยู่ในวิสัยที่จะปรับปรุงการใช้ที่ดินให้ได้ผลผลิต
สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ได้อีกมาก หากมีเจ้าหน้าที่
ทางเกษตรที่มีประสิทธิภาพออกไปให้คำแนะนำ
และบริการแก่เกษตรกรอย่างเพียงพอ

จากสถิติที่มีอยู่ ระบบการทำเกษตรในประ
เทศไทยยังเป็นแบบใช้แรงงานในครอบครัวเป็น
ส่วนมากมีเจ้าของที่ดิน รายใหญ่บ้างก็เฉพาะใน
ภาคกลางและภาคใต้ เนื่องจากได้มีการพิสูจน์กัน
แล้วในหลายประเทศว่าการทำเกษตรแบบครอบ
ครัวช่วยให้คนมีงานทำมากกว่า ไร่ขนาดใหญ
(ซึ่งนิยมใช้เครื่องจักร) ดังนั้นถ้าเราต้องการแก้
ปัญหาคนไม่มีงานทำ ก็ต้องส่งเสริมให้ระบบนี้

คงอยู่ต่อไป การทำไร่ขนาดเล็กไม่ได้มีปัญหา ในเรื่องการนำกรรมวิธีการผลิตสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นแต่อย่างไร การที่เกษตรกรผู้มี ไร่ นา ใหญ่ ได้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่า มักเป็น เพราะมีทุนและการศึกษาดีกว่า ขนาดของไร่ นา ซึ่งเป็นตัวกำหนดการมีงานทำในภาคเกษตรจึง เป็นปัจจัยที่หนักที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท

ชาวนาไทยมีความรู้แต่เรื่องการปลูกข้าวแบบ ดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ทำให้ ไม่กล้าทดลองวิธี หรือ พิษชนิดใหม่ ๆ การส่งเจ้าหน้าที่เกษตรไปให้คำแนะนำเป็นสิ่งจำเป็น แต่คงเป็นไปได้ช้าและ เปลืองงบประมาณ ผู้การส่งลูกหลานชาวนาไป อบรมตามไร่ นา ใหญ่ ๆ ที่ทันสมัยไม่ได้ ทั้งการ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การเกษตรเองก็ต้องมีการปรับ ปรุงให้ดีขึ้น เพราะการศึกษาทางเกษตรที่เป็น อยู่มุ่งในทางสอนทฤษฎี และการปรับปรุงวิธีการ ผลิตแบบเก่า มากกว่าการค้นคว้าทดลองหาวิธี การใหม่ ๆ

นโยบายทางการเกษตร เช่น การที่กรมชล ประทานออกไปสร้างเขื่อน สร้างคลอง คันคูส่ง น้ำ แล้วปล่อยให้เกษตรกรช่วยเหลือตัวเองขึ้น ต่อไป ต้องพบกับความล้มเหลว ทั้งที่ได้ลงทุน

ไปมาก เพราะไปขาดตอนช่วงสุดท้าย ทำให้ เกษตรกรไม่ได้รับประโยชน์ ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึง ควรจะได้เข้าไปช่วยจนถึงที่สุด โดยให้เกษตรกร ช่วยออกค่าใช้จ่ายให้ที่หลังด้วยวิธีผ่อนส่ง

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ชนบทอันเป็นปัจจัย พื้นฐานหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของแรงงาน ความไม่ สามารถในการรับคนทำงานได้ มากของภาค เศรษฐกิจสมัยใหม่ และความจำกัดของเนื้อที่ เพาะปลูก ส่วนปัจจัยที่ผู้วางแผนสามารถมีอิทธิ พลได้ง่ายคือ นโยบายเศรษฐกิจโดยส่วนรวม ขนาดของไร่ นา อานุภาพของทรัพยากร และ นโยบายทางการเกษตร

ทั้งนี้ก็ต้องเป็นไป โดยที่นักวางแผนพัฒนา ชนบทจะต้อง.....

๑. มุ่งเพิ่มผลผลิตต่อไร่
๒. เตรียมตัวสำหรับการปฏิวัติทางเกษตร กรรม (Green Revolution)
๓. พัฒนาและส่งเสริมระบบการทำเกษตร แบบครอบครัว
๔. ตระเตรียมการพัฒนาอุตสาหกรรมใน ภาคชนบท ๑

พิทักษ์ บุญญาบุษย์ แปลเก็บความจาก สุนทรพจน์เรื่อง *Some Factors Governing Rural Development in Thailand* ของ เฟเดอริก ฟู้ห์ ที่ปรึกษาจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประจำสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ประเทศไทย)

กวีนิพนธ์ ของ เล ด๊ก ถ่อ

กวีนิพนธ์ กรงขังของความเกลียดชัง (ชื่อในภาคอังกฤษมีชื่อว่า *Cell of Hatred*) นี้เขียนโดย เล ด๊ก ถ่อ (Le Duc Tho) ที่ปรึกษาพิเศษของคณะผู้แทนญวนเหนือ ซึ่งได้ไปเจรจาสันติภาพเกี่ยวกับเวียดนาม กับ ดร. คิสซิงเจอร์ ที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีนิกสัน ณ นครปารีส การเจรจาของบุคคลทั้งสองบรรลุผลสำเร็จ ทำให้มีการลงนามในสัญญาเลิกรบระหว่างญวนเหนือกับสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๑๖

เล ด๊ก ถ่อ เขียนกวีนิพนธ์ชิ้นนี้ในคุกที่เมืองนามดินห์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ เชื่อได้แน่นอนว่าเขียนเป็นภาษาญวน เพราะถ่อเป็นผู้นำคนสำคัญ (คือเป็นสมาชิกองค์การการเมือง อันเป็นสถาบันที่วางนโยบายของประเทศ) ของญวนเหนือที่ไม่ชอบพูดภาษาฝรั่งเศส แม้แต่เวลาแถลงข่าวก็พูดภาษาญวนโดยให้มีล่ามแปล งานเขียนของเขานี้กล่าวกันว่าเขาเขียนขึ้นเอง มิได้ให้คนอื่นเขียนแล้วมาอาศัยชื่อเฉพาะชั้นนี้สำนักงานคณะผู้แทนญวนเหนือที่ปารีส ได้พิมพ์เป็นพหุอักษรฝรั่งเศสแจกแก่ผู้แทนหนังสือพิมพ์ มีหนังสือพิมพ์บางฉบับแปลออกเป็นภาษาอังกฤษ ในการถอดเป็นพหุอักษรไทยครั้งนี้ ผู้ถอดอาศัยพหุอักษรอังกฤษเป็นต้นฉบับ จึงผ่านการถอดมาสองทอดแล้ว รสของคำที่เจ้าของเดิมใช้ก็อาจเปลี่ยนไปไกลได้

ตามประวัติที่ทางเจ้าหน้าที่ญวนเหนือเอื้อเฟื้อมีว่า เล ด๊ก ถ่อ เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ที่บ้าน ดิก เล จังหวัด นาม อา ชื่อเดิมของถ่อ มีว่า พัน ดินห์ เก้ ตอนที่อยู่ในวัยศึกษาได้รับการศึกษามาดีพอสมควร และได้รับการฝึกให้เป็นช่างวิทยุโทรเลข พออายุได้ ๑๘ ปี ก็เข้าร่วมขบวนการเยาวชนและพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน ถ่อปฏิบัติงานอยู่เพียงมีเศษก็ถูกทางการฝรั่งเศสจับตัวและถูกลงโทษให้จำคุก ๑๐ ปี ที่เกาะ “ตะรุเตา” ของญวน ชื่อว่า ปูโล คอนดอ แต่ติดคุกอยู่ได้ ๖ ปี รัฐบาลใหม่ฝรั่งเศสก็ปล่อยตัวออกมา ถ่อจึงกลับไปอยู่ที่เมืองนามดินห์ ตอนที่ฝรั่งเศสเข้าสู่สงครามเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ถ่อถูกจับเข้าคุกอีกที่เมืองนามดินห์ คราวนี้เขาจึงได้เขียนบทกวีชิ้นนี้ ถ่อติดคุกอยู่นาน พ.ศ. ๒๔๘๗ ฝรั่งเศสไม่แน่ใจสถานการณ์ของตนในอินโดจีน จึงปล่อยนักโทษเหล่านั้น ออกจากคุก ถ่อก็ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน และเขาก็ได้ดำเนินการต่อต้านฝรั่งเศสเรื่อยมา ถ่อเคยเป็นเจ้าหน้าที่ในขบวนการเวียดมินห์ปฏิบัติการที่ญวนใต้ ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๑ เขาได้ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการกลางพรรคในเขตญวนใต้ ตำแหน่งสุดท้ายที่ดำรงเป็นอยู่ได้แก่สมาชิกองค์การการเมือง

ทรงขังของความเกลียดชัง

โดดเดี่ยวเปลี่ยวกายในทรงขัง
 ข้าฯ จะหลังความเกลียดชังแต่ต้นไหน
 ประตูดิตสลักสะกิดกันสายตาไว้
 กำแพงสูงใหญ่กับดั่งแสงสุริยา
 มันคือความเป็นอยู่ที่เหลือร้าย
 อ่างและกลิ่นเหม็นกระจายของเชื้อข้าฯ
 กางเกงเสื้อเหลือพันกายชาววันมา
 เท้าทั้งสองถูกตรึงตราโซ่ตรวนจับ
 เศษเสื้อเสี้ยวเดียวให้เอนร่าง
 ยุงเรือดก่อระคางจนมิหลับ

ต้องผลุดลุกผลุดนั่งปวดกายยับ
 ข้าฯ ถูกปรับรับโทษทพบเวรกรรม
 ตามรังแกข้าฯ ไปไม่รู้หยุด จุดเอากลับเข้าคุกซ้ำ
 ซึ่งมีแต่ข้าวป่นดินปนทรายดำ
 ผักซ้ำ ปลาเน่า เอาให้กิน
 ผังผืดควายเกลือจับจนโซกชุ่ม
 เส้นผมดำของความหนุ่มกลับขาวสั้น
 ล้าใส่แห่งผิวซุบซิดเป็นอาจินต์
 ไม่ได้รินชำระกายหลายสัปดาห์
 เรือดไรตอม สกปรกผสมเหงื่อ
 มันร้ายเหลือบรรยายได้ถ้วนหน้า
 ทุกชั้น ใครสบซึ่งถึงอุรา
 ไฉนข้าฯ จึงต้องทนทรมานเอา
 เจ็บจิตคิดต้านความเถื่อนของจักรวรรดินิยม
 หลายประหลาดต่อการบดขยี้บ้านเมืองเรา
 ผู้กดขี่ก็คนแล้วก็คนเล่า เป็นพันพันเท่าที่เราต้องอดทน
 ตั้งใจมั่นจะฟันระบบนี้ให้หาย
 กระซอกสายโซ่ที่รัดให้พัน
 สร้างชีวิตที่ปราศจากความยากจน
 เพื่อได้ยลสังคมเสรีที่ปลายทาง
 ค่าแล้ว พลิกกายอาชวไปซ้ำ
 ข้าฯ ยังได้ยินเสียงแตรเดี่ยวทุกชั่วโมงห่าง
 เสียงฆ้องที่ยอดอาคารคาง
 เผ่าดู
 ใกล้เคียงสิ้นกำหนดราตรี
 โดดเดี่ยวใดกับงาน
 ความห่อเหี่ยวหัวใจ
 เสียงบักจากพุ่มพฤกษ์มี
 สัญญาณที่จักรุ่งแจ้วแสงทองฯ

นรนิติ เศรษฐบุตร ถอดเป็นพากษ์ไทย

ไอ้.....วัฒนธรรม

ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าไม่ใช่หนังสืออย่าง *The Land of Smiles* หรือ *Thailand Today* ก็คงจะเป็นจำพวกนั้น ๆ แหละ ที่เป็นสื่อจูงเข้ามาสู่ประเทศไทย ดินแดนที่ ๆ เขายังพอใจที่จะเรียกว่าสยาม ตอนแรกเมื่อเขาแวะเข้าไปหาพร้อมกับขี้มจืด ๆ ข้าพเจ้าก็คิดเหมาเอาว่าคงจะไม่พ้น 'นักค้นคว้าอเมริกัน' อีกคน แต่ก็ผิดถนัด เพราะปรากฏว่าเขาเป็นชาวยุโรป จากภาคพื้นสแกนดิเนเวียที่ไหนโน้น จดหมายแนะนำของเพื่อนเก่าท่านหนึ่ง ช่วยให้รู้จักเขาเพิ่มขึ้นอีกนิด 'สุภาพบุรุษผู้สนใจศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมของไทยมานาน' ถึงกระนั้นก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยังไม่รู้สึกรังเกียจที่จะเข้าไปหาทำไมเพื่อนคนโน้นจึงหลบหลับตา แนะนำเขาให้ออกไปหา เพราะเท่าที่คบ ๆ กันมา เขาเองก็น่าจะรู้สึกแสบใจว่า ข้าพเจ้าไม่ประสีประสาในเรื่องศิลปะและวัฒนธรรมแต่อย่างใด ต่อเมื่อได้พูดจากันในเวลาต่อ ๆ มานั้นแหละ ข้าพเจ้าจึงเริ่มเข้าใจได้ราง ๆ ถึงเหตุผลของมิตรช่างแนะนำท่านนั้น ทั้งนี้คงไม่มีอะไรอื่น นอกจากความเป็นชาวบ้านซึ่งเป็นคุณและโทษสมบัติเพียงหนึ่งเดียวของตนเอง เพราะเมื่อไล่เลียงไปมา ก็จับความได้ว่า อันศิลปะและวัฒนธรรม ที่อาศัยตุ๊กตาจาก

เมืองไกล สนใจนักสนใจหนา อดสำห้ขำมน้ำ ขำมน้ำปีมาศึกษาเพิ่มเติมนั้นเป็นเรื่องราวของการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อยินชื่อแล้ว บางคนอาจขี้มจืด ๆ นั้นก็คือ ศิลปะแห่งยี่นก หากจะว่าไปความใคร่รู้ของเขา เมื่อเปรียบเทียบกับนักวิจัยหรือนักค้นคว้าจากภาคส่วนอื่น ๆ ของโลก ก็ฟังข้าพพอที่จะหัวเราะได้ แต่ก็นั่นแหละ มิใช่เพราะธาตุแห่งความสนใจใคร่รู้ในสิ่งละอันพันละน้อย เช่นนี้ดอกหรือ ที่เกิดมีจอมปราชญ์ มหาปราชญ์ขึ้นมาประดับโลกคนแล้วคนเล่า แม้โบราณาจารย์ตัวเอกของเรา ก็มากมายหลายท่านที่ประสบความสำเร็จในเกียรติยศ ชื่อเสียงว่าเป็นปราชญ์าธิบดี ก็จากการใส่ใจค้นคว้า ทุ่มเทศบัญญัติให้กับสิ่งจะอันพันละบาทเช่นนี้ แล้วพากเพียรนิพนธ์ ขึ้นซึ่ง หนังสือ ทำนองอัน ว่าด้วยกำเนิดแห่งจวัก ประเพณีการให้สามลา, บันไดผี—บันไดคน, ว่าด้วยขนมไซ้เต่า ฯลฯ เช่นนี้เป็นต้น แล้วก็ใครจะรู้ หากปากกาของเรามีเส้นที่มากพอ หนังสืออันว่าด้วย ศิลปะการแห่งยี่นก ก็อาจทำให้ชื่อของเขาโด่งดังทางภาคพื้นยุโรปเหนือ กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญกิจการของเอเชีย หรือของไทย ซึ่งก็มีทางเป็นไปได้ทั้งนั้น

อนึ่ง ที่พูดกันต่อ ๆ มาว่า ความน่ารักของ

คนไทยโดยทั่วไปไปประการหนึ่งนั้น อยู่ตรงที่
ความเป็นคนหัวอ่อน (คงหมายรวมถึงสิ่งที่อยู่ในหัว) ส่วนความน่าสมเพช ว่ากันว่าอยู่ตรง
ความขี้เห่อ *เห่อของนอกและคนนอก* อันได้ที
เขาเหล่านี้นั้นว่าแล้วว่าชั่ว คนหัวอ่อน ๆ ทั้งหลาย
ก็มักจะเห็นเลวเห็นชั่วตาม สิ่งใดที่เขาว่าดีก็มัก
จะพลอยดีดี ตามไปด้วย คำกล่าวหาเช่นนั้น
จะมีมูลอยู่มาก อย่างน้อยก็ตัวข้าพเจ้าเองใน
ขณะนั้น เพราะแต่ไหนแต่ไรมา ก็ไม่เคยได้
คิดไปถึงว่านี่เกมความลึกลับสำคัญ เป็นวัฒนธรรม
อันสูงส่ง น่าเรียนน่ารู้อะไรนักหนา นอกจาก
เห็นว่าเป็นการละเล่นอย่างธรรมดา ๆ ที่เคยดูเคย
สนุกสนานในสมัยเมื่อยังเด็ก ก็เท่านั้น แต่เมื่อ
ได้มาเห็นฝรั่งเขาสนใจ ประกอบกับได้ฟังเรื่อง
ราวความเป็นมา คำออกแขก บทร้องและบทว่า
ต่าง ๆ นานา ที่นายสแกนดินเวียนคนนั้นร้อง
และพูดกรอกหูบ่อย ๆ เข้า ก็ชักรู้สึกซาบซึ้งเห็น
งามและพลอยเป็น ๆ ตามเขาไปด้วย ทำที่เช่นนั้น
ถ้าไม่ร้องว่าเห่อ (บ้า) ก็ไม่รู้จะว่าอย่างไร
และก็ด้วยเหตุนี้แหละ เมื่อมีจังหวะและสบ
โอกาสข้าพเจ้าจึงไม่ปฏิเสธคำชวนไปเที่ยว
งานตามวัดต่าง ๆ และหากจะพูดไป และ
พูดอย่างเข้าข้างตัวเอง ข้าพเจ้าก็คิดว่า
ความเห่อดังกล่าวนั้นไม่ถึงกับบ้าเปล่า เพราะอย่าง
น้อยก็ได้ช่วยให้ตนเองได้เห็นและได้รู้อะไรต่าง
ต่าง ๆ บรรดาได้แตกต่างอย่างไรเมื่อเปรียบกับ
สมัยก่อน ๆ เมื่อครั้งที่ตัวเองยังเป็นเด็ก

ในช่วงเวลาสองสามสัปดาห์ที่เที่ยวปะปะตาม
เขาไปยังงานวัดต่าง ๆ นั้น ความเปลี่ยนแปลง
อย่างสำคัญที่สุดใจคือ ประการแรกได้พบว่
การละเล่นหรือมหรสพพื้นบ้านแท้ ๆ (หากไม่
นับดนตรีลูกทุ่ง) หาได้ยากยิ่ง ประการต่อมา
ก็คือประเพณีการบุญการกุศลอันถึงพร้อมด้วย
ศรัทธาอย่างเคยเป็นเคยมีมาก่อน มีลักษณะของ
ธุรกิจมากขึ้นและยิ่งมากขึ้น แม้ในถิ่นที่ค่อนข้าง
จะห่างไกลจากตัวเมือง ที่ ๆ เราคาดไม่ถึงว่าจะ
จะมีการกันรวีเก็บค่าผ่านประตู ก็มักจะมีการเก็บ
สนนราคาไล่เสียกับค่าชมภาพยนตร์ชั้นสามของ
โรงหนังในเมือง อีกทั้งด้วยเสียงโฆษณาของ
สินค้าและเสียงบอกบุญ คนที่ดูเหมือนจะมีชีวิต
ชีวาอยู่บ้าง เข้าใจว่าจะเป็นผู้เจ้าของงานเจ้า
ของที่กับฝ่ายผู้จับจองเขาที่ออกบ้านค้าขาย

อย่างไรก็ตาม หลังจากกลับลงมากกรุงเทพ
และหายหน้าไปค่อนข้างนาน นานจนข้าพเจ้า
คิดว่าเขากลับบ้านกลับเมืองไปแล้ว อยู่ ๆ เมื่อ
สองสามวันก่อน นายสแกนดินเวียนคนนั้นก็
เดินเลิกลักเข้าไปเยี่ยมอีก ใบหน้าจิตใจไม่มี
แววสนุกสนานเหมือนตอนที่พบกันคราวก่อน อีก
ประการหนึ่ง ครั้นนี้เขาไม่ได้เปิดฉากคุยด้วย
เรื่องราวของเย่เกออีก หากแต่เป็นการเล่าเรื่อง
โลดโผนผจญภัยอย่างน่ากลัว และน่าอายระหว่าง
ตัวเขากับพวกตีชิงวิ่งราว และนักล้วงกระเป๋าทตาม
งานต่าง ๆ ที่ได้ท่องเที่ยวไป ฟังจากน้ำเสียงและ
ท่าทางขณะเล่า ดูเขาจะตื่นเต้นเอามาก ๆ มาก

จนข้าพเจ้าคิดว่าเขาคงลืมเรื่องยี่งยี่เกไปแล้ว แต่เปล่าดอก พอหยุดแล้วและหายเหนื่อยเป็นปกติ เขาก็ปลี่ยนเอย่ชวนขึ้นอีก พร้อมกับส่งกระดาษใบปลิวที่แจ้งกำหนดรายการวันเวลาของงานฉลองวัดใหม่แห่งหนึ่ง (มีลักษณะครุฑล้อมเมืองมารวมแสดงให้ความบันเทิงด้วยตลอดงาน

เมื่อพิจารณาถึงตำบลหนแห่งที่ ๆ กำลังมีงานดังกล่าว มีระยะทางอยู่ค่อนข้างไกลข้าพเจ้ารู้สึกเหนื่อย ๆ เหนื่อยและอึดอัด แต่เมื่อเห็นความกระตือรือร้นของเขากลับมาอีกประกอบกับเป็นวันสุดท้ายของตน ก็ปฏิเสธไม่ลง

เราออกเดินทางกันตอนบ่าย ๆ และไปถึงบริเวณงานเอาเมื่อจวนจะมีต ข้าพเจ้าเองนั้นรู้สึกผิดคาคอยู่บ้าง ด้วยได้เคยคิดตอนอ่านใบปลิวว่าคงจะเป็นงานใหญ่ แต่เมื่อเห็นแล้วจึงพบว่างานวัตรธรรมดา ๆ นี้เอง และวัดนั้นเองก็เหมือนจะเป็นวัดบ้านป่า เพิ่งจะสร้างขึ้นมาใหม่ ๆ เสนาสนะนอกจากกุฏิหลังย่อม ๆ มุงสังกะสีแล้วก็ มีเพียงศาลาทรงโปร่ง ๆ อีกเพียงหลังเดียว

อย่างไรก็ตาม แม้การจะเป็นอย่างไร เราก็พอใจแล้ว เพราะโรงยี่เกที่ตั้งโดดเด่นย้อยออกไปทางมุมตึกทุ่งนานั้นต่างห่าง คือสิ่งที่เราตั้งใจมาดู แวะกินข้าวแวงกันคนละจาน แล้วเดินวนดูผู้คนในงานเพียงครู่สั้น ๆ เราก็กลับออกไปยึดเอาคันทาด้านหน้าโรงเป็นที่ทอดทัศนาหาความรู้ ความเบิกบานตามความตั้งใจมาจากบ้าน เพียงตะวันตกดินไปไม่นาน บริเวณวัดซึ่งดูโหรงเหรง

ตอนเมื่อเรามาถึงใหม่ ๆ ค่อย ๆ เพิ่มความตึกคักขึ้นเรื่อย ๆ ชั่วไม่นานตอนมาลานโถงรอบ ๆ ตัวเรา บรรดาแฟน ๆ ของครุฑล้อมเมืองก็หอบเสื่อจูงลูกแบกหลานมานั่งชูกอสลอนเต็มไปหมด ประจวบกับคืนนั้นตกอยู่ข้างขึ้นอ่อน ๆ ถึงท้องฟ้าจะไม่สว่างสดใส แต่ก็ไม่ถึงกับมืดมิด บรรยากาศของงานดูรื่นรมย์และสบาย ๆ ข้าพเจ้าเองนั่งฟังคำอธิบายถึงจังหวะของมโหรีที่โหมโรง ที่เปลี่ยนจากท่อนหนึ่งไปยังอีกท่อนหนึ่งด้วยความสนใจ และทั้งในความรอบรู้ของผู้เป็นแขก แต่ก็นั้นแหละ แม้เวลาจะผ่านไปเป็นชั่วโมง ๆ ก็ไม่เห็นมีแว้วว่าลิเกจะออกโรง นาน ๆ ที่จึงมีการชุกชุกที่ผ้าฆ่าม่านเสียครั้งหนึ่งแล้วเรียบหายไปอีก เอาทั้งแขกผู้ตั้งใจอธิบาย และข้าพเจ้าผู้ฟังเริ่มจะเบื่อ และแล้วในขณะนั้นเอง ศิลปและวัฒนธรรมอีกอย่างที่เราไม่คิดว่าจะได้เห็นได้ชมก็ลั่นปรากฏขึ้น มันเริ่มต้นด้วยเสียงอ้ออิงดังซันตึก ๆ กันสามสี่ครั้งทางอีกมุมหนึ่งของบริเวณงาน ต่อมาก็ประมาณอึดใจจึงเกิดมีเสียงประหลาดอย่างใหม่แผดเสียงก้องขึ้นสำหรับอีก ข้าพเจ้าลืมหอกไปว่าในงานนั้นมหรสพที่เจ้าภาพจัดหามาแสดง นอกจากยี่เกแล้วยังมีรำวงที่เบ็ดเตล็ดแสดงอยู่นอกรั้วอีกด้านหนึ่ง เสียงรัวประหลาดอย่างที่สองยังไม่จางหายตี พลันเสียงบมอันที่สามดังกึกก้องตามมาอีก และก็เป็นที่จังหวะเดียวที่เราทั้งสองเริ่มลุกขึ้นจากคันทา แต่ก็ช้าเกินกว่าที่จะได้ตั้งตัวขึ้น เพราะคลื่นมนุษย์ที่วิ่งหนีลูกระเบิดจากเวทีรำวง

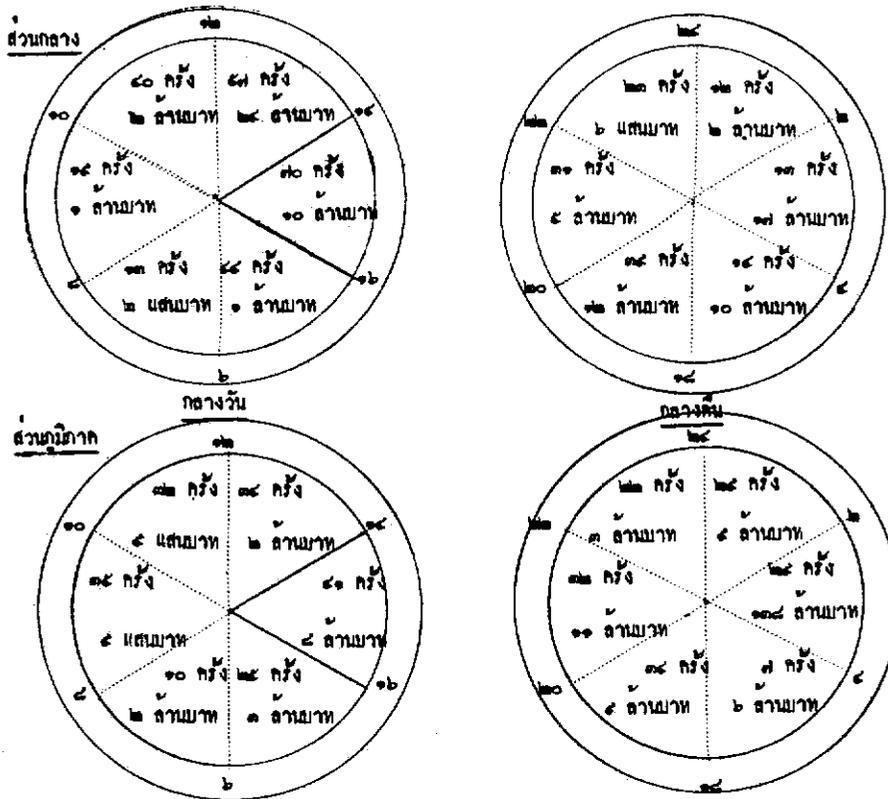
ชัดเอาเราพังพาลลงไปอีก พร้อมกับผ้าดินอีกนับ เป็นสิบ ๆ คู่ย่าเตี้ยะไปบนแผ่นหลัง ค็นวันนั้น เข้าใจว่าเราสองคนจะเป็นกลุ่มสุดท้ายที่เดินโผล่

ออกจากบริเวณโรงยี่เก และรู้สึกอาย ๆ ที่จะมอง หน้ากัน ๑

คำสิงห์ ศรีนอก

คนกับสิ่งแวดล้อม

ประมวลผลเพลิงไหม้ทุก ๆ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๑๖

ไฟไหม้ : ความตายของคนเมืองหลวง

พออย่างเข้าฤดูร้อน หรือปลายฤดูหนาวชาวเมืองหลวงมักจะตื่นตระหนกตกใจกับไฟไหม้ ความจริงแล้วไฟไหม้ได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะคึกคักเที่ยงคืน หรือเข้าสายบ่ายเย็น ถ้าหากผู้อาศัยอยู่ในเคหสถานตั้งอยู่ในความประมาท และความประมาทนั้นเองแม้จะมีผู้รับความผิดก็ตาม แต่ความผิดก็ดูเหมือนจะเบาบาง ไม่คุ้มกับความเสีย

หาย สมัยหนึ่งไม่นาน ชาวไฟไหม้กับข่าวการยิงเบ้ามักควบคู่กันไป และไฟไหม้น้อยครั้งลง เราใช้ประโยชน์ของไฟได้มากมายจนโต โทษของมันก็มากมายจนนั้น

ลองหลับตานึกถึงสภาพของความเสียหายและความเศร้าโศกที่ตามมา ระยะเวลาไล่ตรุษจีนของทุกๆ ปีก็เป็นเหตุให้ไฟไหม้ได้เป็นประเพณี

ทีเดียว มักจะเกิดเสียงโห่ขานกันว่าเพราะ
ชาวจีนผู้ทำกำรค้าซึ่งไม่ได้ผล แล้วใช้ไฟคิด
บัญชีประจำปี หรืออะไรทำนองนั้น ความ
ประมาทเลินเล่อ ประมาทเรื่อง รูป เทียน หรือ
สาเหตุอื่น ๆ เช่น ไฟรั้วดวงจร ผู้ประกอบธุรกิจ
ที่ใช้น้ำมัน เคียวนี้มีเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งและ
อันตรายมากก็เห็นจะได้แก่อุปกรณ์เกี่ยวกับงาน
ที่ใช้แก๊ส

ถ้าพูดถึงการป้องกัน หน่วยราชการที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับไฟไหม้ น่าจะดำเนินการหาทาง
ป้องกันโดยคิดจัดผังเมืองให้สอดคล้องกัน ผู้มี
อำนาจในการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างก็อย่า
อนุญาตเรื่อยไป ขอให้คำนึงถึงความแออัดยัดเยียด
ถนนหนทางที่หลัดกันไม่พ้น อย่าให้พุดถึงรถดับ
เพลิงที่จะวิ่งเข้าไปดับไฟ ขณะที่ไฟไหม้ต้องรอให้
ไหม้เสียจนวอดจึงเข้าไปดับได้ และก็น่าจะเป็น
อย่างนี้ ภาวะรับผิดชอบอย่างนี้เห็นจะเป็นเทศ
บาลมากกว่าหน่วยงานอื่น เจ้าพนักงานประ
ปาก็ควรสำรวจถึงประสิทธิภาพของแหล่งจ่ายน้ำ
แต่ละแห่งอยู่เสมอ อุปสรรคนั้นก็นับว่าสร้างความ
ปวดหัวให้แก่พนักงานดับเพลิง ซึ่งพึงแต่เพียง
รถบรรทุกน้ำอย่างเดียว สมัยก่อนรู้สึกจะไม่อนา
ทรร้อนใจ เพราะกรุงเทพฯมีคลองเสียจนได้ชื่อ
ว่าเวนิสตะวันออก เคียวนี้เทศบาลมเสี่ยเหลื่อ
ไม่กี่คลองแล้ว ชั่วที่เหลื่อกลายเป็นน้ำเน่าให้เจ็บ
ใจเสียอีก ฝ่ายทางเจ้าพนักงานดับเพลิงก็อย่าได้
เห็นแก่อามิสสินจ้างใด ๆ ทำงานไปตามหน้าที่

ประชาชนก็จะสรรเสริญ ผู้เขียนเองเคยถูกไฟไหม้
บ้านมาครั้งหนึ่ง แปลกใจว่าไม่มีหน่วยงานใดที่
ทำแผนที่ไว้เลย โดยเฉพาะสถานีตำรวจน่าจะมี
ไว้ เพื่อที่จะลดความวุ่นวาย มิฉะนั้นจะต้องมา
นั่งเขียนแผนผังบริเวณเกิดไฟไหม้ หรือเตาสู่ม
สถานที่เกิดเหตุ และหาความชัดเจนไม่ได้อีก
ด้วย นิสัยประชาชนสมัยปัจจุบันก็เป็นประเภท
ธุระไม่ใช่เสียมาก หนังสือพิมพ์ประเภทนักประ
มาดการใจเห็บ จนกลายเป็นเรื่องไม่เข้าใจ
ว่าอย่างไรกันแน่ ลองดูพาดข่าวในหน้า

หนังสือพิมพ์ หลังจากไฟไหม้แต่ละครั้งดูจะเห็น
ว่ามีตัวเลขที่น่าใจหาย (มากกว่าจริงทุกครั้ง)
ถ้าหากคิดจะแก้กันจริงจังแล้วหน่วยราชการที่
เกี่ยวข้องนั้นเองต้องใช้เวลาสำหรับตรวจสอบ
สถานที่ต่าง ๆ ที่เห็นว่ามันจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิด
ไฟไหม้ ไม่ใช่เตรียมตัวสำหรับดับไฟอย่าง
เดียว เคยเห็นเครื่องสัญญาณบอกเหตุไฟไหม้
อยู่พักหนึ่ง เคียวนี้ไม่ทราบหายไปไหนหมดหรือ
ยัง เข้าใจว่าจะได้ผลน้อยกว่าการที่คอยสอดส่อง
สถานที่ต่าง ๆ เรื่องนี้ก็ต้อองอาศัยหลักวิชาการ มิ
ฉะนั้นจะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประ
ชาชนอีกฝ่ายหนึ่ง ภายในเคหะสถานนั้นเจ้าของ
ก็จะต้องเอาใจใส่อยู่มิได้ขาด อย่าได้เห็นว่าพระ
พุทธ พระพิมพ์ ยันต์ กระจาดหรือเครื่องราง
ของขลังจะช่วยท่านได้ดีกว่าความไม่ประมาท วัต
ตุไว้ไฟอย่าได้ประมาดการใช้เป็นอันขาด ร้านค้า
ก็ดูเหมือนจะมีกฎหมายหรือเทศบัญญัติไว้ด้วยว่า

จกต้องมีเครื่องดับเพลิงไว้- แล้วตรวจตรากันบ้าง หรือเปล่า ผู้เขียนเห็นเขาเต่างร้านกึ่งงตวมสัน เปลืองมากมาย มีน้ำยาเคมีเครื่องดับเพลิงไว้ หรือไม่ หากทางการบ้านเมืองจะถือมติป้องกัน จักว่าปราบปราม เมื่อเกิดไฟไหม้ การชนของ จะเหนียวหรือไม่ผู้เขียนไม่ทราบ เพราะรวดเร็ว และตื่นเต้นเป็นอย่างยิ่ง ถ้ามีเต็กอ่อนอย่าลืมเป็น เป็นอันตรายคืออาหารของแก ขวดนม นม และ อุปกรณ์ ฉะนั้นจะมีเสียงร้องแข่งกับคนที่เสียใจ มาก ๆ บางคน การชนของต่าง ๆ นี้ไม่มีอยู่ใน กฎเกณฑ์ของผู้ที่ทำประกันไฟไว้ นัยว่าไม่ควร ชนให้บริษัทประกันภัยเลย เท็จจริงอย่างไรผู้ เขียนไม่ทราบได้ การชนของขณะไฟไหม้ มี เรื่องน่าตำหนิเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่อย่างหนึ่ง ก็คือ ไม่มีความรู้หรือสัญชาตญาณเลย ผู้เขียนกำลังชนของของบ้านตนเองอยู่ดี ๆ ถูกตะคอกอย่าง หยาบคาย โชคดีหน่อยก็ตรงที่แกไม่จับผู้เขียน เข้าตะรางเนื่องจากชนของหนีไฟ ทุกครั้งที่ไฟไหม้จะต้องมีนักฉวยโอกาสมากหน้าหลายตาเหลือ เกิน ช่วยชนของชาวบ้านแล้วหนีหายไป พวกนี้ ชำนาญเสียด้วย ผู้เขียนเห็นความสามารถของ พวกนี้แล้ว โดยที่มีคนเฝ้าของอยู่ก็สามารถถอด หัวจักรเย็บผ้าไปได้อย่างไม่มีสบาย จนไฟมอด แล้วเจ้าของตรวจดูถึงได้รู้ว่าหัวจักรหายไป พวก นี้รู้ช่วงเวลาที่จะทำการและรู้เวลาหลบหลีกเป็นที่ สุก ยิ่งตกกลางคืนจะมีทั้งอาชีพและสมัครเล่นที่ เดียว ความเสียหายที่เกิดจากคนพวกนี้ มากกว่า

ไฟไหม้ด้วยซ้ำ การเข้าช่วยตึกหนึ่งเพื่อป้องกัน ไม่ให้ไฟรุกรามต่อไปเป็นของจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ ผู้ตัดสินใจต้องเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ ซึ่งจะมาถึงก็ ตอนเกิดไฟไหม้ไม่น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง เจ้าของ สถวนที่ก็น่าจะเสียสละได้โดยเล็งผลว่าไฟจะไหม้ แน่ๆ ถ้าทำลายเสียไฟก็จะไม่ลุกลามต่อไป และผู้ ตัดสินการตั้งน้มีเสียงซุบซิบว่าพนักงานดับไฟที่ถือ หัวสูบ เป็นผู้ชี้ขาดให้กับอาคารสถานที่อยู่ไม่น้อย เหมือนกัน ถ้าได้คนไม่ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ มแล้ว ก็มักจะเกิดปัญหาตามมาไม่มีที่สิ้นสุด เกิด การคิดสินบาทคาดสินบนให้กับพนักงานผู้นี้ ทุก คราวจะต้องมีเสียงซุบซิบเพราะหลักฐานยังคงอยู่ ไฟคงไม่รู้จักละเว้นอาคารบางอาคารแล้วกระโดด ไปอาคารอื่น ๆ ล่วงสองวัน ก็จะพบว่าอาคารที่ ยังคงอยู่เป็นอาคารผู้สามารถให้สินบนได้เป็นอย่างดี มากด้วย ผู้เขียนได้พบด้วยตัวเอง แต่ภาวนา ว่าอย่าได้มีการอย่างนี้อยู่ในภาวะของความเศร้า โศกความเป็นความตายเลย จะไม่มีกำลังดำรง ชีวิตอยู่ต่อไป

หลังจากไฟไหม้แล้วมีปัญหามากมายตามมา ไม่ต้องพูดถึงการหมดเนื้อหมดตัว “โจรปล้น ๑๐ ครั้งไม่ทำไฟไหม้ครั้งเดียว” โบราณเชื่อว่าไว้ จริงเท็จอย่างไรผู้ที่เคยไฟไหม้บ้านรู้แจ้ง แต่ผู้ เขียนมีความคิดว่า วันหนึ่งเราเสียไป วันหนึ่ง เราต้องได้มา เสียมั่ง หมอน เสื้อผ้าก็หาใหม่ ได้ การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ ต่างๆ สมาคมต่างๆ มากมายเหลือที่จะกล่าว ไฟ

ยังไม่ทันสงบสมาคมชาวจีนสมาคมหนึ่งที่รู้จักกันดี ก็มาตั้งโรงครัวแจกจ่ายอาหารกินประทังชีวิตไปได้มีหนึ่ง สภาอากาศไทยตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ รักษาพยาบาล ปัจจุบันพยาบาล แนนเหลื่อเกินต้องมีผู้บาดเจ็บ หน่วยพยาบาลและแพทย์ผู้รักษาเต็มใจทั้งพยาบาลและรักษา แจกผ้าที่จำเป็น นี่เข้าทำนองชีวิตยังไม่สิ้นก็ค้นไป สิ่งแรกที่จะต้องทำตอนนั้นก็คือ ขอใบสำหรับผู้ประสบสาธารณภัย จากมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เจ้าหน้าที่จะกรอกข้อความมากมาย ที่จำเป็นก็คือเลขบ้าน ชื่อ-สกุล-อาชีพ จำนวนผู้อาศัยอยู่ ตอนนี้อยู่ทางเจ้าหน้าที่จะแจกมุ้ง เสื้อ กระจ่องน้ำ ชันน้ำ ข้าวสาร และอาหารกระป๋องมีเสื่อนอน มุ้งกันยุง ชันสำหรับล้างหน้า ข้าวและกับข้าวเสร็จ ครัวนี้จะถึงวาระแห่งการกลับสนของการรับแจกของ หน่วยราชการและสมาคมมากมาย ให้การช่วยเหลือจนปลาบปลื้มใจ น่าจะมีชีวิตอยู่ต่อไป ตอนนั้นต้องเล่าให้ละเอียดเพราะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้ประสบไฟไหม้จะมีขวัญ และกำลังใจอยู่ต่อไปอย่างดี จากมูลนิธิราชประชานุเคราะห์แล้ว จะเหมือนใบเบิกทางไปหน่วยราชการอื่นๆ สมาคมชาวไทยและจีนอีกมากมาย สภาอากาศก็จะแจกของกินของใช้ เสื้อผ้า เครื่องนอน เครื่องเขียน เครื่องเขียน สำหรับลูกๆ ไม่สิ้นหวัง ของต่าง ๆ จะได้รับการแจกจ่ายไม่น้อยเลย เสื้อผ้าต้องเลือกเอาตามขนาดของตนเอง ของบุคคลในครอบครัว ดู

จะมีเสียทุกอย่างแม้กระทั่งเงินซึ่งดูเหมือนจะเป็นสมาคมชาวจีนให้เงินคนละ ๑๐๐ บาทนับว่าเป็นการช่วยเหลือในยามยากที่ตีมากที่สุดทีเดียว เท่าที่ผู้เขียนจดรายชื่อเอาไว้ นับได้ประมาณ ๓๓ แห่ง ที่มาให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดไฟไหม้

หน่วยงานราชการที่สำคัญที่ต้องติดต่อหลังไฟไหม้ก็คือ สถานีตำรวจ ต้องไปแจ้งไฟไหม้และขออนุญาตเข้าเขตไฟไหม้ เรื่องนี้หน้าตาหน้าเจ้าหน้าที่เป็นอย่างยิ่งเมื่อจะขอเข้าตรวจของที่ยังพอเหลืออยู่หลังจากไฟไหม้แล้วต้องรอกองพิสูจน์หลักฐานพิสูจน์เสียก่อน ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่เข้าพิสูจน์หลักฐานทำงานเรียบร้อยแล้ว ตอนนั้นข้าวของที่จะยังเหลืออยู่บ้างก็ถูกขโมยไปหมดสิ้นไม่เหลือไว้รอใบอนุญาตที่ทางการออกให้ แรกทีเดียวก็ชิงชิงพิลึกไม่ยอมให้เข้าเขตไฟไหม้เลยถ้าไม่มีบัตรอนุญาต (สารวัตรใหญ่หรือผู้ทำการอนุญาต) ผู้เขียนอุ่นใจว่าของที่ยังเหลืออยู่คงไม่เป็นอะไร เพราะดูเข้มแข็งกันทุกคน แต่ต้องมาเสียใจก็ตอนข้าวของที่เหลืออยู่อันตรธานไปสิ้นปรากฏว่าตอนเข้าตุนั้นไม่มีเจ้าหน้าที่เลย ตอนสายๆ หน่อยจึงรักษาการต่อ นักฉวยโอกาสก็เป็นต้องรู้ธรรมชาติของตำรวจเสียจริงๆ หน่วยงานนี้เองเป็นผู้แจ้งของหาย เอกสารหาย แต่มีข้อแม้ว่าจกต้องให้หลังจากไฟไหม้นานพอที่ตำรวจจะทำเรื่องอื่นหมดก่อน เอกสารบางชนิดต้องการไว้ก็รีบไปแจ้งภายในเขตไฟไหม้ การขอใหม่ก็สะดวกดูไม่มีอะไรเป็นปัญหา ทะเบียนบ้านก็มีความสำคัญ

ในตอนนั้นเหมือนกัน เพราะจะมีผลถึงการรอที่
อยู่อาศัยกับกรมประชาสงเคราะห์ เรื่องนี้ต้อง
ขอรับรองจากนายอำเภอไปยื่นที่กรมประชาสง-
เคราะห์ นับว่าจะได้รับพิจารณาก่อนผู้อื่น จริง
เท็จแค่ไหนต้องรอจนกว่าจะได้รับการสงเคราะห์

ที่ว่ามาทั้งหมด ก็หวังจะให้เป็นที่เรียนแก่
ตัวเองและผู้อื่น ที่จะได้ประโยชน์จากการอ่าน
เรื่องนี้บ้าง ๑

นิวัติ กองเพียร

วิจารณ์หนังสือ

ปัญหาสังคม

สุภัตรา สุภาพ

สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

๑๗๗ หน้า ๓๕ บาท

ปัญหาของการศึกษาในมหาวิทยาลัยของนัก
ศึกษาไทยในปัจจุบัน ประการหนึ่งก็คือ การขาด
หนังสือวิชาการที่เป็นภาษาไทยที่จะช่วยให้การ
ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการเป็นไปได้อย่างจริงจังและ
กว้างขวาง เพราะปัญหาเรื่องการขาดความชำนาญ
ในภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน กับอีกประการหนึ่งก็
การผลิตหนังสือวิชาการของไทยเอง ยังขาดเนื้อหา

คุณภาพในทางวิชาการ และราคาแพงเกินความ
ยุติธรรม หนังสือปัญหาสังคม เล่มนี้ก็เช่นกันที่
แสดงถึงปัญหาประการหลังไว้อย่างแจ่มชัดที่สุด
นับแต่การต้องการขายเครื่องหมายการค้ามากกว่า
เนื้อหาสาระทางวิชาการที่แท้จริงการโฆษณาคุณ
สมบัติผู้เขียนอย่างยาวเหยียด ราคาที่สูงกว่าที่น่าจะ
เป็น และเนื้อหาสาระมีโหล่งโหล่งเต็มไปดด้วยน้ำ
ท่วมทุ่ง และผลความที่ไม่แสดงความแจ่มชัดของ
ข้อความที่ต้องการอธิบาย หรือข้อความที่อธิบาย
ซ้ำซาก ด้วยเรื่องง่ายพอที่ไม่ต้องอธิบาย

วิธีการเขียนของหนังสือเล่มนี้ยังจัดอยู่ในชั้น
ล่างหลังทางวิชาการ นับตั้งแต่แต่ละหน้าเต็มไปดด้วย
เชิงอรรถอันยาวยืดยาด และทำลายความต่อเนื่อง
ของข้อความ การใช้ประโยคที่ตัดจากหนังสือเล่ม
โน้นนิดเล่มนี้หน่อย แล้วมาจัดเรียงลำดับประโยค
ทำให้ข้อความขาดความกระชับรัด อืดอาด คำบาง
คำเมื่อวงเล็บภาษาอังกฤษแล้ว ย่อมเป็นที่เข้าใจกัน
โดยไม่จำเป็นต้องใช้บรรทัดอธิบายว่าบางท่านใช้
ภาษาอังกฤษคำนั้นในภาษาไทยว่าอย่างไร ซึ่งจะ
กลายเป็นการแสดงความตลกเขาวัวปัญญาผู้อ่านและ
ก่อความรำคาญต่อผู้อ่าน เนื้อหาของหนังสือเต็ม
ไปด้วยหัวข้อปัญหาที่แน่นเอียดแต่การอธิบายไม่ชัด
เจน เช่นเดียวกับตำราทางวิชาการไทยหลายๆเล่ม
ที่มอฆาสาระแทบจะไม่พบ พบแต่น้ำท่วมทุ่ง การ

เสนอปัญหา ก็นำเอาข้อมูลซึ่งล้าสมัยแล้ว เมื่อ สมัย ๒๐ ปีล่วงมาแล้ว มาเสนอกี่มี (จากการอ้าง หนังสือที่เชิงอรรถ) ก็กับการขัดกันกับข้อเท็จจริง ในสังคมปัจจุบัน แนวทางการแก้ไขที่เสนอขึ้นมา ก็เป็นของเก่าและเพื่อผืนมากกว่าที่จะนำไปใช้แก้ ปัญหาจริงๆ ในสังคมปัจจุบัน ในบางครั้งก็เสนอ ส่งปัญหาตามที่ เป็นปัญหาในทัศนะของนักวิชาการ นั่งโต๊ะ (armchair scholar) ที่มองข้ามข้อเท็จจริงไป ซึ่งเป็นการศึกษาปัญหาของนักวิชาการใน สมัยศตวรรษก่อนของนักวิชาการตะวันตก สิ่งนี้ แสดงถึงความล้าหลังทางวิชาการทางวงวิชาการไทย (บางวงการ) อย่างเห็นได้ชัด

การเขียนหนังสือวิชาการทางสังคมวิทยามีไม่ มากนัก และที่หนักใจยิ่งก็คือ หนังสือเหล่านี้มีคุณค่า ทางวิชาการเพียงไม่กี่เล่มนัก ส่วนใหญ่ก็แปลมา จากภาษาอังกฤษเป็นหลัก ที่แปลผิดก็มีมาก แต่ที่ แปลดีก็มี หนังสือเล่มนี้ถ้าจะนับเป็นผลงานทาง วิชาการของผู้เขียน ก็ยังนับไม่ได้สนิทใจนัก และถ้าจะถือคุณค่าทางวิชาการที่มีไม่มากนัก และ ก็เช่นเดียวกับผลงานเขียนของผู้เขียนเล่มแรก คือหนังสือเรื่อง *สังคมวิทยา* ที่พิมพ์จากสำนัก พิมพ์แห่งเดียวกันนี้ก็ถือเป็นการรวบรวมเอาผลงาน แปลของนิสิตที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ส่งเป็นรายงานประจำภาค และตัดต่อออกมาเป็น ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นที่น่าเสียใจยิ่งนักที่ผู้ เขียนมิได้กล่าวถึงไว้เลย หนังสือเล่มนี้ก็เช่นกัน เกิดจากผลงานการรวบรวมรายงานประจำวิชาที่ผู้ เขียนเป็นผู้สอนแก่นิสิต และนำรายงานนั้นมาปะติด ปะต่อเป็นเนื้อหาสาระเท่าที่ความรู้ความสามารถ ของผู้เขียนจะอำนวย จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจอะไร เลยที่หนังสือเล่มนี้จะเต็มไปด้วยเชิงอรรถ และที่ เชิงอรรถนั้นก็เช่นกัน เป็นเครื่องบอกถึงความไม่

จริงจังของผู้เขียน เหตุก็เพราะว่าเชิงอรรถนั้นยก เมฆขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามบรรทัดฐานที่ผู้เขียนตั้งไว้ เป็นกำหนดมาตรฐานคะแนน (ในฐานะนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ นี่เป็นสิ่งที่ผู้วิจารณ์กล้ายืนยัน และ แสดงหลักฐานให้เห็นได้ เพราะเหตุที่ไม่ต้องการ ให้วิชาการต้องตกต่ำไปกว่านี้อีก และผู้ส่งรายงาน ก็มีความเสียใจที่ตนได้ทำคามผิดพลาดทางวิชาการ ซึ่งคิดว่าคงจะเสร็จสิ้นไปพร้อมกับคะแนนที่ออกมา โดยเพียงผ่านการพลิกจากอาจารย์เจ้าของวิชาเท่า นั้น แต่เมื่อการณ์กลับเป็นเช่นนี้ ก็จำเป็นต้องแสดงความเห็นก่อนที่ทุกสิ่งจะลงรอยแบบเดียวกันต่อไป (เรื่อยๆ) ดังนั้น ผู้ใส่ใจในวิชาการ ถ้าอ่านดูแล้ว ก็ย่อมจะเห็นข้อผิดพลาดทางวิชาการอย่างมากมาย ในหนังสือเล่มนี้ ที่นำความเสื่อมถอยมาสู่สถาบัน การศึกษา ทั้งการเสนอต่างๆ ที่ว่าตามกันจากรายงานก็เป็นการเสนอที่ขาดหลักวิชา จึงทำให้ เลื่อนลอยไปกันใหญ่ ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงควร ได้รับการปรับปรุงมากกว่านี้ ก่อนที่จะตีพิมพ์เป็น เล่มดังที่เห็นอยู่

โคม วรรณโสตก

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข่าวในวงการหนังสือ

ต่างประเทศ

ถึงแม้จะมีการเซ็นสัญญาสงบสงครามเวียดนาม ลงแล้ว แต่คดีของแดนเนยล เอลสเบิร์ก (Daniel Ellsberg) และแอนโทนี รุสโซ (Anthony Russo) ในกรณีที่น่าเอาเอกสาร ๑๘ ฉบับ จาก *Rand Corporation* ที่ซานตามอนิกา ออกพิมพ์ เผยแพร่แผนการลับต่างๆ ของสหรัฐ เกี่ยวกับ การทำสงครามเวียดนาม ซึ่งเรารู้จักกันดีทั่วไป ว่า *The Pentagon Papers* คนทั้งสองตกเป็น จำเลยของศาลสหรัฐ ว่าเป็นผู้ผิดในฐานะ 'เปิด

เผด็จการลับ และบ่อนทำลายชาติ' หรือเป็นผู้ถูกในฐานะ 'ประชาชนผู้มึนงงที่จอร์เจีย' ขณะนี้ก็ยังไม่จบสิ้น เพราะมีการเลื่อนนัดของคณะลูกขุนออกไปอีก แต่แดเนียล เอลส์เบิร์ก ก็หาโอกาสเขียนหนังสือออกมาอีกเล่มหนึ่งชื่อ *Papers on the War* โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารดังกล่าว พร้อมกับวิจารณ์แผนการลับต่างๆ ที่สหรัฐฯ เข้าไปพัวพันการทำสงครามในเวียดนาม

เนื่องจากเล่มนี้ว่าด้วย *ฐานทัพอเมริกันในเมืองไทย* จึงอยากขอแนะนำหนังสือที่พอให้ข้อเท็จจริงชนิดตรงไปตรงมา เกี่ยวกับสหรัฐฯ และสงครามอินโดจีน ไว้ให้พอทราบกัน

นักเขียนอเมริกัน ที่เคยต้องคดีในฐานะเดียวกับแดเนียล เอลส์เบิร์ก อีกคนหนึ่งก็คือ Seymour M. Hersh เรื่องก็เนื่องจากเขาเอารายละเอียดเกี่ยวกับการสังหารหมู่ของทหารอเมริกันที่ *มายไล* มาเขียนให้เห็นความเสื่อมทรามทางศีลธรรมของคนผิวขาว หนังสือเล่มนี้ชื่อ *My Lai 4: A Report on the Massacre and Its Aftermath* เป็นหนังสือที่ 'ซัด' ความรู้สึกคนอเมริกันอย่างยิ่ง

เหมาะที่คนผิวสีอย่างเราในยุค 'คนเอเชียฆ่าคนเอเชีย' ตามนโยบาย *Asianization* (คำนี้คิดขึ้นเอง ประธานาธิบดีนิกสันยังไม่ใช้เป็นทางการ) ควรจะหามาอ่านอย่างยิ่ง หนังสือเล่มนี้ทำให้เอิร์ชได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ บัดนี้มีพิมพ์เป็นปกปกเก็ต โดยสำนักพิมพ์ *Vintage* แล้ว ราคา \$ ๑.๕๕ สำหรับเล่มอื่นๆ ที่ Seymour M. Hersh เขียนเกี่ยวกับอินโดจีน ยังมีอีกเช่น *Chemical and Biological Warfare* (Garden City: Anchor 1969 § 1.45) พูดถึงประวัติและการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้อาวุธเคมีของสหรัฐอเมริกา *The Silent Death* เป็นรวมบทความจากนิตยสาร *The*

Progressive มาตีพิมพ์เป็นเล่ม เล่าถึงสงครามชีวเคมี ที่ได้รับการวิจัยและนำออกใช้โดยรัฐบาลสหรัฐฯ ส่วนอีกเล่มหนึ่งของเขาชื่อ *P. O. W.'s Withdrawal Key to Prisoner Release* รวมบทความ ๕ เรื่องเกี่ยวกับสถานะของเชลยศึกอเมริกันในเวียดนาม

ผู้สนใจการต่อสู้ระหว่างมนุษย์กับเครื่องจักรในแง่ของ *สงครามกดปุ่ม* กับ *สงครามกองโจร* อาจหาหนังสือดังต่อไปนี้มาเป็นความรู้ได้เช่น *The Automated Air War* ของ William Haslaine ตีพิมพ์ซ้ำจากนิตยสาร *New Republic* กล่าวถึงโครงการของสหรัฐฯ ที่จะทำสงครามอัตโนมัติทางอากาศในอินโดจีน *Chemical and Biological Warfare* ตีพิมพ์ซ้ำจากเอกสารของ *Senate Foreign Relations Committee* ซึ่งเป็นการตั้งกระทู้ถามของวุฒิสมาชิกต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ในเล่มมีข้อมูลและแผนที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการลับที่จะใช้สงครามชีวเคมี ในประเทศแถบเอเชียอาคเนย์ทั้งหมด *The Electronic Battlefield: Wiring Down the War* ของ Paul Dickson และ John Rothchild, *The Era of the Blue Machine: Laos 1969*

ของ Fred Branfman ทั้งสองเล่มนี้ ตีพิมพ์ซ้ำจากนิตยสาร *Washington Monthly* เล่มแรกให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องมือใหม่ๆ ในการประทัดประหารเพื่อนมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพของเพนตากอน โดยวิเคราะห์จากเครื่องมือที่ได้นำมาทดลองใช้แล้วในเวียดนาม เล่มที่สองเสนอเอกสารและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับสงครามทางอากาศของอเมริกันในลาว อีกเล่มหนึ่งที่ให้ข้อเท็จจริงลึกมาก คือ *Efficiency in Death* อันเป็นรายงานของ Council on Economic Priorities *ฮาร์เปอร์ โรว์* จัดพิมพ์เมื่อปี ๑๙๗๐

ราคา ๑๕๐ เล่มนี้เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาของอาวุธประเภท Anti-personel โดยบอกถึงบริษัทผู้ทำ ทำอย่างไร และใครเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน อีกสองเล่มเกี่ยวกับ 'สงครามกดดัน' ที่ขอแนะนำคือ *Voices From the Plain of Jars* ซึ่ง Fred BranFman เป็นบรรณาธิการ เล่มนี้เคยมีผู้วิจารณ์ลงใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* แล้ว และ *Air War: The Third Indochina War* เป็นหนังสือที่เกิดจากโครงการของ *Indochina Resource Center* ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เล่มนี้มีภาพประกอบ แผนที่และข้อมูลต่างๆ มาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๒ เท่านั้น *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* เคยใช้เป็นคู่มือเมื่อครั้งทำฉบับ 'สงครามอินโดจีน' แม้ข้อเท็จจริงบางอย่างจะเก่าไปแล้วสำหรับคนอเมริกัน แต่กับคนไทยบางกลุ่มที่มัวปิดตาตัวเอง อาจยัง 'ซอค' ได้ดี เพราะไม่ได้เป็นภาคเดนที่มาจากការโฆษณาชวนเชื่อ แต่เป็นผลมาจาก การวิเคราะห์และการย่นระยะการเสียเลือดเนื้อของ มนุษยชาติให้สั้นลง พวก 'นกระจอกเทศ' ทั้งหลาย ควรมาอ่านอย่างยิ่ง

สำหรับผู้สนใจหนังสือเกี่ยวกับอำนาจทางเศรษฐกิจของลัทธิจักรวรรดินิยม มีบางเล่มที่อยากแนะนำไว้ดังนี้ *America Inc.* โดย Morton Mintz และ Jerry S. Gohen (Dial Press, 1941) กล่าวถึงอำนาจเศรษฐกิจของบรรดาบริษัทต่างๆ ในอเมริกา ที่แผ่ขยายครอบคลุมอำนาจทางการเมือง *The Economy of Death* ของ Richard Barnett (New York, Atheneum, 1969) ศึกษาถึงการใช้จ่ายและการเสียภาษีของบรรดา 'พี่เบิ้ม' ซึ่งถือเป็น *military-industrial complex* ของสหรัฐฯ ว่าสามารถมีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศได้อย่างไร อีกเล่มหนึ่งที่ศึกษาเรื่องนี้ไว้ละเอียดคือ *Business As Usual-*

National Suicide ของ Seymour Melman ตีพิมพ์ซ้ำจาก *วารสารของแผนกอุดมศึกษา* กล่าวถึง 'state management' ที่เกี่ยวพันกระทบกระเทือนมาถึงคุณภาพในชีวิตของคนอเมริกัน ที่ว่าถึงเฉพาะลัทธิจักรวรรดินิยมก็มี *American Empire* ของ John M. Swomley Jr. (Macmillan, 1970) เป็นบทความวิเคราะห์จักรวรรดินิยมอเมริกาไม่เฉพาะแต่สงครามอินโดจีนเท่านั้น หากแต่พาดพิงไปถึงปัญหาสมัยสงครามโลกทั้งสองครั้ง ด้วย *Revolution and Cold War* ของ Sidney Lens ศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติของประเทศต่างๆ ในศตวรรษที่ ๒๐ และความเกี่ยวพันกับลัทธิทุนนิยมของอเมริกา *Intervention and Revoltuion* ของ Richard Barnett วิเคราะห์ถึง 'general theory' ของอเมริกาในการต่อต้านแนวปรัชญาเชิงปฏิวัติของประเทศในโลกที่สาม โดยยกตัวอย่างการเข้าแทรกแซงประเทศต่างๆ ของสหรัฐฯ ในศตวรรษที่ ๒๐ ทั้งหมด ส่วนอีกเล่มหนึ่งคือ *Counter-Revolutionary America* โดย Robert Heilbroner ตีพิมพ์ซ้ำจากนิตยสาร *Commentary* เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐประเมินผลจากทำที่และบทบาทต่างๆ ของสหรัฐ ในการที่จะเข้ารักษาสถานะเดิมของประเทศด้อยพัฒนา และให้ตีความทฤษฎีเกี่ยวกับการต่อต้าน คอมมิวนิสต์ เสียใหม่

นักเขียนอเมริกัน ที่เป็นนักสังคมนิยมด้วย อีกคนหนึ่งเขียนต่อต้านบทบาทของรัฐในฐานะตำรวจโลกก็คือ Michael Harrington งานวิเคราะห์บทบาทของสหรัฐเกี่ยวกับการใช้อำนาจของเขาเพิ่งพิมพ์ออกมาเมื่อเร็วๆ นี้ชื่อ *American Power in the Twentieth Century* ยาริงตันเขียนหนังสือนี้อ่านไว้หลายเล่ม เล่มที่น่าอ่านของเขา คือ *The Accidental Century* พุดถึง

ศตวรรษแห่งคนยุคใหม่ ที่ถูกเครื่องจักรกลเข้าครอบงำ เล่มนี้อาร์คันเขียนโดยนำเอางานจากวรรณคดีตะวันตกทั้งเก่าและใหม่มาวิเคราะห์ ส่วนอีกเล่ม คือ *The Other American* เขาเขียนถึงแง่มุม เกี่ยวกับความยากจนของคนอเมริกัน โดยเฉพาะ โดยใช้ข้อมูลทางสังคมวิทยา อ่านแล้วทำให้เห็นภาพอเมริกาซึ่งถือกันว่าเป็นประเทศร่ำรวยแท้ที่จริงแล้ว ก็ยังมีคนจนอาศัยอยู่ตามซอกมุมต่างๆ ของประเทศนั้นไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน

ทัศนะเกี่ยวกับสงครามอินโดจีนโดยทั่วไปที่ออกน่านแล้วแต่ยังใช้อ่านความเห็นได้ดี ก็มี *At War With Asia* และ *Cambodia* ของ โนม ชมุสสกี ซึ่งทั้ง ๒ เล่มเป็นการตีพิมพ์ซ้ำจากนิตยสาร *The New York Review of Books* ส่วนที่ใหม่ก็มี *The Second Indochina War* ของ Wilfred Burchett และเมื่อเร็วๆ นี้ เบอเซท ได้เขียนหนังสือร่วมกับสี่หน่อออกมา เป็น 'อาวุธ' ของเสียงจากฝ่ายซ้าย ในเล่มชื่อว่า *My War With CIA* ส่วนนักพิมพ์เห็นกวีนิพนธ์ตีพิมพ์ หนังสือเล่มนี้เห็นมีวางขายอยู่ในเมืองไทยแล้ว

ส่วนผู้สนใจงานสร้างสรรค์ รวมเรื่องสั้นที่เขียนขึ้นโดยทหารผ่านศึกจากสงครามเวียดนาม ขณะนี้มีออกมาเล่มหนึ่งในชื่อ *Free Fire Zone* ส่วนทางกวีนิพนธ์จากเวียดนาม ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษก็มี *We Promise One Another* ซึ่ง Don Luce และเพื่อนร่วมกันเป็นบรรณาธิการ

หนังสือทางยุโรป ที่ฝรั่งเศสเมื่อเร็วๆ นี้ก็มีเรื่อง *Old Ages* ของ ซิมอง เดอ โบวัวร์ เป็นเล่มหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นพิเศษ ในแง่ที่ผู้เขียนกล่าวถึงชีวิตและความเปลี่ยนแปลงของมนุษย์เมื่อผ่านเข้าสู่วัยชรา เดอ โบวัวร์ เคยได้รับความสำเร็จมาแล้วจากนวนิยายเชิงปรัชญาของเธอหลายต่อหลายเล่ม และงานทางวิชาการในฐานะผู้นำการ

เรียกร้องสิทธิของสตรีฝรั่งเศส ก็มีเช่นเรื่อง *The Second Sex* สำหรับผู้สนใจอัลแบร์ กามู นวนิยายที่เพิ่งค้นพบใหม่ล่าสุดของเขา เพิ่งได้รับการตีพิมพ์และแปลเป็นพากย์อังกฤษแล้วในชื่อว่า *The Happy Death* นวนิยายเรื่องนี้เขียนเมื่อกามูอายุ ๒๔ ปี ตัวเอกของเรื่องชื่อ เมอโซ และดำเนินเรื่องคล้ายคลึงกับเรื่อง *คนนอก* ที่เขาเขียนต่อมาภายหลัง เข้าใจว่านวนิยายเรื่องนี้เป็นครั้งแรกที่เขาเขียนขึ้นก่อนเรื่อง *คนนอก* แต่ไม่พอใจจึงเก็บซ่อนไว้ ไม่ยอมให้มีการตีพิมพ์ หลังจากเขาสิ้นชีวิตเพราะอุบัติเหตุทางรถยนต์ไปร่วม ๑๐ ปี จึงมีผู้ค้นพบต้นฉบับที่เขาเก็บซ่อนไว้และนำมาตีพิมพ์ขึ้นดังกล่าว

ข่าวล่าสุดในวงการวรรณกรรมต่างประเทศ คาดกันว่า Norman Mailer และ Graham Green จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีประจำปีนี้ นอร์แมน เมลเลอร์ เป็นนักเขียนสหรัฐฯ ที่ได้ชื่อว่าเขียนเรื่องรุนแรง และคำว่าสังคมอเมริกันอย่างเจ็บแสบ นวนิยายในยุคแรกๆ ของเขาที่ได้รับความนิยมสำเร็จก็มี *An American Dream*, *The Naked and the Dead* และ *The Deer Park* ระยะเวลาเมลเลอร์ทำงานหลายประเภท ตั้งแต่เขียนบทความทางการเมือง

เมือง กำกับหนัง เล่นละคร ฯลฯ จนมีคนตั้งข้อสังเกตว่าเขาเป็น *ฮัจญริยะ* หรือเป็น *จับฉ่าย* กันแน่ แต่กับกลุ่ม *Woman's Lib* ในอเมริกา แล้วดูเหมือนจะไม่ผูกกับเมลเลอร์เอาสักเท่าไหร่ เเยอเมน เกรีย ผู้เขียน *The Female Eunuch* ถึงกับติตรามอกว่า เมลเลอร์ก็คือผู้ชายประเภท *Male Chauvinist* นั่นเอง เมลเลอร์ก็เลยเขียนหนังสือเรื่อง *The Prisoner of Sex* ด่ากลับมา โดยลงครั้งแรกในนิตยสาร *Harper* จนมีเรื่องราวใหญ่โต ทำให้บรรณาธิการของ *Harper* ซึ่งเบ้มเพื่อนกับเมลเลอร์ขณะนั้น ต้องถูกนายทุนบีบให้ออกจากตำแหน่ง

สำหรับ *Graham Green* ที่คาดว่าจะได้รับเสนอชื่อเข้าชิงด้วยครั้งนี้เป็นนักเขียนอังกฤษ เขียนเรื่องมากมายหลายประเภทตั้งแต่นวนิยายเรื่องสั้น บทกวีการเมือง สารคดี ทำนองเดียวกับเมลเลอร์เช่นกัน เรื่องของกรีนบรรยายสภาพสังคมอังกฤษตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ตัวละครของเขามีตั้งแต่ นักสืบ สายลับ ขี้เมา โสเภณี เช่นเรื่อง *The Comedian, The Power and the Glory* ตลอดจนมาถึงชีวิตของพวก *Homosexual* เช่นเรื่อง *May I Borrow Your Husband?* เป็นต้น กรีนเขียนเรื่องได้หลายประเภท และเป็นที่ยกย่องกว้างขวางในหมู่นักอ่านระดับกลางทั่วไป จนได้สมญาว่าเขาคือ *George Semione* ของอังกฤษ ©

ในประเทศ

ฉบับนี้ จะไม่ขอแนะนำหนังสือภาษาไทยที่ออกใหม่ในรอบเดือน ด้วยจะเน้นหนักแนะนำหนังสือต่างประเทศเพื่อให้ สอดคล้อง กับ เรื่อง ประจำฉบับนี้ ฉะนั้นจึงจะขอกล่าวถึง “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัด ผ่านไปเมื่อต้นเดือนเมษายนนี้เอง ถ้าจะวิจารณ์อย่างสั้นๆ

ง่าย ๆ และตรงกับผลสำเร็จของงานนี้ที่สุด ก็ย่อมสรุปได้ว่า การจัดครั้งนี้ล้มเหลวและไม่สมภาคภูมิ สมชื่อคำว่า “แห่งชาติ” เลยแม้แต่น้อย สภาพของงานอยู่ในระดับนักเรียนฝึกหัดครูหรือนักเรียนชั้นมัธยมจัดนิทรรศการประจำปีเท่านั้น ไม่รู้ว่าจะมีเป้าหมายเพื่ออะไรกันแน่ ที่ห้องนิทรรศการมีการแบ่งหนังสือเป็นประเภทต่างๆ แล้วนำหนังสือประเภทนั้นๆ มาวางแสดงอย่างละไม่กี่เล่ม และไม่มีหลักการ ล้วนแล้วแต่เป็นหนังสือเก่าบ้างใหม่บ้าง นิตยสารที่นำมาแสดงก็มีไม่ครบ ไม่ว่าจะเป็นนิตยสารที่ออกใหม่ในรอบปี หรือนิตยสารเก่า ข้างหลังก็มีแผ่นกระดาษลอกข้อความในหนังสือออกมาให้อ่านกันเล็กๆ น้อยๆ บางแผ่นก็เขียนเป็นแผนภูมิ ไม่รู้ว่าทำไปเพื่ออะไร เพราะวิธีการเช่นนี้ ตามห้องสมุดต่างก็นิยมทำอยู่ประจำเสมอมา ไม่ได้ทำให้ผู้ชมเข้าใจอะไรมากขึ้นได้เลย

สังเกตได้ว่า หนังสือประเภทการเมืองแบบ แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา จะไม่ถูกนำมาร่วมแสดงเลย ไม่รู้ว่าจะแบ่งแยกกันไปถึงไหน หากสภาพยังเป็นเช่นนี้ต่อไปอีก วงการหนังสือบ้านเราก็คงแคบอยู่เช่นนี้ตลอดไป ถ้าจะให้ดี ทำอะไรไม่ได้มาก ก็ควรจะจัดแสดงเฉพาะหนังสือที่ตีพิมพ์ออกมาใหม่ทุกประเภทในรอบปี เพราะอย่างน้อยก็จะช่วยให้นักอ่านได้รู้จัก และเห็นแนวโน้มของวงการหนังสือ การจัดนิทรรศการสมัยใหม่นี้ได้ก้าวหน้าไปมากกว่านี้ไม่รู้เท่าไร มิฉะนั้นก็ควรใช้ชื่อคำว่า ‘แห่งชาติ’ ควรหาชื่อเฉพาะกลุ่มที่เหมาะสมๆ จะดีกว่า

ส่วนการแสดงบนเวทีที่ข้าพเจ้าจำใจเช่นเดียวกับที่เคยๆ จัดกันมา ถ้ากรรมการชุดนี้ ยังวางตัวเช่นนี้อยู่ การแสดงแห่งชาติก็คงจะออกมาในรูปแบบเหมือนกันทุกๆ ปี แล้วนักอ่านจะได้อะไรใหม่ๆ ขึ้นมาบ้าง สมกับเงินและเวลาที่เสียไปเพื่อการนี้ ©
ผู้สื่อข่าววรรณกรรม

เมื่อครั้งทำฉบับ *ที่มีสันติภาพชาย* เราเคยแถลงไว้ในบทบรรณาธิการตอนหนึ่งว่า “ไม่ว่าเราจะคิดอย่างไร ข้อที่ควรตระหนักก็คือ ประเทศเราได้ผูกพันสงครามครั้งนี้ไว้กับมหาอำนาจมากเกินไป ใครเล่าปฏิเสธเรื่องการรบนอกประเทศของทหารอาสาสมัครไทย ใครเล่าปฏิเสธฐานทัพของอเมริกาในเมืองไทย ใครเล่าปฏิเสธสถานีศูนย์กลางการทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ และเมื่อสงครามครั้งนี้คลี่คลายออกไป เราจะวางตัวอย่างไร....” ครั้งนั้นเราได้ผูกพันตัวเองกับความคิดเห็น ๒ ประการกล่าวคือ ๑) การวางตัวเป็นกลางในนโยบายต่างประเทศ ๒) การเปิดเผยหลักฐานและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสงครามเวียดนาม โดยได้เสนอสิ่งที่คิดว่าประชาชนมี “สิทธิที่จะรู้” ความเป็นความตายในชาติบ้านเมืองของเขาตามข้อเท็จจริงมากกว่าตามการโฆษณาชวนเชื่อ หรือการวิเคราะห์อย่างผิวเผิน เมื่อทำฉบับนั้นเราได้กล่าวถึง *ปัญหาฐานทัพอเมริกันในไทย* ไว้บ้าง ถึงไม่มากนัก เราก็ผูกพันตัวเองทางความคิดเห็นออกมาแน่ชัดก่อนสื่อมวลชนอื่น ว่า *เราไม่เห็นด้วย* กับการมีฐานทัพของต่างด้าวในประเทศของเราทุกประการ และได้ให้ความสำคัญแก่บทความเกี่ยวกับต่างประเทศ อันเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าวเรื่อยมาแทบทุกฉบับ ผู้อ่านที่ช่างสังเกตคงพอมองเห็นทัศนคติของเราได้ไม่ยากนัก ถ้าจะว่าไปแล้วเราเคยมี *บทนำ* และตีพิมพ์สุนทรพจน์ว่าด้วย *ฐานทัพอเมริกันในเมืองไทย* ของวุฒิสมาชิกฟูลไบรท์มาตั้งแต่สมัยบรรณาธิการคนก่อนเสียด้วยซ้ำ แต่กระนั้น ทางผู้มีอำนาจในบ้านเมือง ก็หาได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวอย่างใดไม่ แต่กลับผูกพันตัวเองกับมหาอำนาจหนักมากขึ้นไปอีก เช่น ยอมรับการย้ายฐานทัพของสหรัฐจากฟิลิปปินส์และเวียดนามใต้ มาประจำที่ตาคลี น้ำพอง อุดร และนครพนมเพิ่มขึ้น ยิ่งกว่านั้น การเซ็นสัญญาสงบศึกที่ปารีส ก็ตามีผลกับเขมรและลาวไม่ เพราะปรากฏว่า ประเทศเรายังยอมเป็นฐานทัพปฏิบัติการโดยส่งทหารอาสาสมัครไทยไปตายเพื่อแลกกับเงินต่างด้าว และยอมให้เครื่องบินทิ้งระเบิดบินจากฐานทัพในบ้านเรา ไปโจมตีฝ่ายตรงข้ามไม่ต่ำกว่า ๒๒๐ เที่ยวบินต่อวัน (เช่นในเขมรเมื่อเร็วๆ นี้) โดยหาได้มีนโยบายของตัวเองแต่ประการใด ไม่ว่าในทางยุทธศาสตร์หรือทางนโยบาย แต่กระนั้นเราก็ยังมีเรื่องตลกปรากฏให้เห็นอยู่เสมอไม่ขาด เช่น การประชุม *อควาเฟ้* ก็มีเสียงเรียกหาสาธารณรัฐประชาชนจีน การประชุม *เอเซียม* ที่พญาซึ่งผ่านไปเมื่อเร็วๆ นี้ ก็เรียกหาเวียดนามเหนือและได้ถูกปฏิเสธมาตามระเบียบ เรื่องทำนองนี้ทำให้เรางอแงไม่น้อย เพราะไม่รู้จะเอาอย่างไรกันแน่ เมื่อหมามิตรพูดว่า ‘สันติภาพอย่างมีเกียรติ’ เขาก็พูดเพื่อผลประโยชน์ของเขา โดยหาได้ยินยอมให้ประเทศแห่งชนผิวเหลืองได้มีโอกาสใน ‘อิสระและควมมีเกียรติ’ ไม่ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับ “ฐานทัพอเมริกัน” ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ เราได้พิจารณาถึงผลได้ผลเสียแล้วเห็นควรว่า “บ้วนทิ้ง” เสียได้เป็นดีกว่า “กลืนลงท้อง”

ท่านอาจเห็นด้วย ถ้าไม่เห็นด้วยอย่างไรก็ขอให้มีปฏิริยามาเถิด เพราะเรื่องนี่คือ “เกียรติภูมิ” และ “ความเป็นความตาย” ของชาติเรื่องหนึ่ง

เรื่องเด่นในฉบับนี้ เราขอให้ คุณณัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศซึ่งมีส่วนเกี่ยวพันกับความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อเมริกันอย่างมาด้วยผู้หนึ่ง เป็นผู้เขียนเรื่อง *ปัญหาทหารต่างด้าวในประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศของไทย* มาร่วม ซึ่งทางกองบรรณาธิการถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้นักเขียนใหม่ ส่วนข้อวิจารณ์ที่ “ผู้สื่อข่าวประจำอสังค์ตัน” ของเราเพิ่มเติมขึ้นมา จากบทความของคุณณัดก็เป็นไปเพื่อความสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงเท่านั้น เพราะเราเชื่อว่าความสัมพันธ์ในปัญหาดังกล่าวยังมีข้ออ่อนเร้นอยู่ตามบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอนาคตของประเทศอีกมาก ดังคุณณัดเองก็ยอมรับว่า “การก่อสร้างสนามบินและฐานทัพอากาศที่ โคราช ตาคี อุดร นครพนม และที่อื่น ๆ อีกบางแห่ง ได้กระทำไปอย่างเร้นลับและรู้กันแต่เพียงผู้นำชั้นสูงของฝ่ายทหารเท่านั้น...”

ในส่วนที่ “สัมภาษณ์ พันเอก ณรงค์ กิตติขจร” ว่าด้วย *ฐานทัพอเมริกันและปัญหาผู้ก่อการร้าย* นั้น เราได้มาโดยผู้สื่อข่าวของเรา ซึ่งปัจจุบันทำงานให้กับ *นสพ. ประชาธิปไตย* และได้มีโอกาสเข้าร่วมสัมภาษณ์ พร้อมกับ Claudia Ross และผู้สื่อข่าว *นสพ. Nouvel Observateur* ของฝรั่งเศส บทสัมภาษณ์ที่เราเฝ้าดู ณ ที่นี้ *ทรงยศ แววหงษ์* นักเขียนคนหนึ่งของเรานำมาแปลโดยถือตาม *Bangkok Post* ฉบับวันที่ ๑๘ มีนาคม นำพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ

ผู้สื่อข่าวต่างประเทศที่พบกับเราและยินดีเขียนเรื่องร่วมเป็นเกียรติให้อีกคนหนึ่ง ก็คือ Fred BranFman ซึ่งงานเขียนของเขามักปรากฏในนิตยสาร *Far Eastern Economic Review* เสมอ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ เขาได้เขียนหนังสือให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฝ่ายปลดลาวออกมาเล่มหนึ่ง คือ *The Voice From the Plain of Jars* ถ้าท่านผู้อ่านยังไม่ล้มหนังสือเล่มนี้เราเพิ่งวิจารณ์ไปเมื่อไม่กี่เดือนที่ผ่านมา Fred BranFman เขียนเรื่องให้เราเป็นภาษาอังกฤษ โดยยังไม่ได้ไปตีพิมพ์ครั้งแรก ณ ที่ใดมาก่อน และกองบรรณาธิการได้ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยอีกต่อหนึ่ง เปรตมีผลงานในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ ในสหรัฐอีกมาก ปัจจุบันเขาเป็นหนึ่งในบรรดานักข่าวจำนวนน้อยที่รายงานข่าวจากสมรภูมิอินโดจีนได้ใกล้เคียงความจริงที่สุด เขาสัญญาจะส่งเรื่องมาให้เราพิจารณาอีก พร้อมกันนั้น Victor Anand นักหนังสือพิมพ์ชาวอินเดีย ซึ่งเคยทำงานให้กับ *นสพ. Daily Telegraph, The Guardian* และเป็นทีปรึกษาของสถาบันหนังสือพิมพ์นานาชาติ (IPI) ก็สัญญาจะส่งเรื่องมาร่วมกับเราโดยตรงในโอกาสต่อไป

อีกเรื่องหนึ่งที่อยากขอแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า ก็คือในระยะเดือนสองเดือนข้างหน้านี้ เราได้คิดจะจัดทำหนังสือสำหรับหมู่บ้านในชนบทออกมาโดยจะถือเป็น *ใบแทรก* ของ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* และจะแจกให้ฟรี เฉพาะ ผู้ที่เป็นสมาชิกของ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* เท่านั้น ในการนี้เราจะมอบให้ทาง “มูลนิธิโกมล คีมทอง” จัดคณะผู้จัดทำรับผิดชอบเป็นต่างหากออกไปโดยอยู่ในความดูแลของบรรณาธิการและแนวของหนังสือนี้จะเป็นไปเพื่อสนองความต้องการอ่านหนังสือของผู้ใหญ่และเด็กในชนบทซึ่งมีความรู้ระดับ ป. ๔ - ป. ๗ เท่านั้น แต่จะทำได้สำเร็จแค่ไหนก็ขอให้ดูกันต่อไปและอีกเรื่องที่เราขอแจ้งไว้ ณ ที่นี้ก็ชื่อของ *สงวน ทองผาสุก* ในปกหลังที่เป็นภาพพิมพ์เมื่อฉบับก่อนนั้นชื่อที่ถูกคือ *สมาน ทองผาสุก* ©

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

No. 5 Vol. 11, April 1973

	4	Hard Times
	5	Letters to the Editor
	8	Leading Article : An Open Letter to the President of U.S.A.
<i>Pansak Vinyaratn</i>	13	Dr. Strange -love and the Bombs
<i>Rangsan Thanapornpan</i>	18	Effects of the Withdrawal of the American Bases on Thai Economy
<hr/>		
Cover Story		
<i>Thanat Khoman</i>	27	The Problem of Foreign Troops in Thailand and Thai Foreign Policy
<i>Our Correspondent</i>	39	Who Got Screwed ?
<i>Siriporn Noukaokhan</i>	45	A Prose Poem / The Cal of the River
<i>Claudia Ross</i>	46	An Interview With Colonel Narong Kittikhachorn
<i>Editorial Staff (tr.)</i>	55	The Fragmented Guerrillas
<i>Khien Dheeravit</i>	57	Policy and Strategy of the People's Republic of China
<i>Somsakdi Xuto</i>	67	Thailand and Post - Vietnam War
<i>Somdole Pharanuparp</i>	74	Letter From Saigon : The Empire's New Clothes
<i>Ravee Dhomprachan</i>	79	A Poem / For the Creator
<i>Chanvit Kaset-Siri</i>	80	Sihanouk : My War With the C.I.A.
<i>Fred Branfman</i>	88	The Continuing U.S. Involvement in Indochina
<i>S. Sivaraksa</i>	97	Letter From Phillipines The Phillipines Revisited
<i>Udom Srinamthai</i>	102	May Day / The Political Consciousness of the Worker
<i>Prayong Mulasart</i>	107	A Poem / The Worker
<i>Pitaksa Panyayuth (tr.)</i>	108	Third World / Some Factors Governing Rural Development in Thailand
<i>Le Duc Tho (tr.)</i>	111	A Poem / Call of Hatred
<i>Kamsing Srinawak</i>	113	The Wind-Wall / Oh...My Goodness !
<i>Niwat Kongpien</i>	116	Man and Environment / Fire The Death of the Urban People
	120	Book Reviews
	121	Book - shelf News
	126	Editor

President : Puey Ungphakorn
Advisory-Board : Pansak Vinyaratn, Rangsun Thanapornpan, Sulak Sivaraksa
Editor in Chief : Suchart Sawadsri

The Social Science Review

OFFICE Chula Soi 2, Phya Rd., Bangkok Thailand. Tel. 57622
Printed By : Sivaphorn Ltd., Part.
74 Soi Rajjathaphan, Makkasan, Bangkok, Thailand.
Tel. 522639, 515752.

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ดาวพร นายจรัส วันทนทวี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๖
๑๔ ซอยรัษฎกนิษฐ์ วงเวียนมัทกะสัน นครหลวงฯ โทร. ๕๕๕๘๖, ๕๒๒๖๘